

AVOCATUL POPORULUI

RAPORT

de activitate pentru anul 2013

București
2014

Raportul a fost transmis
președintelui Camerei Deputaților și
președintelui Senatului
pentru a fi discutat în ședința Parlamentului,
conform art. 60 din Constituția României

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Ombudsman

Stimate domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituție și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă înaintăm alăturat, *Raportul de activitate pentru anul 2013*, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.

Vă rog să primiți, stimate domnule președinte, asigurarea înaltei mele considerații.

p. Avocatul Poporului,

Ecaterina Gica Teodorescu

București, 30 ianuarie 2014

*Domnului Valeriu Ștefan Zgonea
Președintele Camerei Deputaților
Parlamentul României*

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Ombudsman

Stimate domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituție și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă înaintăm alăturat, **Raportul de activitate pentru anul 2013**, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.

Vă rog să primiți, stimate domnule președinte, asigurarea înaltei mele considerații.

p. Avocatul Poporului,

Ecaterina Gica Teodorescu

București, 30 ianuarie 2014

Domnului George Crin Laurențiu Antonescu
Președintele Senatului
Parlamentul României

CUPRINS

Cuvânt introductiv.....	1
CAPITOLUL I. Cadrul juridic de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului.....	3
<i>Secțiunea 1. Cadrul constituțional și legal existent.....</i>	<i>3</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Preocupări privind modificarea cadrului legal de funcționare a Instituției Avocatul Poporului.....</i>	<i>5</i>
CAPITOLUL II. Volumul general de activitate.....	8
CAPITOLUL III. Anchete, recomandări, rapoarte speciale și sesizări din oficiu – mijloace specifice instituției Avocatul Poporului.....	11
<i>Secțiunea 1. Anchete.....</i>	<i>11</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Recomandări.....</i>	<i>14</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Rapoarte speciale.....</i>	<i>23</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Sesizări din oficiu.....</i>	<i>33</i>
CAPITOLUL IV. Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor guvernului.....	39
CAPITOLUL V. Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul recursului în interesul legii.....	57
CAPITOLUL VI. Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale.....	64
<i>Secțiunea 1. Drepturile omului.....</i>	<i>64</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale.....</i>	<i>78</i>
CAPITOLUL VII. Domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap.....	82
<i>Secțiunea 1. Drepturile copilului.....</i>	<i>82</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile familiei.....</i>	<i>84</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Drepturile tinerilor.....</i>	<i>85</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Drepturile pensionarilor.....</i>	<i>86</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Drepturile persoanelor cu handicap.....</i>	<i>90</i>
CAPITOLUL VIII. Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare.....	94
<i>Secțiunea 1. Armată.....</i>	<i>94</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Justiție.....</i>	<i>98</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Poliție.....</i>	<i>110</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Penitenciare.....</i>	<i>121</i>
CAPITOLUL IX. Domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.....	137
<i>Secțiunea 1. Proprietate.....</i>	<i>137</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Muncă și protecția socială a muncii.....</i>	<i>154</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Protecție socială.....</i>	<i>161</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Impozite și taxe.....</i>	<i>166</i>
CAPITOLUL X. Activitatea birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului.....	174
<i>Secțiunea 1. Activitatea birourilor teritoriale.....</i>	<i>174</i>

<i>Secțiunea a 2-a.</i> Instruirea personalului birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului.....	189
<i>Secțiunea a 3-a.</i> Participări la seminarii, conferințe, mese rotunde și dezbateri publice..	190
<i>Secțiunea a 4-a.</i> Organizarea unor manifestări publice de către birourile teritoriale.....	194
CAPITOLUL XI. Probleme juridice ale instituției.....	198
Capitolul XII. Raporturile cu ombudsmanii și instituțiile similare.....	199
<i>Secțiunea 1.</i> Participări la întruniri, seminarii, dezbateri, primiri, vizite și alte evenimente oficiale pe plan intern.....	199
<i>Secțiunea a 2-a.</i> Participări la ceremonii.....	211
<i>Secțiunea a 3-a.</i> Participări la întruniri, conferințe, simpozioane și reuniuni pe plan extern.....	212
<i>Secțiunea a 4-a.</i> Colaborarea cu Ombudsmanul European.....	218
<i>Secțiunea a 5-a.</i> Practica studenților.....	219
<i>Secțiunea a 6-a.</i> Încheierea unor protocoale de colaborare.....	222
CAPITOLUL XIII. Comunicarea și relațiile instituției Avocatul Poporului cu mass-media.....	223
<i>Secțiunea 1.</i> Buletinul informativ al instituției Avocatul Poporului.....	224
<i>Secțiunea a 2-a.</i> Avocatul Poporului și adjuncții Avocatului Poporului în mass-media.....	224
<i>Secțiunea a 3-a.</i> Comunicarea și relațiile birourilor teritoriale ale Avocatului Poporului cu mass-media.....	228
Capitolul XIV. Resurse umane, materiale și bugetare.....	251
<i>Secțiunea 1.</i> Resurse umane.....	251
<i>Secțiunea a 2-a.</i> Resurse materiale și bugetare consumate.....	252
Capitolul XV. Audit și managementul riscurilor.....	254
<i>Secțiunea 1.</i> Activitatea de audit public intern.....	254
<i>Secțiunea a 2-a.</i> Controlul managerial intern.....	256
<i>Secțiunea a 3-a.</i> Managementul riscurilor.....	257
<i>ANEXA nr. 1 Tabel privind volumul general de activitate și indicatorii înregistrați.....</i>	<i>259</i>
<i>ANEXA nr. 2 Statistica petițiilor înregistrate în raport cu drepturile și libertățile încălcate.....</i>	<i>260</i>
<i>ANEXA nr. 3 Statistica petițiilor primite din străinătate.....</i>	<i>262</i>
<i>ANEXA nr. 4 Activitatea birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului.....</i>	<i>263</i>
<i>ANEXA nr. 5 Grafice privind indicatorii înregistrați în activitatea instituției Avocatul Poporului.....</i>	<i>267</i>

Cuvânt introductiv

Rolul Avocatului Poporului în societate este de a apăra drepturile și libertățile persoanelor fizice, fiind unul dintre principalele mijloace de control al Parlamentului asupra administrației publice centrale sau locale, regiilor autonome indiferent de nivelul la care sunt ele organizate și funcționează, cât și a serviciilor publice care se află sub autoritatea administrației publice centrale sau locale, chiar dacă acestea au fost externalizate. Potrivit prevederilor art. 60 din Constituție, Avocatul Poporului prezintă în fiecare an Parlamentului un raport, precum cel prezent, care cuprinde referiri concrete privind activitatea acestuia pe anul anterior, raport care trebuie să fie depus până pe data de 1 februarie a anului următor celui pentru care s-a întocmit raportul.

Unul dintre mijloacele legale pe care, în exercitarea rolului său, îl are Avocatul Poporului, îl constituie petițiile, ce pot fi adresate de către orice cetățean, atunci când consideră că un drept al său a fost încălcat de către o instituție publică. Totodată, Avocatul Poporului se poate și sesiza din oficiu, întrucât, potrivit prevederilor art. 59 alin. (1) din Constituție, acesta își exercită atribuțiile și din oficiu, nu numai la cererea persoanelor lezate în drepturile și libertățile lor. În plus, Avocatul Poporului poate efectua anchete proprii, în cadrul cărora poate cere autorităților administrației publice orice informații sau documente necesare anchetei, poate audia și lua declarații de la conducătorii autorităților administrației publice și de la orice funcționar care poate da informațiile necesare soluționării cazului.

Pornind de la afirmația eseistului francez Joseph Joubert, care preciza că „Justiția este adevăr în acțiune”, putem afirma, în privința petițiilor, sesizărilor din oficiu și anchetelor, că Avocatul Poporului a încercat să imprime în 2013 o nouă orientare activității instituției, bazată în principal pe contactul direct cu cetățenii, ceea ce s-a concretizat, preponderent, în rezolvarea nemijlocită a petițiilor adresate de cetățeni, cât și în numărul mare de anchete pe care le-a inițiat. Din statisticile instituției putem observa faptul că, în 2013, s-a înregistrat cel mai mare număr de anchete de la crearea Avocatului Poporului, respectiv 101. În plus, în anul 2013 s-a dorit implicarea mai puternică a instituției Avocatului Poporului în rezolvarea cazurilor punctuale de încălcare a drepturilor cetățenilor, respectiv prezența personală a Avocatului Poporului, sau a reprezentanților săi, la instituțiile în cadrul cărora au existat suspiciuni de încălcare a drepturilor cetățenilor (penitenciare, instituții de ocrotire a drepturilor copilului, primării etc.).

Cât privește materia excepțiilor de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor, este important de menționat faptul că, în 2013, Avocatul Poporului a intervenit acolo unde inițiativa altor instituții nu era posibilă și unde a apreciat că implicațiile care presupuneau pentru instituție o percepție negativă, prezentau riscul cel mai mic. Pentru a clarifica cât mai bine competențele Avocatului Poporului, acesta a promovat o excepție de neconstituționalitate legată de competențele instituției prevăzute în legea de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului (respectiv prevederile art. 13 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare). În acest caz, Curtea Constituțională a României a respins ca inadmisibilă excepția, ceea ce semnifică faptul că nu a fost dat un

răspuns concret problemei puse de Avocatul Poporului. În acest context, considerăm că nu vor înceta influențele politice asupra instituției.

În afara relațiilor cu cetățenii și instituțiile publice, o atenție deosebită s-a acordat și în anul 2013 relațiilor cu mass-media, în scopul asigurării unei transparențe a activității instituției, dar și consolidării imaginii instituției Avocatul Poporului, în scopul unei cât mai bune cunoașteri de către opinia publică a rolului și atribuțiilor pe care Avocatul Poporului le are în democrația din România. În context, site-ul instituției a fost în permanență actualizat, încât reprezentanții presei și persoanele interesate s-au putut informa la timp cu privire la întreaga activitate desfășurată de către Avocatul Poporului. Pe lângă o bună și constantă colaborare a birourilor teritoriale cu presa locală, în 2013 au fost întreprinse o serie de măsuri de întărire a colaborării instituției cu mass-media, măsuri ce sunt detaliate în capitolul din raport dedicat relațiilor Avocatului Poporului cu presa.

În final, doresc să reiau două teme, de ordin constituțional și legislativ, care încă rămân obiective nerealizate pentru instituția Avocatul Poporului. În primul rând, mă refer la Mecanismul Național de Prevenire a Torturii în Locurile de Detenție. În cursul anului 2012 instituția Avocatul Poporului a colaborat cu Ministerul Justiției pentru finalizarea unui proiect de lege privind modificarea Legii nr. 35/1997 în vederea preluării atribuțiilor Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Locurile de Detenție. Din motive obiective, proiectul de lege nu a fost finalizat și prezentat Parlamentului. În al doilea rând, reiterăm, în perspectiva revizuirii Constituției, câteva propuneri legislative către Parlamentul României, propuneri care să consolideze poziția Avocatului Poporului ca instituție autonomă și independentă, și mai ales, fără implicație politică:

- introducerea în cuprinsul legii de organizare și funcționare a instituției Avocatului Poporului, a unor prevederi privind numirea acestuia, prevederi care să înlăture orice posibilitate de implicare a instituției în zona politicului;

- în ceea ce privește implicarea instituției în procedura de verificare a constituționalității legilor și ordonanțelor, aceasta să fie legată doar de rolul său constituțional privind apărarea drepturilor și libertăților cetățenești iar nu generalizată, la orice aspect de neconstituționalitate.

Sperăm că dezbateră parlamentară a raportului va constitui un punct de plecare pentru discuții asupra aspectelor semnalate în acest document.

Avocatul Poporului,

Prof.univ.dr. Anastasiu Crișu

CAPITOLUL I

CADRUL JURIDIC DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE AL INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

SECȚIUNEA 1

CADRUL CONSTITUȚIONAL ȘI LEGAL EXISTENT

Avocatul Poporului, denumirea constituțională sub care s-a organizat și funcționează în România clasicul ombudsman de tip vest european, s-a impus ca o dimensiune a democrației constituționale cu rolul de a apăra drepturile și libertățile persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile administrației publice.

Principalele reglementări privind Avocatul Poporului se regăsesc în:

- Constituția României, art. 58-60, art. 65 alin. 2), art. 146 lit. a) și lit. d), republicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003;
- Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 844 din 15 septembrie 2004, modificată și completată prin Legea nr. 383/2007 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 din 28 decembrie 2007;
- Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 27 octombrie 2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 206/1998 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Institutul Internațional al Ombudsmanului și la Institutul European al Ombudsmanului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 445 din 23 noiembrie 1998;
- Legea nr. 170/1999 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 30 noiembrie 1999;
- Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din 7 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 714 din 26 octombrie 2010;
- Legea nr. 258/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 847 din 17 decembrie 2010.

Avocatul Poporului este numit în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru o durată de 5 ani. Pe durata mandatului său, nu poate îndeplini nici o altă

funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului numesc adjuncții Avocatului Poporului, specializați pe domeniile de activitate stabilite prin Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare:

- drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale;
- drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap;
- armată, justiție, poliție, penitenciare;
- proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

Avocatul Poporului își exercită atribuțiile fie din oficiu, fie la cererea persoanelor lezate în drepturile și libertățile lor, în limitele stabilite de lege. Constituția obligă autoritățile publice să asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale.

În ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului, Avocatul Poporului prezintă, anual sau la cererea acestora, rapoarte care cuprind informații cu privire la activitatea instituției Avocatului Poporului. Ele pot conține recomandări privind modificarea legislației sau măsuri de altă natură pentru ocrotirea drepturilor și libertăților persoanelor fizice.

Trăsăturile juridice particulare ale Avocatului Poporului sunt date de prevederile legale care detaliază dispozițiile constituționale. Astfel, Avocatul Poporului este o autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică; nu se substituie autorităților publice, nu poate fi supus nici unui mandat imperativ sau reprezentativ, iar activitatea sa are caracter public; are buget propriu care face parte integrantă din bugetul de stat; Avocatul Poporului și adjuncții săi nu răspund juridic pentru opiniile exprimate sau pentru actele pe care le îndeplinesc, cu respectarea legii, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege.

Pentru realizarea rolului său constituțional și legal, Avocatul Poporului, primește, examinează și soluționează, în condițiile legii, petițiile adresate de orice persoană fizică, fără deosebire de cetățenie, vârstă, sex, apartenență politică sau convingeri religioase. Petițiile adresate Avocatului Poporului trebuie formulate în scris și transmise prin poștă, inclusiv cea electronică, prin telefon, fax, sau direct, prin intermediul *audiențelor*. Practica a demonstrat că audiențele *reprezintă principalul mijloc de dialog* cu cetățenii, utilizat în majoritatea cazurilor, dar și modalitatea cea mai rapidă prin care se pot identifica clar problemele petiționarilor, lacunele legislative sau reglementările agresive la adresa drepturilor și libertăților cetățenilor. Petiționarul trebuie să dovedească refuzul administrației publice de a soluționa legal cererea. Petițiile adresate Avocatului Poporului sunt *scutite de taxa de timbru*.

Pentru soluționarea problemelor cu care este sesizat, Avocatul Poporului are dreptul de a solicita autorității administrației publice în cauză, luarea măsurilor ce se cuvin pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, precum și de a sesiza autoritățile publice ierarhic superioare în legătură cu lipsa de reacție a celor somați să dispună măsurile necesare.

Avocatul Poporului are dreptul să facă anchete proprii, să ceară autorităților administrației publice orice informații sau documente necesare anchetei, să audieze și să ia declarații de la conducătorii autorităților administrației publice și de la orice funcționar care poate da informațiile necesare soluționării petiției.

De asemenea, în exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului emite recomandări. Prin recomandările emise, Avocatul Poporului sesizează autoritățile administrației publice asupra ilegalității actelor sau faptelor administrative.

Competența Avocatului Poporului în soluționarea unor petiții care privesc autoritatea judecătorească se concretizează în posibilitatea sa legală de a se adresa, după caz, ministrului justiției, Ministerului Public sau președintelui instanței de judecată, care sunt obligați să comunice măsurile luate. Este o modalitate legală prin care Avocatul Poporului poate interveni în situațiile de birocrație generate de neaplicarea art. 21 din Constituție, care a valorificat prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale privind dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

Avocatul Poporului se poate implica în controlul de constituționalitate a legilor și ordonanțelor, realizat de către Curtea Constituțională. Astfel, Avocatul Poporului poate sesiza Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea legilor adoptate de Parlament, înaintea promulgării acestora de către Președintele României; poate ridica în fața Curții Constituționale, excepții de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele în vigoare; formulează, la solicitarea Curții Constituționale, puncte de vedere la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor, care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor.

De asemenea, Avocatul Poporului, poate sesiza instanța competentă de contencios administrativ în temeiul art. 3 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și Înalta Curte de Casație și Justiție cu recursuri în interesul legii, în condițiile art. 329 din Codul de procedură civilă sau art. 414² din Codul de procedură penală, pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești.

SECȚIUNEA a 2-a

PREOCUPĂRI PRIVIND MODIFICAREA CADRULUI LEGAL DE FUNCȚIONARE A INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Activitatea instituției Avocatul Poporului se află în permanent în atenția legiuitorului. În cursul anului 2013, s-au aflat în dezbateri parlamentară mai multe inițiative legislative privind modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului.

Vom enumera în cele ce urmează, inițiativele legislative privind modificarea Legii nr. 35/1997.

- **Pl-x nr. 80/2013** - Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului. Prin această propunere legislativă s-a urmărit *obligarea Avocatului Poporului să sesizeze direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a ordonanțelor și ordonanțelor de urgență ale Guvernului, la solicitarea motivată a minimum 20 de senatori sau 35 de deputați ori a minimum 2.000 de cetățeni, fără deosebire de cetățenie, vârstă sau sex*. Propunerea legislativă **a fost respinsă** de Camera Deputaților și de Senat.
- **Pl-x nr. 209/2013** - Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului. Propunerea a avut drept scop înființarea în cadrul instituției Avocatul Poporului a *Avocatului Copilului*.
- **Pl-x nr. 370/2013** - Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului. Propunerea legislativă a vizat înființarea în cadrul instituției Avocatul Poporului a *Avocatului Diasporei*. Procedura legislativă **a încetat** prin retragerea de către inițiator a propunerii legislative.
- **Pl-x nr. 569/2013** - Propunere legislativă pentru completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, având ca obiect de reglementare înființarea în cadrul instituției Avocatul Poporului a unui *adjunct specializat în drepturile cetățenilor români rezidenți în străinătate*.
- **Pl-x nr. 578/2013** - Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, având ca obiect de reglementare posibilitatea ca cetățenii aparținând minorităților naționale, cu domiciliul sau reședința în unități administrativ teritoriale în care au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, să prezinte petiții orale sau scrise și să primească răspunsuri în aceste limbi.

În continuarea demersurilor întreprinse pe parcursul anului anterior, în sensul înființării Mecanismului Național de Prevenire, în anul 2013, instituția Avocatul Poporului a transmis, la solicitarea Ministerului Justiției, observațiile solicitate privind Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 care are ca obiect înființarea, în cadrul instituției Avocatul Poporului, a **Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Locurile de Detenție**.

Totodată, instituția Avocatul Poporului și-a exprimat disponibilitatea de a contribui la îndeplinirea obligațiilor asumate de România prin ratificarea Protocolului opțional, în sensul funcționării Mecanismului Național de Prevenire în cadrul instituției Avocatul Poporului.

În vederea desfășurării în bune condiții a activității de implementare a Protocolului opțional, am apreciat că, anterior promovării unui Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, este necesară clarificarea următoarelor aspecte:

➤ Garantarea resurselor bugetare necesare funcționării Mecanismului Național de Prevenire, având în vedere prevederile art. 18 pct. 3 din Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, aprobat prin Legea nr. 109/2009, conform căreia „*Statele-părți se angajează să pună la dispoziție resursele necesare funcționării mecanismelor naționale de prevenire*”;

➤ Clarificarea în cuprinsul proiectului de lege a modului în care vor fi îndeplinite condițiile cerute de Protocolul opțional privind existența unui personal calificat și specializat, cu pregătire profesională variată: specialiști în drept penal, dreptul refugiaților și al azilanților, protecția internațională a drepturilor omului, specialiști în medicină și medicină legală, psihologi, psihiatri, persoane cu experiență în poliție. În acest context, amintim dispozițiile art. 18 pct. 2 din Protocol conform căreia „*Statele-părți iau măsurile necesare pentru a se asigura că experții din cadrul mecanismului național de prevenire au aptitudinile și cunoștințele profesionale necesare.*”

Astfel, apare ca necesară reglementarea expresă, în proiectul de lege, a criteriilor pentru selectarea membrilor Comisiei de experți, ponderea fiecărei specializări a acestora și modalitatea de selecție a membrilor Comisiei de experți (inclusiv a reprezentanților organizațiilor non-guvernamentale), precum și modalitățile de asigurare a instruirii profesionale a membrilor Comisiei de experți;

➤ Atribuirea unui spațiu corespunzător îndeplinirii în bune condiții a activității instituției Avocatul Poporului, având în vedere includerea în structura sa a Mecanismului de Prevenire a Torturii. În prezent, spațiul în care își desfășoară activitatea instituția Avocatul Poporului este insuficient raportat la numărul actual de angajați, cu atât mai mult cu cât înființarea Mecanismului impune majorarea personalului.

Concluzionând, observăm în ultima perioadă o creștere a interesului inițiatorilor de proiecte legislative față de instituția Avocatul Poporului, rezultată din propunerile de modificare și completare a cadrului legislativ privind instituția Avocatul Poporului.

Creșterea importanței instituției în cadrul societății românești prin lărgirea sferei de competență a instituției Avocatul Poporului presupune o implicare activă prin realizarea atribuțiilor sale în scopul apărării drepturilor și libertăților fizice.

CAPITOLUL II

VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

Prezentarea generală a activității în anul 2013 poate fi sintetizată în următoarele date statistice:

- **18051 de audiențe**, în cadrul cărora au fost invocate încălcări ale drepturilor persoanelor fizice, dintre care **2039** la sediul central și **16012** la birourile teritoriale;

Pentru instituția Avocatul Poporului, este important ca cetățenii să obțină informații cu privire la drepturile și libertățile garantate de lege, pentru a se crea condițiile necesare cunoașterii și exercitării lor. O bună cunoaștere a acestor drepturi și libertăți permite realizarea lor optimă. De aceea, cu prilejul audiențelor, petiționarilor li se dau explicații asupra problemelor pe care le invocă, se acordă îndrumări de specialitate privind posibilele căi de urmat pentru soluționarea problemelor și instituțiile sau autoritățile competente.

- **9282 de petiții**, înregistrate la instituția Avocatul Poporului, dintre care **5437** la sediul central și **3845** la birourile teritoriale;

Din totalul acestora, un număr de **6855** de petiții a fost transmis instituției Avocatul Poporului pe suport de hârtie, **2339** prin poșta electronică, dintre acestea **88** fiind primite din străinătate.

- **7765 de apeluri telefonice**, înregistrate prin serviciul de dispecerat, dintre care **2009** la sediul central și **5731** la birourile teritoriale;

Persoanele fizice care s-au adresat telefonic instituției Avocatul Poporului, au fost în special cele aflate la mari distanțe, precum și cele cu dificultăți de deplasare. Prin serviciul dispecerat, persoanele fizice solicită, prin telefon, informații instituției Avocatul Poporului. De regulă, în urma unor asemenea discuții acestora li se recomandă să depună o cerere scrisă.

- **101 anchete**, efectuate de instituția Avocatul Poporului, dintre care **13** anchete au fost efectuate la sediul central și **88** la birourile teritoriale;

Anchetele constituie mijloace puse la dispoziție de lege Avocatului Poporului pentru examinarea petițiilor, reprezentând totodată, sursele perceperii celor mai concrete informații ce pot fi valorificate pentru soluționarea petițiilor.

- **63 de sesizări din oficiu**;

Avocatul Poporului se poate sesiza din oficiu atunci când află, prin orice mijloace, încălcări ale drepturilor sau libertăților persoanelor fizice.

- **22 de recomandări**, emise de Avocatul Poporului;

Avocatul Poporului poate emite recomandări adresate autorității administrației publice, dacă constată ilegalitatea actului administrativ. Recomandarea poate fi considerată

atât ca o stăruință pe lângă autoritățile administrației publice, cât ca și un avertisment destul de serios adresat acestora. Recomandările emise de Avocatul Poporului nu produc efecte juridice garantate prin sancțiuni.

- **681 de puncte de vedere**, exprimate la solicitarea Curții Constituționale;

În cauzele în care se solicită punctul de vedere al Avocatului Poporului este pusă în discuție posibila contradicție a unor dispoziții legale față de prevederile Legii fundamentale. Prevederile constituționale cel mai frecvent invocate sunt cele referitoare la: principiul separației puterilor în stat, principiul egalității în drepturi, accesul liber la justiție, inclusiv dreptul la un proces echitabil, dreptul la apărare, dreptul la informație, libertatea individuală, prezumția de nevinovăție, dreptul la viață, integritate fizică și psihică, dreptul de proprietate, restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, principiul neretroactivității legii, dreptul la muncă, protecția socială a muncii, nivelul de trai, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, dreptul internațional și dreptul intern, tratate internaționale privind drepturile omului, integrarea în Uniunea Europeană.

Avocatul Poporului și-a exprimat punctul de vedere în sensul constituționalității sau neconstituționalității prevederilor legale criticate, ori al inadmisibilității excepției de neconstituționalitate invocate.

- **6 excepții de neconstituționalitate**, ridicate direct de Avocatul Poporului;

Referitor la sesizarea directă a Curții Constituționale cu excepții de neconstituționalitate, menționăm că în anul 2013 s-au înregistrat **241** de solicitări de ridicare de excepții de neconstituționalitate din partea unor petenți. Acestora li se adaugă un număr de peste **2361** de petiții primite prin e-mail, având un conținut identic, prin care i s-a solicitat Avocatului Poporului să sesizeze Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii de modificare și completare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân.

- **2 promovări de recurs în interesul legii**;

Din cuprinsul art. 329 din Codul de procedură civilă și art. 414² din Codul de procedură penală reiese că pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.

În cursul anului 2013 au fost promovate două recursuri în interesul legii, după cum urmează:

- Recursul în interesul legii cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma

revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la calculul indemnizației lunare reparatorii și a indemnizației lunare acordate categoriilor de persoane stabilite de normele juridice menționate (persoanele care beneficiază de titlurile de Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite, Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989, precum și de urmașii de Erou-martir).

- Recursul în interesul legii privind interpretarea dispozițiilor legale în baza cărora se calculează dobânzile aferente sumelor încasate și restituite de administrațiile finanțelor publice din țară cu titlu de taxă pe poluare, taxă de primă înmatriculare și taxă pentru emisiile poluante, unde instanțele de judecată au reținut ca temei legal următoarele texte: art. 3 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, art. 994 din vechiul Cod civil, art. 1535 din Legea nr. 287/2009 (Codul civil), art. 124 și art. 70 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 - Codul de procedură fiscală.

Totodată, au fost primite **46** de cereri privind promovarea unui recurs în interesul legii, în diferite domenii: litigii de muncă, proprietate, drepturi patrimoniale etc.

- **4 rapoarte speciale.**

Avocatul Poporului poate prezenta un raport special președinților celor două Camere ale Parlamentului sau, după caz, primului-ministru, dacă constată, cu prilejul cercetărilor întreprinse, lacune în legislație sau cazuri grave de corupție ori de nerespectare a legilor țării. Cercetările trebuie să fie legate de cazuri concrete cu care Avocatul Poporului a fost sesizat.

CAPITOLUL III

ANCHETE, RECOMANDĂRI, RAPOARTE SPECIALE ȘI SESIZĂRI DIN OFICIU- MIJLOACE DE INTERVENȚIE SPECIFICE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Pentru realizarea scopului său constituțional și legal, acela al respectării drepturilor și libertăților persoanelor fizice, instituția Avocatul Poporului are la dispoziție ca procedee și mijloace de intervenție specifice: anchetele, recomandările, rapoartele speciale și sesizările din oficiu.

Prin intermediul **anchetelor** efectuate se solicită autorităților administrației publice informațiile sau documentele necesare soluționării petițiilor, se audiază și se iau declarații de la conducătorii autorităților administrației publice sau funcționarii care au încălcat drepturile sau libertățile persoanelor fizice.

În cazurile în care Avocatul Poporului constată încălcări ale drepturilor și ale libertăților prin acte administrative, solicită reformarea sau revocarea actului administrativ în cauză, repararea prejudiciilor produse și repunerea persoanei fizice lezate în situația anterioară. Pe cale de consecință, autoritățile implicate sunt obligate să ia toate măsurile pentru înlăturarea ilegalităților constatate, repararea prejudiciilor și înlăturarea cauzelor care au generat sau au favorizat încălcarea respectivă, informând despre aceasta pe Avocatul Poporului.

Avocatul Poporului are posibilitatea legală să se adreseze autorităților publice ierarhic superioare, în legătură cu lipsa de reacție a celor îndrituiți să dispună măsurile legale, în situația în care autoritatea administrației publice sesizată nu se conformează solicitării adresate de acesta. Totodată, în cazul unor încălcări grave ale drepturilor sau libertăților sau ilegalității unui act administrativ, Avocatul Poporului **poate emite recomandări** adresate autorităților administrației publice care au încălcat drepturile fundamentale sau au emis acte ilegale.

De asemenea, în cazul în care Avocatul Poporului constată lacune în legislație sau cazuri grave de corupție ori de nerespectare a legilor țării, va prezenta președinților celor două Camere ale Parlamentului, la cererea acestora sau din proprie inițiativă, sau, după caz, primului-ministru, **un raport**, care trebuie să conțină cele constatate.

SECȚIUNEA 1

ANCHETE

Pentru clarificarea aspectelor semnalate prin petiții, au fost efectuate un număr de **101** anchete.

Vom enumera anchetele efectuate, iar analiza tematică, precum și constatările anchetelor efectuate și deficiențele identificate în activitatea administrației publice vor fi detaliate la domeniile de activitate.

Astfel, au fost efectuate:

- **18** anchete privind protecția copiilor și a tinerilor, protecția persoanelor cu handicap și dreptul la un nivel de trai decent, prevăzute de art. 49, art. 50 și art. 47 din Constituție, la: Primăria comunei Petrești, județul Dâmbovița și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița; Primăria comunei Râscăești, județul Dâmbovița și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița; Primăria Medgidia, județul Constanța; Primăria comunei Nicolae Bălcescu, județul Constanța; Primăria orașului Eforie, județul Constanța; Primăria comunei Măgura, județul Bacău și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău; Comisia pentru Protecția Copilului din cadrul Consiliului Județean Maramureș; Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș; Centrul de plasament, asistență și sprijin a tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție Sighetu Marmatei; Casa de tip Familial Eminescu, Sighetu Marmatei; Centrul pentru persoane fără adăpost din cadrul Primăriei Municipiului Brașov; Primăria comunei Gherghești, județul Vaslui și la Instituția Prefectului Județul Vaslui; Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui; Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor și la Centrul de Plasament pentru Copii cu Probleme Psiho-sociale Oradea; Inspectoratul Școlar al Municipiului București și la Școala Generală nr. 113, sector 4 București; CPRU Iași, DGASPC Iași, IPJ Iași, Liceul ”Virgil Măgureanu”; Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna și Primăria comunei Românești, județul Iași.
- **8** anchete privind protecția persoanelor cu handicap, prevăzută de art. 50 din Constituție, la: Primăria comunei Hulubești, județul Dâmbovița; Primăria Municipiului Fălțiceni, județul Suceava; Instituția Prefectului Județul Suceava; Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava; Direcția Generală de Asistență Socială pentru Protecția Copilului Iași; Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică „Gheorghe Șerban” Sector 2, București; Primăria comunei Românești, județul Iași, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui și Primăria comunei Budila, județul Brașov.
- **4** anchete privind dreptul la ocrotirea sănătății și dreptul la un nivel de trai decent, prevăzute de art. 34 și art. 47 din Constituție, la: Spitalul de Pediatrie Ploiești, Direcția de Sănătate Publică Prahova și Consiliul Județean Prahova; Penitenciarul Vaslui; Penitenciarul București-Jilava și Penitenciarul Craiova.
- **4** anchete privind munca și protecția socială a muncii, dreptul la un nivel de trai decent și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 41, art. 47 și art. 52 din Constituție, la: Instituția Prefectului Județul Prahova; Ministerul Economiei; Ministerul Educației Naționale și Inspectoratul Școlar Județean Giurgiu.
- **2** anchete privind dreptul la informație și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 31 și art. 52 din Constituție, la: Primăria Municipiului Buzău, județul Buzău și la Primăria comunei Șendriceni, județul Botoșani.
- **5** anchete privind dreptul la un nivel de trai decent, prevăzut de art. 47 din Constituție, la: Penitenciarul Tulcea; Penitenciarul Craiova; Penitenciarul Arad; Penitenciarul București-Jilava și Primăria comunei Carpen, județul Dolj.
- **6** anchete privind dreptul de proprietate privată și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 44 și art. 52 din Constituție, la: Primăria Municipiului

Mangalia, județul Constanța; Primăria comunei Șercaia, județul Brașov; și Consiliul Local Făgăraș, județul Brașov.

- **10** anchete privind dreptul la învățătură și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 32 și art. 52 din Constituție, la: Facultatea de Medicină din cadrul Universității Ovidius din Constanța; Grădinița cu Program Prolungit nr. 2 „Așchiuță” Suceava; Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca; Universitatea de Medicină și Farmacie Târgu-Mureș; Inspectoratul Școlar Județean Suceava; Ministerul Educației Naționale; Inspectoratul Școlar Județean Timiș și Primăria comunei Banca, județul Vaslui și la DGASPC Vaslui;

- **11** anchete privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, protecția copiilor și a tinerilor, dreptul la ocrotirea sănătății, dreptul la un mediu sănătos și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 22, art. 49, art. 34, art. 35 și art. 52 din Constituție, la: Inspectoratul Școlar Județean Mureș și Școala Gimnazială Batoș județul Mureș; Penitenciarul Colibași și Autoritatea pentru Protecția și Supravegherea Animalelor – ASPA; Școala Gimnazială „Aristotel Crîșmaru” Drăgușeni, județul Botoșani; Primăria comunei Drăgușeni; Postul de poliție al comunei Drăgușeni; DGASPC Botoșani; Inspectoratul Școlar Județean Botoșani; Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Botoșani; Secția 3 Poliție din Timișoara și Azilul „Sfântul Kamil” Cluj-Napoca.

- **3** anchete privind dreptul de petiționare și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 51 și art. 52 din Constituție, la: Consiliul Județean Galați; Primăria orașului Ghimbav, județul Brașov și Primăria comunei Stâlpeni, județul Argeș.

- **6** anchete privind dreptul la ocrotirea sănătății, prevăzut de art. 34 din Constituție, la: Stația C.F. Predeal, județul Brașov; Spitalul Județean Brașov; Penitenciarul Craiova; Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Alba și Direcția de Sănătate Publică Alba; Casa de Asigurări de Sănătate Constanța; Spitalul Municipal de Urgență Pașcani și la Primăria Municipiului Pașcani.

- **2** anchete privind egalitatea în drepturi, dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 16, art. 22 și art. 52 din Constituție, la: Penitenciarul Codlea și Penitenciarul Drobeta Turnu Severin.

- **1** anchetă privind justa așezare a sarcinilor fiscale, prevăzută de art. 56 din Constituție, la Casa de Asigurări de Sănătate Brașov.

- **1** anchetă privind dreptul la informație și dreptul de petiționare, prevăzute de art. 31 și art. 51 din Constituție, la Instituția Prefectului Județul Brașov.

- **1** anchetă privind dreptul de proprietate privată, dreptul de petiționare și accesul liber la justiție, prevăzute de art. 44, art. 51 și art. 21 din Constituție, la Primăria comunei Bârzava, județul Arad.

- **2** anchete privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzut de art. 52 din Constituție, la: Primăria Municipiului Brașov – Direcția tehnică și U.M. 02405 Pitești.

- **7** anchete privind dreptul la un mediu sănătos, dreptul de petiționare și dreptul de proprietate privată, prevăzute de art. 35, art. 51 și art. 44 din Constituție, la: Poliția Locală Brașov; Instituția Prefectului Județul Brașov; Primăria Sector 2 București; Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE); Primăria comunei Voila, județul Brașov; Primăria Orașului Predeal și Primăria comunei Vulcan, județul Brașov.

- **6** anchete privind dreptul la un mediu sănătos și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 35 și art. 52 din Constituție, la: Inspectoratul Teritorial de Muncă Argeș; Comisariatul Județean Argeș al Gărzii de Mediu; Agenția pentru Protecția Mediului Argeș; Primăria Municipiului Câmpulung Muscel; Instituția Prefectului Județul Argeș și Penitenciarul Aiud.
- **1** anchetă privind secretul corespondenței și dreptul la un nivel de trai decent, prevăzute de art. 28 și art. 47 din Constituție, la Penitenciarul de Maximă Siguranță Galați.
- **3** anchete privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, libertatea individuală și libera circulație, prevăzute de art. 22, art. 23 și art. 25 din Constituție, la: Primăria comunei Pungești, județul Vaslui și la locul protestelor și Inspectoratul General al Jandarmeriei Române.

SECȚIUNEA a 2-a

RECOMANDĂRI

În exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului emite **recomandări**, prin care sesizează autoritățile administrației publice asupra ilegalității actelor sau faptelor administrative.

În cazul în care Avocatul Poporului identifică, cu ocazia soluționării unei petiții, sau în cursul unei anchete, cazuri de administrare defectuoasă, acesta emite recomandări, autorităților administrației publice în cauză, în care solicită reformarea sau revocarea actului administrativ, repararea prejudiciilor produse, repunerea persoanei fizice lezate în situația anterioară. De asemenea, prin recomandările emise Avocatul Poporului, poate solicita conducătorilor autorităților administrației publice modificarea sau completarea normelor, ordinelor, instrucțiunilor emise în exercitarea atribuțiilor legale.

Recomandările nu au efectul juridic al sancțiunilor, însă ele constituie o atenționare adresată autorității administrației publice asupra necesității reevaluării actului sau faptului administrativ ilegal și îndreptării acestuia.

În situația în care autoritatea administrației publice nu își însușește recomandarea emisă de Avocatul Poporului, se procedează la sesizarea autorităților ierarhic superioare.

În cursul anului 2013, Avocatul Poporului a emis **22 recomandări (enumerate la sfârșitul capitoului)**, dintre care, **14** recomandări **au fost însușite** de către autoritățile sesizate, **2** recomandări au fost **însușite în parte**, **2** recomandări **nu au fost însușite**, iar **4** recomandări **sunt în termen**.

Vom prezenta aspecte semnificative care au constituit obiectul recomandărilor emise de Avocatul Poporului în anul 2013, grupate în funcție de categoria drepturilor încălcate:

► **Recomandările nr. 3, nr. 6, nr. 7 și nr. 18 privind drepturile copilului:**

- Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și Biroul Teritorial Bacău a efectuat o anchetă, în legătură cu **împrejurările în care au decedat patru frați, ca urmare a unui incendiu din imobilul în care locuiau, în comuna Măgura, județul Bacău**. Din verificările efectuate a rezultat că situația copiilor era cunoscută încă din luna *noiembrie 2012*, fiind sesizată de o persoană anonimă la *Asociația Telefonul Copilului*. Primăria comunei Măgura nu efectuase vreo anchetă socială sau monitorizase situația acestei familii, astfel că Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău (DGASPC) a solicitat acesteia efectuarea unei anchete psihosociale la domiciliul copiilor, din care a rezultat că sunt îndeplinite parțial condiții corespunzătoare de locuit, iar mama trimitea periodic bani pentru a le asigura hrana zilnică, copiii fiind în grija tatălui. În luna *decembrie 2012*, tatăl copiilor a solicitat DGASPC Bacău preluarea copiilor într-un centru din cadrul instituției, însă autoritatea locală nu a făcut niciun demers în sprijinul familiei, situație care a culminat cu decesul copiilor, ca urmare a incendiului produs în luna ianuarie 2013.

Față de situația prezentată, Avocatul Poporului a recomandat DGASPC Bacău și Primăriei comunei Măgura să ia măsuri pentru reevaluarea și monitorizarea situației copiilor din comună și să intervină în regim de urgență în materia protecției drepturilor copilului, apreciind că primăria nu și-a îndeplinit obligațiile legale.

- Mass-media a prezentat **situația unor copii instituționalizați, care au fost legați de pat în perioada internării în secția de pediatrie a Spitalului Județean de Urgență Buzău**, în legătură cu care instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a întreprins demersuri la DGASPC Buzău și Spitalul Județean de Urgență Buzău. Conform informațiilor obținute de la autoritățile sesizate, a rezultat că a existat în mod evident o restrângere a libertății de acțiune a copiilor, în sensul că personalul medical nu a aplicat corespunzător normele interne de conțințonare (*restricționarea libertății de mișcare a unei persoane, prin folosirea unor mijloace adecvate pentru a preveni mișcarea liberă a unuia dintre brațe, a ambelor brațe, a unei gambe sau a ambelor gambe ori pentru a-l imobiliza total pe pacient, prin mijloace specifice protejate, care nu produc vătămări corporale*) față de persoanele internate, aspect redat de imaginile mass-media și de relatările persoanelor intervievate, însă, nu au fost identificați indicatori specifici abuzului fizic, conform raportului întocmit de către DGASPC Buzău.

Avocatul Poporului a formulat recomandări Ministerului Sănătății, managerului Spitalului Județean de Urgență Buzău și directorului general al DGASPC Buzău, vizând în principal încheierea unui protocol de colaborare între DGASPC Buzău și Spitalul Județean de Urgență Buzău prin care să fie stabilite procedurile de urmat în cazurile în care se aplică măsura conțințonării asupra copiilor internați în unitățile medicale, cu respectarea legislației interne și internaționale privind drepturile copilului.

Recomandările **au fost însușite** de autoritățile publice sesizate, în sensul că:

Ministrul Sănătății a emis o dispoziție pentru efectuarea instruirii persoanelor cu funcții de conducere și de execuție, implicate în aplicarea măsurilor de conțințonare.

Managerul Spitalului Județean de Urgență Buzău: a întocmit o procedură internă de lucru privind metodele aplicabile pacienților reprezentând agitație psihomotorie accentuată, care a fost comunicată tuturor secțiilor și s-a realizat instruirea personalului; a întocmit registre speciale privind procedura de aplicare a măsurilor de conțințonare; a

încheiat un protocol de colaborare cu DGASPC Buzău în vederea garantării, accesării și acordării de servicii medicale persoanelor (minori și majori) care se află în raporturi cu DGASPC Buzău (beneficiari de servicii sociale) și cu Spitalul Județean de Urgență Buzău în calitate de pacienți; a fost întocmit Regulamentul de ordine interioară al secției de pediatrie și a fost instruit personalul cu privire la conținutul acestuia; au fost achiziționate dispozitive omologate de contenționare, atât pentru copii cât și pentru adulți; au fost efectuate cercetări pe linie administrativă și au fost dispuse măsuri de sancționare față de personalul găsit responsabil în cazul copiilor legați de pat în secția de pediatrie; s-a dispus monitorizarea și verificarea periodică a modului în care în secțiile spitalului se respectă măsurile dispuse de conducerea spitalului.

Directorul general al DGASPC Buzău a comunicat că: a fost emisă o dispoziție de constituire a unei echipe de lucru pentru organizarea și desfășurarea de activități de informare și instruire a personalului medico-sanitar din toate serviciile specializate în furnizarea de servicii sociale pentru copii; personalul medico-sanitar a fost informat cu privire la conținutul și modalitățile de aplicare și valorificare a protocolului de colaborare cu Spitalul Județean de Urgență Buzău.

- Referitor la **situația unui elev de la Școala Gimnazială Batoș, județul Mureș, care a fost victima unui tratament prin violență fizică, prin aplicarea unor lovituri de către învățătoare**, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și Biroul Teritorial Târgu-Mureș a efectuat o anchetă la Școala Gimnazială Batoș și la Inspectoratul Școlar Județean Mureș. În urma demersurilor întreprinse, au rezultat următoarele: confirmarea situației prezentate în mass-media dovedită printr-un certificat medico-legal; recunoașterea faptei de către învățătoare și sancționarea disciplinară a acesteia, precum și transferarea elevului la o altă școală; lipsa unei reacții imediate a Inspectoratului Școlar Județean Mureș în cazul prezentat.

Avocatul Poporului a recomandat Inspectoratului Școlar Județean Mureș monitorizarea elevului agresat în vederea integrării în noul colectiv și consiliere psihologică de specialitate, precum și respectarea principiilor care guvernează învățământul preuniversitar de către inspectorii școlari cu responsabilități în aplicarea dispozițiilor legale.

Recomandarea a fost **însușită**, în sensul că Inspectoratul Școlar Județean Mureș a stabilit împreună cu conducerea școlii următoarele aspecte: deplasarea din partea Centrului Județean de Asistență Psihopedagogică Mureș - CJAP a unor psihologi pentru susținerea unor activități pentru orientare socială și profesională pentru clasele a VIII-a; constituirea unui atelier de lucru pentru colectivul profesoral având ca teme „Managementul clasei”, „Disciplinarea pozitivă”; menținerea legăturii între conducerea unității de învățământ și reprezentantul zonal al CJAP Mureș.

- În legătură cu situația **unor copiii din Centrul de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea, supuși abuzurilor fizice și psihice**, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, iar din ancheta efectuată de Biroul Teritorial Oradea, au reieșit următoarele: lipsa licenței de funcționare a centrului; găzduirea atât a copiilor cu probleme psihosociale cât și a celor cu dizabilități; existența unei stări conflictuale între angajați și beneficiari; insuficiența hranei acordată copiilor, sustrasă de personalul

centrului; închiderea copiilor în camere în timpul nopții; pedepsirea abuzivă a minorilor (aruncarea porției de mâncare dacă copilul întârzie); lipsa unui registru de sesizări și reclamații, motivată de distrugerea acestuia într-un incendiu; reținerea unor sume de bani alocate copiilor pentru reparațiile centrului și neacordarea sumelor pentru nevoi personale (28 lei/lunar) de la sfârșitul anului 2012; lipsa sesizării organelor de urmărire penală și concluzia Comisiei de disciplină, potrivit căreia, abuzurile nu au fost confirmate.

Avocatul Poporului a recomandat DGASPC Bihor: obținerea licenței de funcționare a centrului; evaluarea stării de sănătate fizică și mentală a fiecărui copil instituționalizat; efectuarea demersurilor necesare pentru acoperirea integrală cu personal a posturilor aprobate; furnizarea de tratament și suport în mediul adecvat de terapie fiecărui minor consumator de droguri și alcool; evaluarea stării de sănătate fizică și mentală a copilului diagnosticat cu elemente de tulburare din spectrul autist și oferirea de suport de specialitate cu ajutorul specialiștilor și al asistentului maternal; acordarea alocației de hrană lunar; asigurarea porțiilor de mâncare în raport cu necesitățile minorilor; îndepărtarea persoanelor care au săvârșit abuzuri de copii aflați în grija acestora; sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu abuzurile constatate.

Recomandarea a **fost însușită** de autoritate, care a comunicat Avocatului Poporului următoarele:

- s-au făcut demersuri pentru obținerea licenței provizorii de funcționare;
- s-a procedat la evaluarea medicală de către medicul de familie și de către o echipă de psihologi din cadrul Serviciului Management de Caz pentru Copil precum și evaluarea psihiatrică a beneficiarilor Centrului de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea;
- s-au întreprins demersurile necesare la Consiliul Județean Bihor în vederea obținerii aprobărilor necesare pentru ocuparea posturilor vacante prin concurs;
- copilul diagnosticat cu elemente de tulburare din spectrul autist a fost consultat de medicul specialist psihiatrie pediatrică, de medicul de familie și de psiholog; acesta beneficiind de serviciile de recuperare și îngrijire în cadrul unui Centru de plasament pentru copii cu dizabilități, îngrijire de către un asistent maternal profesionist;
- alocația de hrană se acordă la nivelul valoric aprobat prin HG nr. 421/2008, respectiv 8,3 lei/beneficiar/zi. Hrana este asigurată printr-o firmă specializată, iar porțiile de hrană sunt distribuite în caserole individuale, în conformitate cu standardele minime obligatorii;
- pentru 4 angajați ai centrului a fost demarată procedura de sesizare pentru urmărirea penală, în vederea clarificării suspiciunilor de abuz, existente la Centrul de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea. În acest sens, a fost înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Oradea un denunț penal, cei 4 angajați au fost îndepărtați din Centrul de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea, fiind delegați într-un centru pentru persoane adulte cu dizabilități pentru o perioadă de 60 de zile.

► **Recomandările nr. 8 și nr. 9 privind protecția persoanelor cu handicap:**

- Mass-media a prezentat **cazul unei tinere mame cu handicap grav, care a rămas fără posibilitatea de a avea însoțitor, deși conform certificatului de handicap**

grav ar fi necesitat acest sprijin. Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, iar Biroul Teritorial Iași a efectuat o anchetă la DGASPC Iași, rezultând următoarele: anexa privind certificatul de încadrare în grad de handicap emisă în temeiul HG 430/2008 este în neconcordanță cu dispozițiile Legii nr. 448/2006, prin necompletarea uneia dintre rubrici; deși evaluarea persoanelor cu handicap și emiterea certificatului de încadrare în grad și tip de handicap se face în baza criteriilor medicopsihosociale, Ordinul MMFPS și MSP nr. 762/1992/2007 conține doar criterii medicale, nu și criterii psihosociale; cu toate că legislația în vigoare instituie obligația autorității administrației publice de a angaja asistentul personal al persoanei cu handicap grav, prin practici administrative defectuoase, autoritățile administrației publice în cauză determină persoanele cu handicap grav și asistent personal să opteze pentru indemnizație în locul angajării unui asistent personal cu contract individual de muncă, deși dreptul de opțiune aparține exclusiv persoanei cu handicap.

Avocatul Poporului a recomandat atât Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, cât și Consiliului Județean Iași: instituirea unor măsuri administrative și legislative de natură să descurajeze nerespectarea de către autoritățile administrației publice a obligației de a efectua angajări în cazul asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav; verificarea respectării dispozițiilor legale în materie de către entitățile publice județene cu atribuții în evaluarea persoanelor cu handicap, precum și a procedurii de încadrare în grad de handicap, a modalității, termenelor și condițiilor de reevaluare a dosarelor persoanelor cu handicap. În plus, MMFPSPV i s-a recomandat modificarea și completarea Ordinului MMFPS și MSP nr. 762/1992/2007, în sensul înscrierii și a criteriilor psihosociale, nu doar a celor medicale, precum și în sensul încadrării persoanelor în grad de handicap în baza deficienței, indiferent de cauza acesteia; completarea art. 59 din Legea nr. 448/2006 prin introducerea unei precizări privind condițiile și împrejurările care determină reevaluarea persoanelor cu handicap ireversibil.

Recomandarea a **fost însușită** de ambele autorități:

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice a dispus modificarea modelului de certificat de încadrare în grad de handicap, conform prevederilor art. 35 din Legea nr. 448/2006. Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap din cadrul MMFPSPV, în baza atribuțiilor de îndrumare și control, a emis o instrucțiune prin care se stabilește o listă de afecțiuni care produc un handicap ireversibil și pentru care se poate emite un certificat de încadrare în grad de handicap cu caracter permanent de la prima sau a doua prezentare.

Consiliul Județean Iași a dispus verificarea dosarelor persoanelor cu handicap grav, aplicarea strictă a prevederilor art. 35 și art. 87 alin. (1¹) din Legea nr. 448/2006 și efectuarea de demersuri către MMFPSPV, în sensul vizualizării persoanei adulte care solicită încadrarea în grad și tip de handicap atât de către Comisia de evaluare din cadrul autorității respective, cât și de către Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți București, responsabilă cu soluționarea contestațiilor.

- Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în privința **desființării a 70 de posturi de asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav care existau în cadrul Serviciului Public de Asistență Socială din cadrul Primăriei Municipiului Fălticeni, începând cu data de 1 mai 2013.** Biroul Teritorial Suceava a efectuat o anchetă la

Instituția Prefectului Județul Suceava și la Primăria Municipiului Fălticeni, din care au rezultat următoarele: confirmarea știrii potrivit căreia, un număr de 68 de persoane încadrate în grad grav de handicap urmau să nu mai beneficieze de asistent personal, aceasta în condițiile în care, potrivit certificatelor de încadrare în grad de handicap eliberate de comisiile abilitate, aveau specificat în dreptul gradului de handicap „*cu asistent personal*”; neverificarea de către prefect a măsurilor întreprinse de primar cu încălcarea prevederilor legale privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, care instituie obligația autorității administrației publice de a angaja asistent personal persoanei cu handicap; neîndeplinirea atribuțiilor privind prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare sau permanente ale situației de risc din domeniul protecției persoanelor cu handicap.

Avocatul Poporului a recomandat prefectului județului Suceava și primarului Municipiului Fălticeni: verificarea situației create la Primăria Municipiului Fălticeni în ceea ce privește respectarea drepturilor persoanelor cu handicap și monitorizarea situației persoanelor cu handicap grav de pe raza de competență, în vederea protejării și promovării drepturilor acestora.

Deși Avocatul Poporului a solicitat informații în legătură cu măsurile dispuse, astfel cum au fost formulate în recomandarea emisă, autoritățile în cauză **nu și-au însușit** recomandarea.

► **Recomandarea nr. 10, privind respectarea dreptului de proprietate privată:**

- O petentă a sesizat Biroul Teritorial Brașov cu privire la **refuzul punerii în executare a unei sentințe judecătorești de către Primăria comunei Bârzava, județul Arad**. Din demersurile efectuate la nivelul Primăriei comunei Bârzava și la Instituția Prefectului Județul Arad, a reieșit refuzul punerii în executare a unei hotărâri judecătorești, justificat de lipsa banilor, petentei fiindu-i sugerat, ca în cazul în care „*dispune financiar, să suporte cheltuiala documentației tehnice necesare datorită lipsei de fonduri financiare a Primăriei Bârzava*”. În urma anchetei efectuate de Biroul Teritorial Timișoara, s-au constatat următoarele: deși Primăria comunei Bârzava, județul Arad, a comunicat instituției Avocatul Poporului că la nivelul comunei nu există cadastru intravilan, acesta exista, iar petenta are înscrisă în cartea funciară o suprafață de teren intravilan, din titlul de proprietate; *nealocarea în buget a sumelor necesare în vederea efectuării măsurătorilor pentru întreaga localitate, motivată de faptul că sumele contractării unei persoane autorizate pentru efectuarea acestor măsurători sunt foarte ridicate, iar bugetul comunei nu poate suporta prețul întregii lucrări; practica la nivelul primăriei era aceea de a transfera din răspunderea sa obligația susținerii cheltuielilor generate de întocmirea documentației tehnice, în sarcina beneficiarilor*.

Avocatul Poporului a recomandat Primăriei comunei Bârzava: identificarea și dispunerea măsurilor legale pentru a fi prevăzute în bugetul local sume destinate efectuării măsurătorilor, delimitărilor în teren și completării fișelor de punere în posesie ale proprietarilor în vederea accelerării procesului de punere în posesie a proprietarilor de terenuri de pe raza comunei; urmărirea respectării cadrului legal al desfășurării activității legate de reconstituirea dreptului de proprietate, punerea în posesie și respectarea principiului accesului liber la justiție, fără a permite ca o hotărâre judecătorească definitivă

și irevocabilă să rămână inoperantă în detrimentul uneia dintre părți.

Recomandarea a fost însoțită de primarul comunei Bârzava, care a informat Avocatul Poporului că se are în vedere punerea în aplicare a dispozițiilor sentinței civile nr. 1188/2011 a Judecătorei Lipova și cuprinderea în bugetul local a sumelor destinate efectuării măsurătorilor, delimitărilor în teren și completării fișelor de punere în posesie ale proprietarilor în vederea accelerării procesului de punere în posesie a proprietarilor de terenuri de pe raza comunei.

► **Recomandările nr. 5 și nr. 13, privind respectarea dreptului la un nivel de trai decent, respectiv dreptul la pensie și asigurarea unor condiții decente de locuit:**

- Mass-media a prezentat **cazul unei familii cu trei copii minori din comuna Petrești, județul Dâmbovița, care avea condiții de trai corespunzătoare**. Referitor la informațiile difuzate, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și Biroul Teritorial Ploiești a efectuat o anchetă la Primăria comunei Petrești și la DGASPC Dâmbovița. În urma demersurilor efectuate s-au constatat următoarele: minorii locuiau împreună cu părinții lor, într-o casă compusă din 2 camere, din care una singură este locuibilă, acoperișul acesteia fiind reconstruit în totalitate în luna noiembrie 2012 cu materiale de construcție puse la dispoziție de primărie, care a suportat și contravaloarea manoperei; familia a fost ajutată anterior și cu alte materiale de construcții și mobilier de către autoritatea locală și de comunitate, însă bunurile respective nu au fost întrebuințate în scopul pentru care au fost oferite; doi copii cu vârste de 2, respectiv 3 ani, erau ținuti în pătuțuri improvizate sub pretextul de a fi protejați de pericole, fapt ce împiedica dezvoltarea lor normală din punct de vedere fizic și psihic; familia a primit ajutor pentru încălzire, precum și ajutoare alimentare din fondurile Uniunii Europene; tatăl copiilor era cunoscut ca fiind consumator de alcool și cu antecedente penale; situația familiei a format obiectul unei anchete sociale, efectuate de către DGASPC Dâmbovița în anul 2011, la finalul căreia s-a dispus ca acest caz să fie monitorizat de autoritatea locală, însă în anul 2013, asistentul social nu a mai sesizat DGASPC Dâmbovița cu privire la cei trei minori; directorul DGASPC Dâmbovița a apreciat că se impunea ca măsură temporară de protecție, scoaterea minorilor în regim de urgență din mediul familial; în ciuda sprijinului acordat de autoritățile locale, părinții nu s-au implicat în amenajarea corespunzătoare a locuinței și crearea unor condiții care să dea posibilitatea autorităților să mențină minorii în familie.

Avocatul Poporului a recomandat primarului comunei Petrești: monitorizarea situației minorilor și informarea DGASPC Dâmbovița cu privire la aceasta, până la momentul în care instanța va decide cu privire la măsura plasamentului în regim de urgență a minorilor; informarea postului local de poliție, în vederea monitorizării situației și prevenirii unor acte de violență atât în familie, cât și față de reprezentanții autorităților implicate în soluționarea cazului, având în vedere opoziția exprimată de tatăl minorilor față de măsura plasamentului, antecedentele penale, precum și potențialul agresiv al acestuia; monitorizarea tuturor cazurilor sociale cu risc de la nivelul comunei și punerea în aplicare a prevederilor legale privind protecția drepturilor copilului; la angajarea unei persoane pe postul de asistent social să se urmărească dacă persoana respectivă are studii de specialitate și se poate implica activ și responsabil în rezolvarea cazurilor sociale.

Recomandările **au fost însușite**, de cele două autorități, astfel că deși *D.G.A.S.P.C. Dâmbovița* a procedat la promovarea unei acțiuni în instanță pentru instituirea măsurii plasamentului pentru minorii acestei familii, în paralel s-a preocupat pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale familiei și împreună cu autoritățile județene și locale au găsit soluții de reamenajare a locuinței acestei familii și de dotare cu mobilier corespunzător, articole de uz casnic, îmbrăcăminte, alimente, care să asigure rămânerea minorilor în cadrul familiei naturale, dar în condiții de siguranță și de dezvoltare într-un mediu normal.

Urmare a implicării autorităților și a rezolvării situației materiale dificile cu care se confrunta această familie, au fost înlăturate pericolele la care minorii erau expuși și, nemaifiind necesară instituirea măsurii plasamentului pentru cei trei minori, *D.G.A.S.P.C. Dâmbovița* a renunțat la acțiunea ce fusese promovată în instanță. Cazul a rămas însă în atenția *D.G.A.S.P.C. Dâmbovița* și al Primăriei comunei Petrești, fiind în continuare monitorizat pentru evitarea oricăror riscuri.

- Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu **situația a peste 100 de locuitori ai cartierului de romi din Eforie Sud, dintre care 55 de copii, care trăiau sub cerul liber, în frig și ploaie, după ce casele în care locuiau au fost distruse**. Biroul Teritorial Constanța a efectuat o anchetă la Primăria orașului Eforie, ocazie cu care s-au constatat următoarele: desființarea pe cale administrativă a construcțiilor edificate fără autorizație de construire pe domeniul public și privat al orașului, în urma unei dispoziții a primarului; deși persoanele în cauză au fost somate să elibereze locuințele improvizate, au rămas să locuiască în zona respectivă 4 familii, 8 adulți și 11 copii; operațiunea a fost demarată deoarece se impunea igienizarea zonei, primăria primind mai multe amenzi de la Garda de Mediu; după operațiunea de demolare a locuințelor improvizate, primăria a luat măsurile necesare adăpostirii familiilor de romi într-o școală veche și într-un fost internat, asigurând strictul necesar; persoanele care au rămas să locuiască în zonă au primit păături, îmbrăcăminte și alimente de la mai multe organizații; autoritățile au întreprins demersuri către primăriile de unde provin aceste familii, în sensul integrării în comunitate, iar pentru cele care nu au avut acte de identitate, s-au primit asigurări de la reprezentantul romilor că această problemă va fi soluționată în cel mai scurt timp; știrile apărute în presă au suport în evenimentele petrecute la Eforie, realitatea de la fața locului confirmând unele aspecte; autoritățile locale au respectat normele legale referitoare la disciplina în construcții și ale legii privind administrația publică locală, dar nu au asigurat un spațiu adecvat de locuit familiilor de romi înainte de demolarea și evacuarea acestora din locuințele improvizate, și nici nu au avut în vedere faptul că în familiile evacuate există 33 de copii, iar în zona demolată au rămas 11 copii, care aveau nevoie de protecție socială.

Avocatul Poporului a recomandat primarului orașului Eforie: dispunerea măsurilor legale pentru asigurarea respectării dreptului la un nivel de trai decent a familiilor de romi, protecția copiilor și tinerilor din aceste familii și identificarea unor soluții durabile pentru integrarea în comunitate a locuitorilor de etnie romă.

Recomandarea **a fost însușită**, în sensul că:

- Primăria a reușit să achiziționeze și să dea în folosință un număr de 6 containere (4 containere pentru locuit și 2 grupuri sanitare);

- s-au făcut demersurile necesare la Instituția Prefectului Județului Constanța, în vederea asigurării de locuințe de necesitate pentru cei cu buletine de identitate de Eforie, restul urmând să se întoarcă în localitatea de domiciliu;
- s-a alocat prin Hotărâre a Consiliului Local, o suprafață de 1.000 mp teren pentru realizarea / amplasarea locuințelor de necesitate destinate celor afectați;
- urmează ca în luna ianuarie 2014, să fie depus din nou proiectul pe care Primăria Orașului Eforie l-a întocmit încă din 2009 pentru atragerea finanțării de fonduri europene a construirii unor locuințe de necesitate pentru etnicii romi;
- pentru etnicii romi cu acte legale de locuit în Eforie se vor realiza proiecte pentru școlarizare și pregătire profesională în vederea asigurării condițiilor pentru ocuparea unui loc de muncă sau prestarea unei activități legale.

► **Recomandarea nr. 16, privind respectarea dreptului persoanelor private de libertate la integritate fizică și psihică:**

- Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de o **persoană privată de libertate, aflată în Penitenciarul Colibași**, care a susținut că a fost supusă la agresiuni fizice de colegii de cameră și de personalul grupe de intervenție SASS. În urma anchetei efectuate de Biroul Teritorial Pitești, au rezultat următoarele: deținutul fusese victima agresiunilor fizice ale unui coleg de cameră, iar în privința incidentelor fuseseră sesizate organele de urmărire penală; pentru verificarea pretinselor abuzuri ale cadrelor penitenciare, invocate de petent conducerea penitenciarului nu a putut furniza informații privind preluarea de imagini video de pe camerele de supraveghere video/filmare la data incidentelor reclamate, deși înainte de intervenția într-un incident operațional ofițerul responsabil din zonă trebuie să utilizeze o cameră video pentru a înregistra intervenția și mutarea persoanei private de libertate într-o altă cameră de deținere; se impunea o reevaluare a situației persoanei private de libertate, atât în sensul reconsiderării măsurilor de aplicare temporară a dispozitivelor de siguranță/imobilizare aplicate, factorilor de risc și a caracterului excepțional al situațiilor care presupun aplicare lor, cât și reevaluarea psihologică a petentului, caracterizat ca „personalitate cu tendințe de instabilitate emoțională și comportamentală...”, sancționat pentru 29 de abateri disciplinare; se impunea completarea reglementărilor funcționale în cadrul penitenciarului privind confidențialitatea datelor privind starea de sănătate a persoanelor private de libertate.

Avocatul Poporului a recomandat directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor: luarea măsurilor necesare pentru reevaluarea situației persoanei private de libertate, în sensul reconsiderării măsurilor de aplicare temporară a dispozitivelor de siguranță, factorilor de risc și asupra caracterului excepțional al situațiilor care presupun aplicarea lor; reevaluarea psihologică a persoanei private de libertate și identificarea nevoilor sale afective de a relaționa cu familia și de a menține legătura cu copiii săi; completarea, acolo unde este cazul, a reglementărilor funcționale în Penitenciarul Colibași; analizarea necesității unui set de măsuri care să vizeze o mai bună monitorizare, stocare și documentare video în procesul de manageriere a incidentelor, cu precădere în secția de maximă siguranță a Penitenciarului Colibași.

Recomandarea a fost **însușită** în parte, în sensul că:

- în luna aprilie 2014, comisia de specialitate din cadrul Penitenciarului Colibași va reevalua situația condamnatului, respectiv riscul pe care îl prezintă pentru siguranța locului de deținere, precizându-se totodată că în perioada detenției în Penitenciarul Craiova s-a dispus aplicarea de mijloace de imobilizare la ieșirea din cameră, la mâini și la picioare și pe mijlocul de transport, măsură care nu a fost modificată. La data de 29 iulie 2013, directorul Penitenciarului Colibași a aprobat aplicarea mijloacelor de imobilizare (câtușe pentru mâini în poziția în față) pe timpul deplasării la și de la activități desfășurate în interiorul locului de deținere;

- la data de 16 decembrie 2013, s-a întocmit evaluarea finală a condamnatului, fiind identificate tendințe de instabilitate emoțională și comportamentală ale acestuia;

- fiecare funcționar public cu statut special a fost instruit în legătură cu înregistrarea video a incidentelor, numai în cazul în care incidentul a fost observat în momentul producerii acestuia, nu s-a consumat și există timpul fizic de folosire a mijlocului tehnic de înregistrare video. Responsabilii de zonă au fost reinstruiți cu privire la obligativitatea înregistrării video a incidentelor și s-a luat măsura relocării unei alte camere video în cadrul secției – regim de maximă siguranță;

- datele din dosarul medical nu au fost comunicate altor persoane de către personalul cabinetului medical, însă a fost întocmit un plan care cuprinde activități, termene și responsabili, reglementând modul de asigurare a intimității și a datelor cu caracter confidențial.

SECȚIUNEA a 3-a

RAPOARTE SPECIALE

În cursul anului 2013, Avocatul Poporului a întocmit **4 rapoarte speciale**. Rapoarte se regăsesc (integral) și pe site-ul instituției Avocatul Poporului – *secțiunea Rapoarte speciale*. Vom menționa aspectele care au determinat întocmirea rapoartelor speciale și propunerile instituției Avocatul Poporului.

1. Raport special cu privire la consecințele eliminării pensiilor de serviciu.

Raportul special și-a propus să evidențieze problemele foștilor beneficiari ai pensiilor de serviciu ca urmare a modificărilor legislative aduse sistemului de pensii și, în egală măsură, să semnaleze practica neunitară atât a caselor de pensii abilitate cu aplicarea legii, cât și a instanțelor judecătorești.

În cadrul activității sale, instituția Avocatul Poporului a primit numeroase plângeri de la foștii beneficiari ai diferitelor categorii de pensii speciale, formulate atât în nume propriu, cât și prin asociațiile profesionale constituite de aceștia. Sesizările primite au indicat existența unei situații de nemulțumire la nivel național. Autorii acestor petiții au apreciat că textele legiferate sunt, din mai multe puncte de vedere, neconstituționale, discriminatorii și date cu încălcarea gravă a normelor obligatorii adoptate de Uniunea Europeană, cu nesocotirea jurisprudenței Curții Constituționale a României, a Curții

Europene a Drepturilor Omului și a Curții Europene de Justiție, precum și a normelor de tehnică legislative. Alte aspecte criticate s-au referit la jurisprudența neunitară în materia recalcularii pensiilor de serviciu. Miile de sesizări în instanță, individuale sau de grup, au generat tot atâtea procese pe rol, iar recursul în interesul legii al Înaltei Curți de Casație și Justiție din 12 decembrie 2011, nu a constituit o clarificare a soluțiilor pe această temă.

Principalele disfuncționalități administrative semnalate în activitatea caselor de pensii vizează superficialitatea revizuirii pensiilor, în sensul neluării în considerare a tuturor documentelor care atestă veniturile salariale realizate și contribuțiile la fondul de pensii, aceasta și pe fondul termenelor scurte pentru revizuire și a numărului mare de pensii supuse recalcularii/revizuirii, dar și tergiversarea punerii în executare a hotărârilor judecătorești prin care s-au anulat deciziile de revizuire a pensiilor și s-au menținut în plată pensiile de serviciu.

Urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 119/2010 și a emiterii deciziilor de recalculare a pensiilor de serviciu, practica judiciară internă s-a confruntat cu un număr mare de cauze. Reglementările legale succesive au mărit confuzia, numărul proceselor a crescut și a fost favorizată rezolvarea diferită a unor cauze similare sau chiar identice.

Cu toate că practica judecătorească, în timp, a intrat într-un proces de unificare, situația celor care au contestat deciziile de recalculare și de revizuire a pensiilor de serviciu nu s-a uniformizat, soluțiile diferite date de instanțe prin hotărâri judecătorești irevocabile continuând să mențină diferențe semnificative de la un caz la altul.

Din analiza legislației și evaluarea aspectelor aduse în atenția instituției Avocatul Poporului s-a conturat concluzia că, într-o măsură semnificativă, problemele referitoare la eliminarea pensiilor de serviciu au fost generate de dispozițiile Legii nr. 119/2010, ale Legii nr. 263/2010, respectiv ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2011 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011. Această concluzie s-a bazat pe următoarele observații:

- reducerea pensiilor speciale nu s-a realizat cu asigurarea protecției așteptărilor legitime a cetățenilor cu privire la un anumit nivel al protecției și securității sociale și nici menținerea unui echilibru just între interesele generale și cele individuale, astfel încât dimensiunea reducerii acestor pensii să nu devină o sarcină dificilă, în unele cazuri exorbitantă, cu caracter permanent, pentru cei vizați;
- existența unor precedente de neaplicare strictă a principiului contributivității tuturor pensiilor;
- inexistența unor prevederi privind menținerea în plată a pensiei de serviciu existente ca măsură de protecție a celor care, fără voia lor, urmau să suporte consecințele recalcularii pensiilor aflate în plată, deși există precedent în acest sens în legislația asigurărilor sociale;
- nerespectarea principiului proporționalității între interesul general protejat și cel particular lezat, astfel încât reducerea pensiilor de serviciu să nu afecteze esențial condițiile de viață ale pensionarilor;
- reglementarea unei metodologii de calcul și a unor termene de recalculare/revizuire care nu au permis stabilirea pensiei contributive în mod just și echitabil.

Propunerile privind legislația, formulate în acest raport, au fost următoarele:

► **Măsură tranzitorie:** pentru pensiile de serviciu stabilite în baza legislației existente la apariția Legii nr. 119/2010, revenirea la denumirea și cuantumul pensiilor de serviciu anterioare promulgării Legii nr. 119/2010.

Partea din pensie plătită de către bugetul de stat va fi impozitată pe principiul pierderii proporționale (în concordanță și cu textul Constituției și în concordanță și cu Recursul în interesul legii semnat de Procurorul General).

► **Propuneri privind Legea nr. 119/2010:**

- Completarea dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 119/2010 cu două noi alineate, (4) și (5), având următorul conținut:

“Alin. (4) Cuantumul pensiilor recalculate potrivit dispozițiilor prezentei legi nu poate reprezenta mai puțin de 50 % din cuantumul pensiilor aflate în plată.”

“Alin. (5) Drepturile de pensii revizuite potrivit alin. (4) se cuvin astfel de la data de 1 ianuarie 2011.”

► **Propuneri privind Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011:**

- Completarea dispozițiilor art. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 cu două nouă alineate, (4) și (5), având următorul conținut:

“Alin. (4) Termenele de revizuire din oficiu, de către casele teritoriale de pensii în evidența cărora se află dosarele de pensie, prin emiterea unor decizii de revizuire, precum și termenul de revizuire, la cererea beneficiarului, dacă acesta depune la casa teritorială de pensii noi acte doveditoare, întocmite conform prevederilor legale, din care rezultă alte date și elemente decât cele existente la dosarul de pensie, care se au în vedere la stabilirea stagiului de cotizare și a punctajului mediu anual, se prorogă până la data de 31 mai 2013.”

“Alin. (5) Drepturile de pensii revizuite la cererea pensionarului se cuvin astfel:

a) de la data de 1 ianuarie 2011, dacă cererea de revizuire, împreună cu toate actele doveditoare, a fost depusă la casa teritorială de pensii până la împlinirea termenului prevăzut la alin. (4);

b) de la data de întâi a lunii următoare celei în care cererea, împreună cu toate actele doveditoare, a fost depusă la casa de pensii teritorială peste termenul prevăzut alin. (4).”

► **Propuneri privind pensiile ocupaționale:**

- Elaborarea și adoptarea Legii privind pensiile ocupaționale, astfel cum prevede art. 193 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice în cel mai scurt timp.

- Legea pensiilor ocupaționale să prevadă posibilitatea ca și persoanele care au beneficiat de pensii speciale să adere la sistemul pensiilor ocupaționale, în vederea suplimentării pensiei acordate de sistemul public cel puțin până la întregirea pensiei avute anterior recalculării, respectiv revizuirii prin Legea nr. 119/2010, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2011.

Biroul Permanent al Camerei Deputaților a înaintat raportul pentru dezbatere Comisiei pentru muncă și protecție socială.

După trimiterea acestui raport Parlamentului și primului ministru, au fost adoptate și publicate următoarele acte normative:

- **Legea nr. 241/2013** privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor acordate beneficiarilor proveniți din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională.

Potrivit prevederilor acestei legi, pensiile recalculate sau revizuite, conform prevederilor Legii nr. 119/2010 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2011, ale căror cuantumuri sunt mai mici decât cele convenite pentru luna decembrie 2010, se plătesc în cuantumul convenit pentru luna decembrie 2010. În situația în care, ulterior stabilirii și/sau plății drepturilor de pensie revizuite se constată diferențe între sumele stabilite și/sau plătite și cele legal convenite, casa de pensii sectorială operează, din oficiu sau la solicitarea pensionarului, modificările ce se impun, prin decizie de revizuire. Prin derogare de la prevederile art. 107 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, sumele de recuperat nu se recuperează, indiferent dacă au fost sau nu emise decizii în acest sens.

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2013** privind acordarea de drepturi unor membri ai Corpului diplomatic și consular al României. Această ordonanță de urgență prevede la art. 1 că „Membrii Corpului diplomatic și consular al României, cu o vechime neîntreruptă de cel puțin 15 ani în Ministerul Afacerilor Externe, care la data de 31 august 2010 erau pensionari, pot beneficia de o indemnizație diplomatică în cuantum lunar de maximum 3.571 lei.”

2. Raport special privind transportul elevilor din mediul rural

Scopul acestui raportul special a fost de a evidenția dificultățile elevilor din mediul rural de a frecventa școala și de a determina, prin recomandările propuse, crearea unui cadru legislativ și administrativ coerent menit să asigure, în principal, respectarea dreptului fundamental la învățătură, a protecției copiilor și tinerilor și a dreptului la viață, integritate fizică și psihică a acestei categorii de elevi. Raportul a analizat problemele specifice ale învățământului din România, cu precădere ale celui din mediul rural, existente pe fondul dificultăților autorităților administrației publice locale de a gestiona problema transportului școlar, în special sub aspectul necesarului de microbuze și al cheltuielilor pe care le implică utilizarea acestora.

Potrivit art. 12 alin. (8) din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare, elevii care în localitatea de domiciliu nu au posibilitatea de a învăța într-o unitate de învățământ vor fi sprijiniți prin decontarea cheltuielilor de transport la cea mai apropiată unitate de învățământ sau vor primi cazare și masă gratuite în internatele școlare, cu excepția celor înscriși în învățământul postliceal.

Demersurile efectuate de către instituția Avocatul Poporului cu privire la modul în care se efectuează transportul elevilor din localitatea de domiciliu către unitatea școlară, au pus în evidență o serie de constatări, dintre care menționăm:

1. starea tehnică precară a mijloacelor de transport școlar. Astfel, acestea sunt mai vechi de 10 ani, iar înainte de începerea anului școlar 2012 – 2013, din verificarea de către poliție a peste 1.979 de autovehicule din cele 2.238 destinate transportului școlar, 77 aveau inspecția tehnică periodică expirată, pentru 65 de autovehicule nu se deținea asigurare de răspundere civilă auto obligatorie, iar 74 de conducători de autovehicule nu aveau certificatul de competență profesională;
2. pentru un transport optim, necesitatea achiziționării unui număr semnificativ de microbuze (reprezentând cca. 40%, față de mijloacele de transport școlar existente) care, potrivit estimărilor, se poate realiza în următorii 4 ani;

3. existența unor costuri de întreținere mari cu mijloacele de transport școlar (de cele mai multe ori, peste valoarea de piață a microbuzelor și a unor costuri cu asigurările RCA, combustibil și salarizarea șoferilor care nu pot fi susținute din bugetul local);
4. distanțele parcurse de un microbuz ajung și la peste 200 km/zi, fapt care determină pe de o parte, creșterea gradului de uzură și a costurilor cu reparațiile, iar pe de altă parte, decalaje în programul școlar al elevilor;
5. lipsa microbuzelor școlare obligă copii relocați la alte școli decât cea de domiciliu să parcurgă pe jos distanțe foarte mari;
6. starea carosabilului și a drumurilor pietruite conduc la deteriorarea mult mai rapidă a microbuzelor (DJ 207 J și DJ 207 E – comuna Cozmești, județul Vaslui);
7. nu există criterii reglementate de lege pentru prioritizarea/repartizarea mijloacelor de transport elevi, aspect care a lăsat la aprecierea inspectoratelor școlare stabilirea beneficiarilor;
8. clarificarea statutului personalului angajat să transporte elevi. Lipsa fondurilor de la bugetul local pentru salarizarea șoferilor conduc la apariția unor situații inedite, când primarii conduc personal microbuzele de transport școlar, așa cum s-a întâmplat în cazul comunei sibiene Râul Sadului, ori comunei gorjeane Glogova;
9. risc crescut de abandon școlar care, potrivit estimărilor U.E, în România a ajuns la peste 16%.

În consecința celor enunțate mai sus, prevederile art. 20 din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare, devin inoperabile, pe de o parte din cauza lipsei fondurilor, iar pe de altă parte, ca urmare a ambiguității expresiei „se sancționează conform legii”, fără a se preciza în concret care sunt faptele susceptibile de a fi sancționate, măsura sancționatorie și organul care poate aplica o asemenea sancțiune.

Un alt aspect rezultat din practica instituției Avocatul Poporului a relevat faptul că problema transportului școlar a fost lăsată exclusiv în sarcina primăriilor, acestea neavând fondurile necesare susținerii unui asemenea program, respectiv, întreținerea microbuzelor, asigurări RCA, rovine, piese de schimb, reparații capitale ori combustibil. De altfel, nici prefecturile ori inspectoratele școlare județene nu au putut gestiona problema transportului școlar în mediul rural, de cele mai multe ori adoptându-se măsuri tranzitorii constând în transferul din patrimoniul unor instituții a unor microbuze ori parcurgerea de distanțe foarte mari de către un singur microbuz.

Având în vedere aspectele semnalate, s-au formulat următoarele propuneri:

- alocarea, conform prevederilor art. 8 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, pentru finanțarea educației naționale din bugetul de stat și din bugetele autorităților publice locale a minimum 6% din produsul intern brut al anului respectiv;
- modificarea prevederilor art. 19 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, în sensul diferențierii numărului de elevi din mediul urban de cel din mediul rural, pentru a se da eficiență dispozițiilor art. 19 alin. 3. Potrivit acestor dispoziții „prin excepție de la prevederile alin. (1), în funcție de necesitățile locale, se organizează, la cererea părinților sau tutorilor legali și în condițiile legii, grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică, cu predare în limba română”, prevederi care permit redeschiderea claselor preșcolare 0 – 4 în localitățile de domiciliu;

- finanțarea învățământului preuniversitar și după alte criterii decât cel al numărului de elevi, pentru a permite continuarea funcționării unităților școlare și a grădinițelor în mediul rural;
- reorganizarea rețelei școlare a unităților de învățământ preuniversitar adaptate nevoilor și intereselor elevilor, pentru a se da eficiență prevederilor art. 19 alin.2 din Legea nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, în sensul creării unor centre de învățământ la nivelul unor comune mari, prin construirea unor școli care să deservească învățământul școlar obligatoriu pe sistem de internat;
- facilitarea angajării de cadre didactice pentru zonele cu situații deosebite.

3. Raport special privind protecția persoanelor cu handicap

Acest raport special și-a propus să semnaleze problemele persoanelor cu handicap generate de prevederi legale neclare sau lacunare și de disfuncționalități administrative și, prin recomandările formulate, să contribuie la îmbunătățirea legislației și a practicii administrative astfel încât promovarea, garantarea și respectarea drepturilor persoanei cu handicap să se realizeze în mod real și în orice situație.

Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de un număr mare de persoane cu handicap sau de familiile acestora în legătură cu problemele avute în relația lor cu administrația publică, ceea ce a determinat sesizarea unor instituții publice, efectuarea de anchete ori emiterea unor recomandări de către Avocatul Poporului, intervenții care au condus la clarificarea ori soluționarea favorabilă a aspectelor semnalate. Însă, în multe cazuri, problematica persoanelor cu handicap a făcut obiectul unor sesizări din oficiu.

Din analiza și evaluarea juridică a conținutului sesizărilor primite și a sesizărilor din oficiu, în raport cu prevederile legale în vigoare, s-a conturat concluzia că problemele cu care se confruntă persoanele cu handicap sunt generate atât de conținutul unor dispoziții legale (lacunare sau neclare), cât și de practici administrative defectuoase.

Principalele deficiențe puse în evidență de cazuistica instituției Avocatul Poporului se referă la:

- accesul dificil al persoanelor cu handicap în centre rezidențiale adecvate nevoilor lor, deficiențe în decontarea costurilor pentru îngrijirea acestor persoane în astfel de centre;
- nerespectarea dreptului persoanei cu handicap grav la asistent personal;
- reglementarea diferită a handicapului în funcție de momentul dobândirii afecțiunii care generează handicapul (congenitală, precoce și indiferent de vârstă), ca efect al prevederilor Ordinului nr. 1992/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap;
- greșita încadrare în categoria nevăzătorilor a tuturor persoanelor cu deficiențe vizuale, din cauza deficiențelor de comunicare între comisiile de evaluare a persoanelor cu handicap, Comisia Superioară, casele teritoriale de pensii și Casa Națională de Pensii Publice și a lipsei de corelare terminologică a prevederilor Legii nr. 448/2006 cu cele ale Legii nr. 263/2010 în problema drepturilor de pensie ale persoanelor cu handicap;
- neconcordanța Anexei privind certificatul de încadrare în grad de handicap din H.G. nr. 430/2008 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap cu articolul 35 din Legea nr. 448/2006; tratarea

handicapului în funcție de cauza bolii; problema revizuirii stării persoanelor cu handicap ireversibil;

- nerespectarea principiului egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, statuat în Legea nr. 448/2006;
- nerespectarea dreptului persoanelor cu handicap la dispozitive medicale gratuite în ambulatoriu;
- restricționarea accesului la sănătate, educație și servicii sociale a persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate, ca urmare a tergiversării aprobării normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 151/2010. Situația astfel creată este cu atât mai gravă cu cât aceste norme (în baza cărora ar trebui să se desfășoare, practic, întreaga activitate de tratare și recuperare), privesc, în mod special, copiii și adolescenții cu tulburări din spectrul autist, pentru care șansele de recuperare și integrare socială depind de serviciile de depistare, diagnostic și intervenție precoce;
- nerespectarea de către instituțiile publice a dispozițiilor art. 64 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap privind facilitarea accesului efectiv al persoanelor cu handicap la transport și călătorie;
- tergiversarea soluționării cererilor adresate de persoanele cu handicap instituțiilor publice, fiind astfel încălcate drepturi ale acestora și create situații de viață inacceptabile, așa cum s-a întâmplat în cazul persoanei cu handicap din județul Hunedoara, care a fost obligat să rămână imobilizat din cauza faptului că cererea sa pentru un fotoliu rulant și o proteză s-a soluționat după aproape 2 ani;
- întârzieri în implementarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor adulte cu handicap prin înființarea de servicii sociale alternative de tip rezidențial pentru persoanele adulte cu handicap. Deși aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1073/2010, acest program nu este implementat, ceea ce afectează dreptul persoanelor cu handicap la ocrotirea sănătății - prevenire, tratament și recuperare și la asistență socială, respectiv la servicii sociale;
- neclaritatea unor dispoziții legale, lacune legislative ori neconcordanțe între acte normative ori necorelări terminologice în legislația care privește persoanele cu handicap.

Propunerile formulate au vizat:

- Completarea prevederilor art. 59 alin. (1) din Legea nr. 448/2006 prin introducerea unei precizări privind condițiile și împrejurările care determină reevaluarea persoanelor cu handicap ireversibil;
- Modificarea și completarea art. 94 din Legea nr. 448/2006 în sensul stabilirii procentului de contribuție proprie a autorităților administrației publice locale pentru asigurarea sumelor necesare finanțării protecției persoanelor cu handicap grav;
- Introducerea unei terminologii unitare în Legea nr. 448/2006 și Legea nr. 263/2010, precum și în alte acte normative, în problema drepturilor persoanelor cu handicap și precizarea semnificației termenilor utilizați, inclusiv a termenului „nevăzător”;
- Modificarea anexei H.G. nr. 430/2008, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește modelul de certificat de încadrare în grad de handicap, în concordanță cu prevederile art. 35 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- Modificarea și completarea Ordinului MMFPS și MSP nr. 762/1992/2007, cu modificările și completările ulterioare, în sensul înscrierii și a criteriilor psihosociale, nu doar a celor medicale, precum și în sensul încadrării persoanelor în grad de handicap în baza deficienței, indiferent de cauza acesteia și de momentul dobândirii afecțiunii care generează handicapul;
- Modificarea și completarea Ordinului nr. 468/2009 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru aplicarea art. 54 alin. (4) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, emis de Președintele Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, în sensul precizării că decontarea cheltuielilor pentru îngrijirea unei persoane cu handicap într-un centru rezidențial situat într-o altă unitate administrativ-teritorială decât cea de domiciliu se face lunar, pentru luna anterioară și numai pentru persoanele cu handicap admise în centru după intrarea în vigoare a acestui ordin;
- Instituirea unor măsuri administrative și legislative de natură să încurajeze respectarea de către autoritățile administrației publice a obligației de a efectua angajări în cazul asistențelor personali ai persoanelor cu handicap grav;
- Adoptarea de urgență a normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate;
- Completarea Ordinului nr. 423/191/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare în anul 2013 a Contractului - cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului asigurărilor sociale de sănătate pentru anii 2013 – 2014 și a Contractului - cadru cu dispoziții privind termenul de soluționare a solicitărilor de dispozitive medicale gratuite în ambulatoriu;
- Implementarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor adulte cu handicap prin înființarea de servicii sociale alternative de tip rezidențial pentru persoanele adulte cu handicap, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1073/2010;
- Luarea unor măsuri legislative și administrative în vederea respectării către instituțiile publice a dispozițiilor art. 64 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap;
- Reglementarea unor măsuri de eficientizare a comunicării interinstituționale și a sistemului de evidență centralizată a persoanelor cu handicap, de colectare a informațiilor și de identificare a deficiențelor în implementarea reglementărilor legale în domeniu, în scopul adoptării la timp a celor mai potrivite măsuri pentru eliminarea deficiențelor constatate;
- Adoptarea unor măsuri în vederea creșterii calității monitorizării, coordonării și controlului activității numeroaselor autorități publice centrale și locale implicate în acordarea drepturilor persoanelor cu handicap: primării, direcții teritoriale de asistență socială și protecția copilului, consilii locale și județene, case teritoriale de pensii, agenții pentru ocuparea forței de muncă, case teritoriale de asigurări de sănătate și altele.

4. Raport special privind decontarea cheltuielilor de transport din bugetul Ministerului Educației Naționale pentru elevii care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu

Din cazuistica instituției Avocatul Poporului a reieșit existența unor disfuncționalități majore în asigurarea decontării cheltuielilor de transport, ceea ce afectează însuși dreptul copiilor și al tinerilor la educație. Raportul special a vizat situația elevilor care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu și cărora li se decontează cheltuielile de transport din bugetul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin unitățile de învățământ la care sunt școlarizați, pe bază de abonament, în limita a 50 km.

Biroul Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu ca urmare a unor articole de presă din care rezulta că peste 2.000 de elevi din județul Covasna au intrat în grevă japoneză în semn de protest, deoarece nu le-au fost decontate abonamentele. Au urmat demersuri la Direcția Generală Economic, Finanțe, Resurse Umane din cadrul Ministerului Educației Naționale. Ulterior, au fost sesizați Inspectoratul Școlar al Județului Covasna și Consiliul Județean Covasna.

Inspectoratul Școlar al județului Covasna a comunicat că în județul Covasna, un număr de 2842 de elevi sunt beneficiari ai prevederilor art. 84 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, din care 1389 de elevi provin din familii cu o situație financiară dificilă, elevi care sunt în evidențele școlare ca fiind cazuri sociale deosebite. Conform datelor furnizate de Inspectoratul Școlar Covasna, plățile restante pentru județul Covasna, până în luna mai 2013 erau de 2.354.876 lei, din care a fost achitată de către Ministerul Educației Naționale suma de 519.000 lei, rămânând de plată restanța în valoare de 1.835.876 lei.

Direcția Generală Buget Finanțe din cadrul Ministerului Educației Naționale a comunicat că în bugetul Ministerului Educației Naționale sunt cuprinse fonduri pentru decontarea cheltuielilor de transport ale elevilor, însă, pe parcursul anului 2012, cu ocazia decontării abonamentelor elevilor, s-a constatat insuficiența fondurilor prevăzute în buget pe anul întreg din cauza practicării de către operatorii de transport auto a unor tarife cu diferențe foarte mari, pentru distanțe similare, sau comparativ cu transportul feroviar.

Pentru clarificarea situației decontării cheltuielilor de transport ale elevilor, a fost efectuată o anchetă la Ministerul Educației Naționale, care a avut ca obiectiv obținerea de informații și explicații privind sumele restante și posibilitățile de achitare a acestora, cauzele care au creat această situație și soluțiile identificate de minister pentru rezolvarea situației actuale și prevenirea apariției unor noi blocaje în viitor. Din anchetă a rezultat că sumele restante au fost decontate parțial, iar diferențele urmau a se plăti pe măsura suplimentării bugetului ministerului cu această destinație. Sumele datorate de minister pentru transportul elevilor au fost estimate la 100.000.000 lei, fiind anticipată majorarea lor până la sfârșitul anului școlar la 200.000.000 lei. Până la data anchetei, iunie 2013, nu au fost identificate soluții financiare pentru plata integrală a acestor restanțe. Suma de bani care a fost deblocată în luna mai 2013, în cuantum de 30.000.000 lei, a provenit din fondul pentru achiziționarea manualelor. Astfel, un dezechilibru a fost parțial corectat prin crearea unui alt dezechilibru, ceea ce nu reprezintă o soluție corectă.

În opinia reprezentanților ministerului, cauza care a condus la imposibilitatea asigurării decontării navetei elevilor a fost majorarea tarifelor practicate de operatorii de transport rutier, raportat și la bugetul alocat inițial. În aceste condiții, suma necesară pentru decontarea cheltuielilor de transport ale elevilor a crescut de la aproximativ 50.000.000 lei în anul 2011 la 140.000.000 lei în anul 2012. Analiza efectuată de Ministerul Educației Naționale privind tarifele practicate de operatorii de transport rutier, pe distanțe

kilometrice, având ca referință luna martie 2013, a pus în evidență faptul că pentru zone kilometrice similare, operatorii practică tarife diferențiate, în funcție de concurența existentă.

Identificarea cauzei care a generat disfuncționalitățile majore apărute în implementarea dispozițiilor art. 84 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 și găsirea unor posibile soluții la această problemă a impus analizarea problemei decontării cheltuielilor de transport ale elevilor din perspectiva administrativă și legislativă.

Din perspectiva administrației publice, a prezentat interes activitatea acelor instituții publice care atribuie licențele de traseu interjudețean și intrajudețean, respectiv a Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și a consiliilor județene. Situația existentă la nivel național a indicat insuficienta preocupare a acestor instituții publice cu atribuții în domeniul transporturilor rutiere pentru respectarea principiului protecției drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, prevăzut de dispozițiile art. 1 alin. (1) din Ordonanța nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, precum și pentru utilizarea eficientă a banilor publici destinați decontării cheltuielilor de transport ale elevilor.

La rândul său, Ministerul Educației Naționale, dată fiind tendința de creștere a tarifelor la transport în anul 2012, nu a luat la timp măsuri pentru prevenirea acumulării de noi restanțe și identificarea unor soluții financiare pentru plata integrală a restanțelor deja existente.

Din perspectivă legislativă, analiza situației fondurilor destinate decontării navetei copiilor a pus în evidență faptul că însuși textul de lege al art. 84 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 creează premisele majorării tarifelor de transport, deoarece nu prevede nicio limită a sumelor ce pot fi decontate lunar pentru fiecare elev. Rezolvarea, pentru viitor, a problemei banilor pentru transportul elevilor, din perspectiva Legii nr. 1/2011, presupune modificarea și completarea acesteia prin instituirea unei „burse de transport” în sumă fixă, astfel încât să nu mai existe posibilitatea creșterii tarifelor de către firmele de transport pe considerentul că Ministerul Educației Naționale este obligat să deconteze abonamentele copiilor indiferent cât costă. În acest fel, ar fi protejat atât accesul necondiționat al elevilor la școală, cât și principiul utilizării eficiente a resurselor publice gestionate de Ministerul Educației Naționale.

Din analiza realizată a reieșit și necesitatea reglementării riguroase a nivelului tarifelor la transport prin legislația privind transporturile, deoarece în condițiile în care nu va exista o reglementare care să impună și tariful drept criteriu în alegerea operatorilor de transport situația există se va perpetua și chiar se va agrava.

Având în vedere rezultatele analizei efectuate, au fost formulate următoarele propuneri:

- Realizarea de către inspectoratele școlare județene a unor evaluări cu privire la numărul elevilor care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu, precum și a rutelor de transport interurban care ar trebui utilizate de acești elevi, în funcție de domiciliu și unitatea școlară la care sunt încadrați. Aceste evaluări vor fundamenta alocarea sumelor destinate transportului elevilor;
- Instituirea unei sume fixe, sub formă de bursă, acordată direct elevului, iar această sumă să fie calculată în funcție de distanța dintre școală și domiciliul elevului;

- Instituirea unei proceduri în conformitate cu Ordonanța de urgență nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, similară celei prevăzute de Ordonanța de urgență nr. 96/2002 privind acordarea de produse lactate și de panificație pentru elevii din clasele I-IV din învățământul de stat, ceea ce ar conduce la apariția concurenței și astfel la existența unor tarife și abonamente cu valoare mai mică;

- În scopul reducerii costurilor abonamentelor decontate elevilor navetiști, se poate lua în calcul și varianta achiziționării de microbuze școlare. Totodată, trebuie avut în vedere și faptul că naveta elevilor nu poate fi înlocuită în toate situațiile cu microbuze școlare.

După înaintarea acestui raport, a fost adoptată Ordonanța nr.29/2013 privind reglementarea unor măsuri bugetare, care, în art. 15, prevede următoarele:

„Decontarea abonamentelor de transport emise de operatorii de transport rutier, pentru facilitățile de transport acordate elevilor, prevăzute la art. 84 alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, se asigură la nivelul acestora, dar nu mai mult de 26 lei/abonament/lună pentru distanța de 3 km. Pentru distanțele ce depășesc 3 km, până la limita de 50 de km, suma de 26 de lei/abonament/lună se suplimentează cu 2 lei pentru fiecare kilometru, dar nu mai mult decât valoarea abonamentului lunar.”

SECȚIUNEA a 4-a

SESIZĂRI DIN OFICIU

În anul 2013, Avocatul Poporului s-a **sesizat din oficiu în 63 de cazuri**, prezentate atât prin intermediul mijloacelor de informare în masă, cât și din activitatea desfășurată de experții și consilierii instituției.

Cu titlu de exemplu, amintim câteva sesizări din oficiu, mai importante, restul fiind detaliate în cadrul prezentării domeniilor de activitate:

- **Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, ca urmare a apariției în data de 21 ianuarie 2013, la postul de televiziune Realitatea TV a unei știri privind anumite disfuncționalități apărute la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București (CASMB), în cazul eliberării adeverințelor care atestă calitatea de asigurat a persoanelor fizice.**

În conținutul materialului respectiv se menționa că „*Sute de persoane, printre care mulți bătrâni, invalizi, dar și femei însărcinate, se înghesuie zilnic, la sediul CASMB din Str. Gheorghe Țițeica, pentru a intra în posesia unei adeverințe care să le ateste calitatea de asigurat, necesară la medicul de familie sau la medicul specialist. Pentru a evita scandalurile, de cele mai multe ori, oamenii fac liste pentru a menține o oarecare ordine. Cei care s-au învățat deja cu această situație vin cu noaptea-n cap, chiar și la 4 dimineața,*

ca să se numere printre primii pe listă și așteaptă apoi, ore bune, în autoturismele personale, să li se elibereze adeverința”.

Au fost întreprinse demersuri la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București. În urma acestora, autoritatea sesizată ne-a comunicat faptul că aspectele sesizate sunt reale și sunt cauzate în special de numărul insuficient de funcționari care își desfășoară activitatea la serviciul relații cu publicul, iar pentru eficientizarea activității și a oferi asiguraților condiții civilizate de așteptare s-a inaugurat, în data de 11 februarie 2013, Biroul Unic pentru Relația cu Asigurații și Furnizorilor de Servicii Medicale.

- Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, cu privire la materialul intitulat „Sclav la 13 ani”, prezentat de postul Prima TV, în cadrul emisiunii de știri în care era relatat cazul unui minor din satul Stoieșesti, comuna Banca, județul Vaslui, forțat să muncească la o stână din localitate pentru a-și asigura hrana zilnică.

Biroul Teritorial Iași al instituției Avocatul Poporului a efectuat o anchetă la Primăria comunei Banca, județul Vaslui și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui.

Urmare a demersurilor întreprinse, au rezultat următoarele aspecte:

- Minorul a intrat în atenția DGASPC Vaslui urmare a unei sesizări adresate de organele de poliție încă de cum 3 ani, deoarece acesta făcea parte dintr-un grup de delincvenți juvenili.

- La vremea respectivă DGASPC Vaslui a efectuat o anchetă la domiciliul minorului și a semnat cu mama minorului, un Angajament privind asumarea drepturilor și obligațiilor părintești. Un angajament similar – Angajament privind monitorizarea familiei pentru prevenirea separării copilului de familie – a fost semnat și cu autoritatea publică locală, însă planul de servicii, prevăzut de dispozițiile art. 34 din Legea nr. 272/2004 cu modificările și completările ulterioare și care face parte integrantă din prevederile Metodologiei de lucru, nu a fost aprobat în Consiliul Comunitar Consultativ și nu a fost nici completat.

- La data anchetei minorul se afla la Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat – CPRUCANE Bârlad, unde beneficia de un cumul de servicii de recuperare și reabilitare, fiind în așteptarea aplicării măsurii de protecție a plasamentului la un asistent maternal.

- Deși încă din anul 2012 DGASPC Vaslui a solicitat Primăriei comunei Banca monitorizarea familiei în cauză, autoritatea publică locală nu s-a conformat.

- Cu privire la îndeplinirea sau neîndeplinirea atribuțiilor de către asistentul social, în concordanță cu prevederile Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social, cu modificările și completările ulterioare, din discuțiile purtate și informațiile oferite de reprezentantul DGASPC Vaslui, a rezultat că monitorizarea cazului familiei care a făcut obiectul anchetei s-a făcut defectuos, autoritatea publică neluând măsurile necesare prevenirii separării copilului de familie.

În acest context, Avocatul Poporului a recomandat Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Vaslui să aplice o contravenție Primăriei comunei Banca, județul Vaslui pentru că nu a elaborat planul de servicii pentru copilul aflat în situație de risc.

- Biroul Teritorial Craiova s-a sesizat din oficiu în urma articolului intitulat: „Țipete și pumni în masă la Primăria Șimnicu de Sus”, publicat în cotidianul Gazeta de

Sud în care se relatea faptul că un cetățean din comuna Șimnicu de Sus a acuzat primarul comunei că nu vrea să permită înscrierea copilului său în clasa a-III-a, la Școala din comuna Șimnicu de Sus. Avocatul Poporului s-a adresat Primăriei comunei Șimnicu de Sus, județul Dolj și Inspectoratului Școlar Județean Dolj.

În urma demersurilor întreprinse, s-a comunicat că tatăl a fost înștiințat în legătură cu faptul că cererea sa urmează a fi analizată în ședința Consiliului de administrație, din data de 28 octombrie 2013, minorul fiind deja înscris și frecventând cursurile Școlii generale din comuna Șimnicu de Sus, județul Dolj.

- Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în urma prezentării în mass-media a unor informații, potrivit cărora, un bărbat, în vârstă de 61 de ani a fost dus la Secția 3 de Poliție Timișoara, „unde a fost bătut la sânge”. Biroul Teritorial Timișoara a efectuat o anchetă la Secția 3 Poliție Timișoara, din care a rezultat că între persoana respectivă și agentul de poliție (aflat în afara serviciului), a avut loc o altercație în urma căreia acesta din urmă a apelat serviciul 112. La momentul sosirii echipajului de poliție, agentul de poliție implicat în incident deși se afla în timpul liber, a participat la imobilizarea victimei, aflate sub influența băuturilor alcoolice. După imobilizare, persoana a fost transportată la poliție cu mașina Jandarmeriei pentru declarații, unde i s-a făcut rău, fiind chemat serviciul de ambulanță. Ulterior acestui incident, a fost dispusă o anchetă internă de către Inspectoratul Județean de Poliție Timiș, din care au rezultat indicii referitoare la comiterea de către agenții de poliție și jandarmi a infracțiunii de purtare abuzivă.

RECOMANDĂRILE EMISE DE AVOCATUL POPORULUI ÎN ANUL 2013

- Recomandarea nr. 1 din 23 ianuarie 2013, adresată directorului executiv al Casei Județene de Pensii Bacău, referitoare la respectarea dreptului la protecție al persoanelor cu handicap, a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și a dreptului la un nivel de trai decent, prevăzute de art. 50, art. 52 și art. 47 din Constituție.

- Recomandarea nr. 2 din 23 ianuarie 2013, adresată președintelui Consiliului Județean Vaslui, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul la ocrotirea sănătății și dreptul la învățătură, prevăzute de art. 34 și art. 32 din Constituție.

- Recomandarea nr. 3 din 23 ianuarie 2013, adresată primarului comunei Măgura, județul Bacău și directorului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău, referitoare la respectarea dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor, prevăzută de art. 49 din Constituție.

- Recomandarea nr. 4 din 31 ianuarie 2013, adresată primarului comunei Răscăeți, județul Dâmbovița, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind protecția copiilor și a tinerilor și a dreptului la un nivel de trai decent, prevăzute de art. 49 și art. 47 din Constituție.

- Recomandarea nr. 5 din 31 ianuarie 2013, adresată primarului comunei Petrești, județul Dâmbovița și directorului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind protecția copiilor și a tinerilor și a dreptului la un nivel de trai decent, prevăzute de art. 49 și art. 47 din Constituție.

- Recomandarea nr. 6 din 25 februarie 2013, adresată ministrului sănătății, directorului general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Buzău și managerului Spitalului Județean de Urgență Buzău, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind protecția copiilor și a tinerilor și a dreptului la ocrotirea sănătății, prevăzute de art. 49 și art. 34 din Constituție.

- Recomandarea nr. 7 din 19 martie 2013, adresată inspectorului general al Inspectoratului Școlar Județean Mureș, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, protecția copiilor și a tinerilor și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 22, art. 49 și art. 52 din Constituția României.

- Recomandarea nr. 8 din 14 mai 2013, adresată ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice și președintelui Consiliului Județean Iași, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind protecția persoanelor cu handicap și a dreptului la un nivel de trai decent, prevăzute de art. 50 și art. 47 din Constituție.

- Recomandarea nr. 9 din 28 iunie 2013, adresată prefectului județului Suceava și primarului Municipiului Fălticeni, județul Suceava, referitoare la respectarea protecției persoanelor cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 50 și art. 52 din Constituție.

- Recomandarea nr. 10 din 1 august 2013, adresată primarului comunei Bârzava, județul Brașov, privind respectarea dreptului de proprietate privată și a principiului liberului acces la justiție, prevăzute de art. 44 și art. 21 din Constituție.

- Recomandarea nr. 11 din 8 august 2013, adresată primarului comunei Șinca, județul Brașov, privind respectarea dreptului de proprietate privată, prevăzut de art. 44 din Constituție.
- Recomandarea nr. 12 din 21 octombrie 2013, adresată șefului Administrației Finanțelor Publice Sector 5, privind respectarea dreptului de proprietate privată, prevăzut de art. 44 alin. (1) din Constituția României (dobânda fiscală aferentă restituirii cu întârzierea a taxei de poluare, în temeiul art. 124 din Codul de procedură fiscală).
- Recomandarea nr. 13 din 23 octombrie 2013, adresată primarului Orașului Eforie, județul Constanța, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul la un nivel de trai decent și protecția copiilor și tinerilor, prevăzute de art. 47 și 49 din Constituția României.
- Recomandarea nr. 14 din 18 noiembrie 2013, adresată primarului comunei Stâlpeni, județul Argeș, cu privire la respectarea drepturilor prevăzute de art. 44 și art. 51 din Constituția României – dreptul de proprietate privată și dreptul de petiționare.
- Recomandarea nr. 15 din 18 noiembrie 2013, adresată directorului general al Direcției de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind protecția copiilor și a tinerilor, prevăzute de art. 49 din Constituție.
- Recomandarea nr. 16 din 26 noiembrie 2013, adresată directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu privire la respectarea art. 22 din Constituție – dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.
- Recomandarea nr. 17 din 4 decembrie 2013, adresată primarului comunei Banca, județul Vaslui, cu privire la respectarea dispozițiilor art. 34 și art. 35 alin. (1) și (4) din Legea nr. 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare.
- Recomandarea nr. 18 din 4 decembrie 2013, adresată președintelui - director general al Casei Județene de Asigurări de Sănătate Alba, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul la ocrotirea sănătății și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 34 și art. 52 din Constituție.
- Recomandarea nr. 19 din 20 decembrie 2013, adresată inspectorului școlar general al Inspectoratului Școlar al Județului Giurgiu, privind respectarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind activitatea de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare.
- Recomandarea nr. 20 din 23 decembrie 2013, adresată primarului comunei Românești, județul Iași, referitoare la respectarea dispozițiilor art. 34 și art. 35 alin. (1) și (4) din Legea nr. 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare.
- Recomandarea nr. 21 din 23 decembrie 2013, adresată directorului Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Botoșani, primarului comunei Drăgușeni, județul Botoșani și Inspectorului general al Inspectoratului Școlar al județului Botoșani, referitoare la respectarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică, garantat de art. 22 din Constituție.

- Recomandarea nr. 22 din 23 decembrie 2013, adresată conducerii Școlii Generale nr. 113, Sector 4, București, privind respectarea prevederilor Legii nr. 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL IV

ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI ÎN DOMENIUL CONTROLULUI CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR ȘI ORDONANȚELOR GUVERNULUI

Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului de constituționalitate a legilor și ordonanțelor, asigurat în România de către Curtea Constituțională, s-a concretizat prin formularea a **681** puncte de vedere, prin ridicarea direct în fața Curții Constituționale a **6** excepții de neconstituționalitate și prin analizarea unui număr de **486** de legi, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, înainte de promulgare. Totodată, a fost analizat un important număr de petiții prin care petenții au solicitat Avocatului Poporului sesizarea directă a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din acte normative (**241** petiții).

I. Obiecții de neconstituționalitate

În exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului a examinat un număr de 486 proiecte de legi, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, anterior promulgării, fără a constata încălcări ale dispozițiilor constituționale.

II. Excepții de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului

În cursul anului 2013, Avocatul Poporului a ridicat **6 excepții** de neconstituționalitate referitoare la prevederile:

1. Art. 71 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată.

Referitor la textul legal menționat, Avocatul Poporului a apreciat că sunt încălcate dispozițiile art. 16 din Constituție, arătând în acest sens că prevederile legale criticate sunt constituționale în măsura în care se înțelege că data stabilirii/recalculării pensiei este ulterioară încetării mandatului de judecător al Curții Constituționale, indiferent de data concretă la care judecătorul Curții Constituționale solicită stabilirea sau recalcularea drepturilor de pensie prevăzute de acest text de lege, precum și data acordării pensiei inițiale și de tipul acesteia.

Prin Decizia nr. 163/2013, Curtea Constituțională a decis că dispozițiile legale criticate sunt constituționale în măsura în care se aplică judecătorilor Curții Constituționale care au exercitat această funcție, indiferent de data pensionării.

2. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2013 pentru modificarea și completarea art. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 94/1999 privind participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei și exercitarea dreptului de regres al statului în urma hotărârilor și convențiilor de rezolvare pe cale amiabilă.

În opinia Avocatului Poporului, prin eliminarea atribuției Consiliului Superior al Magistraturii în ceea ce privește propunerea candidaților în numele României pentru funcția de judecător al Curții Europene a Drepturilor Omului este afectat regimul juridic al Consiliului Superior al Magistraturii, ceea ce atrage neconstituționalitatea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2013, Guvernul intervenind într-un domeniu pentru care nu avea competența materială, cu încălcarea dispozițiilor art. 115 alin. (6) din Constituție.

*Prin **Decizia nr. 230/2013**, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului. Precizăm că decizia Curții Constituționale a fost pronunțată cu opinia separată a unuia dintre membrii Curții Constituționale, care a apreciat că **excepția trebuia admisă**.*

3. Art. 659 alin. (3) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată.

Avocatul Poporului a apreciat că dispozițiile legale indicate, care stabilesc atribuția Ministerului Public de a efectua, la cererea executorului judecătoresc, demersuri având ca finalitate aducerea la îndeplinire a titlurilor executorii în procesul civil, contravin textelor constituționale ce reglementează rolul Ministerului Public în activitatea judiciară, așa cum au fost precizate în jurisprudența Curții Constituționale. În opinia Avocatului Poporului, soluția legislativă instituită de noul Cod de procedură civilă **depășește limitele constituționale** ale rolului Ministerului Public în activitatea judiciară, transferând în sarcina procurorului atribuții în domeniul executării silit, prin efectuarea, **la cererea executorului judecătoresc**, a unor demersuri în scopul aflării informațiilor necesare executării, în special, în vederea identificării entităților publice sau private la care debitorul are deschise conturi sau depozite bancare, plasamente de valori mobiliare, este acționar ori asociat sau, după caz, deține titluri de stat, bonuri de tezaur și alte titluri de valoare susceptibile de urmărire silită.

Avocatul Poporului a arătat că legislația oferă creditorului suficiente mijloace pentru realizarea creanței sale, încât intervenția procurorului poate fi justificată doar în anumite cazuri bine motivate și numai atunci când acesta apreciază că este necesară pentru apărarea ordinii de drept ori a drepturilor și libertăților cetățenilor. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Cauza Menchinskaya contra Rusiei) a reținut că participarea procurorului în procesele civile trebuie întotdeauna să aibă un rol excepțional, iar rolul procurorului nu trebuie să fie predominant, intervenția sa putând fi acceptată numai atunci când obiectivul acestui proces nu poate sau cu greu poate fi atins altfel; participarea procurorului poate fi justificată în situația în care motive de interes public și/sau legalitate a deciziilor impun acest lucru; protejarea drepturilor și intereselor grupurilor dezavantajate ale societății care nu-și pot exercita drepturile poate fi un motiv excepțional pentru intervenția procurorului; procurorii nu ar trebui să aibă puteri decizionale în afara domeniului penal sau să li se confere mai multe drepturi în fața instanței decât părților.

Totodată, Avocatul Poporului a precizat că textul legal criticat, care atribuie un rol pur execuțional Ministerului Public în sensul de a întreprinde, la cererea executorului judecătoresc, diligențele necesare pentru identificarea informațiilor necesare realizării executării, nu îndeplinește cerințele de previzibilitate impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât nu reglementează mijloacele procedurale pe care Ministerul Public le

are la îndemână în vederea îndeplinirii obligației de diligență stabilită de lege, nu prevede actele și măsurile procesuale pe care procurorul le poate dispune în acest sens, nu stabilește modul de contestare a măsurilor dispuse și nu precizează în sarcina căruia parchet din cadrul Ministerului Public revine competența îndeplinirii obligației. În opinia Avocatului Poporului, în măsura în care opțiunea legiuitorului va rămâne cea reglementată de art. 659 alin. (3) din Codul de procedură civilă, republicat, dispozițiile din noul Cod de procedură civilă vor trebui corelate cu cele din Codul de procedură penală, din perspectiva actelor și măsurilor procesuale ce pot fi dispuse de procuror și a modului de contestare a acestora.

Prin **Decizia nr. 473/2013**, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 659 alin. (3) din Codul de procedură civilă sunt **neconstituționale**.

4. Art. 13 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului.

Excepția de neconstituționalitate a textului legal criticat a avut ca temei legal dispozițiile art. 58 alin. (1) din Constituție, care consacră specializarea funcțională a Avocatului Poporului, și care limitează competența acestuia la domeniul apărării drepturilor și libertăților persoanelor fizice. În acest context, menționăm că ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost generată și de discuțiile cu caracter politic privind implicarea Avocatului Poporului în materia controlului de constituționalitate. Demersul a fost întreprins în ideea de a se stabili în mod clar sfera competenței Avocatului Poporului în domeniul controlului de constituționalitate.

În opinia Avocatului Poporului, sesizarea Curții Constituționale pe calea unei obiecții sau excepții de neconstituționalitate este o modalitate de îndeplinire a rolului său constituțional, respectiv apărarea drepturilor și libertăților cetățenești. În consecință, Avocatul Poporului a apreciat că obiecția sau excepția de neconstituționalitate pe care o formulează, pe lângă condițiile procedurale ce determină legalitatea sesizării, trebuie să se circumscrie rolului și atribuțiilor sale specifice și să respecte statutul acestuia. Având în vedere cele de mai sus, Avocatul Poporului a subliniat că în situația în care textul legal criticat s-ar interpreta în sensul recunoașterii competenței sale de a ridica obiecții și excepții de neconstituționalitate în toate cazurile, ar echivala cu încălcarea art. 58 și art. 59 din Constituție.

În acest context, s-a precizat că normele legale indicate sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că Avocatul Poporului poate ridica excepția de neconstituționalitate și în cazurile care nu vizează drepturile și libertățile persoanelor fizice.

Prin **Decizia nr. 336/2013**, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate formulată ca inadmisibilă, reținând că "Avocatul Poporului are exclusivitatea în privința deciziei de a ridica o excepție de neconstituționalitate, parte a independenței instituționale și funcționale de care acesta se bucură, astfel încât nu există niciun interes al Avocatului Poporului în promovarea unei asemenea excepții de neconstituționalitate, din moment ce, prin chiar modul său de acțiune, se poate conforma înțelesului constituțional al textului".

5. Art. 284 alin. (7) din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare.

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată ca urmare a unei petiții formulată de un fost cadru didactic, care și-a exprimat nemulțumirea față de interzicerea cumulului pensiei cu salariul pentru pensionarii care își desfășoară activitatea în învățământul preuniversitar, deși Legea nr. 329/2009 nu interzice cumulul pensiei cu salariul decât în situația în care pensia este mai mare decât salariul mediu brut pe economie.

În motivarea excepției s-a arătat că art. 284 alin. (7) din Legea nr. 1/2011 **impune personalului didactic să renunțe la pensie pe perioada în care rămâne titular, indiferent de cuantumul pensiei, în condițiile în care ceilalți pensionari nu au obligația de a renunța la pensie pe perioada în care lucrează în sectorul public, dacă pensia nu depășește nivelul salariului mediu brut pe economie**, instituindu-se un tratament juridic distinct, în funcție de domeniul socio - profesional, fără o justificare obiectivă și rezonabilă.

În opinia exprimată de Avocatul Poporului în excepția de neconstituționalitate formulată, specificul activității didactice din învățământul preuniversitar nu poate reprezenta un temei pentru adoptarea în mod discriminatoriu a unor reglementări privind cumulul pensiei cu salariul, iar aceasta cu atât mai mult cu cât este vorba despre dreptul la pensie și dreptul la muncă care sunt consacrate la nivel constituțional, având, în consecință, un caracter fundamental.

Prin Decizia nr. 397/2013 Curtea Constituțională a extins controlul de neconstituționalitate, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 284 alin. (7) și art. 289 alin. (7) din Legea nr.1/2011 sunt neconstituționale. În motivare, Curtea Constituțională a reținut că "normele criticate în prezenta cauză sunt discriminatorii, întrucât permit recunoașterea calității de titular în învățământ de către consiliul de administrație și, respectiv, senatul universitar, într-o altă modalitate decât concursul, la care sunt obligate să se supună toate celelalte persoane care vor să acceadă pe posturile didactice ca titulari. În fapt, prevederile legale criticate permit consiliilor de administrație ori senatelor să confere calitatea de titulari unor cadre didactice care au statutul de pensionari".

După cum se poate constata, deși excepția de neconstituționalitate s-a referit exclusiv la art. 284 alin. (7) din Legea nr. 1/2011 care interzice cumulul pensiei cu salariul pentru personalul didactic titular care își desfășoară activitatea în învățământul preuniversitar după pensionare, în condițiile acestui text, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra unor aspecte care nu au fost invocate de Avocatul Poporului, lăsând nelămurită problema semnalată prin excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului.

Cu privire la aspectele menționate, precizăm că prin Ordonanța de urgență nr. 117/2013 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, s-au modificat dispozițiile legale declarate neconstituționale, fără însă ca aspectele invocate de Avocatul Poporului în excepția de neconstituționalitate formulată să fie îndreptate (fiind menținută condiția suspendării pensiei pe durata reîncadrării).

6. Art. 81 alin. (3) și art. 348 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 91/2013 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

Avocatul Poporului a considerat că normele legale indicate încalcă principiul neretroactivității legii și a apreciat că pentru a fi aplicat în înțelesul său, un act normativ trebuie să fie precis, previzibil și totodată să asigure securitatea juridică a destinatarilor săi.

S-a concluzionat că acordarea unei perioade de timp suficiente pentru analiza noului act normativ este necesară, astfel încât înțelegerea și aplicarea procedurilor instituite să respecte întocmai voința legiuitorului de a echilibra interesele debitor/creditor în procedura insolvenței, de a limita cauzele care generează reducerea șanselor de recuperare a creanțelor și de a eficientiza instrumentele pre-insolvență, precum și a încuraja înțelegerile extra-judiciare creditor-debitor pentru depășirea dificultăților financiare, fără a se aduce atingere drepturilor constituționale ale subiecților de drept implicați.

*Cu privire la această excepție, instanța de contencios constituțional a extins controlul de neconstituționalitate la întreaga ordonanță de urgență și prin Decizia nr. 447/2013, a admis excepția de neconstituționalitate constatând că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 91/2013 este **neconstituțională**.*

Precizăm că există și o opinie separată a unuia dintre membrii Curții Constituționale, în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 81 alin. (3) și art. 348 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 91/2013.

III. Puncte de vedere exprimate la solicitarea Curții Constituționale

Dispozițiile art. 19 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevăd că, în cazul sesizării privind excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile persoanelor fizice, Curtea Constituțională va solicita și punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului. De asemenea, prevederile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, stabilesc că președintele Curții Constituționale va comunica încheierea prin care a fost sesizată Curtea Constituțională președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, indicându-le data până la care pot să trimită punctul lor de vedere. Totodată, în temeiul art. 16 și art. 17 din Legea nr. 47/1992, republicată, Avocatul Poporului poate formula puncte de vedere asupra sesizărilor de neconstituționalitate privind legile, înaintea promulgării acestora, formulate de președintele uneia dintre Camerele Parlamentului sau Guvern.

În anul 2013, Avocatul Poporului a formulat un număr de **681** puncte de vedere.

Cauzele în care s-a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului au pus în discuție, în mod deosebit, posibila contrarietate a unor dispoziții legale față de prevederile Constituției referitoare la: principiul separației puterilor în stat, principiul egalității în drepturi, accesul liber la justiție, inclusiv dreptul la un proces echitabil, dreptul la apărare, dreptul la informație, libertatea individuală, prezumția de nevinovăție, dreptul la viață, integritate fizică și psihică, dreptul de proprietate, restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, principiul neretroactivității legii, dreptul la muncă, protecția socială a muncii, nivelul de trai, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, dreptul internațional și dreptul intern, tratate internaționale privind drepturile omului, integrarea în Uniunea Europeană etc.

Referitor la cele de mai sus, precizăm că Avocatul Poporului și-a exprimat punctul de vedere în sensul constituționalității sau neconstituționalității prevederilor legale criticate.

În cursul anului 2013, în unele dintre punctele de vedere formulate la solicitarea instanței de contencios constituțional, Avocatul Poporului și-a exprimat opinia în sensul neconstituționalității unor texte legale care nu îndeplineau exigențele impuse de Legea fundamentală. Cu titlu de exemplu, le vom sublinia pe cele mai relevante și asupra cărora Curtea Constituțională s-a pronunțat:

1. În punctul de vedere exprimat cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XI din Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, prin raportare la prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1), art. 21 alin. (1)-(3), art. 53, art. 124 alin. (2), art. 129, art. 148, precum și celor ale art. 6 și art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Avocatul Poporului a apreciat că prevederile legale criticate sunt **neconstituționale**. Astfel, eliminarea controlului judiciar al hotărârilor pronunțate de judecătorie ca primă instanță în materia sancționării faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice echivalează cu imposibilitatea exercitării unui control judecătoresc efectiv asupra sancțiunilor principale și complementare, **aducându-se atingere principiului accesului liber la justiție, dreptului la un proces echitabil, unicității, imparțialității și egalității justiției**, golindu-se astfel de conținut principiul exercitării căilor de atac. În plus, potrivit raționamentului Curții Europene a Drepturilor Omului, lipsa de severitate sau absența unor consecințe importante a sancțiunilor aplicabile nu sunt suficiente pentru a deroba o contravenție de caracterul său de acuzație cu caracter penal (Cauza Öztürk împotriva Germaniei și Cauza Huseyin Turan împotriva Turciei). Or, în materia normelor de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, sancțiunile principale și complementare (de exemplu, măsura confiscării lucrurilor provenite din contravenție) au un caracter punitiv și preventiv vizând ocrotirea unor valori sociale importante, astfel încât lipsa unei căi de atac aduce atingere - în substanța sa - dreptului de acces liber la justiție, astfel cum este consacrat în art. 21 din Legea fundamentală.

Prin Decizia nr. 287/2013, Curtea Constituțională a respins ca devenită inadmisibilă excepția de neconstituționalitate invocată, întrucât prin Decizia nr. 174/2013, a constatat anterior că dispozițiile art. 8 alin. (2) din Legea nr. 61/1991 sunt neconstituționale. Menționăm că, la data formulării punctului de vedere, Decizia nr. 174/2013 nu era publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, publicarea având loc la data de 28 martie 2013;

2. Ca urmare a solicitării Curții Constituționale, Avocatul Poporului a formulat punctul său de vedere asupra constituționalității art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, modificată și completată, prin raportare la prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul român, art. 21 referitor la accesul liber la justiție și art. 44 privitor la dreptul de proprietate privată. S-a apreciat că, dispozițiile art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, modificată și completată, sunt **neconstituționale în măsura în care nu sunt interpretate în sensul că**

textul criticat instituie o ordine de prioritate la comunicarea procesului-verbal către contravenient.

Ulterior transmiterii punctului de vedere al instituției Avocatul Poporului, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a stabilit că **modalitatea de comunicare a procesului-verbal de contravenție și a înștiințării de plată, prin afișare la domiciliul sau sediul contravenientului, este subsidiară comunicării prin poștă, cu aviz de primire**. Cerința comunicării procesului-verbal de contravenție și a înștiințării de plată este îndeplinită și în situația refuzului expres al primirii corespondenței, consemnat în procesul-verbal încheiat de funcționarul poștal.

3. Un punct de vedere a fost exprimat în sensul neconstituționalității dispozițiilor art. 278¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, în raport de art. 21 din Constituție și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În sprijinul opiniei formulate am precizat că prin Decizia nr. 15/2009, Înalta Curte de Casație și Justiție, interpretând dispozițiile art. 278 alin. (3) și art. 278¹ alin. (2) din **Codul de procedură penală** sub aspectul naturii juridice a termenelor, a stabilit că acestea sunt termene de decădere. Așa fiind, neexercitarea dreptului procesual de a formula plângere împotriva actelor procurorului în termenul stabilit art. 278¹ alin. (2) din Codul de procedură penală duce la decăderea din acest drept, determinând nulitatea plângerii depuse cu depășirea termenului prevăzut de lege, astfel încât calea de atac declarată în astfel de condiții devine tardivă.

În opinia Avocatului Poporului, discuțiile determinate de sancțiunea aplicabilă în cazul nerespectării termenelor în mare măsură au fost generate și de reglementarea existentă, care nu cuprinde elemente clare de referință pentru calcularea acestora.

În acest sens s-a precizat că prevederile de lege criticate nu îndeplinesc criteriile de claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate, pentru ca o persoană să își poată conforma conduita, astfel încât să evite consecințele nerespectării lor, criterii ce constituie tot atâtea garanții ale dreptului oricărui cetățean la un proces echitabil.

Prin raportare la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a menționat că în Cauza Dragotoniș și Militaru-Pidhorni contra României, 2007, instanța europeană a amintit că însemnătatea noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de contextul textului de lege, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi. Previzibilitatea legii nu se opune ca persoana interesată să fie nevoită să recurgă la o bună consiliere pentru a evalua, la un nivel rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea decurge dintr-o anumită acțiune.

Termenul prevăzut de textul legal criticat este imprevizibil întrucât depinde de factori externi, independenți de voința petentului, care nu i se pot imputa.

De regulă, persoana care a transmis prin poștă plângerea împotriva soluției procurorului, după primirea comunicării, nu are posibilitatea să cunoască data la care a fost înregistrată la parchet pentru a calcula momentul de la care începe să curgă termenul în care trebuie să se adreseze instanței de judecată. Acesta este și motivul pentru care, în cazul nerezolvării plângerii în cele 20 de zile și implicit a necomunicării soluției, pierde termenul de introducere a plângerii la instanță.

În acest context, în cazul valorificării unui drept procesual într-o anumită perioadă de timp, curgerea termenului este pusă, de regulă, în legătură cu luarea la cunoștință sau cu data comunicării într-o anumită formă a actului care urmează a fi contestat (de exemplu, termenul de apel curge de la pronunțare sau de la comunicare, după caz). În cazul în care procurorul ierarhic competent nu a soluționat plângerea transmisă prin poștă în termenul stabilit de lege, este încălcat dreptul persoanei de a avea acces liber la justiție, prin faptul că necunoscând data de la care începe să curgă termenul pentru a formula plângere la instanța de judecată, pierde dreptul de a se adresa acesteia.

Prin Decizia nr. 411/2013, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate și a constatat că prin reglementarea contestată s-a urmărit, printre altele, evitarea tergiversării în mod nejustificat a soluționării unei cauze penale, așa încât o eventuală nerespectare a dispozițiilor legale potrivit cărora procurorul este obligat să rezolve plângerea în termen de 20 de zile de la primire să nu se transforme într-o sancțiune pentru justițiabil, care, într-o atare situație, este obligat să aștepte sine die o comunicare din partea celui obligat să rezolve plângerea sa. De asemenea, prin aceeași decizie, Curtea Constituțională a reținut că eventualele abuzuri ale organelor de urmărire penală sau întârzierile în soluționarea plângerilor adresate acestora, la care fac referire autorii excepției și care constituie, în realitate, cauza nemulțumirii acestora, nu pot constitui motive de neconstituționalitate a prevederilor de lege criticate și, prin urmare, nu pot fi cenzurate de instanța de contencios constituțional.

4. Un alt punct de vedere exprimat, în sensul neconstituționalității a avut ca obiect dispozițiile **art. 8 Capitolul I din Anexa nr. 5 la Legea nr. 63/2011, raportate la art. 1 alin. (5), art. 16 alin. (1), art. 20 alin. (1) din Constituție și art. 14 din Convenția europeană a drepturilor și libertăților fundamentale.**

În acest sens, s-a apreciat că prevederea legală în discuție îi discriminează pe cei care după data de 31 decembrie 2009 au obținut titlul științific de doctor. Astfel, această categorie de persoane nu are dreptul la compensația tranzitorie, care se acordă persoanelor care au obținut titlul științific de doctor înainte de 31 decembrie 2009.

Instituirea unei asemenea soluții legislative apare ca un privilegiu conferit de legiuitor unei anumite categorii de persoane și anume persoanelor care la data de 31 decembrie 2009 beneficiau de un spor pentru titlul științific de doctor și ca un dezavantaj, nejustificat obiectiv sau rațional, în cazul persoanelor care au obținut titlul științific de doctor după 31 decembrie 2009.

Or, principiul egalității în drepturi, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituția României, presupune egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. Astfel, se impune ca statul să asigure un cadru legal menit să permită aplicarea unui tratament egal tuturor persoanelor fizice aflate în situații juridice similare, în așa fel încât acestea să fie egale în drepturi, fără privilegii și fără discriminări.

Situația generată de prevederile legale criticate aduce atingere principiului egalității cetățenilor în fața legii, întrucât acestea instituie diferențieri între persoanele care au obținut titlul științific de doctor înainte sau după 31 decembrie 2009. Este utilizat așadar un criteriu temporal, prin natura sa aleatoriu, care nu se poate constitui sub niciun aspect într-o justificare obiectivă și rațională a tratamentului juridic diferențiat aplicabil aceleiași categorii de persoane. În cadrul aceleiași categorii de subiecți ai drepturilor respective

intervin discriminări, deși aceștia se află în situații juridice similare prin statutul lor, iar o atare reglementare instituie un dezavantaj în sarcina unora dintre ei, fapt ce are ca rezultat ruperea echilibrului juridic.

În consecință, instituirea unor privilegii în favoarea persoanelor care au obținut titlul științific de doctor înainte de 31 decembrie 2009 nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice obiectiv și rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, condiții pe care textul de lege criticat nu le îndeplinește.

Prin Decizia nr. 329/2013, Curtea Constituțională a respins ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a art. 8 din cap. I al anexei nr. 5 la Legea nr. 63/2011, reținând în acest sens că, în realitate, autorii excepției își argumentează critica prin prisma unei pretinse soluții legislative necuprinse normativ în textul de lege criticat. De altfel, în opinia Curții Constituționale, chiar constatarea neconstituționalității art. 8 din cap. I al anexei nr. 5 la Legea nr. 63/2011, sub aspectul invocat de autorii excepției, nu ar avea drept efect acordarea sporului pentru titlul științific de doctor pentru persoanele care au obținut acest titlu începând cu 1 ianuarie 2010, ci eliminarea din indemnizația de încadrare brută lunară a sumei compensatorii cu caracter tranzitoriu de care beneficiază alți cetățeni.

III. Solicitări având ca obiect examinarea constituționalității unor dispoziții din acte normative în vederea sesizării Curții Constituționale, care nu s-au concretizat în ridicarea directă a excepției de neconstituționalitate

În anul 2013, petenții au solicitat instituției Avocatul Poporului să ridice excepții de neconstituționalitate privind unele dispoziții legale. În cele mai multe cazuri, susținerile petenților nu au reprezentat probleme de constituționalitate, ci aspecte de interpretare și de aplicare a legii sau de modificare ori completare a unor prevederi legale, a căror soluționare excedează competenței Curții Constituționale, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, (Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului).

Cu titlu de exemplu, precizăm că petenții au solicitat ridicarea unor excepții de neconstituționalitate cu privire la: Legea nr. 230/2011 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2012 privind luarea unor măsuri în domeniul învățământului și cercetării, precum și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute în hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 1 ianuarie-31 decembrie 2013; art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare; art. 4 lit. c) și d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, modificată; art. XXIII alin. (2) și alin. (4) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a dispozițiilor art. 13 alin. (2), art. 83 alin. (3) din

noul Cod de procedură civilă; art. 64 alin. (4) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii; art. 26 din Legea nr. 230/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari etc.

În astfel de cazuri, nu s-a impus ridicarea unor excepții de neconstituționalitate pentru diverse motive: fie prin controlul de constituționalitate se doreau completări sau abrogări ale textelor considerate neconstituționale, fie Curtea Constituțională se pronunțase deja pentru motive similare invocate de petenți sau exista o practică constantă a instanței de contencios constituțional în domeniul menționat etc.

Vom detalia în mod deosebit aspectele de neconstituționalitate ridicate ca urmare a adoptării Legii nr. 165/2003 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, urmând, să prezentăm pe scurt și alte dispoziții legale invocate de petenți cu solicitarea de sesizare a Curții Constituționale.

Odată cu apariția Legii nr. 165/2013, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu petiții privind o serie de elemente de neconstituționalitate cuprinse în acest act normativ. Cu privire la actul normativ menționat, precizăm că, până la data întocmirii prezentului raport, Curtea Constituțională nu s-a pronunțat.

Cu privire la Legea nr. 165/2003, s-a adus la cunoștința petenților faptul că punctul de vedere al Avocatului Poporului este în sensul neconstituționalității dispozițiilor art. 1 alin. (2), art. 4, art. 33, art. 50 lit. b) și cele cuprinse în Capitolul III din Legea nr. 165/2013.

Argumentele care au stat la baza unei astfel de opinii au fost următoarele:

- prin dispozițiile art. 1 alin. (2) și ale art. 50 lit. b) din Legea nr. 165/2013, potrivit căroră singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, dacă restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv nu mai este posibilă, considerăm că se aduce atingere principiului egalității în fața legii.

În acest context, precizăm că Legea nr. 10/2001 a instituit o procedură administrativă în vederea restituirii în natură a imobilelor preluate în mod abuziv, cu sau fără titlu valabil, de către stat sau de către alte persoane juridice în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, indiferent de destinația lor, deținute la data intrării în vigoare a legii de persoanele juridice prevăzute la art. 21 alin. (1). Regula instituită de lege în această materie o reprezintă restituirea în natură a imobilelor, excepția fiind despăgubirea prin echivalent în cazurile expres prevăzute de lege. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, dacă restituirea în natură nu era posibilă se stabileau măsuri reparatorii prin echivalent, care constau în compensare cu alte bunuri ori servicii oferite în echivalent de deținător, cu acordul persoanei îndreptățite, în acordare de acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital, de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare sau de despăgubiri bănești.

Declanșarea procedurii instituită de acest act normativ a avut loc pe calea unei notificări adresate de către persoana îndreptățită unității deținătoare. Ca toate actele normative care au reglementat procesul de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv, pentru evitarea perpetuării stării de incertitudine în ceea

ce privește situația juridică a unor asemenea imobile, și Legea nr. 10/2001 a avut o aplicabilitate limitată în timp, legiuitorul stabilind un termen de decădere în interiorul căruia persoanele îndreptățite au putut formula notificări.

Noua lege adoptată în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, și anume Legea nr. 165/2013, nu a modificat art. 22 din Legea nr. 10/2001, deci nu s-a instituit un nou termen de depunere a notificărilor de către persoanele îndreptățite, care s-a finalizat pe data de 14 februarie 2002. În aceste condiții, la data adoptării Legii nr. 165/2013 termenul de depunere a notificărilor nu mai era în derulare, context în care, odată înfăptuită, situația juridică respectivă s-a și finalizat.

Prin urmare, toate persoanele care au depus notificări în termenul legal se află într-o situație juridică identică, și anume au dobândit vocația fie la restituirea în natură a imobilelor preluate abuziv, fie la măsuri reparatorii prin echivalent, care pot consta și în compensare cu alte bunuri ori servicii oferite în echivalent de deținător. Or, prin art. 1 alin. (2) și art. 50 lit. b) din Legea nr. 165/2013 legiuitorul a stabilit că atunci când restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv nu mai este posibilă, singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, fiind eliminată măsura reparatorie prin echivalent, care consta în compensare cu alte bunuri ori servicii oferite în echivalent de deținător.

Din analiza situației actuale, singurul criteriu de diferențiere aplicabil persoanelor îndreptățite la restituirea în natură sau măsuri reparatorii prin echivalent, aflate în situații identice apare ca fiind soluționarea cu întârziere a notificărilor de unitățile deținătoare. Această simplă situație de fapt nu poate fi calificată drept un criteriu obiectiv și rezonabil de diferențiere, astfel încât nu poate justifica pe plan legislativ tratamentul discriminatoriu aplicabil persoanelor îndreptățite la restituirea în natură sau măsuri reparatorii prin echivalent, aflate în situații identice.

Din această perspectivă, noua reglementare tinde să genereze discriminări între persoanele îndreptățite la restituirea în natură a bunurilor ce fac obiectul notificărilor, care, după intrarea în vigoare a modificărilor, vor beneficia doar de restituirea în natură sau măsura reparatorie în echivalent, care constă în compensarea prin puncte.

- prevederile art. 4 din Legea nr. 165/2013 sunt retroactive din perspectiva exigențelor impuse de art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

În cele mai multe cauze aflate pe rolul instanțelor de judecată, judecătoria, în aplicarea art. 4 din Legea nr. 165/2013 coroborat cu art. 33 din același act normativ, au ridicat, din oficiu, excepția prematurității acțiunilor formulate potrivit Legii nr. 10/2001.

Caracteristica raporturilor juridice create în baza Legii nr. 10/2001 între titularii notificărilor și persoanele juridice deținătoare ale imobilelor ce fac obiectul legii, este aceea că, odată înregistrată notificarea în condițiile legii, pentru fostul proprietar se naște dreptul de a redobândi în natură imobilul sau despăgubiri, iar, pentru unitatea deținătoare se naște obligația de a emite, în termen de 60 de zile, decizia sau dispoziția de restituire sau de propunere de acordare a despăgubirilor. Motivat de faptul că unitățile deținătoare nu au soluționat notificările depuse în termenul legal, persoanele îndreptățite au formulat, înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, cereri de chemare în judecată, solicitând instanțelor să se pronunțe asupra notificărilor.

Față de această situație, art. 4 din Legea nr. 165/2013, care dispune că noile dispoziții se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării în vigoare a acesteia, are caracter retroactiv, întrucât acționează asupra fazei inițiale de constituire a situației juridice, modificând în mod esențial regimul juridic creat prin depunerea cererilor de chemare în judecată în termenul legal, cu încălcarea principiului *tempus regit actum* (Decizia Curții Constituționale nr. 830/2008 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din data de 24 iulie 2008).

Noua lege nu poate interveni asupra proceselor aflate în curs de judecată pe rolul instanțelor, întrucât o astfel de modificare nu face decât să creeze confuzii în înțelegerea și aplicarea corectă a principiului constituțional al neretroactivității legilor.

- dispozițiile art. 4 și art. 33 din Legea nr. 165/2013 încalcă principiul egalității în drepturi, care presupune *eo ipso* că la aceleași situații juridice tratamentul aplicat nu poate fi decât identic.

Curtea Constituțională a statuat în mod constant, în jurisprudența sa, că situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rezonabil (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 423/2007).

Noile reglementări tind să genereze discriminări cel puțin din două puncte de vedere: *pe de-o parte*, dispozițiile art. 4 raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013 impun un tratament diferit între persoanele ale căror procese s-au finalizat și cei care, nu vor beneficia de finalizarea proceselor după intrarea în vigoare a modificărilor, deși cererile de chemare în judecată au fost depuse în aceeași perioadă, întrucât instanțele de judecată, în virtutea Legii nr. 165/2013 vor întrerupe cursul acestora; *pe de altă parte*, dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013 sunt discriminatorii, întrucât impun termene diferite de soluționare a cererilor depuse în temeiul Legii nr. 10/2001 în funcție de gradul de încărcare a autorităților publice competente să le soluționeze și de numărul de cereri rămase nerezolvate.

Cu privire la primul aspect, nu se poate identifica un criteriu obiectiv și rezonabil care să-l determine pe legiuitor să impună o diferență între cei ale căror procese s-au finalizat și cei ale căror procese sunt încă pe rolul instanțelor de judecată, având în vedere că atât în prima situație, cât și în cea de-a doua, cererile de chemare în judecată au fost formulate sub imperiul aceluiași reglementări. În opinia Avocatului Poporului, nu există nici o justificare rațională și rezonabilă a aplicării noilor reglementări impuse de Legea nr. 165/2013 proceselor aflate în curs de soluționare.

Astfel, persoanele ale căror procese s-au finalizat înainte de intrarea în vigoare a legii s-au aflat într-o situație mai favorabilă, dar discriminatorie față de persoanele ale căror procese au fost în curs de soluționare la data intrării în vigoare. Este important de reținut că, în numeroase cazuri, durata proceselor nu depinde numai de atitudinea părților care pot formula sau nu diverse cereri sau se pot afla în situații de natură obiectivă, ci se datorează unor alte circumstanțe, care țin de organizarea justiției și de gradul de încărcare a activității instanțelor. Or, simpla împrejurare de fapt – și anume, soluționarea cu întârziere a cererilor de chemare în judecată de către instanțele judecătorești – nu poate fi calificată drept un criteriu obiectiv și rezonabil de diferențiere, astfel încât nu poate justifica pe plan legislativ tratamentul discriminatoriu aplicabil persoanelor prevăzute în ipoteza normei.

Referitor la cel de-al doilea aspect, dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013 sunt discriminatorii, întrucât termenele impuse pentru soluționarea cererilor depuse în temeiul Legii nr. 10/2001 diferă în funcție de gradul de încărcare a autorităților publice competente să le soluționeze și de numărul de cereri rămase nerezolvate, criteriu care nu poate fi considerat ca fiind obiectiv și rezonabil.

În contextul actual, în care unele autorități au în lucru zeci de mii de dosare, iar altele câteva mii, exista posibilitatea ca statul să dispună suplimentarea personalului competent să soluționeze cererile de restituire, pentru ca termenul de rezolvare să fie același.

De asemenea, prevederile art. 4 raportat la art. 33 – art. 35 din Legea nr. 165/2013 aduc atingere și accesului liber la justiție, deoarece impun ca procesele aflate pe rolul instanțelor în curs de judecată să fie întrerupte, prin respingerea cererilor de chemare în judecată.

Prin adoptarea unor astfel de norme, legiuitorul a intervenit în procesul de realizare a justiției, întrucât excepția de prematuritate (invocată de judecători din oficiu în procesele aflate pe rolul instanțelor de judecată) este o excepție de fond, peremptorie și absolută, care, odată admisă, face ca acțiunea să fie respinsă. Or, după cum a statuat și Curtea Constituțională în Decizia nr. 6/1992, o imixtiune a puterii legislative care ar pune autoritatea judecătorească în imposibilitatea de a funcționa, chiar dacă numai cu referire la o anumită categorie de cauze și pentru o anumită perioadă de timp, ar avea drept consecință ruperea echilibrului constituțional dintre acestea autorități.

În acest context, reluarea procedurilor cu caracter administrativ, ca urmare a respingerii acțiunii ca inadmisibilă sau prematur introdusă (din cauza noilor termene legale de soluționare a notificărilor) contravine și principiului soluționării cauzei într-un termen optim și previzibil, prevăzut de art. 6 din noul Cod de procedură civilă, fiind o consacrare a art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. De altfel, termenul optim de soluționare a unei cauze implică durata care asigură cea mai bună eficiență în realizarea justiției, iar previzibilitatea acestuia conferă părților posibilitatea de a estima evoluția etapelor procesuale în timp.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în materie civilă, termenul rezonabil impus de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale are, de regulă, ca punct de plecare data la care prima instanță a fost investită cu soluționarea litigiului și acoperă ansamblul procedurilor în cauză, inclusiv a căilor de atac, până la momentul la care a operat soluționarea definitivă a cauzei. În cauză s-apreciat că este încălcat termenul rezonabil.

Referitor la dispozițiile Capitolului III din Legea nr. 165/2013 privind acordarea de măsuri compensatorii am considerat că acestea aduc atingere art. 20 și art. 44 din Constituție.

Fiindcă au fost păstrate în vigoare mai multe reglementări paralele cuprinse în acte normative adoptate încă din anul 1991, în mod evident Legea nr. 165/2013 nu constituie o reglementare unică și unitară în materia restituirii bunurilor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist. Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, a subliniat ca necesară modificarea întregului mecanism de restituire (aplicabil

la nivelul anului 2010), în vederea creării unor proceduri simplificate și eficiente. În acest sens, au fost făcute recomandări în sensul adoptării unei legislații coerente, pentru a asigura soluționarea rapidă a miilor de solicitări de restituire.

Din analiza **Capitolului III din Legea nr. 165/2013** rezultă în mod evident că procedura de acordare a măsurilor reparatorii este greoaie și de lungă durată, iar dreptul de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituție, apare ca fiind iluzoriu.

Întrucât nu doar problema aspectelor referitoare la dreptul de proprietate privată a făcut obiectul solicitărilor de ridicare a excepțiilor de neconstituționalitate, redăm cu titlu de exemplu și alte dispoziții legale asupra cărora petenții au solicitat control de constituționalitate și unde, în opinia Avocatului Poporului nu s-a impus sesizarea Curții Constituționale.

- **Art. 531 alin. (2) din Noul Cod civil.** Petentul a apreciat că textul de lege invocat este de natură a crea o discriminare între copilul aflat în întreținere (beneficiar al obligației legale de întreținere) și copilul căruia i se plătește pensie de întreținere pe cale judecătorească (beneficiarul unei pensii de întreținere datorată de părintele care nu execută de bunăvoie obligația de întreținere), discriminare decurgând din faptul că indexarea automată a pensiei ar determina scăderea sumei destinate copilului aflat în întreținere, în condițiile în care, veniturile întreținătorului rămân neschimbate.

Referitor la aceste afirmații s-a apreciat că acestea nu pot fi reținute, motivat de faptul că obligația de întreținere se execută în natură sau prin plata unei sume de bani, iar instanța judecătorească este cea care stabilește cuantumul și modalitatea de executare, în funcție de împrejurările concrete ale cauzei.

- **Art. 9 alin. (3) din Legea nr. 546/2002 privind grațierea și procedura acordării grațierii**, în speță sintagma „*Nu pot fi grațiate (...) pedepsele a căror executare nu a început din cauza sustragerii condamnatului de la executare*”. Petiționarul a apreciat că reglementarea interdicției de acordare a grațierii în cazul pedepselor a căror executare nu a început din cauza sustragerii condamnatului de la executare vine în contradicție cu textul **art. 94 lit. d) din Constituție**, în sensul că adaugă la dispozițiile Legii fundamentale și restrânge puterea constituțională a Președintelui României, Parlamentul acționând în afara competenței sale constituționale.

Examinând susținerile petentului privind încălcarea prevederilor **art. 1 alin. (4), coroborate cu art. 73 alin. (3) lit. i) și cu art. 94 lit. d) din Constituție**, s-a arătat că, dimpotrivă, textele legale criticate reprezintă concretizarea atribuției Parlamentului de a reglementa, prin lege organică, **infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora**, determinată la nivel constituțional prin dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. h). În acest context, trebuie precizat că Legea nr. 546/2002, care reprezintă cadrul general de reglementare a procedurii acordării grațierii, este **lege organică**, fiind adoptată de către Parlament cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României, în forma sa nerevizuită (referitoare la procedura adoptării legilor organice).

În ceea ce privește pretinsa contrarietate a art. 9 alin. (3) din Legea nr. 546/2002, față de prevederile **art. 16 alin. (1) din Constituție**, s-a constatat că nici aceasta nu poate fi reținută, situația juridică a persoanelor care execută pedeapsa la care au fost condamnați, în respectul legii, justificând stabilirea unui tratament juridic diferit față de cel aplicabil

persoanelor care se sustrag de la executarea pedepsei. Persoanele condamnate care se sustrag de la executarea pedepsei, prin însăși conduita lor, determină imposibilitatea nașterii unei situații juridice (executarea pedepsei) care să-i califice, astfel, la acordarea grațierii. Mai mult, sustragerea de la executarea pedepsei constituie în sine o infracțiune, incriminată prin prevederile art. 74¹ din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

- **Art. 15 lit. g) teza a II-a din Legea nr. 188/2000** privind executorii judecătorești, republicată. În motivarea solicitării sale, petenta a apreciat că dispozițiile criticate încalcă principiul egalității în drepturi, întrucât creează o discriminare între judecători, procurori și avocați, pe de o parte, și consilieri juridici și jurisconsulți pe de altă parte, cu 5 ani vechime în profesie, categorii profesionale apreciate de petenta ca fiind în aceeași situație juridică.

Referitor la **aspectele de neconstituționalitate** invocate, din perspectiva faptului că textul de lege criticat nu include funcția de consilier juridic printre cele a căror exercitare timp de 5 ani conferă dreptul de a accede în profesia de executor judecătoresc cu **scutire de examen**, petentei i s-a comunicat că legiuitorul are deplina competență de a reglementa condițiile ce trebuie îndeplinite pentru accederea în anumite profesii, astfel că lipsa din enumerarea conținută de textul de lege criticat a profesiei de consilier juridic reprezintă o manifestare a opțiunii sale suverane, care nu pune probleme de constituționalitate.

- **Art. II alin. (1) din Legea nr. 2/2013** privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă. În opinia petentului, textul legal menționat încalcă prevederile art. 15 alin. (2) și art. 16 din Constituție. În acest sens, precizează că prevederile art. II alin. (1) din Legea nr. 2/2013 sunt neconstituționale ”în măsura în care nu permit aplicarea legii penale mai favorabile tuturor situațiilor născute sub imperiul legii vechi și care continuă să fie judecată sub legea nouă, până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare”.

În esență, petentului i s-a răspuns că susținerea potrivit căreia s-ar încălca principiul aplicării legii penale mai favorabile nu este întemeiată, întrucât în speță, nu sunt puse în discuție aspecte legate de dreptul material, ci de dreptul procesual, unde, de principiu, se impune aplicarea imediată a legii procesual penale. Totodată, norma criticată este o normă tranzitorie menită să dea eficiență aplicării în timp a noilor proceduri. De asemenea s-a apreciat că nu sunt încălcate prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât nu se pune problema încălcării acestora prin dispoziția legală criticată, deoarece nu există o similitudine de situație între partea aflată la judecata în fond sau apel și partea care se află în faza de recurs.

- **Art. 102 din Legea nr. 161/2003** privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare și a art. 8 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În sprijinul solicitării formulate, petentul a menționat că prin Hotărârea nr. 363 din 6 mai 2010, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a reținut că ”*simpla calitate de acționar sau asociat, care nu presupune exercitarea vreunei activități de administrare, conducere sau control, nu este de natură să aducă atingere independenței și imparțialității specifice*

funcției de judecător sau procuror”. În completare, se arăta că Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a sesizat Ministerul Justiției în scopul formulării de propuneri legislative în sensul îndepărtării interdicției legale a magistraților de a avea calitatea de asociat sau acționar, cu menținerea interdicției de a exercita funcții de administrare, conducere sau control în cadrul organismelor prevăzute în art. 8 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Cu privire la acest din urmă aspect, petentul a precizat că sesizarea nu a avut un rezultat concret, pe rolul Parlamentului neînregistrându-se nicio propunere legislativă având drept obiect modificarea Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul celor arătate, motiv pentru care solicită sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale pe motiv că sunt discriminatorii.

Ulterior transmiterii răspunsului către petent, Consiliul Superior al Magistraturii a comunicat – în completarea răspunsului transmis la data de 9 august 2013 – că în ședința din data de 8 octombrie 2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că nu se impune reluarea demersurilor către Ministerul Justiției pentru modificarea *art. 8 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 303/2004*, sub aspectul eliminării interdicției magistraților de a avea calitatea de asociat sau acționar în cadrul organismelor prevăzute de acest text legal.

Pe fond, Ministerul Justiției a precizat că problema impune o analiză detaliată, inclusiv a dreptului comparat și a considerentelor care au stat la baza unei astfel de reglementări (având în vedere diferitele situații care pot apărea în practică: calitatea de acționar unic sau majoritar a unui magistrat, calitatea de acționar în cadrul unor societăți naționale, societăți cu capital de stat, sau majoritar de stat, posibilitatea ca, în calitate de magistrat, persoana să aibă acces la anumite informații confidențiale și alte aspecte care pot pune în discuție imparțialitatea judecătorului).

- **Modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Noul Cod penal**, în vederea respectării principiului constituțional al egalității cetățenilor în fața legii și a aplicării legii penale mai favorabile, în sensul de a se prevedea ”că noul Cod penal se va aplica și persoanelor condamnate printr-o hotărâre definitivă la data de 1 februarie 2014, când va intra în vigoare acest cod”.

Petenții au fost informați în esență, că Avocatul Poporului nu are inițiativă legislativă, prevederile art. 74 alin. (1) din Constituție statuând că *„Inițiativa legislativă aparține, după caz, Guvernului, deputaților, senatorilor sau unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot”*.

Referitor la elementele de neconstituționalitate invocate, s-a precizat că întrucât Legea nr. 286/2009 (Codul penal) și implicit și art. 5, invocat de petenți, **nu sunt în vigoare**, potrivit art. 246 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, dispozițiile legale criticate intrând în vigoare la data de 1 februarie 2014, în speță, nu este posibilă sesizarea Curții Constituționale, având în vedere, prevederile art. 29 și art. 32 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, din care rezultă că instanța de contencios constituțional decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță **în vigoare**.

➤ **Legea nr. 460/2003 privind exercitarea profesiunilor de biochimist, biolog și chimist, înființarea, organizarea și funcționarea Ordinului Biochimiștilor, Biologilor și Chimiștilor în sistemul sanitar din România.** Potrivit susținerilor formulate, prin actul normativ criticat, și în mod special prin art. 1 alin. (1), art. 3 alin. (1) și art. 22 alin. (1) se încalcă prevederile constituționale referitoare la dreptul la muncă și libertatea economică prevăzute de art. 41, respectiv art. 45 din Constituție.

Având în vedere aspectele prezentate, precum și jurisprudența constantă a Curții Constituționale în materia respectării dreptului la muncă și a libertății economice, nu s-au identificat temeiuri pentru sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate a dispozițiilor legale criticate.

Cât privește afirmația potrivit căreia sesizarea Curții Constituționale ar provoca rediscutarea Legii nr. 460/2003 în Parlament, s-a precizat că modificarea sau completarea unor prevederi legale sunt de competența exclusivă a legiuitorului și se face cu respectarea prevederilor art. 61 alin. (1) din Constituție, care statuează rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării și ale normelor de tehnică legislativă.

- **Legea nr. 178/1997 pentru autorizarea și plata interpreților și traducătorilor folosiți de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul Național Anticorupție, de organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, de birourile notarilor publici, de avocați și de executori judecătorești,** petentul formulând *„observații asupra acestui act normativ care nu sunt resimțite ca fiind adecvate”*, iar în același timp aduce unele critici legate de modul de interpretare și aplicare a legii.

În răspunsul înaintat petentului s-a subliniat importanța activității desfășurate de interpret și/sau traducător, întrucât prin realizarea acesteia sunt concretizate anumite garanții instituite chiar prin Legea fundamentală – avem în vedere dispozițiile constituționale ale art. 23 alin. (8), potrivit căruia *„celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință, în limba pe care o înțelege, motivele reținerii sau ale arestării (...)”*.

Însă, autorizarea ca interpret și/sau traducător, care poate efectua traduceri în condițiile reglementate de Legea nr. 178/1997, se dobândește, la cerere, iar impunerea de către legiuitor a unor condiții în vederea desfășurării activității sau încetării autorizării nu este de natură a aduce atingere principiilor constituționale.

Referitor la criticile aduse actului normativ menționat, s-a apreciat că acestea nu aduceau în discuție elemente de neconstituționalitate, întrucât motivele invocate în susținerea sesizării Curții Constituționale vizau, în fapt, probleme legate de modul de interpretare și aplicare a legii.

- **Dispozițiile art. 17 și ale art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012 energiei electrice și a gazelor naturale.** Potrivit dispozițiilor criticate, terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a acestei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului, motiv pentru care petentul a apreciat că se aduce atingere principiului egalității în fața legii și dreptului de proprietate privată. Petentul a fost informat asupra demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului cu privire la problemele ridicate de normele criticate, și anume:

1. transmiterea unui Raport special referitor la lipsa unor dispoziții legale privind acordarea despăgubirilor pentru servituțile legale instituite în vederea

desfășurării unor activități economice de interes general către Guvernul României și Camera Deputaților – Comisia pentru industrii și servicii – 2012;

2. sesizarea directă a Curții Constituționale cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 16 alin. (5) din Legea energiei electrice nr. 13/2007, cu modificările și completările ulterioare (în prezent abrogată) – 2012.

CAPITOLUL V

ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI ÎN DOMENIUL RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

Activitatea instituției Avocatului Poporului în materia recursului în interesul legii, realizat în România prin Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a concretizat prin formularea a 46 petiții și promovarea a **două** recursuri în interesul legii la instanța supremă.

Art. 329 din vechiul Cod de procedură civilă și ale art. 414² din Codul de procedură penală, respectiv art. 514 din noul Cod de procedură civilă de lege, dispun în sensul că, pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.

Solicitățile de promovare a recursului în interesul legii, au fost formulate de petenți în diferite domenii ale dreptului: pensii, calculul dobânzilor în materia restituirii taxei de poluare, asigurări sociale, drepturi prevăzute de Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 etc. Majoritatea solicitărilor adresate instituției Avocatul Poporului priveau nemulțumiri referitoare la modul de aplicare a legii, posibile nereguli procedurale în soluționarea cauzelor de către instanțele de judecată sau cu privire la aprecierea probelor administrate în dosar, sau pur și simplu nemulțumiri legate de hotărârile pronunțate de instanțele de judecată.

I. Recursurile în interesul legii formulate de Avocatul Poporului s-au referit la:

1. Interpretarea dispozițiilor art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la calculul indemnizației lunare reparatorii și a indemnizației lunare acordate categoriilor de persoane stabilite de normele juridice menționate (persoanele care beneficiază de titlurile de Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite, Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989, precum și de urmașii de Erou-martir).

În opinia Avocatului Poporului, soluția legală în problema de drept sesizată, era aceea ca nivelul indemnizațiilor prevăzute de art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, să se calculeze cu aplicarea dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 287/2010 a bugetului asigurărilor

sociale de stat pe anul 2011 și a art. 10 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice.

În esență, argumentele au fost următoarele:

Legea nr. 118/2010, cât și Legea nr. 285/2010 nu pot fi considerate acte normative cu caracter special față de Legea nr. 341/2004, în sensul că acestea ar suspenda aplicarea celei din urmă. Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, a continuat să-și producă efectele dincolo de orice modificare adusă de legiuitor în plan legislativ prin cele două acte normative cu caracter temporar (Legea nr. 118/2010 și Legea nr. 285/2010), din cauza situației economice dificile.

Din interpretarea gramaticală și logică a celor două sintagme („salariul mediu brut” și „câștigul salarial mediu brut”) rezulta că legiuitorul a avut în vedere tot câștigul mediu obținut de un salariat indiferent sub ce denumire este prevăzut de lege: „salariu”, „venit”, „câștig” acesta desemnând indicatorul de referință utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Înlocuirea sintagmei „salariul mediu brut” cu cea de „câștig salarial mediu brut” a operat prin însăși legea bugetului de stat, care a folosit acest indicator, determinând *ope legis*, utilizarea aceluiași indicator și la actualizarea indemnizațiilor prevăzute de Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Din cauza numeroaselor probleme intervenite în practică, referitoare la noua prevedere utilizată de legiuitor în Legea nr. 287/2010, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2011 privind utilizarea indicatorului de referință câștigul salarial mediu brut în actele normative din domeniul muncii și protecției sociale, s-a reglementat în mod expres că „sintagma salariul mediu brut pe economie utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat se înlocuiește cu sintagma câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat”.

Prin *Decizia nr. 22 pronunțată în dosarul nr. 19/2013*, Înalta Curte de Casație și Justiție,” a admis recursurile în interesul legii declarate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Avocatul Poporului. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu prevederile art.10 alin. (1) din Legea nr. 285/2010, stabilește că indemnizațiile lunare reparatorii și indemnizațiile lunare prevăzute de Legea nr. 341/2004 se calculează, în anul 2011, prin aplicarea coeficientului de 15% asupra cuantumului indemnizației aflat în plată în luna octombrie 2010”.

2. Cu privire la interpretarea dispozițiilor *legale în baza cărora se calculează dobânzile aferente sumelor încasate și restituite de administrațiile finanțelor publice din țară cu titlu de taxă pe poluare, taxă de primă înmatriculare și taxă pentru emisiile poluante (art. 3 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, art. 994 din vechiul Cod civil, art. 1535 din Legea nr. 287/2009 (Codul civil), art. 124 și art. 70 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 - Codul de procedură fiscală).*

Avocatul Poporului a apreciat ca fiind întemeiată opinia potrivit căreia se acordă dobânda legală calculată în temeiul art. 3 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 9/2000 (în prezent abrogată), respectiv art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală, art. 994 din vechiul Cod civil sau art. 1535 din Legea nr. 287/2009.

Considerentele Avocatului Poporului în susținerea opiniei formulate, sunt următoarele:

Dreptul contribuabilului implică în mod necesar plata de dobânzi începând de la data plății sumelor încasate de administrațiile finanțelor publice din țară cu titlu de taxă de poluare, taxă de primă înmatriculare și taxă pentru emisiile poluante. Această opinie este justificată de faptul că, începând de la această dată, iar nu de la o dată ulterioară, contribuabilul suportă pierderi reprezentate de indisponibilizarea sumelor în cauză.

În plus, este cunoscut faptul că, în situația în care nu plătesc obligațiile fiscale, contribuabilii sunt în principiu, exceptând situațiile prevăzute de lege, obligați să plătească la bugetul statelor membre impozitele neplătite, dobânzile aferente acestor impozite începând cu data scadenței acestora, precum și penalități de întârziere și/sau amenzi.

În acest context, dreptul contribuabilului de a beneficia de reparația integrală a prejudiciului nu poate fi restrâns numai pe considerentul că acesta are doar dreptul să i se restituie suma plătită fără bază legală iar dobânda se poate acorda condiționat de modul în care administrația soluționează cererea de restituire în termenul prevăzut de lege. Într-un asemenea caz, dobânda ar curge de la data refuzului administrației de a dispune restituirea sumelor solicitate, or, un drept stabilit de lege nu poate fi determinat, așa cum s-a precizat anterior, de comportamentul administrației.

Dacă s-ar admite această ipoteză, conform căreia indiferent de situație și de perioada de folosire a unei sume de bani achitată la bugetul de stat fără temei legal statul este ținut să restituie doar suma plătită la bugetul de stat de către contribuabil fără o altă reparație în ipoteza în care cererea de restituire este rezolvată în termen de 45 de zile de la înregistrare și indiferent de perioada de timp cât bugetul de stat a beneficiat de fructificarea acestei sume, ar însemna ca bugetul de stat să se îmbogățească (fără justă cauză) pe măsura diminuării patrimoniului contribuabilului cu suma ce reprezintă prețul folosinței banilor pe perioada de referință. Or, dacă s-ar accepta o astfel de soluționare ar însemna că despăgubirea contribuabilului nu s-ar realiza corect și complet în privința prejudiciului ce l-ar suporta prin reținerea la bugetul de stat pe o perioadă de timp însemnată a unei sume fără o bază legală, încălcând astfel principiul răspunderii patrimoniale ce presupune reparația în natură și integrală a prejudiciului.

Dacă suma respectivă a fost încasată și folosită fără să existe temei legal, se impune a se restitui nu numai suma plătită ci și dobânda legală calculată pe perioada cuprinsă între data creditării bugetului de stat și data restituirii integrale către contribuabil. Numai astfel se poate realiza o justă reparație a prejudiciului suferit de contribuabilul aflat într-o astfel de situație.

Potrivit art. 90 din Tratatul de instituire a Comunităților Europene nici un stat membru nu aplică, direct sau indirect, produselor altor state membre impozite interne de orice natură mai mari decât cele care se aplică, direct sau indirect, produselor naționale similare. De asemenea, nici un stat membru nu aplică produselor altor state membre impozite interne de natură să protejeze indirect alte produse.

Art. 90 produce efecte directe și ca atare creează drepturi individuale pe care jurisdicțiile statelor membre ale Uniunii le pot proteja.

Într-o atare ipoteză, se aplică principiul conform căruia când un stat membru a impus sau aprobat o taxă contrară dreptului comunitar este obligat să restituie taxa percepută prin încălcarea acestuia.

Din această perspectivă, contribuabilul are dreptul la restituirea integrală a taxei speciale încasată în temeiul unor dispoziții legale contrare normelor comunitare.

În practica Curții de Justiție a Comunității Europene, s-a decis că o taxă de înmatriculare este interzisă atâta timp cât este percepută asupra autoturismelor second-hand puse pentru prima dată în circulație pe teritoriul unui stat membru și că valoarea taxei, determinată exclusiv prin raportare la caracteristicile tehnice ale autovehiculului (tip motor, capacitate cilindrică) și la clasificarea din punct de vedere al poluării este calculată fără a se lua în seamă deprecierea autoturismului de o asemenea manieră încât, atunci când se aplică autoturismelor second-hand importate din statele membre, aceasta excede valoarea reziduală a unor autoturisme second-hand similare care au fost deja înmatriculate în statul membru în care sunt importate.

În astfel de situații, Curtea de Justiție a Comunității Europene a decis că statele membre trebuie să asigure rambursarea taxelor colectate cu încălcarea prevederilor art. 90 din Tratat, cu respectarea principiilor ce guvernează autonomia procedurală și îmbogățirea fără justă cauză. Totodată, a mai decis că în astfel de cauze pot fi plătite și daune pentru pierderile suferite (Curtea de Justiție a Comunității Europene, cazul nr. 68/79 I. K. I/S contre N.ère danois des impôts accises precum și cauza conexată nr. C- 290/05 și C-333/05 Â. O. și J. O. parag. 61-70).

În acest context, amintim faptul că printr-o cerere de decizie preliminară, depusă la grefa Curții Europene de Justiție, la 10 noiembrie 2011, Tribunalul Sibiu a solicitat să se stabilească dacă o reglementare națională care prevede că, în cazul unei taxe care trebuie restituită, se datorează dobânzi începând din ziua următoare formulării cererii de restituire, iar nu începând de la data plății taxei, este compatibilă cu dreptul Uniunii. Prin aceasta, Tribunalul Sibiu a ridicat în special problema compatibilității reglementării naționale cu principiile echivalenței, efectivității și proporționalității și cu dreptul de proprietate, garantat de articolul 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene coroborat cu articolul 6 Tratat.

Curtea Europeană de Justiție a concluzionat în cauza C-565/11 în data de 18 aprilie 2013 că „Dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unui regim național, precum cel în discuție în litigiul principal, care limitează dobânzile acordate cu ocazia restituirii unei taxe percepute cu încălcarea dreptului Uniunii la cele care curg începând din ziua care urmează datei formulării cererii de restituire a acestei taxe”.

Până la data întocmirii prezentului raport, problema de drept supusă dezlegării instanței supreme nu a fost soluționată.

II. Solicitări – cu titlu de exemplu - având ca obiect promovarea unor recursuri în interesul legii, care nu s-au concretizat însă în acest mod:

Referitor la activitatea de soluționare a petițiilor prin care se solicită promovarea recursului în interesul legii, așa cum s-a arătat mai sus, există petiții care se rezumă la

semnalarea unor pretense nereguli legate de soluționarea cauzelor în care petenții sunt părți. În aceste situații devin incidente dispozițiile art. 17 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate **numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale.**

În plus, recursul în interesul legii nu reprezintă un alt grad de jurisdicție, el nu repune în discuție hotărârile judecătorești care constituie doar premisele justificative ale deciziei pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, nici nu antrenează repunerea părților în situația anterioară adoptării acelor hotărâri deosebite, conform art. 517 alin. (2) din Codul de procedură civilă, „*Decizia se pronunță numai în interesul legii și nu are efecte asupra hotărârilor judecătorești examinate și nici cu privire la situația părților din acele procese.*” Decizia produce efecte numai pentru viitor, așa cum rezultă din dispozițiile art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „*Dezlegarea dată problemelor de drept judecate este obligatorie pentru instanțe de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I.*”

În ceea ce privește solicitările având ca obiect promovarea de către instituția Avocatul Poporului a unui recurs în interesul legii, amintim o serie de aspecte în privința cărora petenții au solicitat ca instituția Avocatul Poporului să facă aplicarea prevederilor art. 514 din noul Cod de procedură civilă sau ale art. 414² din vechiul Codul de procedură penală, după caz:

1. Interpretarea și aplicarea unitară a legii cu privire la posibilitatea legatarului universal care nu este rudă cu autorii săi, să solicite: a) reabilitarea sau revizuirea hotărârii prin care a fost condamnat și b) despăgubiri materiale și morale conform Legii nr. 221/2009.” În această situație, instituția Avocatul Poporului nu a putut face aplicarea prevederilor art. 514 din Codul de procedură civilă, deoarece existența practicii neunitare este evidențiată prin două hotărâri judecătorești, definitive și irevocabile, pronunțate în dosare soluționate la nivelul Tribunalului București, aflat în circumscripția teritorială a Curții de Apel București, fără a face dovada că o astfel de situație s-ar întâlni și la nivelul altor curți de apel.

În acest context, trebuie menționat că, în jurisprudența sa (Decizia nr. 5 din 19 ianuarie 2009 pronunțată în Dosarul nr. 30/2008) Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că **nu se pune problema promovării unui recurs în interesul legii în situația în care există practică neunitară la nivelul unei singure Curți de Apel, situație în care revine obligația fiecărei Curți de a-și unifica practica.**

2. **promovarea unui recurs în interesul legii** în raport cu modul diferit în care instanțele judecătorești interpretează și aplică prevederile art. 103 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței.

Petențul susținea că unele instanțe de judecată au decis că **debitorul își va conduce activitatea sub supravegherea administratorului judiciar**, în timp ce altele au decis că **debitorul va fi condus, pe parcursul reorganizării, de administratorul special, sub supravegherea administratorului judiciar.**

În sprijinul solicitării formulate petențul a invocat “practica recentă a Înaltei Curți de Casație și Justiție”.

Din conținutul hotărârilor judecătorești anexate, nu a reieșit o practică judiciară neunitară, iar din dispozițiile art. 103 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2006 rezultă că acestea reglementează două situații diferite:

a) art. 103 alin. (1) reglementează situația în care nu a fost desemnat administratorul special, caz în care activitatea debitoarei este supravegheată de administratorul judiciar;

b) art. 103 alin. (2) se aplică în cazul în care există administrator special desemnat, în condițiile prevăzute de art. 18 din Legea nr. 85/2006, de către adunarea generală a acționarilor/asociaților debitorului, persoană juridică.

În acest context, s-a precizat că administratorul special are, potrivit art. 18 alin. (2) lit. e) din actul normativ menționat, atribuția de a administra activitatea debitorului, sub supravegherea administratorului judiciar, după confirmarea planului.

Față de cele prezentate, s-a apreciat că nu poate fi vorba de o practică neunitară a instanțelor de judecată, în aplicarea unui temei de drept, ci de aplicarea normei de drept în mod diferit pentru situații diferite, motiv pentru care nu s-a impus promovarea unui recurs în recurs în interesul legii.

3. Inexistența unui punct de vedere comun cu privire la anularea/nulitatea hotărârilor judecătorești, atunci când există neconcordanță între minută și dispozitiv.

În acest sens, petentul a anexat două decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, o copie a unui extras de pe caietul magistratului asistent și un răspuns de la Înalta Curte de Casație și Justiție din care reiese că aceasta nu eliberează copii xerox conforme cu originalul de pe minuta pronunțată de alte instanțe, respectiv Curtea de Apel Ploiești.

Din actele anexate rezulta că se făcea referire la un dosar în care recursul a fost admis ca urmare a neconcordanței dintre minută și dispozitiv, și un dosar în care recursul a fost respins dar nu a vizat această neconcordanță, ci apărări de fond, respectiv aplicarea greșită a legii.

Potentului i s-a adus la cunoștință că „recursul în interesul legii” nu este un alt grad de jurisdicție, acesta nu repune în discuție hotărârile judecătorești pe care, de altfel, numai generic le invoca, doar ca premise justificative pentru a se decide și nici nu antrenează repunerea părților în situația anterioară adoptării acelor hotărâri.

Având în vedere completările formulate în petiție, în speță, aspectele invocate nu au putut face obiectul unui recurs în interesul legii din perspectiva criticilor formulate de petent.

4. Promovarea unui recurs în interesul legii cu privire la soluționarea diferită de către instanțele judecătorești din țară a art. 2 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, cu modificările și completările ulterioare.

În motivarea promovării recursului în interesul legii, autorul susținea, în esență, că este pus în pericol principiul securității raporturilor juridice, întrucât în lipsa unui prejudiciu concret și a vătămării integrității fizice sau psihice a vreunei persoane și ținând seama de faptul că persoana menționată în raport/nota informativă nu a sesizat instituțiile statului că ar fi fost lezată în vreun fel și în special, față de faptul că nu ar fi avut loc vreo îngrădire efectivă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu există o legătură de cauzalitate între faptă și rezultat.

Promovarea recursului în interesul legii nu s-a impus, întrucât deciziile invocate de petent nu demonstau că problema de drept ar fi primit o soluție diferită la diferite instanțe judecătorești, ca o condiție necesară pentru a analiza promovarea unui recurs în interesul legii. Faptul că spețele au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești (fond-recurs) nu echivalează cu interpretarea și aplicarea diferită a legii de natură să conducă la o soluționare diferită a aceleiași probleme de drept, element necesar pentru declararea unui recurs în interesul legii.

5. În vederea lămuririi situației de fapt și a identificării unui posibil caz de practică neunitară, instituția Avocatul Poporului s-a adresat președinților curților de apel din țară, solicitând informații cu privire la modul în care curțile de apel, respectiv instanțele aflate în circumscripția acestora, interpretează și aplică prevederile art. 169 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

Din răspunsul primit de la Curtea de Apel București, s-a constatat că, în vederea unificării practicii judiciare existente inclusiv la nivelul Secțiilor a VII-a civilă și pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și a IX-a Civilă și pentru cauze privind proprietate intelectuală, conflicte de muncă și asigurări sociale, Colegiul de conducere al Curții de Apel București a sesizat deja Înalta Curte de Casație și Justiție.

Ținând seama de faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție a fost deja investită cu soluționarea unui recurs în interesul legii având ca obiect interpretarea și aplicarea neunitară de către instanțele judecătorești a dispozițiilor art. 169 din Legea nr. 263/2010, nu s-a mai impus efectuarea unui demers de către instituția Avocatul Poporului.

Până la data întocmirii prezentului raport, recursul în interesul legii formulat în privința art. 169 din Legea nr. 263/2010 nu a fost soluționat de Înalta Curte de Casație și Justiție.

CAPITOLUL VI

DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

Aria de competență a domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale este destul de vastă, cuprinzând un număr mare dintre drepturile și libertățile prevăzute în Legea fundamentală. Trebuie subliniat faptul că, deși titulatura domeniului cuprinde și sintagma „drepturile omului”, nu toate au intrat în sfera de competență a acestuia.

În anul 2013, domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale i-au fost repartizate spre analiză și soluționare un număr de **1064** de petiții ceea ce reprezintă **19,57%** din 5437 de petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului (sediul central). În cazul a **193** dintre petițiile repartizate domeniului au fost făcute demersuri la autoritățile publice în vederea clarificării/soluționării problemelor semnalate de către petenți. În restul cazurilor, problemele semnalate, fie au fost clarificate la nivelul domeniului, nefiind necesară sesizarea unor autorități sau instituții publice, fie, în situația în care aspectele semnalate de către petenți nu au intrat în sfera atribuțiilor instituției, petenții au fost îndrumați către instituțiile abilitate de lege să soluționeze problemele lor, fiindu-le indicată calea legală ce o aveau de urmat.

În funcție de specializările domeniului de activitate, cele 1064 de petiții au fost structurate astfel:

- 1) Drepturile omului - 983 de petiții;**
- 2) Egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale - 3 petiții.**
- 3) Alte drepturi – 78 de petiții**

SECȚIUNEA 1

DREPTURILE OMULUI

În această secțiune sunt analizate petițiile prin care persoanele fizice au semnalat următoarele încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale: egalitatea în drepturi (art. 16); dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22); viața intimă, familială și privată (art. 26); libertatea de exprimare (art. 30); dreptul la informație (art. 31); dreptul la

învățătură (art. 32); dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34); dreptul la mediu sănătos (35); dreptul de petiționare (art. 51); dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52).

Din analiza petițiilor repartizate acestui domeniu, în care au fost sesizate încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale, evidențiem, ca fiind cele mai numeroase, pe cele referitoare la dreptul de petiționare, încălcarea dreptului la informație și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. Semnalăm, totodată și petițiile care au vizat încălcări ale dreptului la ocrotirea sănătății, ale dreptului la un mediu sănătos, precum și încălcări ale dreptului la învățătură sau ale dreptului la viață și la integritate fizică și psihică.

Cu privire la petițiile având ca obiect o posibilă încălcare a egalității în drepturi a cetățenilor, numărul acestora a fost relativ redus, influențat fiind de creșterea adresabilității cetățenilor față de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

Prezentăm, în cele ce urmează, o analiză a petițiilor soluționate, în funcție de drepturile și libertățile cetățenești încălcate:

Egalitatea în drepturi (art. 16 din Constituție)

Egalitatea în drepturi vizează, potrivit prevederilor constituționale art.16 alin. (1), egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegii și fără discriminări.

Acest principiu interzice discriminarea de orice fel, bazată pe motive precum: sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, un handicap, vârsta sau orientarea sexuală.

Cele 32 petiții având ca obiect o posibilă încălcare a egalității în drepturi a cetățenilor au vizat: drepturile salariale ale unor cadre didactice (persoanele care la data de 31 decembrie 2009 beneficiau de un spor pentru titlul științific de doctor beneficiază și în prezent de o compensație tranzitorie în baza unor legi promovate anual, în timp ce persoanele care au obținut titlul științific de doctor după promulgarea Legii cadru nr. 63/2009 abrogată prin Legea nr. 63/2011 privind salarizarea unitară, nu mai beneficiază de acest drept) – acest drept este dezvoltat la capitolul IV din raport, respectiv Activitatea Instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor Guvernului; statutul operatorilor de radio privați; dreptul la reprezentare sindicală a unor polițiști locali; prevederi ale regulamentelor interne ale unor școli și nu de puține ori, s-a solicitat sesizarea directă a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor unor legi. Problematika discriminării a fost, totuși, mai des invocată de petenți în acest an.

Reprezentative pentru activitatea domeniului cu privire la încălcarea prevederilor art.16 din Constituție sunt cazurile pe care le vom prezenta în continuare:

Dosar nr. 6189/2013: Neagu (nume fictiv) a reclamat faptul că familia sa, împreună cu alte familii au fost evacuate din imobilul din Str. Mobilei, Municipiul Galați (în total 28 de persoane) fiind lăsați practic fără un adăpost, fără să primească nici un sprijin din partea Primăriei Municipiului Galați. Petentul a invocat, în argumentarea

demersului său, existența unui posibil tratament discriminatoriu. Instituția Avocatul Poporului a sesizat Primăria Municipiului Galați, iar autoritatea publică a informat instituția Avocatul Poporului că situația locativă a familiei reclamante se află în atenția primăriei, dosarul depus de petent urmând să fie analizat până la sfârșitul anului 2013, în vederea acordării unei locuințe sociale.

Dosar nr. 8244/2013: Ică (nume fictiv) a reclamat faptul că, a solicitat în mai multe rânduri o audiență la Consiliul Județean Olt, dar conform afirmațiilor sale, i s-ar fi refuzat acest drept (ultima cerere a fost înregistrată la C.J. Olt în data de 04.09.2013). Petentul a apreciat atitudinea președintelui consiliului județean ca având un caracter discriminatoriu - pe criterii de etnie. Urmare a demersurilor întreprinse la Consiliul Județean Olt, instituția Avocatul Poporului a fost informată că petentul a fost înscris în audiență de 45 de ori în anul 2013 (în majoritatea cazurilor problematica ridicată nefiind de competența C.J. Olt), iar în cadrul audienței din data de 04.09.2013, acesta a fost îndrumat să se adreseze Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă - Olt (problemele ridicate vizau informații privind dreptul la ajutorul de șomaj).

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu pentru încălcarea dreptului la demnitate personală prevăzut de art. 15 din Ordonanța nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, respectiv art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, din Constituție, ca urmare a difuzării unui colind antisemit de către postul public TVR 3. Având în vedere aceste aspecte, instituția Avocatul Poporului a contactat Consiliul Județean Cluj, respectiv Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj, pentru a transmite măsurile dispuse în prezent, precum și strategia de prevenire a apariției unor incidente asemănătoare, pentru viitor. Cazul se află în prezent în derulare (Dosar nr. 11271/2013).

Dreptul la viață și integritate fizică și psihică (art. 22 din Constituție)

Cele trei drepturi fundamentale ale omului, respectiv: la viață, integritate fizică și psihică sunt reglementat, ca un tot unitar, în art. 22 din Constituție. Odată cu semnarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, între statele membre ale Consiliului Europei, a fost consacrat internațional acest drept.

Dreptul la integritate fizică nu poate exista separat de dreptul la viață, deoarece orice atingere adusă acestuia, încalcă automat dreptul la viață al unei persoane.

Pe de altă parte și dreptul la integritate psihică se circumscrie dreptului la viață, fiind considerat de unii specialiști în drept „o prelungire firească a dreptului la viață”.

Așadar garantarea acestor drepturi fundamentale, în Constituție reprezintă o dovadă a faptului că România s-a aliniat statelor europene, încercând prin instituțiile sale, respectiv Avocatul Poporului să apere drepturile cetățenilor, deci implicit ființa umană.

Instituția Avocatul Poporului a primit mii de sesizări, din țară, precum și din străinătate referitoare la problematica eutanasierii câinilor fără stăpân. Avocatul Poporului a analizat aceste petiții și a transmis la data de 24 septembrie 2013, un comunicat de presă, în care a fost informată opinia publică asupra poziției Avocatului Poporului, de mediator între cetățeni și autoritățile publice, având ca scop apărarea drepturilor și libertăților prevăzute de Constituție. Pe de altă parte, Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu**, pentru

încălcarea drepturilor prevăzute de Constituție și alte legi (dreptul la sănătate, integritate fizică și psihică, dreptul la ocrotirea sănătății etc.). La data de 11.10.2013 a fost efectuată o anchetă la sediul ASPA, pentru a clarifica modul în care a fost gestionată situația câinilor fără stăpân. În acest sens, s-a solicitat ASPA să răspundă la un set de întrebări, urmând a se stabili modul în care a fost soluționată problematica câinilor fără stăpân până la apariția Legii nr. 258/2013 (pentru modificarea O.U.G nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân) de către ASPA, precum și strategia acestei autorități în această problematică odată cu apariția Normelor Metodologice. Cazul se află, în prezent, în derulare (Dosar nr. 7651/2013).

De asemenea, ca urmare a celor expuse în cotidianul constănțean Telegraf, din data **de 16 decembrie 2013**, în care se relatează că o studentă tânără de 24 de ani fost mușcată de un câine, în stațiunea Mamaia, instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu**, pentru încălcarea drepturilor prevăzute de Constituție, respectiv dreptul la integritate fizică și psihică. Au fost solicitate informații Primăriei Constanța, privind modul în care organele abilitate au acționat în vederea respectării drepturilor prevăzute de Constituție, solicitând să ne comunice măsurile dispuse pentru a preveni apariția unor situații asemănătoare. Cazul se află, în prezent, în derulare (Dosar nr. 11379/2013).

Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26 din Constituție)

Acest drept este reglementat în art. 26 din Constituție, în art. 8 din Convenția europeană, precum și în Pactul internațional privind drepturile civile și politice. Respectarea și ocrotirea personalității umane reprezintă o valoare supremă. Dreptul la viață privată semnifică acel drept pe care îl are o persoană fizică de a se opune oricărei imixțiuni în sfera vieții sale private. Pe de altă parte, viața familială reprezintă un element al vieții private, fiind protejată ca atare.

Autoritățile publice au obligația de a lua toate măsurile conferite de lege pentru a ocroti viața intimă, familială și privată a cetățenilor.

Lezarea acestui drept a constituit obiectul a 6 petiții, care au vizat posibile încălcări ale dispozițiilor Legii nr. 677/2001 privind protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare și/sau a prevederilor Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice. Prin petițiile adresate, au fost solicitate informații și date privind legalitatea instalării sistemelor de supraveghere video în holurile blocurilor de locuințe sau informații privind legalitatea stocării datelor personale de către companii de cablu sau telefonie mobilă. Petenții au fost îndrumați să sesizeze Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal sau Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații. Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal își desfășoară activitatea în condiții de completă independență și imparțialitate.

Autoritatea monitorizează și controlează sub aspectul legalității prelucrările de date cu caracter personal care cad sub incidența Legii nr. 677/2001 privind protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

Din anul 2005 această autoritate s-a desprins din instituția Avocatul Poporului, motiv pentru care petentul a fost îndrumat către aceasta.

Dreptul la informație (art. 31 din Constituție)

Prin dreptul la informație, ca drept fundamental, se asigură și se garantează dreptul persoanei de a fi informată cu privire la activitatea desfășurată în cadrul instituțiilor și autorităților publice. Corelativ acestui drept, autorităților și instituțiilor publice le revine obligația de a asigura accesul tuturor la informațiile de interes public. Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public este reglementat în detaliu prin Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public. Sunt de interes public orice informații care se referă la sau rezultă din activitățile unei instituții sau autorități publice ce utilizează sau administrează resurse financiare publice, unei regii autonome, companii naționale, precum și oricărei societăți comerciale aflate sub autoritatea unei autorități publice centrale sau locale și la care statul român sau, după caz, o unitate administrativ-teritorială este acționar unic ori majoritar.

Petițiile care au fost analizate în contextul dreptului la informație au fost în număr de **402**. În general, prin aceste petiții au fost solicitate instituției Avocatul Poporului informații privind reglementările legale din diverse domenii de interes, cum ar fi: procedura de repartizare a consumurilor de energie termică între consumatorii din imobilele de tip condominiu; precizări privind drepturile consumatorilor (în mod special în domeniul: bancar, al utilizatorilor de telefonie mobilă și al rețelilor de televiziune prin cablu), prevederi ale Legii nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989 și demersurile ce trebuie întreprinse la autoritățile publice. În aceste cazuri, instituția Avocatul Poporului a indicat procedurile legale de urmat, precum și autoritățile administrației publice competente să soluționeze solicitările petenților.

Pe de altă parte, au fost înregistrate și petiții care au vizat nerespectarea de către autoritățile și instituțiile publice a dispozițiilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare. Din analiza acestor petiții a rezultat faptul că la nivelul autorităților și instituțiilor publice mai sunt întâlnite cazuri în care acestea nu respectă obligația de a furniza informațiile de interes public solicitate.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 9318/2013: Radu (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului cu privire la nerespectarea de către Institutul Cultural Român a prevederilor art. 31 din Constituția României, privind dreptul la informație. Din conținutul petiției a rezultat că petentul a formulat în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, o cerere prin care a solicitat o serie de informații publice în legătură cu funcționarea și activitatea Institutului Cultural Român (sediul central și filiala Londra) referitoare la sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil, precum și planul de management al instituției. Răspunsul primit, însă, nu s-a încadrat în rigorile legale. Ca atare, a fost sesizat Institutul Cultural Român, iar, urmare a

demersurilor efectuate, instituția publică a transmis petentului informațiile publice solicitate.

Dosar nr. 9318/2013: Maria (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, nemulțumită de modul în care Primăria sectorului 6 București a soluționat cererea sa prin care a solicitat o copie a nomenclatorului arhivistic al instituției. Instituția Avocatul Poporului a sesizat Primăria Sectorului 6, exprimându-și opinia că documentul solicitat de către petentă, face parte din categoria documentelor de interes public. Autoritatea publică sesizată, prin adresa nr. 10064 din 18 noiembrie 2013, a informat că s-a conformat opiniei instituției Avocatul Poporului și în consecință, nomenclatorul arhivistic a fost inclus pe lista cu documente de interes public.

Dosar nr. 4117/2013: Lucian (nume fictiv) a informat instituția Avocatul Poporului cu privire la lipsa elaborării normelor referitoare la stabilirea personalului împuternicit să constate și să aplice amenzile prevăzute de Legea nr. 111/1995 privind Depozitul Legal de documente, republicată. Totodată, petentul își exprima nemulțumirea față de răspunsul primit din partea Ministerului Culturii referitor la cele sesizate. Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Ministerul Culturii, prin adresa nr. 651 din 23 iulie 2013 și înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 6302 din 24 iulie 2013, a comunicat faptul că, un proiect de act normativ ce reglementează domeniul se află în procesul de dezbatere publică, fiind postat pe site-ul Ministerului Culturii, urmând etapele legale până la adoptare.

Mai mulți petenți (**dosare nr. 3832, 3383, 3834, 4404, 5257, 6097 din anul 2013**) au sesizat instituția Avocatul Poporului cu privire la tergiversarea de către Autoritatea Națională pentru Cetățenie soluționarea dosarelor acestora de redobândire a cetățeniei române. De asemenea, aceștia și-au exprimat nemulțumirea față de răspunsurile primite din partea Autorității Naționale pentru Cetățenie (ANC) la solicitările lor, pe care le consideră formale și incomplete, pentru următoarele considerente:

- nu s-a comunicat data care este stabilită pentru verificarea îndeplinirii criteriilor pentru dobândirea cetățeniei române potrivit art. 11 din Legea nr. 21/1991, republicată;

- nu s-a precizat instituțiile de la care au fost solicitate informații referitoare la îndeplinirea condițiilor legale de către petenți, cele care au comunicat avizele consultative, precum și instituțiile care nu au transmis relațiile solicitate;

- nu au fost informați dacă s-au întreprins demersuri suplimentare de către A.N.C., în vederea comunicării relațiilor solicitate de către instituțiile avizatoare.

În urma demersurilor întreprinse, Autoritatea Națională pentru Cetățenie nu numai că a furnizat informații complete cu privire la solicitările petenților, dar în majoritatea dosarelor transmise de instituția Avocatul Poporului, au fost emise Ordinele de acordare a cetățeniei române.

Dosar nr. 6272/2013: Mariane (nume fictiv) a solicitat informații privind stadiul soluționării reclamațiilor privind neplata de către instituțiile abilitate a despăgubirilor privind contravaloarea depozitelor în lei constituite la CEC (până la data de 15 februarie 1992) și transferate (la cerere sau din oficiu) în conturile Băncii Române pentru Dezvoltare –B.R.D. – S.A. Cererea petentei a fost analizată în contextul art. 31 din Constituție privind dreptul la informație. Față de problematica ridicată, petenta a fost informată că, instituția

Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu**, iar în urma demersurilor efectuate a constatat următoarele:

- Potrivit art. 1¹ din O.U.G. nr. 156/2007 privind despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C.- S.A. în vederea achiziționării de autoturisme, aprobată cu modificări prin Legea nr. 232/2008, se prevede și despăgubirea persoanelor fizice care după 22 decembrie 1989 și-au transferat depozitele existente la C.E.C.-S.A. (în vederea achiziționării de autoturisme) la B.R.D.-SA, prevedere legală care până în prezent nu a devenit exigibilă.

- Având în vedere că potrivit art. 4 din O.U.G. nr. 156/2007, aprobată cu modificări prin Legea nr. 232/2008, Ministerului Finanțelor Publice îi revenea responsabilitatea ducerii la îndeplinire a prevederilor ordonanței de urgență, instituția Avocatul Poporului a transmis adrese Ministerului Finanțelor Publice și Secretariatului General al Guvernului prin care s-a solicitat să se prezinte stadiul punerii în aplicare a prevederilor art. 1¹ din O.U.G. nr. 156/2007 (pentru persoanele fizice care au constituit depozite la C.E.C. procesul de despăgubire a fost încheiat).

- Prin adresele înregistrate la instituția Avocatul Poporului cu nr. 5854 din 22 iunie 2012 și nr. 9957 din 4 octombrie 2012 s-au primit răspunsuri din care a rezultat că Ministerul Finanțelor Publice a identificat valoarea totală a sumei care urmează a fi acordată ca despăgubiri persoanelor păgubite, iar Guvernul urmează să facă o eventuală analiză a situației în anul 2014 – în funcție și de posibilitățile financiare.

Dreptul la învățătură (art. 32 din Constituție)

Dreptul la învățătură, prevăzut de art. 32 din Constituție, este considerat o parte a dreptului la educație, principiile constituționale ale realizării dreptului fiind: realizarea învățământului în limba română, asigurarea dreptului persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța sau de a fi instruite în limba lor maternă, gratuitatea învățământului, sprijinirea categoriilor defavorizate din punct de vedere social, autonomia universitară, libertatea învățământului religios, în limitele legii.

Petițiile care au avut ca obiect o posibilă încălcare a dreptului la învățătură au fost în număr de **18**, iar principalele aspecte vizate au fost: recunoașterea diplomelor de bacalaureat obținute în străinătate, recunoașterea unor stagii efectuate anterior în sistemul universitar medical sau refuzul eliberării diplomei de bacalaureat din dosarul personal de înscriere în sistemul universitar.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 3368/2013: Radu (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului cu privire la tergiversarea soluționării de către Ministerul Sănătății, a cererii sale referitoare la recunoașterea unor stagii anterior efectuate (specialitatea urologie). Astfel, acesta a menționat că prin cererea nr. 8647 din 20 decembrie 2013 s-a adresat Ministerului Sănătății (prin Direcția de sănătate publică Mureș) însă, nu a primit răspuns până la data sesizării instituției Avocatul Poporului. Urmare a demersurilor instituției Avocatul Poporului, Ministerul Sănătății a transmis adresa nr. 4156 din 15 mai 2013, din care a rezultat că solicitarea petentului privind recunoașterea unor stagii anterior efectuate (specialitatea urologie) a fost aprobată.

Dosar nr. 3804/2013: Antonia (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului cu o petiție în care semnala refuzul angajaților din cadrul Universității din Craiova – Facultatea de Matematică Informatică de a-i elibera diploma de bacalaureat. Petenta a menționat că a solicitat în repetate rânduri eliberarea acesteia însă, nu s-a dat curs acestei solicitări până la data la care a sesizat instituția Avocatul Poporului. Urmare a demersurilor efectuate, Universitatea din Craiova a transmis adresa nr. 5099 din 17 iunie 2013, prin care instituția Avocatul Poporului a fost informată că în data de 28 mai 2013, petentei i-a fost eliberată diploma de bacalaureat în original de la dosarul personal.

Dosar nr. 959/2013: Mihai (nume fictiv) a reclamat instituției Avocatul Poporului faptul că, reprezentanții Facultății de Utilaj Tehnologic din cadrul Universității Tehnice de Construcții București au refuzat să îi ștampileze carnetul de student pentru anul universitar 2012-2013, fiind astfel în imposibilitatea de a beneficia de drepturile care i se cuvin ca student. De asemenea, a precizat că nu i s-a răspuns la petiția sa înregistrată cu nr. 11756/7.11.2012. Față de aspectele sesizate de petent, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Universității Tehnice de Construcții București, care prin adresa nr. 2038/8.03.2013 a precizat că, s-a efectuat o anchetă internă și verificările necesare, luându-se următoarele măsuri: studentul a fost informat în scris să se prezinte la secretariatul facultății pentru vizarea carnetului de student; pe viitor, se va da o mai mare atenție educării civice a studenților și a normelor de comportament în facultate și în societate; secretara implicată a fost muștrată și atenționată în urma incidentului; a fost extins programul de lucru a secretariatului facultății cu studenții și se va asigura prezența unui membru din conducerea facultății care să poată gestiona situații de natura celei create.

Instituția Avocatul Poporului a primit numeroase sesizări din partea absolvenților Universității Spiru Haret (petițiile nr. 494/2013, nr. 1666/2013 și nr. 1319/2013), privind refuzul de a li se recunoaște studiile universitare, cât și eliberarea diplomelor de licență. Petițiile au fost analizate în contextul art. 32 din Constituția României.

Instituția Avocatul Poporului a solicitat informații în legătură cu aspectele sesizate de către petenți, făcând trimitere la prevederile art. 120 din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare: „Calificările dobândite de absolvenții programelor de studii din învățământul superior sunt atestate prin diplome, prin certificate și prin alte acte de studii eliberate numai de către instituțiile de învățământ superior acreditate. Diplomele corespunzătoare programelor de studii universitare sunt înregistrări oficiale și nu pot fi emise decât de instituțiile acreditate, pentru programele și formele de studii acreditate sau autorizate provizoriu”.

Ministerul Educației Naționale a informat că, în vederea recunoașterii studiilor, este necesar ca specializarea urmată la o anumită formă de învățământ să fie acreditată sau autorizată să funcționeze provizoriu conform legislației în vigoare la momentul înscrierii în anul I de facultate. Pe cale de consecință, trebuie verificat în hotărârea de guvern valabilă la momentul înscrierii în anul I de facultate, dacă specializarea/ programul de studiu respectiv era acreditat sau autorizat să funcționeze provizoriu, la forma de învățământ și în localitatea de desfășurare a studiilor respective.

Semnalăm pe această cale necesitatea informării tinerilor care doresc să frecventeze o formă de învățământ (liceal, profesional sau superior), să se intereseze ca acestea să fie

acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu conform legislației în vigoare, la momentul înscrierii în anul I de facultate.

Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34 din Constituție)

Garantarea dreptului la ocrotirea sănătății implică în sarcina statului obligația acestuia de a lua măsuri pentru asigurarea igienei și sănătății publice. Această obligație prevăzută în Constituție, are caracter general și impune statului să asigure, atât prin legislația adoptată, dar mai ales prin aplicarea concretă a acesteia, accesul la servicii medicale de calitate. Încălcarea acestui drept a făcut obiectul a 35 petiții și două sesizări din oficiu.

Petițiile au avut ca obiect nemulțumiri ale persoanelor care au calitatea de asigurat în sistemul de asigurări medicale românesc și au vizat: rambursarea unor cheltuieli medicale, deficiențe în eliberarea cardurilor de sănătate, nerecunoașterea calității de asigurat de către unele case județene de asigurări de sănătate. Au mai fost semnalate și cazuri privind neacordarea compensațiilor bănești în cazul montării protezelor pentru persoanele vârstnice sau neînscirarea în baza de date a Serviciului de Urgențe, a persoanelor care suferă de epilepsie.

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 583/2013: – sesizare din oficiu. Instituția Avocatul Poporului, ca urmare a apariției în data de 21 ianuarie 2013, la postul de televiziune Realitatea TV a unei știri privind anumite disfuncționalități apărute la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București (CASMB), în cazul eliberării adeverințelor care atestă calitatea de asigurat a persoanelor fizice, s-a sesizat din oficiu și a solicitat președintelui CASMB clarificarea aspectelor semnalate.

În conținutul materialului respectiv se menționa că *„Sute de persoane, printre care mulți bătrâni, invalizi, dar și femei însărcinate, se înghesuie zilnic, la sediul CASMB din strada Gheorghe Țițeica, pentru a intra în posesia unei adeverințe care să le ateste calitatea de asigurat, necesară la medicul de familie sau la medicul specialist. Pentru a evita scandalurile, de cele mai multe ori, oamenii fac liste pentru a menține o oarecare ordine. Cei care s-au învățat deja cu această situație vin cu noaptea-n cap, chiar și la 4 dimineața, ca să se numere printre primii pe listă și așteaptă apoi, ore bune, în autoturismele personale, să li se elibereze adeverința”*. Totodată, în articol s-a mai semnalat și faptul că unele persoane, „așteptau ore în șir, pentru a treia sau a patra zi consecutiv, să intre în posesia adeverinței de asigurat pentru că, spuneau ei, *funcționarele CASMB nu le-au cerut de la început toate actele de care aveau nevoie și i-au pus de mai multe ori pe drumuri ca să le aducă toate documentele necesare.*” Urmare a demersului efectuat, prin adresa nr. 1986 din 6 martie 2013, CASMB a informat instituția Avocatul Poporului că aspectele sesizate sunt reale și sunt cauzate în special de numărul insuficient de funcționari care își desfășoară activitatea la serviciul Relații cu Publicul. Pentru eficientizarea activității și pentru a oferi asiguraților condiții civilizate de așteptare s-a inaugurat, în data de 11 februarie 2013, Biroul Unic pentru Relația cu Asigurații și Furnizorii de Servicii Medicale. Totodată, s-a mai precizat în răspunsul primit că, prin înființarea acestui birou s-a redus semnificativ timpul de așteptare, evitându-se astfel posibilele incidente cauzate de

aglomerarea unui număr mare de persoane în sălile de așteptare și făcând inutilă „practica” listelor de așteptare la care recurgeau persoanele asigurate.

Dosar nr. 9560/2013: - sesizare din oficiu. Instituția Avocatul Poporului a luat la cunoștință din mass-media despre închiderea unui număr de 22 grădinițe din sectorul public și din cel privat, de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC), ca urmare a apariției unor focare de infecții. Inspectorii ANPC au depistat depozitarea alimentelor și produselor de curățenie, în condiții necorespunzătoare, precum și utilizarea alimentelor alterate pentru hrana copiilor.

Față de aspectele semnalate, instituția Avocatul Poporului a sesizat ANPC solicitând lista grădinițelor care au fost închise pentru a putea contacta inspectoratele școlare de care aparțin acestea. Ca urmare a răspunsului primit de la ANPC, prin care s-a comunicat că, printre județele cu cele 22 de grădinițe închise figurează județele Brașov, Giurgiu și Mehedinți au fost sesizate inspectoratele școlare aferente pentru a ne transmite lista grădinițelor care au fost închise temporar, în perioada 17.09.2013-30.09.2013, respectiv cum a fost gestionată această situație și ce măsuri au fost dispuse pentru copiii din acele grădinițe. Dosarul este în derulare.

Dosar nr. 7692/2013: Ioan (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a prevederilor art. 34 și art. 52 din Constituția României, privind dreptul la ocrotirea sănătății, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

Petentul a solicitat sprijin din partea instituției Avocatul Poporului pentru a interveni la Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, care nu i-a soluționat dosarul înregistrat la data de 28 august 2012, privind acordarea unei proteze de gambă.

Ca urmare a demersului întreprins, Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, informează instituția Avocatul Poporului că: „în urma evaluării comisiei de protezare s-a stabilit acordarea următorului dispozitiv medical: proteză de gambă modular, cu următoarele caracteristici tehnice: picior protetic cu articulație de gleznă fixă, structură tubulară din oțel, manșon de silicon cu fixator terminal - considerat caz special”. Petentul a revenit la instituția Avocatul Poporului cu mulțumiri, întrucât a primit proteza necesară.

Dreptul la mediu sănătos (art. 35 din Constituție)

Dreptul la un mediu sănătos, prevăzut de art. 35 din Constituție, a fost dezvoltat și de legislația conexă și anume Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului. Reglementarea constituțională a dreptului la un mediu sănătos presupune refacerea și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic. O particularitate a dreptului la un mediu sănătos constă în caracterul său ambivalent, de drept fundamental, dar și de îndatorire a persoanelor fizice și juridice de a proteja și ameliora mediul.

Încălcarea dreptului la un mediu sănătos a făcut obiectul a **18** petiții, iar aspectele sesizate în aceste petiții s-au referit la poluarea mediului înconjurător și la respectarea dispozițiilor legale privind asigurarea unui mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic (regimul tăierilor arborilor, disconfortul creat de poluarea fonică sau legalitatea

construcției unor depozite ecologice naturale). În aceste cazuri, instituția Avocatul Poporului a sesizat autoritățile publice care au, potrivit legii, îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător, așa cum se poate vedea și din fișele de caz prezentate mai jos.

FIȘE DE CAZ:

Dosar nr. 5409/2013: Filip și Daniela (nume fictive) au sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcarea art. 35 și art. 52 din Constituția României, privind dreptul la un mediu sănătos, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. Din examinarea petiției și a actelor anexate a rezultat că petenții, deși au sesizat în repetate rânduri cu privire la disconfortul fonic la care sunt supuși proprietarii și chiriașii din zona Centrului Istoric al municipiului București, măsurile întreprinse de autorități nu au condus la o îmbunătățire a situației acestora. Instituția Avocatul Poporului a sesizat Direcția Generală de Poliție Locală și Control din cadrul Primăriei Municipiului București care, prin patrurile de siguranță publică, a aplicat mai multe sancțiuni contravenționale angajaților și societăților comerciale care își desfășoară activitatea în acea zonă.

Dosar nr. 4469/2013: Tudor și Eugen (nume fictive) au sesizat instituția Avocatul Poporului, în legătură cu o posibilă încălcare a art. 35 și a art. 52 din Constituția României, privind dreptul la un mediu sănătos, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. Din examinarea petiției și a documentelor anexate, rezultă că petenții au fost nemulțumiți de răspunsul primit din partea Inspectoratului de Poliție Iași, cu nr. 11552, din data de 21 mai 2013, referitor la tăierea arborilor în zona bulevardului Ștefan cel Mare din Municipiul Iași. Urmare a demersurilor efectuate, Inspectoratul de Poliție Județean Iași a informat instituția Avocatul Poporului că aspectele semnalate fac obiectul unui dosar penal. Față de conținutul răspunsului primit și având în vedere faptul că, instituția Avocatul Poporului nu are competența legală de a interveni în asemenea cauze, cum de altfel nu are nici atribuția legală de a cerceta faptele de natură penală, care intră în competența exclusivă a organelor de cercetare penală, s-a apreciat că o altă intervenție din partea instituției Avocatul Poporului nu se mai justifică.

Dreptul de petiționare (art. 51 din Constituție)

Potrivit Constituției, cetățenii au dreptul să adreseze petiții autorităților și instituțiilor publice, formulate în numele semnatarilor. Specific instituției Avocatul Poporului, potrivit Legii nr. 35/1997, republicată, au dreptul să adreseze petiții: persoanele fizice, societățile comerciale, asociațiile sau alte persoane juridice - formulate în numele semnatarilor sau prin procură. Dispozițiile legale în domeniu prevăd obligația autorităților și instituțiilor publice, de a răspunde la petiții în termenele stabilite potrivit legii.

În anul 2013, au fost repartizate domeniului un număr de **265** petiții care au avut ca obiect încălcarea dreptului de petiționare. Ca drept garanție, încălcarea dreptului de petiționare a fost asociată, în majoritatea cazurilor, cu încălcarea unuia sau mai multor drepturi, de exemplu: dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, dreptul de proprietate privată, dreptul la un nivel de trai decent sau dreptul la informație. Persoanele fizice au adus la cunoștința Avocatului Poporului că s-au adresat unor autorități publice

prin cereri, reclamații, sesizări, care vizau clarificarea anumitor situații însă nu au primit răspuns în termenul legal de 30 de zile.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 3317/2013: Sofia (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a prevederilor art. 51 din Constituție privind dreptul de petiționare, prin faptul că nu i s-a răspuns în termenul de 30 de zile prevăzut de lege, de către Primăria comunei Cosmești, județul Teleorman, la petiția sa transmisă prin poștă. Prin cererea formulată, petenta a solicitat să i se elibereze copii de pe documentele de atestare a proprietății tatălui său.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Instituția Prefectului – Județul Teleorman, prin adresa nr. 4974/66/8.08.2013, a precizat că, în urma intervenției acesteia, Primăria comunei Cosmești a soluționat cererea petentei, transmițându-i acesteia actele solicitate.

Dosar nr. 5372/2013: Pelea (nume fictiv) a reclamat faptul că, s-a adresat cu o petiție la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară București - OCPIB, prin care a solicitat o comunicare privind existența cărții funciare și, deoarece nu a primit niciun răspuns, a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului. Cererea petentului a fost analizată în contextul art. 51 din Constituție privind dreptul de petiționare. Față de cele reclamate de petent, în temeiul art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului, republicată, a fost sesizat Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară București. Urmare a demersurilor întreprinse, prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului, cu nr. 6597, din 2 august 2013, OCPIB a transmis dovada că solicitarea petentului a fost rezolvată favorabil.

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52 din Constituție)

Vizează dreptul oricărei persoane care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate sau instituție publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.

În cadrul domeniului, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică a fost invocat în 112 petiții. Majoritatea petenților au reclamat faptul că au fost vătămați în drepturile lor de către instituții publice sau autorități ale administrației publice, prin nerespectarea unor dispoziții legale (administrații de drumuri publice județene, comisariate județene de protecția consumatorilor, primării, instituții ale prefectului, ministere etc.)

De asemenea, un număr semnificativ de cetățeni din Republica Moldova au sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul art. 5 coroborat cu art. 52 din Constituție. În contextul în care, cetățenia este intenția, voința persoanei fizice de a deveni cetățean, petiționarii și-au exprimat nemulțumirea față de răspunsurile primite din partea Autorității Naționale pentru Cetățenie, la solicitarea lor de prorogare a termenului de depunere a jurământului de credință față de România, pe care le considerau formale. Aceștia au menționat că, au depus cereri de prorogare a termenului de depunere a jurământului de credință, dar cererile lor nu au fost soluționate. Ca urmare a demersurilor întreprinse,

Autoritatea Națională pentru Cetățenie, a analizat solicitarea lor, prelungind termenul de depunere a jurământului de credință față de România.

Apreciem că prin numeroasele demersuri, instituția Avocatul Poporului a contribuit la urgentarea rezolvării cererilor petenților, conform prevederilor legale. Menționăm și în acest cadru, colaborarea fructuoasă avută în acest an cu Autoritatea Națională pentru Cetățenie.

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 603/2013: Amalia (nume fictiv) a reclamat disconfortul generat de spațiul comercial în continuă extindere din apropierea blocului unde locuiește, fiindu-i astfel blocate iluminatul natural al apartamentului, vizibilitatea și parțial aerisirea naturală a încăperii. Cererea petentei a fost analizată în contextul art. 52 din Constituție privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. În susținerea celor invocate de aceasta, Inspectoratul de Stat în Construcții Iași, prin adresa nr. 6819/2 din 29 iunie 2011, a semnalat că în urma verificărilor au fost descoperite o serie de neconformități în faza de autorizare a investiției, în perioada execuției, precum și la recepție. Astfel, Inspectoratul de Stat în Construcții Iași a constatat că autorizația de construire a fost emisă cu încălcarea unor prevederi legale, motiv pentru care a solicitat Primăriei municipiului Pașcani să inițieze acțiunea judecătorească pentru desființarea construcției realizată cu nerespectarea prevederilor din autorizația de construire. Însă, autoritatea publică reclamată nu a luat decât măsura efectuării unei expertize tehnice, de către un expert tehnic care să fundamenteze intrarea în legalitate sau desființarea construcției. Având în vedere cele expuse, instituția Avocatul Poporului a considerat necesar să solicite informații asupra rezultatului expertizei tehnice, cât și asupra inițierii acțiunii judecătorești pentru desființarea construcției realizată cu nerespectarea prevederilor din autorizația de construire. Ca urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Primăria Municipiului Pașcani, județul Iași a comunicat faptul că a introdus acțiune în instanță având ca obiect desființarea construcției, însă procesul a fost suspendat în temeiul art. 155 ⁽¹⁾ din Codul de procedură civilă, motivat de faptul că nu au fost comunicate informațiile referitoare la noul sediu al pârâtei S.C. Real Estate Rezidential S.R.L.

În plus, Primăria Municipiului Pașcani a precizat că s-a solicitat prin adresele nr. 1809 din 20 februarie 2012 și nr. 1809/13613 din 23 iulie 2013, comunicarea noului sediu al pârâtei S.C. Real Estate Rezidential S.R.L., însă Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Iași a refuzat sistematic transmiterea unui răspuns. Având în vedere cele menționate, instituția Avocatul Poporului a considerat oportun să sesizeze și Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Iași, pentru a-i comunica noul sediu al pârâtei S.C. Real Estate Rezidential S.R.L, pentru continuarea procesului având ca obiect desființarea lucrărilor executate cu încălcarea prevederilor autorizației de construcție nr. 35/25 iulie 2005. Prin adresa nr. 4160 din 19 ianuarie 2013, Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Iași aduce la cunoștință instituției Avocatul Poporului faptul că, informațiile solicitate au fost trimise pe fax către Primăria Pașcani, atât prin adresa nr. 508216 din 2 martie 2012, cât și prin adresa nr. 54244 din 26 iulie 2012.

Față de acest aspect, prin adresa nr. 5984 din 9 aprilie 2013, Primăria Pașcani a adus la cunoștință instituției Avocatul Poporului că în dosarul având ca obiect desființarea lucrărilor executate cu încălcarea prevederilor autorizației de construcție nr. 35/25 iulie

2005, s-a formulat recurs, prin care s-a solicitat trimiterea cauzei pentru continuarea judecății la Judecătoria Pașcani. Având în vedere cele expuse și raportat la prevederile art. 15 alin. (4) din Legea nr. 35/1997, republicată, care prevăd că nu fac obiectul activității instituției Avocatul Poporului actele autorității judecătorești, dosarul a fost închis, întrucât nu s-a mai impus nici un demers.

Dosar nr. 5345/2013: Mihai (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a prevederilor art. 5 și art. 52 din Constituție privind cetățenia și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

Astfel, acesta a reclamat faptul că Autoritatea Națională pentru Cetățenie – A.N.C a refuzat să îi aprobe cererea sa de prorogare a termenului de depunere a jurământului de credință față de România. Ca urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului, Autoritatea Națională pentru Cetățenie, prin adresa nr. 31543/ANC/6.08.2013 și înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 6872/12.08.2013, a comunicat faptul că, s-a aprobat prelungirea termenului de depunere a jurământului de credință față de România.

Dosar nr. 4392/2013: Dinică (nume fictiv) a reclamat faptul că, s-a adresat cu mai multe petiții Primăriei Sectorului 3 București, privind amplasarea necorespunzătoare a unui loc de joacă pentru copii motiv pentru care nu se puteau respecta orele de liniște. Petentul s-a adresat instituțiilor specializate de la primărie, dar răspunsurile primite și măsurile concrete luate l-au nemulțumit. Cererea petentului a fost analizată în contextul art. 52 din Constituție privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului la Primăria Sectorului 3 București, prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 5757 din 1 iulie 2013, primăria a transmis un răspuns din care rezultă faptul că locul de joacă (reclamat de petent ca fiind amplasat necorespunzător) a fost relocat.

Dosar nr. 8257/2013: Alina (nume fictiv) își exprima nemulțumirea față de răspunsurile primite din partea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA (nr. 70117/26.11.2012 și nr. 56062/19.09.2013), referitor la problema sesizată. Astfel, prin cererile formulate, petenta a reclamat faptul că un vecin a tăiat bara de siguranță de pe marginea drumului (DN 63 Pitești- Drăgășani), punând astfel în pericol atât siguranța familiei sale, cat și a cetățenilor. În acest sens a solicitat să i se precizeze dacă aceasta a fost desființată în condiții de legalitate, iar în caz contrar, ce măsuri legale au fost întreprinse pentru remedierea situației create. Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA, ca urmare a demersului întreprins, prin adresa nr. 74493 din 15 noiembrie 2013 și înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 10009/18.11.2013 a precizat faptul că parapetul metalic de 24 m montat în dreptul proprietății petentei a fost reparat și revopsit de către Secția de Drumuri Naționale Pitești.

Dosar nr. 2331/2013: Radu (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a prevederilor art. 31 și art. 52 din Constituția României, privind dreptul la informație și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. Petentul a solicitat instituției Avocatul Poporului să ia măsurile necesare legate de activitatea reprezentanților Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP), cu privire la primirea de comunicări comerciale

nesolicitate din partea unor agenții de turism. Astfel, reprezentanții instituției ANSPDCP i-au transmis petentului, după un an și jumătate de corespondență, următorul răspuns: *“vă precizăm că instituția noastră a efectuat numeroase demersuri în vederea investigării aspectelor reclamate, fără să fie posibilă însă contactarea unui reprezentant legal al acestei societăți, fapt pentru care a fost sesizată Garda Financiară”*. Ca urmare a demersului întreprins, ANSPDCP, a comunicat, prin adresa înregistrată cu nr. 3911 din 8 mai 2013, la instituția Avocatul Poporului, faptul că *“s-au efectuat numeroase demersuri, atât pe teren, cât și în scris, nefiind totuși posibilă contactarea reprezentanților legali ai agenției de turism reclamate. În acest sens s-a dispus sancționarea contravențională a S.C. Booking Metropolis SRL și SC Metropolis Tour SRL și sesizarea organelor de urmărire penală.”*

Totodată au fost sesizate mai multe instituții publice cu atribuții de control în activitatea financiar-fiscală, de comunicații electronice și de turism, inclusiv Garda Financiară, în vederea efectuării unor verificări, potrivit competențelor legal specifice.

SECȚIUNEA a-2-a

EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

În anul 2013, referitor la egalitatea de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale s-a înregistrat un număr de **3** petiții.

1) Egalitate de șanse între bărbați și femei (art. 16 alin. 3 din Constituție)

Egalitatea de șanse între femei și bărbați este unul dintre principiile fundamentale prevăzute de Constituție și de legislația Uniunii Europene. Acest principiu promovează egalitatea între femei și bărbați în toate domeniile, inclusiv în ceea ce privește încadrarea în muncă, munca și remunerarea (egalitatea de gen) precum și lupta împotriva oricărei forme de discriminare bazată pe sex.

În domeniul egalității de șanse între bărbați și femei, la nivelul statului funcționează mai multe autorități publice și structuri organizatorice, dintre care menționăm: Comisia pentru egalitate de șanse pentru bărbați și femei a Camerei Deputaților; Comisia pentru egalitate de șanse a Senatului; o direcție din cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Comisia pentru egalitatea de șanse și tratament a Consiliului Economic și Social sau Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. În anul 2013, instituția Avocatul Poporului nu a primit nici o petiție privind domeniul egalității de șanse între bărbați și femei. Apreciem că acest fapt se datorează și faptului că, petenții preferă în locul procedurilor medierii și dialogului - specifice instituției Avocatul Poporului, să se adreseze unor autorități și instituții publice în domeniu care au și atribuții sancționatorii.

2) Libertatea conștiinței (art. 29 din Constituție)

Acest principiu - drept garantează constituțional dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Acest drept implică libertatea cetățeanului de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea individual sau colectiv, în public sau în particular, prin intermediul cultului, învățământului, practicilor și îndeplinirii riturilor (conform prevederilor legislației Uniunii Europene).

Petițiile în domeniu au vizat: critica prevederilor legale privind predarea religiei în învățământul primar, gimnazial liceal și profesional; lipsa unei reglementări emise de Ministerul Educației Naționale privind dreptul de a putea alege o materie alternativă pentru copii ai căror părinți sau tutori au optat ca aceștia să nu participe la orele de religie; preținse încălcări ale libertății de conștiință.

Întrucât, potrivit art. 29 alin. (3) și alin. (5) din Constituție, cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii, și sunt autonome față de stat, instituția Avocatul Poporului a transmis petenților că nu are competența legală de a solicita un punct de vedere sau să se sesizeze privind activitatea unui cult religios, atâta timp cât actele sau faptele acestora nu vin în conflict cu prevederile constituționale și/sau legale în domeniu. În acest context, s-a recomandat petenților să se adreseze direct conducerii cultului respectiv.

3) Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni (art. 4 din Constituție)

Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni, este un drept - principiu fundamentat pe următoarele valori: unitatea poporului român, solidaritatea cetățenilor săi, nediscriminarea.

Referitor la adresabilitatea cetățenilor sesizând preținse încălcări ale prevederilor art. 4 din Constituție se observă că, pe primul loc se situează cetățenii de etnie romă, urmași de minoritatea națională maghiară.

De menționat este și faptul că din luna martie 2013, instituția Avocatul Poporului ține evidența petițiilor diferențiat și pe criterii de etnie, minoritate națională sau orientare sexuală, dar numai pentru petenții care invocă dreptul respectiv – ca minoritate discriminată.

La toate cele 5 petiții, în care petenții au invocat apartenența la etnia romă, au fost deschise dosare, din care 2 dosare au fost soluționate favorabil.

Obiectul petițiilor formulate de către aceștia s-a referit în esență la următoarele aspecte: un număr de familii de etnie romă din mun. Baia Mare – zona C.F.R. ne-au solicitat sprijin, întrucât au primit mai multe somații privind demolarea unor construcții neautorizate în care locuiesc, fără însă a li se asigura sau oferi o soluție alternativă; nescoaterea la concurs a postului de expert local rom, din lipsa bugetării postului; o petentă nu ar fi beneficiat de programul – pilot „*Locuințe sociale pentru comunitățile de romi*”; pretinsul refuz de a fi primit în audiență de autoritățile publice; un număr de familii de etnie romă din municipiul Galați au fost evacuate din imobilul retrocedat fără a li se oferi nicio alternativă etc.

Având în vedere aspectele menționate mai sus, pentru a cunoaște mai bine problemele cu care se confruntă minoritățile naționale din țara noastră și a stabili modul în care poate contribui la bunăstarea acestora, instituția Avocatul Poporului a continuat

demersurile în vederea stabilirii unor noi parteneriate cu ONG-urile care apără drepturile etnicilor romi.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 1372/2013: Negrea (nume fictiv) a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului, întrucât primarul Orașului Făurei ar fi tratat problematica romilor din localitate cu “indiferență și iresponsabilitate” (conform afirmațiilor sale), prin nescotarea la concurs a postului de expert local rom. Față de cele reclamate de petent, în temeiul art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, ne-am adresat la Primăria Orașului Făurei, la Instituția Prefectului – Județul Brăila și la Agenția Națională pentru Romi – A.N.R. Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului am primit răspunsuri de la instituțiile sesizate din care rezultă că, bugetul local pentru anul 2013 al Primăriei Orașului Făurei nu acoperă nici plata salariilor pentru posturile deja ocupate. Dar, conform celor transmise de A.N.R., prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 3781 din 29 aprilie 2013, în prezent A.N.R. a inițiat un proiect de ordonanță de urgență pentru asigurarea sustenabilității proiectului *„Formarea rețelei naționale a experților locali romi, mecanism de sprijin în implementarea măsurilor de incluziune socială a romilor, grup vulnerabil supus excluziunii sociale.”* Drept urmare, s-a recomandat petentului să țină legătura atât cu A.N.R. cât și cu Primăria Orașului Făurei, privind stadiul bugetării posturilor de experți locali romi.

Dosar nr. 1914/2013: Valeriu (nume fictiv) a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului, întrucât reprezintă 15 familii de etnie romă din mun. Baia Mare – zona C.F.R. care au primit mai multe somații privind demolarea unor construcții neautorizate în care locuiesc, fără însă a li se asigura sau oferi o soluție alternativă. Petenții au invocat (privind măsura luată) o posibilă discriminare pe criterii etnice și rasiale. În temeiul art. 4 din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ne-am adresat Primăriei Municipiului Baia Mare. Prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 3801 din 29 aprilie 2013, Primăria Municipiului Baia Mare ne-a transmis un răspuns din care a rezultat faptul că (privind măsurile luate) s-au respectat prevederile legale în domeniu, iar demolarea unor construcții neautorizate nu ar avea nici o legătură cu etnia persoanelor în pericol de a fi evacuate.

Întrucât, în răspunsul primit de la primărie nu s-a transmis, anexat, și dovada măsurilor luate pentru protecția persoanelor aflate în situația de a fi evacuate, prin comunicarea nr. 1914, din 16 mai 2013, ne-am adresat din nou Primăriei Municipiului Baia Mare solicitând precizări în acest sens.

Prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului, cu nr. 5579, din 2 iulie 2013, am primit un răspuns, din care rezultă preocuparea Primăriei Municipiului Baia Mare de a soluționa cererile persoanelor fără locuințe, transmițându-ne în acest sens planul aprobat de Consiliul Local al Municipiului Baia Mare.

4) Privind unele preținse încălcări ale reglementărilor Uniunii Europene din domeniul drepturilor omului

Este de remarcat faptul că - în anul 2013, pentru prima dată, cetățeni români sau având cetățenia unui stat membru al Uniunii Europene (un număr de 5 petiții) s-au adresat instituției Avocatul Poporului, invocând încălcarea unor prevederi din directivele UE privind protecția consumatorilor, privind drepturile de autor sau o discriminare pe criterii de cetățenie, făcându-se trimitere directă la Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Apreciem că, acest fapt este și rezultatul formării unei conștiințe identitare privind apartenența la cetățenia Uniunii Europene.

Dosar nr. 8877/2013: Schmidt (nume fictiv) a solicitat sprijin (după ce a transmis petiții similare la Ombudsmanul din Slovenia și la Ombudsmanul European), afirmând că, în luna octombrie 2010 a depus la Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci - OSIM o cerere (și a achitat și taxa corespunzătoare) pentru a fi înregistrate trei mărci verbale, dată de la care petentul nu a mai primit niciun răspuns. În plus, petentul afirmă că, în luna ianuarie 2012, mărci verbale cu nume similare au fost înregistrate la OSIM - de solicitanți români. Drepturile pretins încălcate: art. 21 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene privind "*Nediscriminarea*" și prevederile art. 8 și art. 16 din *Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice*, republicată. În temeiul art. 4 din *Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, am sesizat Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, solicitând precizări în sensul celor reclamate de către petent. Prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 10.732 din 4 decembrie 2013, OSIM ne-a transmis un răspuns detaliat din care rezultă următoarele aspecte: procedurile din *Legea 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice*, republicată, au fost respectate; nici o marcă verbală cu nume similare celor invocate de petent nu a fost înregistrată. Petentului i s-a precizat însă că, dacă are unele observații privind conținutul adresei primite de la O.S.I.M., poate reveni cu o nouă petiție la instituția Avocatul Poporului.

CAPITOLUL VII

DOMENIUL DREPTURILE COPILULUI, ALE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP

În anul 2013, domeniului Drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap i-au fost repartizate **936** petiții, ceea ce reprezintă un procent de **17,22%** din 5437 de petiții primite de instituția Avocatul Poporului (sediul central). Conform specializărilor domeniului de activitate, cele **936** petiții au fost structurate astfel:

1. Drepturile copilului: **77** petiții
2. Drepturile familiei: **24** petiții
3. Drepturile tinerilor: **8** petiții
4. Drepturile pensionarilor: **595** petiții
5. Drepturile persoanelor cu handicap: **156** petiții

SECȚIUNEA 1

DREPTURILE COPILULUI

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, modificată și completată prin Legea nr. 257/2013, a instituit un nou cadru legal privind respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copilului. Implementarea acestei legislații a permis crearea unui sistem modern european de protecție a drepturilor copilului armonizat cu tratatele internaționale la care România este parte, cu Convenția din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, republicată, și cu Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Principalele aspecte reținute din cele **24** petiții adresate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, au vizat solicitarea de informații privind încredințarea copilului unuia dintre părinți, drepturile și obligațiile părinților divorțați față de copiii minori rezultați din căsătorie, plata ori majorarea pensiei de întreținere, drepturile și obligațiile tutorelui față de copilul minor avut în îngrijire, posibilitățile legale de acordare a unor forme de ajutor pentru creșterea copilului, precum și nemulțumirile unuia dintre părinți față de conținutul unor hotărâri judecătorești prin care minorul era încredințat celuilalt părinte, acordarea indemnizației pentru creșterea copilului în cazul sarcinilor multiple, accesul la sănătate, decontarea cheltuielilor de transport pentru elevii ce nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu, situația copiilor români din străinătate, neînsoțiți de părinți sau de un alt reprezentant legal.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 6940/2013: Viorel (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu refuzul conducerii Spitalului Maria Sklodowska Curie de a da informații despre starea de sănătate a copilului său care primise îngrijiri medicale în cadrul spitalului.

În contextul susmenționat, instituția Avocatul Poporului a efectuat demersuri la Spitalul Maria Sklodowska Curie.

Întrucât, conducerea spitalului Maria Sklodowska Curie nu a răspuns solicitărilor instituției Avocatul Poporului, ne-am adresat Ministerului Sănătății.

Urmare a demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, conducerea Spitalului Maria Sklodowska Curie a dat curs solicitărilor formulate de tatăl copilului în sensul că a eliberat actele medicale care evidențiau starea de sănătate a copilului său.

Dosar nr. 8525/2013: Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la situația unui copil care a fost relatată în articolul de presă intitulat „Situație disperată: un micuț așteaptă aprobarea autorităților pentru o operație vitală în Germania”. În articolul susmenționat era prezentată situația unui copil de 9 luni care se afla într-o stare gravă de sănătate la o clinică din Germania neputând fi operat întrucât părinții nu aveau banii necesari efectuării operației.

În contextul susmenționat, instituția Avocatul Poporului s-a adresat conducerii Direcției de sănătate publică Cluj.

Ulterior, în urma informațiilor și documentelor primite de la tatăl copilului, având în vedere agravarea stării de sănătate a copilului în spitalul din Germania unde fusese deja transferat în vederea efectuării intervenției chirurgicale, Avocatul Poporului a aprobat efectuarea de demersuri la Ministerul Sănătății.

Urmare a demersurilor efectuate la Direcția de sănătate publică Cluj și la Ministerul Sănătății, atât Ministerul Sănătății cât și Direcția de sănătate publică Cluj ne-au informat că a fost aprobată finanțarea tratamentului copilului în străinătate.

Dosar nr. 357/2013: Constantina (nume fictiv) a solicitat instituției Avocatul Poporului informații referitoare la posibilitatea pe care o are fiica sa de a obține o pensie de urmaș ca urmare a decesului tatălui.

Petenta a fost informată că potrivit dispozițiilor art. 83 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, pensia de urmaș se cuvine copiilor și soțului supraviețuitor, dacă susținătorul decedat era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii.

În consecință, în vederea verificării îndeplinirii condițiilor susmenționate, petenta a fost îndrumată să se adreseze casei teritoriale de pensii.

SECȚIUNEA a 2-a

DREPTURILE FAMILIEI

Privită sub aspect juridic, familia desemnează grupul de persoane între care există drepturi și obligații ce izvorăsc din căsătorie, rudenie (inclusiv adopție), precum și din alte raporturi asimilate relațiilor de familie.

În sens restrâns, familia ca nucleu social elementar, cuprinde soții și descendenții lor necăsătoriți.

În sens larg, din familie fac parte soții și copiii lor, părinții soților, precum și alte persoane cu care aceștia se află în relații de rudenie.

Pornind de la cadrul juridic susmenționat, prin petițiile soluționate în cadrul domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, cu privire la protecția drepturilor familiei, petenții au solicitat informații cu privire la: obligația părinților de a contribui la întreținerea minorului și dreptul la pensie de urmaș, pe timpul vieții, al soțului supraviețuitor. De asemenea, petenții au manifestat nemulțumiri față de conținutul unor hotărâri judecătorești prin care minorul era încredințat celui alt părinte sau unei alte persoane, refuzul autorităților statale române de a acorda viză de ședere în România unuia dintre soți, cetățean străin, în vederea reîntregirii familiei, dificultățile întâmpinate în obținerea unei locuințe sociale.

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 8499/2013: Marcela (nume fictiv) ne-a sesizat încălcarea dreptului la indemnizație pentru creșterea copilului prin indisponibilizarea de către Serviciul Fiscal Municipal Orăștie a sumei reprezentând decontare indemnizație concediu prenatal ca urmare a popririi conturilor societății comerciale a cărei angajată era.

Petenta a fost informată că în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă are posibilitatea să se adreseze instanțelor judecătorești competente.

Plata indemnizației trebuia făcută de societatea comercială la care petenta era angajată. Ulterior, în baza unui dosar depus la Casa de Asigurări de Sănătate aceasta recupera sumele plătite cu acest titlu. Poprirea conturilor societății nu implica un raport direct al Serviciului Fiscal Municipal Orăștie cu petenta în calitate de persoană fizică.

Dosar nr. 2276/2013: Violeta (nume fictiv) a solicitat instituției Avocatul Poporului informații în legătură cu posibilitatea pe care o are de a interzice fostului soț, tatăl copilului, să vadă copilul care fusese încredințat petentei prin hotărâre judecătorească.

Față de conținutul petiției adresate instituției Avocatul Poporului, petenta a fost informată că numai instanța de tutelă poate modifica măsurile dispuse prin hotărâre judecătorească cu privire la drepturile și îndatoririle părinților divorțați față de copiii lor minori.

Drept urmare, petenta a fost sfătuită să se adreseze instanței de tutelă în vederea modificării măsurilor dispuse inițial prin hotărâre judecătorească.

Dosar nr. 1565/2013: George (nume fictiv) ne-a sesizat dificultățile financiare cu care se confruntă familia sa pe teritoriul Greciei și a solicitat informații în legătură cu posibilitatea de a obține o indemnizație pentru nepotul său de la Republica Elenă.

Petentul a fost sfătuit ca în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă să se adreseze Serviciului consular din cadrul Ambasadei României în Republica Elenă sau să apeleze la serviciile oferite de Ministerul Afacerilor Externe privind protecția cetățenilor români în străinătate.

SECȚIUNEA a 3-a

DREPTURILE TINERILOR

Potrivit dispozițiilor art. 49 din Constituție, copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor.

De asemenea, autoritățile publice au obligația să contribuie la asigurarea condițiilor pentru participarea liberă a tinerilor la viața politică, socială, economică, culturală și sportivă a țării.

Pornind de la prevederile constituționale sus menționate, facem precizarea că până în prezent legiuitorul nu a creat un cadru legal unitar în care să fie cuprinse principalele reglementări referitoare la drepturile tinerilor, astfel cum a fost elaborat în cazul copiilor, motiv pentru care accesul tinerilor la drepturile recunoscute printr-o multitudine de legi, este deficitar.

În acest context, având în vedere importanța în dezvoltarea societății a acestui segment de populație, apreciem că ar fi utilă intervenția legiuitorului în vederea unificării principalelor dispoziții legale cu privire la tineri într-un sistem unitar care să constituie legea cadru cu privire la drepturile tinerilor.

Petițiile adresate de tineri instituției Avocatul Poporului și repartizate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap au vizat, în special, nemulțumiri față de condițiile în care trăiesc în instituțiile de ocrotire socială; neacordarea în termenul stabilit de senatul universității a burselor de studiu; neacordarea unei locuințe cu chirie; refuzul de a aproba transferul, la cerere, la un alt centru de plasament; încălcarea dreptului la muncă și a dreptului de proprietate. De asemenea, tinerii ne-au solicitat informații despre procedura care trebuie urmată în vederea obținerii ajutorului de șomaj și informații cu privire la cetățenie.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 751/2013: Prin două petiții, **Doru și Mihai** (nume fictive), domiciliați în Casa de Tip Familial Mihai Eminescu Sighetu Marmăției, județul Maramureș, ne-au sesizat în legătură cu o posibilă încălcare a dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor, drept garantat prin art. 49 din Constituție și apărat de legislația în domeniu, precum Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și

completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 1437/2004 privind organizarea și metodologia de funcționare a comisiei pentru protecția copilului.

Petenții reclamau transferul lor abuziv de la Casa de Tip Familial Mihai Eminescu Sighetu Marmăției unde au fost instituționalizați inițial, la Centrul de Plasament, Asistență și Sprijin al Tinerilor care Urmează să Părăsească Sistemul de Protecție Sighetu Marmăției.

Luând în considerare sesizarea petenților, Avocatul Poporului a aprobat efectuarea unor anchete la Casa de Tip Familial Mihai Eminescu Sighetu Marmăției, la Centrul de Plasament, Asistență și Sprijin al Tinerilor care Urmează să Părăsească Sistemul de Protecție Sighetu Marmăției, la Comisia pentru protecția copilului din cadrul Consiliului Județean Maramureș și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș.

În urma efectuării anchetelor susmenționate de reprezentanții Biroului Teritorial Cluj-Napoca din cadrul instituției Avocatul Poporului s-a constatat că tinerii care s-au adresat instituției Avocatul Poporului beneficiau de măsuri de protecție specială, adecvate interesului superior al acestora.

Deși condițiile de cazare oferite ar fi fost mai bune în Casa de Tip Familial Mihai Eminescu, totuși, nevoile celor doi tineri reclamau formarea unui comportament independent, deziderat ce putea fi atins mai ușor prin mutarea acestora în Centrul de Plasament, Asistență și Sprijin al Tinerilor care Urmează să Părăsească Sistemul de Protecție Sighetu Marmăției.

Totodată, deși tinerii erau bine integrați în colectivul din care făceau parte și își doreau să rămână în continuare în acest colectiv, comportamentul unuia dintre tineri față de colegii lui mai mici și față de personalul angajat al Casei de Tip Familial Mihai Eminescu, era de natură să afecteze interesul superior al celorlalți copii.

Drept urmare, concluziile și propunerile formulate de reprezentanții Biroului Teritorial Cluj-Napoca în cadrul anchetelor desfășurate, nu s-a constatat o încălcare a dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor.

SECȚIUNEA a 4-a

DREPTURILE PENSIONARILOR

Potrivit art. 47 alin. (2) privind nivelul de trai din Constituție, cetățenii au dreptul la pensie și la alte forme de asigurări publice sau private, prevăzute de lege. În aplicarea dispozițiilor constituționale, Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice reglementează condițiile exercitării dreptului la asigurări sociale. Alte acte normative care reglementează aspectele sesizate de petenți în contextul drepturilor pensionarilor sunt următoarele:

- Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.1/2011 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2011, Legea nr. 241/2013 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor acordate beneficiarilor proveniți din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională;

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2009 privind instituirea pensiei sociale minime garantate, aprobată prin Legea nr. 196/2009;

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și legi speciale precum Decretul-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare;

- Legea nr. 341/2004 - Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987;

- Legea nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin cele 595 de petiții din acest subdomeniu, în esență, au fost solicitate informații privind condițiile de acordare și/sau modificare a drepturilor de pensii și au fost exprimate critici la adresa activității caselor de pensii și a altor instituții publice a căror activitate are incidență în problematica pensiilor, a asigurărilor sociale, în general, precum și cu privire la legislația din acest domeniu.

În plan administrativ, sintetic, nemulțumirile și criticile pensionarilor au vizat următoarele aspecte:

- refuzul caselor de pensii de a furniza informații și explicații despre condițiile legale de acordare și/sau modificare a drepturilor de pensie sau reținerea unor sume de bani din pensie, în urma emiterii unor decizii de debit;

- tergiversarea soluționării cererilor de stabilire, revizuire, recalculare a pensiei sau de trecere de la un tip de pensie la altul ori lipsa unui răspuns la petiții;

- erori și omisiuni în modalitatea în care unele case teritoriale de pensii au procedat la calcularea sau recalcularea pensiilor (punctajul mediu anual);

- imposibilitatea sau dificultatea obținerii unor adeverințe care să ateste vechimea (stagiul de cotizare) ori cuantumul salariilor și al sporurilor cu caracter permanent sau grupa/condițiile de muncă necesare la stabilirea sau recalcularea pensiilor;

- întârzieri la plata drepturilor de pensie stabilite;

- refuzul caselor de pensii de a pune în executare hotărâri judecătorești definitive și irevocabile prin care s-au stabilit drepturi de pensie;

- comportamentul neprofesional ori chiar abuziv al unor angajați ai caselor de pensii în raporturile cu pensionarii;

- modul de stabilire a cuantumului pensiei persoanelor care și-au desfășurat activitatea în grupele superioare de muncă înainte de anul 2001, respectiv în condiții speciale/ deosebite de muncă începând din anul 2001;

- suspendarea nelegală a plății pensiilor;

- încălcarea principiului contributivității la stabilirea drepturilor de pensie prin neluarea în calcul a tuturor veniturilor salariale pentru care s-au datorat și plătit contribuțiile de asigurări sociale de către angajat, atunci când angajatorul nu a plătit contribuțiile de asigurări sociale;

- reținerea contribuției de asigurări sociale de sănătate în cuantum eronat și nerestituirea către moștenitorii pensionarilor decedați a contribuțiilor reținute nejustificat;
- reținerea contribuțiilor la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate în cazul pensionarilor sistemului public de pensii din România cu reședința sau domiciliul declarat pe teritoriul altui stat, în baza prevederilor Ordinului nr. 1285/437/2011.
- neacordarea pensiei de invaliditate sau a gradului de invaliditate corect;
- dificultăți în obținerea pensiei comunitare ca urmare a duratei mari în care se certifică prin formularele E25 și E210 stagiile de cotizare realizate în România de către pensionarii cu reședința în alt stat al Uniunii Europene;
- mari întârzieri în soluționarea contestațiilor la deciziile de pensie depuse la Comisia Centrală de Contestații din cadrul Casei Naționale de Pensii Publice;

În plan legislativ, instituția Avocatul Poporului a primit numeroase critici referitoare la neclaritatea unor prevederi legale, lacune legislative sau neconstituționalitate, dar și propuneri de modificare și completare a legislației pensiilor, dintre care amintim:

- neconstituționalitatea dispozițiilor art. 193 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 16 al art. II din Legea nr. 283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar. Urmare a sesizării primite, Avocatul Poporului a ridicat direct excepția de neconstituționalitate privind aceste prevederi legale, admisă de Curtea Constituțională (Decizia nr. 397/2013);
- completarea art. XXII din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, astfel încât toate categoriile socio-profesionale cărora le-au fost recalculate pensiile de serviciu în temeiul Legii nr. 119/2010 să beneficieze de această prevedere legală. Potrivit acestui text de lege, pentru personalul auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor ale cărui pensii de serviciu au fost recalculate potrivit Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, sumele încasate în temeiul unor hotărâri judecătorești de acordare a pensiilor de serviciu în cuantumul anterior Legii nr. 119/2010, desființate în căile de atac, nu se mai recuperează. Sumele deja recuperate până la data intrării în vigoare a prezentei legi nu se restituie.
- modificarea sau chiar abrogarea Capitolului IV: Măsuri privind regimul cumulului pensiilor cu veniturile salariate, în scopul reducerii cheltuielilor bugetare din Legea nr. 329/2009, fiind propus un impozit suplimentar sau reținerea părții din pensie care depășește salariul mediu brut la nivel național;
- modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 cu prevederi care să asigure menținerea cuantumului pensiei cuvenite sau aflate în plată pentru toți pensionarii sistemului public în situația în care, ulterior stabilirii pensiei, din cauze care nu sunt imputabile pensionarilor (erori ale caselor de pensii sau modificări legislative), apar diferențe reprezentând „sume încasate necuvenit”;
- completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2013 privind acordarea de drepturi unor membri ai Corpului diplomatic și consular al României, astfel încât să prevadă acordarea unei indemnizații diplomatice tuturor pensionarilor diplomați, indiferent

de unde provin, atât timp cât reprezintă aceeași categorie socio-profesională; critici la adresa Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în ceea ce privește modul de calcul al punctajului anual și al salariului mediu pe economie. Mai precis, este criticat faptul că la calculul punctajului anual nu se ține seama de timpul efectiv lucrat, ci de cifra 12, adică cele 12 luni ale anului, ceea ce aduce prejudicii celor care au lucrat fracțiuni de ani;

- propuneri privind eliminarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, referitoare la eliminarea stagiului potențial la pensia de invaliditate gradul III;

De remarcat este faptul că deși cadrul legal s-a modificat în repetate rânduri, legislația pensiilor nu are un caracter coerent.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 5479/2013: Ioan (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului referitor la refuzul Spitalului Județean de Urgență „Mavromati” din Botoșani de a-i elibera o adeverință care să cuprindă datele prevăzute de art. 124 alin. (1) din HGR nr. 257/2011, necesară pentru recalcularea pensiei.

Instituția Avocatul Poporului a sesizat conducerea Spitalului Județean de Urgență „Mavromati” din Botoșani, iar ca efect al acestui demers, spitalul a eliberat și transmis petentului adeverința care a făcut obiectul sesizării.

Dosar nr. 3314/2013: Nicolae (nume fictiv), a sesizat tergiversarea de către Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Afacerilor Interne a punerii în aplicare a sentinței civile pronunțate de Tribunalul Prahova, definitivă și irevocabilă, petentul fiind astfel în imposibilitatea de a beneficia de drepturi de pensie recalculate.

Instituția Avocatul Poporului a sesizat conducerea Casei de Pensii Sectoriale a Ministerului Afacerilor Interne. Urmare a acestui demers, conducerea Casei de Pensii Sectoriale a Ministerului Afacerilor Interne a soluționat cazul în discuție prin emiterea deciziei de punere în executare a sentinței civile date de Tribunalul Prahova.

Dosar nr. 3234/2013: Mediatorul pentru Pensii din Belgia a sesizat Avocatul Poporului cu privire la tergiversarea soluționării solicitării pe care Oficiul Național de Pensii din Belgia a adresat-o Casei Naționale de Pensii Publice, la data de 18 octombrie 2011, privind completarea formularelor E 205 și E 210 pentru un cetățean belgian, Liviu (nume fictiv), care a lucrat atât în România, cât și în Belgia.

Instituția Avocatul Poporului a sesizat de îndată Casa Națională de Pensii Publice (Direcția Relații Internaționale), solicitând soluționarea cu celeritate a acestui caz, având în vedere că cererea Oficiului Național de Pensii din Belgia pentru completarea formularelor E 205 și E 210 a fost trimisă Casei Naționale de Pensii Publice la data de 18 octombrie 2011. Conducerea Casei Naționale de Pensii Publice a identificat casa teritorială competentă, în speță, Casa de Pensii a Municipiului București, căreia i-a transmis în aceeași zi sesizarea instituției Avocatul Poporului și i-a cerut să instrumenteze cazul în cel mai scurt timp posibil. Dând curs solicitării instituției Avocatul Poporului, Casa de Pensii a Municipiului București a întreprins demersurile necesare pentru soluționarea cazului, mai întâi prin stabilirea pensiei naționale. În cea de-a doua etapă, s-a derulat procedura de stabilire a pensiei comunitare, prin aplicarea principiului pro rata temporis, luând în considerare perioadele lucrate de solicitant în Belgia, fiind emisă decizia prin care s-a

stabilit o pensie comunitară. În final, a fost acordată pensia națională, cu un cuantum mai mare.

De asemenea, Casa de Pensii a Municipiului București a transmis instituției competente din Belgia formularul E205RO „Atestat privind cariera de asigurat în România”, formularul E210RO „Notificarea deciziei cu privire la cererea de pensie”, însoțite de decizia privind pensia națională și decizia de pensie comunitară, iar petentului, deciziile emise împreună cu Declarația de transfer în străinătate a drepturilor cuvenite în cadrul sistemului public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale din România, Certificat de viață, Declarație pe propria răspundere, urmând ca după completarea și retransmiterea acestora, pensia să fie transferată în Belgia.

Dosar nr. 5862/2013: Paula (nume fictiv) a reclamat nerestituirea sumelor reprezentând contribuțiile de asigurări sociale de sănătate reținute tatălui său de la data de 1 ianuarie 2011 până la data de 30 aprilie 2012 și nerestituite integral până la data decesului său.

Instituția Avocatul Poporului a sesizat președintele Casei Naționale de Pensii Publice, având în vedere calitatea sa de emitent al Ordinului nr. 198 din 25 mai 2012 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2012 privind stabilirea unor măsuri de restituire a unor contribuții de asigurări sociale de sănătate, solicitându-i să dispună în cel mai scurt timp posibil măsurile legale pentru soluționarea situației petentei (care nu este singulară).

Urmare a acestui demers, Casa Națională de Pensii Publice, în termenul de răspuns, ne-a comunicat că a dispus conducerii casei teritoriale de pensii măsurile necesare în vederea soluționării cererii petentei. La rândul ei, Casa Județeană de Pensii Călărași ne-a comunicat documentele pe care trebuie să le depună petenta în vederea restituirii sumelor reținute tatălui său de la data de 1 ianuarie 2011 până la data de 30 aprilie 2012.

Dosar nr. 5778/2013: Victoria (nume fictiv) a sesizat că nu a primit răspuns în termenul legal de 45 de zile la contestația din 3 ianuarie 2012, formulată împotriva deciziilor emise de Casa Locală de Pensii Sector 5.

Instituția Avocatul Poporului a sesizat conducerea Casei Naționale de Pensii Publice, în cadrul căreia funcționează Comisia Centrală de Contestații. Deoarece aceasta nu a răspuns în termenul legal de răspuns, s-a trimis o nouă solicitare la data de 6 septembrie 2013.

Urmare a demersurilor noastre, conducerea Casei Naționale de Pensii Publice ne-a informat că a fost emisă hotărârea Comisiei Centrale de Contestații și expediată la domiciliul petentei.

SECȚIUNEA a 5-a

DREPTURILE PERSOANELOR CU HANDICAP

Prin petițiile referitoare la dreptul persoanelor cu handicap, care au fost adresate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu

handicap, petenții au expus nemulțumiri cu privire la: neîncadrarea corespunzătoare în gradele de handicap, neacordarea drepturilor cuvenite pentru persoanele cu handicap, reevaluarea nejustificată a gradului de handicap și încadrarea persoanei într-un grad de handicap inferior celui avut anterior, refuzul autorităților administrației publice locale de a angaja asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav cărora li s-a stabilit dreptul de a beneficia de asistent social, tergiversarea emiterii certificatelor de încadrare într-un grad de handicap, depășirea termenului de realizare a accesibilităților pentru aceste persoane defavorizate, lipsa fondurilor pentru plata asistenților personali, refuzul autorităților publice competente de a evalua la cerere persoanele cu handicap în vederea schimbării încadrării inițiale.

Persoanele cu handicap beneficiază de aceleași drepturi ca oricare alt cetățean al României, dar și al Uniunii Europene, iar pentru a le garanta aceste drepturi este necesar ca statul să acorde atenția necesară aspectelor complexe ale persoanelor cu handicap astfel încât acești oameni să-și poată îndeplini rolurile și responsabilitățile cetățenești, să beneficieze de posibilitățile de alegere individuală și de același grad de control asupra vieții lor, asemeni persoanelor care nu suferă de vreo dizabilitate.

Termenul generic – dizabilitate - în sensul Legii nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, folosit pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, nu are semnificația definită conform Clasificării internaționale a funcționării dizabilității și sănătății, adoptată și aprobată de Organizația Mondială a Sănătății.

Între clasificarea bolii, în funcție de gradul și tipul de handicap, reglementată de Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare și clasificarea adoptată de Organizația Mondială a Sănătății există diferențe. Legea cadru în materie, Legea nr. 448/2006 republicată, cu modificările și completările ulterioare, se referă la boală, și nu este conformă cu clasificarea în funcție de deficiențe oferită de Organizația Mondială a Sănătății (OMS).

Astfel, Clasificările Internaționale ale funcționării, dizabilității și sănătății pun accent pe participare și funcția păstrată, nu pe incapacitate și restricție, țin cont de factorii de mediu, cuprind domenii de sănătate și domenii asociate sănătății.

Clasificarea Internațională a Funcționalității, Dizabilității și Sănătății este și un instrument de realizare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, dar și o metodă valoroasă în standardizarea stărilor de sănătate, unificarea abordărilor de diagnostic și de evaluare a stărilor de sănătate și a funcționalității.

Clasificarea Internațională a Funcționalității, Dizabilității și Sănătății nu se referă doar la persoanele cu dizabilități, ci la toți oamenii. Aceste clasificări au un rol important și în reducerea folosirii multitudinii terminologice și de etichetări, deseori peiorative, cum ar fi persoană anormală, deficientă, dezavantajată social, deviantă etc.

Fiecare componentă din Clasificarea Internațională a Funcționalității, Dizabilității și Sănătății poate fi exprimată în termeni pozitivi sau negativi, spre exemplu: integritate funcțională și structurală sau afectare, activități, participare sau limitare de activitate sau restricție de participare, funcționare sau dizabilitate, elemente de facilitare sau barieră, obstacole. Dizabilitatea este caracterizată ca fiind rezultat sau efect al unor relații complexe dintre starea de sănătate, factorii personali și factorii externi.

Toate aceste criterii nu sunt regăsite în cuprinsul Legii nr. 448/2006. Mai mult, observăm că însuși titlul Legii nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, relevă aspectul negativ al interacțiunii individ-context și poate sugera o notă peiorativă contrară Clasificării internaționale a O.M.S.

Avocatul Poporului este instituția care, în cursul anului 2013 s-a preocupat de acțiunile întreprinse de stat, de autoritățile competente în domeniu, pentru ca acestei categorii de persoane să îi fie asigurate accesul, accesibilitatea și incluziunea socială, în egală măsură cu a celorlalte persoane.

Din păcate, cazuistica pe care am instrumentat-o în acest răstimp a evidențiat, în multe situații, faptul că posibilitatea de abilitare și reabilitare, compensarea handicapurilor, reducerea la minimum a efectelor economice și sociale ale handicapurilor precum și inegalitățile legate de sănătate sunt subiecte de impact negativ asupra acestor oameni.

Mulți dintre cei care au sesizat cu problemele lor instituția Avocatul Poporului se consideră excluși social, aflați în fața unor obstacole și bariere, lipsiți de mijloace de mobilitate. Cât privește utilizarea tehnologiei informației în acest domeniu, în proporție covârșitoare, nici nu poate fi vorba.

Un aspect care este necesar a fi semnalat se referă la nerespectarea de către Guvern, în perioada 2011-2013, a prevederilor art. 58 alin. (13) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, potrivit cărora cuantumul drepturilor (prestațiilor sociale) se actualizează anual cu indicele creșterii prețurilor de consum, prin hotărâre a Guvernului.

Petițiile care au fost adresate instituției Avocatul Poporului de către persoanele cu handicap au fost analizate cu atenție iar acolo unde cadrul legal a permis, s-a procedat la îndreptarea situațiilor reclamate și repunerea în drepturi a persoanelor lezate de către autoritățile administrației publice. În cazurile când, cadrul legal a fost acela care a necesitat îndreptări din partea forului legislativ sau a Guvernului, Avocatul Poporului a întocmit rapoarte speciale în acest sens.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 4403/2013: Andreea (nume fictiv) acuză Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică „Gheorghe Șerban” din subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2, de rele tratamente aplicate beneficiarilor, izolarea acestora de comunitate și interzicerea accesului în incinta centrului, fapt care a motivat-o pe petentă să se adreseze Judecătoriei sectorului 2.

Instituția Avocatul Poporului, prin reprezentanții ei, a efectuat o anchetă la CRRN „Gheorghe Șerban”, în urma căreia au fost evidențiate date privitoare la starea fizică și mentală a beneficiarilor centrului, la numărul și calificarea personalului centrului, la imobilul în care funcționează centrul, precum și la calitatea și modalitatea de preparare a hranei.

Cu ocazia anchetei, reprezentanții instituției Avocatul Poporului, au fost informați de Raportul Corpului de Control al M.M.F.P.S.P.V. care cuprinde 14 recomandări, dintre care 11 implementate. Măsurile dispuse sunt în curs de realizare și se referă la reamenajarea centrului. În privința asigurării serviciilor de îngrijire în comunitate, structura centrelor de zi nu poate asigura o îngrijire adecvată dizabilităților grave, ci doar pe o

perioadă limitată și numai în anumite privințe. Recuperarea integrală a unor astfel de cazuri este puțin probabilă, chiar și în condițiile unei îngrijiri ideale de recuperare și reabilitare.

Dosare nr. 1685, 7192 și 5040/2013: Ioan și Vasile (nume fictive), în numele unui grup de asistenți personali ai persoanelor cu handicap din comuna Plătărești, județul Călărași, au sesizat Avocatul Poporului reclamând nerespectarea drepturilor persoanelor cu handicap, prevăzute de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, în sensul că asistenții persoanelor cu handicap nu au primit indemnizația ce li se cuvenea din luna noiembrie 2012, cu motivația că primăria nu are fonduri necesare plății.

Au fost întreprinse demersuri în legătură cu aspectele semnalate de petenți la primăria comunei Plătărești.

Ca rezultat al intervenției Avocatului Poporului, primăria a achitat salariile restante începând cu luna noiembrie 2012 – mai 2013.

Dosar nr. 11028/2013: Monica (nume fictiv) reclamă nerespectarea drepturilor persoanelor cu handicap prevăzute de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, în sensul că asistenții persoanelor cu handicap nu au mai primit indemnizația ce li se cuvenea din luna iunie 2012, cu motivația că primăria nu are fondurile necesare plății.

În urma anchetei realizate, s-a constatat că au existat întârzieri privind plata salariilor pentru asistenții personali ai persoanelor cu handicap însă au fost întreprinse demersuri în vederea asigurării fondurilor necesare plății și după primirea acestora primăria a achitat sumele restante către persoanele îndreptățite.

Dosar nr. 11028/2013: Mircea (nume fictiv) susține că este persoană cu handicap accentuat, beneficiar al dreptului prevăzut de art. 20 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv scutirea de la plata chiriei pentru locuința socială pe care acesta o deține.

Cu toate acestea, Direcția generală de impozite și taxe locale a sectorului 1 București a emis Somația nr. 335908, precum și Titlul executoriu nr. 335907, din data de 4 februarie 2013, prin care s-au luat măsuri de executare silită împotriva contribuabilului pentru neplata chiriei pe perioada 31 iulie 2009 – 31 martie 2010.

Au fost întreprinse demersuri la instituția în cauză de la care am primit răspuns în sensul că somația și titlul executoriu au fost emise eronat, măsurile de executare silită au fost ridicate, urmând ca dosarul persoanei cu handicap să fie înaintat Primăriei sectorului 1 București în vederea luării măsurilor legale în conformitate cu clauzele contractului de închiriere al apartamentului deținut și pentru care petiționarul este scutit de la plata chiriei.

CAPITOLUL VIII

DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE

În anul 2013, în cadrul domeniului de activitate armată, justiție, poliție, penitenciare au fost soluționate un număr de **1591** de petiții, reprezentând **29,26%** din 5437 de petiții înregistrate la sediul central al instituției Avocatul Poporului. Petițiile au fost structurate în funcție de specializările domeniului de activitate astfel:

Armata - 15 petiții
 Justiție -1267 de petiții
 Poliție -71 de petiții
 Penitenciare -133 de petiții
 Alte drepturi - 105 de petiții

SECȚIUNEA 1

ARMATĂ

Petițiile înregistrate în cadrul acestui domeniu de activitate au fost examinate în contextul prevederilor art. 31, art. 47 și art. 51 din Constituție, privind dreptul la informație, nivelul de trai și dreptul de petiționare și s-au referit la următoarele aspecte:

- contestarea deciziilor de recalculare a pensiilor și implicit a modului de calcul al pensiilor;
- contestarea unor hotărâri ale Comisiei pentru determinarea calității de fost cadru militar activ, îndepărtat abuziv din armată, în perioada 23 august 1944-31 decembrie 1961;
- obținerea drepturilor prevăzute de Legea nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, republicată;
- imputarea unor sume de bani din salariu în temeiul art. 2 și art. 3 din Ordonanța Guvernului nr. 121/1998 privind răspunderea materială a militarilor;
- procedura acordării audiențelor în cadrul Ministerului Apărării Naționale;
- respectarea dreptului de petiționare de Ministerul Apărării Naționale.

Din examinarea petițiilor înregistrate în cadrul specializării „Armată” s-a constatat că una dintre problemele invocate de petiționari s-a referit la contestarea deciziilor de pensionare și implicit a modului de calcul al pensiilor. Sub acest aspect, petenții au fost îndrumați să urmeze jurisdicția specifică asigurărilor sociale, reglementată prin art. 149 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, modificată și completată, potrivit căreia deciziile de pensie emise de casele de pensii sectoriale pot fi contestate, în termen de 30 de zile de la comunicare, la comisia de contestații care funcționează în cadrul Ministerului Apărării Naționale. Petenților li s-a comunicat, de asemenea că potrivit art.

151 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, „hotărârile pronunțate de Comisia de contestații din cadrul Ministerului Apărării Naționale pot fi atacate la instanța judecătorească competentă, în termen de 30 de zile de la comunicare”.

În materia deciziilor de pensionare, instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri în situația în care Comisia centrală de contestații a Ministerului Apărării Naționale, Ministerul Administrației și Internelor și Serviciul Român de Informații nu au soluționat în termen legal contestațiile formulate împotriva deciziilor de pensionare. Sub acest aspect, s-a constatat un interval de timp nejustificat de mare dintre data înregistrării contestației la casa de pensii sectorială și data soluționării acesteia de către Comisia de contestații din cadrul Ministerului Apărării Naționale (a se vedea fișa de caz nr. 2247/2013). Or, potrivit Ordinului nr. 1453, din 2 mai 2011, pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea, funcționarea și structura Comisiei centrale de contestații din cadrul Casei Naționale de Pensii Publice, precum și pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea, funcționarea și structura comisiilor de contestații din cadrul Ministerului Apărării Naționale, contestațiile împotriva deciziilor de pensionare se depun la casa sectorială de pensii emitentă. Casa de pensii sectorială emitentă are obligația înaintării contestației în termen de 10 zile de la înregistrare la Comisia de contestații din cadrul Ministerului Apărării Naționale. Termenul de soluționare a contestației este de 45 de zile de la data înregistrării acesteia la comisia de contestații. Hotărârile comisiei se comunică persoanelor în cauză și caselor teritoriale de pensii interesate, în termen de 5 zile de la data adoptării. Hotărârile comisiilor de contestații pot fi atacate, potrivit legii, la tribunalul în a cărui rază teritorială își are domiciliul reclamantul, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

Cât privește petițiile referitoare la determinarea calității de fost cadru militar activ, îndepărtat abuziv din armată, în perioada 23 august 1944-31 decembrie 1961, petiționarilor li s-au adus la cunoștință prevederile Legii nr. 226/2011 privind reparațiile morale și materiale pentru fostele cadre militare, îndepărtate abuziv din armată în perioada 23 august 1944-31 decembrie 1961, care reglementează o procedură specială pentru stabilirea acestei calități, o autoritate și un termen în funcție de care se poate recunoaște calitatea de fost cadru militar activ, îndepărtat abuziv. Astfel, conform Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 226/2011, persoanele care consideră că li se aplică acest act normativ, au dreptul să depună o cerere prin care să solicite acordarea acestei calități, iar comisiile au obligația de a se pronunța asupra cererilor, în termen de cel mult 45 de zile de la depunerea dosarelor printr-o hotărâre motivată. Împotriva hotărârilor comisiilor, persoanele nemulțumite pot face contestație, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Un alt aspect sesizat de petiționari instituției Avocatul Poporului a fost acela al acordării drepturilor prevăzute de Legea nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, republicată și a celor reglementate de Legea nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, cu modificările și completările ulterioare.

Referitor la acest ultim act normativ (la care ne vom referi pe larg în cadrul Capitolului „Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul recursului în interesul legii), instituției Avocatul Poporului i s-a solicitat promovarea recursului în interesul legii, având în vedere orientările jurisprudențiale diferite în acordarea indemnizațiilor lunare prevăzute de art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, pentru anul 2011.

Astfel, unele instanțe au stabilit cuantumul acestei indemnizații prin aplicarea coeficienților de multiplicare la ultimul „salariu mediu brut” (respectiv 1836 lei), aprobat prin art. 16 din Legea nr. 12/2010 a bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2010, iar alte instanțe au stabilit indemnizația prin aplicarea coeficienților de multiplicare la „câștigul salarial mediu brut” aferent anului 2011, prevăzut de art. 15 din Legea nr. 287/2010 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011 (respectiv, 2022 lei).

Instituția Avocatul Poporului a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii, apreciind că indemnizațiile prevăzute de art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 341/2004, la nivelul anului 2011, trebuie să fie calculate având în vedere „câștigul salarial mediu brut” prevăzut de art. 15 din Legea nr. 287/2010 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011 și cu aplicarea art. 10 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice.

În legătură cu petițiile prin care a fost solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului pentru acordarea audiențelor în cadrul Ministerului Apărării Naționale și respectarea dreptului de petiționare, instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri în sprijinul petiționarilor, soluționarea problemelor ridicate de aceștia rămânând, însă, la latitudinea Ministerului Apărării Naționale.

Referitor la imputarea unor sume de bani din salariul cadrelor militare, petiționarilor li s-au făcut cunoscute prevederile Ordonanței Guvernului nr. 121/1998 privind răspunderea materială a militarilor, potrivit căreia, după parcurgerea etapei administrative de cercetare și angajare a răspunderii materiale, persoanele care se consideră lezate într-un drept legitim se pot adresa instanței judecătorești competente, potrivit legii.

Cât privește raporturile instituționale, menționăm o bună colaborare între instituția Avocatul Poporului și Ministerul Apărării Naționale.

În domeniul de activitate „Armată”, pentru clarificarea aspectelor invocate de petenți a fost efectuată o **anchetă la U. M. 02405 Pitești**.

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 2247/2013: Maria (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în privința demersurilor întreprinse la Casa de pensii sectorială a Ministerului Apărării Naționale și la Ministerul Apărării Naționale, în vederea obținerii pensiei de urmaș după fostul soț, maior. Astfel, petenta preciza că, la data de 16 februarie 2011, a fost emisă decizia de recalculare a pensiei, stabilindu-se o pensie de urmaș în valoare de 978 lei pentru o vechime de 27 ani, 5 luni și 26 zile. La data de 15 decembrie 2011, s-a emis decizia de revizuire a pensiei în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2011 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor acordate beneficiarilor proveniți din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională, prin care pensia a fost diminuată la suma de 725 lei, decizie pe care a contestat-o la data de 5 ianuarie 2012 la Casa de

pensii sectorială a Ministerului Apărării Naționale, iar la data de 19 ianuarie 2012 la Ministerul Apărării Naționale, fără a primi însă răspunsuri.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Comisia de contestații din cadrul Ministerului Apărării Naționale ne-a comunicat că, prin Hotărârea din 18 aprilie 2013, ce a fost comunicată petentei, a fost soluționată contestația înregistrată la Casa de pensii sectorială la 10 ianuarie 2012.

Dosar nr. 944/2013: George (nume fictiv) a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului în vederea stabilirii corecte a cuantumului pensiei. În urma demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Casa de pensii sectorială a Ministerului Apărării ne-a comunicat răspunsul transmis petentului, potrivit căruia prin Decizia de revizuire a pensiei, petentului i s-a stabilit o pensie în cuantum brut lunar de 3.322 lei, urmând ca această sumă să o primească începând cu luna iunie, iar celelalte diferențe calculate începând cu data de 1 ianuarie 2011 să-i fie achitate în perioada următoare, în limitele creditelor deschise lunar la Casa de pensii sectorială.

Dosar nr. 3815/2013: Pandle (nume fictiv) a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului pentru a fi primit într-o audiență de către reprezentanții Ministerului Apărării Naționale. În privința aspectelor prezentate, instituția Avocatul Poporului a sesizat Secretarul General al Ministerului Apărării Naționale pentru a examina oportunitatea acordării audienței solicitate având în vedere dispozițiile art. 31 din Ordinul Ministrului Apărării Naționale nr. M.101/2012 privind organizarea și desfășurarea în cadrul Ministerului Apărării Naționale a activităților de soluționare a petițiilor și de primire în audiență, potrivit cărora:

„(1) După ce sunt aprobate de către ministru, cererile de primire în audiență sunt transmise, în xerocopie, de către structura de specialitate din cadrul Secretariatului general, structurilor competente pentru a le analiza și a redacta puncte de vedere privind posibilitățile de soluționare, denumite în continuare structurile competente. Punctele de vedere sunt incluse în dosarul audienței, care se prezintă ministrului. (2) Dacă, în urma analizei efectuate, structurile competente notifică Secretariatul general cu privire la soluționarea favorabilă a problemelor solicitanților, aceștia nu sunt primiți în audiență. Secretarul general îl informează pe ministru cu privire la soluționarea cererii. (3) Persoanele care au fost primite în audiență și au primit un răspuns verbal sau scris în urma audienței acordate de ministru nu mai pot fi primite din nou în audiență pentru aceeași problemă, exceptând cazul în care solicitantul poate face dovada apariției unor elemente noi față de cele prezentate anterior.”

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, petentul a fost primit în audiență la Ministerul Apărării Naționale.

Dosar nr. 11876/2013: Gabriela (nume fictiv) ne-a sesizat în calitate de împuternicit al soțului său, A.A., menționând că s-a adresat în anul 1994 Primăriei comunei Fundu Moldovei, pentru obținerea drepturilor prevăzute de Legea nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, republicată, prezentând calitatea conferită de dispozițiile art. 13 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Lege - respectiv veteran de război decorat cu Medalia Bărbăție și Credință, clasa a III-a cu spade, conform Adeverințelor emise de Ministerul Apărării Naționale - U. M. 02405 Pitești.

Primăria comunei Fundu Moldovei a deschis un dosar în acest sens, însă a solicitat un document intitulat „**Certificat militar**” și nu „**Adeverință militară**”, documente pe care petenta le depusese la dosarul primăriei. În anul 1996, A.A., titularul dreptului de veteran de război, decorat, a încetat din viață. Împuternicita acestuia, în calitate de soție supraviețuitoare, a continuat demersurile în vederea obținerii drepturilor conferite de lege, obținând Certificatul nr. X/2006 și nr. Y/2012, care nu conțineau mențiuni cu privire la rănirea din 4 august 1941 și decorarea cu medalia Bărbăție și Credință cu spade, clasa a III-a (mențiuni care fuseseră cuprinse în adeverințele inițiale). Or, în lipsa acestor mențiuni pe certificatul militar, Primăria comunei Fundu Moldovei nu putea proceda la constatarea calității de persoană îndreptățită la măsurile reparatorii.

Pentru lămurirea aspectelor sesizate de petentă, a fost efectuată o anchetă la U.M. 02405 - Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Române „General Radu Rosetti”, iar din examinarea documentelor prezentate cu această ocazie s-a constatat faptul că niciunul dintre acestea nu făcea referire la acordarea vreunei decorații domnului A.A. Cât privește neconcordanța dintre „Adeverință” și „Certificat”, reprezentanții U.M. 92405 Pitești au precizat că există mai multe situații de acest gen în care, în anii 90, în adeverințe erau trecute anumite stări de fapt, care ulterior s-au dovedit a fi neconforme cu realitatea, motivând că înscrisurile denumite generic „Adeverință” erau completate la mașina de scris, iar ulterior, în spațiul lăsat liber, titularii documentelor aveau foarte ușor posibilitatea de a adăuga anumite date neconforme cu realitatea, date ce puteau fi folosite în scopul obținerii unor foloase materiale.

Dosar nr. 6487/2013: Alexandru (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului menționând că s-a adresat Secretariatului General al Ministerului Apărării Naționale cu o petiție la care nu a primit răspuns. Urmare a demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, Ministerul Apărării Naționale ne-a adus la cunoștință că problematica din petiția petentului a fost prezentată ministrului apărării naționale, care a dispus analizarea și soluționarea de către structura militară competentă în domeniu. Din analiza efectuată și pe baza concluziilor relatate, Departamentul pentru relația cu Parlamentul și informare publică i-a comunicat petentului că, în conformitate cu dispozițiile art. 2 alin. (4) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările ulterioare, gradul de mareșal poate fi acordat de către Președintele României generalilor de armată, în timp de război, pentru merite militare excepționale. Referitor la celelalte aspecte relatate în cuprinsul petiției, petentul a fost informat că problematica în discuție nu este de competența Ministerului Apărării Naționale, astfel că instituția respectivă nu se poate pronunța.

SECȚIUNEA a 2-a

JUSTIȚIE

Petițiile referitoare la încălcarea prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție, au făcut obiectul demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului la Ministerul

Public, președinții instanțelor de judecată, Consiliul Superior al Magistraturii sau ministrul justiției, după caz.

Aceste sesizări au avut ca temei prevederile art. 18 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora, în situația în care instituția Avocatul Poporului constată că soluționarea petiției cu care a fost sesizată este de competența autorității judecătorești, se poate adresa, după caz, Ministerului Public, președinților instanței de judecată, Consiliului Superior al Magistraturii sau ministrului justiției, aceștia fiind obligați să comunice măsurile luate.

În cazul altor petiții, deoarece au fost invocate aspecte care vizau contestarea soluțiilor dispuse de organele de urmărire penală sau de instanțele judecătorești, petiționarilor li s-au adus la cunoștință limitele de competență ale instituției Avocatul Poporului, fiind informați asupra prevederilor legale de care puteau uza pentru valorificarea drepturilor lor, spre exemplu: în privința actelor de urmărire penală, dispozițiile art. 275 și 278 și următoarele din Codul de procedură penală, iar în privința hotărârilor judecătorești, prevederile art. 17 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale.

În acest context, făcându-se referire la dispozițiile art. 15 alin. (4) din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, petenților li s-a precizat că Avocatul Poporului nu are atribuții de control judiciar, astfel că nu poate proceda la verificarea soluțiilor organelor de urmărire penală sau ale hotărârilor judecătorești pronunțate, sub aspectul legalității și temeiniciei acestora.

În materia raporturilor instituționale, menționăm încheierea în anul 2013 a Protocoalelor de colaborare dintre instituția Avocatul Poporului și Ministerul Justiției, respectiv Administrația Națională a Penitenciarelor, în baza cărora acestea au convenit asupra acordării sprijinului reciproc pentru respectarea drepturilor omului.

În cadrul specializării „Justiție” pentru clarificarea aspectelor invocate de petenți a fost înregistrată o sesizare din oficiu și a fost efectuată o anchetă la Primăria Municipiului Mangalia.

a) Ministerul Public

Petițiile privind activitatea organelor de urmărire penală s-au referit la:

- tergiversarea efectuării urmăririi penale;
- nemulțumiri referitoare la măsurile dispuse de organele de urmărire penală și la modul de efectuare a unor acte de urmărire penală;
- asigurarea exercitării drepturilor procesuale ale părților;
- nemulțumiri față de aplicarea de către procurori a unor amenzi administrative.

Sesizarea Ministerului Public constituie o modalitate legală prin care Avocatul Poporului poate interveni în situațiile generate de neaplicarea art. 21 din Constituție, care a valorificat prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale privind dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

În contextul dreptului la un proces echitabil, nemulțumirile sesizate de petenți instituției Avocatul Poporului s-au referit la durata fazei de urmărire penală – prin invocarea tergiversării dispunerii unor soluții în dosarele înregistrate la unitățile de parchet – și la necomunicarea de către organele de cercetare penală a informațiilor privind stadiul cercetărilor.

În situațiile prezentate, în temeiul dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 35/1997, au fost sesizate unitățile de parchet la care figurau înregistrate respectivele cauze, avându-se, în vedere că asigurarea derulării cu celeritate a activităților specifice etapei actelor premergătoare și, după caz, a fazei procesuale a urmăririi penale constituie garanția respectării dreptului părții la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor în termen rezonabil.

Demersurile efectuate au avut în vedere și dispozițiile art. 209 din Codul de procedură penală, potrivit cărora procurorul supraveghează urmărirea penală, conduce și controlează nemijlocit activitatea de cercetare penală a poliției judiciare și a altor organe de cercetare speciale.

Sub aspectul informării petenților în privința stadiului soluționării dosarelor penale, considerăm că necomunicarea în termen util de către organele de cercetare și urmărire penală, a informațiilor solicitate de petenți în acest sens, împiedică asigurarea posibilității exercitării reale și efective a dreptului la apărare, prin eventuala contestare a actelor și măsurilor dispuse.

Menționăm că în privința raporturilor cu unitățile de parchet, au existat situații în care acestea nu au răspuns sesizărilor formulate de instituția Avocatul Poporului (spre exemplu, Parchetul de pe lângă Tribunalul București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectoarelor 1 și 4, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Cluj-Napoca), deși, art. 18 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că în situația în care instituția Avocatul Poporului sesizează Ministerul Public (implicit unitățile de parchet), acesta este obligat să comunice măsurile luate. În alte cazuri, au fost puse la dispoziția instituției Avocatul Poporului, cu promptitudine, informațiile solicitate și chiar s-a procedat la soluționarea cu celeritate a cauzelor (spre exemplu, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Judecătoria Pitești).

Mai multe petiții adresate instituției Avocatul Poporului au avut ca obiect sesizarea unor pretinse fapte de corupție săvârșite de polițiști, judecători, executori judecătorești, avocați, notari, experți judiciari, petiționarii fiind îndrumați să se adreseze Direcției Naționale Anticorupție, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, urmând ca aceasta să se pronunțe în privința faptelor invocate în funcție de materialul probator al cauzei.

În privința prevenirii faptelor de corupție, menționăm colaborarea instituției Avocatul Poporului cu Ministerul Justiției în materia implementării Strategiei Naționale Anticorupție (SNA), conform Hotărârii Guvernului nr. 215/2012 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015, a Inventarului măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor de evaluare, precum și a Planului național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție 2012-2015. Sub acest

aspect, menționăm că instituția Avocatul Poporului a aderat la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al SNA 2012-2015.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 981/2013: Alin (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului cu privire la tergiversarea efectuării actelor de urmărire penală efectuate în dosarul penal nr. X/P/2011 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Urmare a demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ne-a comunicat că prin rezoluția nr. X/II/2/2013 din data de 5 aprilie 2013, plângerea petentului privind tergiversarea soluționării dosarului nr. Y7P/2011 a fost admisă, fiind dispuse măsuri în vederea asigurării celerității urmăririi penale.

Dosar nr. 8016/2013: Paul (nume fictiv) și-a exprimat nemulțumirea față de faptul că nu a primit nici o informație cu privire la soluția dispusă în dosarul nr. X/P/2011, trimis de Poliția orașului Pitești, la Parchetul de pe lângă Judecătoria Pitești, deși a făcut o serie de demersuri în acest sens.

În urma intervenției instituției Avocatul Poporului, Parchetul de pe lângă Judecătoria Pitești ne-a comunicat că cercetările din dosarul penal au fost finalizate.

Dosar nr. 8919/2013: Grigore (nume fictiv) ne-a sesizat în contextul prevederilor art. 21 alin. (3) și art. 31 din Constituție, cu privire la tergiversarea soluționării plângerii penale care face obiectul dosarului penal nr. X/P/2012, aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1.

Astfel, petentul a susținut că în data de 15.03.2012 a transmis Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 o plângere penală, constituindu-se astfel dosarul penal nr. X/P/2012, având ca obiect neexecutarea Sentinței civile nr. Z/2011 a Tribunalului București privind reintegrarea sa în muncă, însă nu a primit răspuns la demersurile sale pentru aflarea stadiului de soluționare a dosarului penal.

Față de cele expuse, în conformitate cu art. 18 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București.

Dosar nr. 7470/2013: Andrei (nume fictiv) ne-a sesizat în contextul art. 21 alin. (3) și art. 31 din Constituție, în legătură cu tergiversarea soluționării plângerii penale care făcea obiectul dosarului penal nr. X/P/2012 aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Cluj-Napoca, sesizat cu privire la săvârșirea infracțiunilor de fals în acte publice și nerespectarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, susținând, totodată, că nu a primit răspuns la demersurile sale pentru de a afla stadiul de soluționare a dosarului penal.

În conformitate cu art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Cluj-Napoca.

Dosar nr. 6712/2013: Panait (nume fictiv) arestat în Belgia, a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul prevederilor art. 21 și art. 51 din Constituție, în privința demersurilor întreprinse la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, pentru comunicarea stadiului de soluționare a dosarului penal nr. X/11/5/2012. Potrivit petiției, în

anul 2011 petentul a fost arestat în Belgia, iar în luna mai 2012 statul belgian și-a dat acordul pentru ca deținutul să fie transferat într-un penitenciar din România. În luna octombrie 2012 dosarul a fost trimis Ministerului Justiției din România, care în luna iulie 2013 l-a informat pe petent că documentele primite de la Ministerul Justiției din Regatul Belgiei au fost transmise **Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București în cursul lunii noiembrie 2012**. Conform susținerilor petentului, acesta a solicitat de mai multe ori, prin avocați și prin membrii familiei sale, stadiul soluționării dosarului penal nr. X/11/5/2012, însă nu a primit răspuns.

Având în vedere aspectele sesizate de petent, în temeiul art. 18 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost sesizat Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București.

Dosar nr. 2398/2013: George (nume fictiv) ne-a sesizat în contextul art. 21 alin. (3) din Constituție, în privința tergiversării soluționării dosarului penal în care era cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 87 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În acest context, petentul menționa că dosarul se afla în faza de cercetare penală de 3 ani, iar poliția rutieră i-a comunicat că dosarul a fost finalizat cu propunere de neîncepere a urmăririi penale și trimis la parchet spre soluționare. De asemenea, petentul susținea că a sesizat parchetul cu o cerere, la care însă nu a primit răspuns.

Față de cele expuse, în temeiul art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, am supus atenției examinarea aspectelor sesizate Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București.

Dosar nr. 235/2013: Alina (nume fictiv) ne-a sesizat în contextul art. 21 alin. (3) din Constituție, în privința tergiversării soluționării dosarului penal de către Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, referitor la accidentul de circulație petrecut în data de 12 noiembrie 2009, a căruia victimă a fost. După producerea accidentului a fost efectuată o cercetare la fața locului, la care petenta nu a participat, iar plângerea depusă la Brigada de Poliție Rutieră a Municipiului București a fost transmisă spre soluționare Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București. După 3 ani și 2 luni nu s-a dispus încă nici o soluție în dosar, petenta apreciind că în acest fel se tergiversează soluționarea dosarului penal.

Față de cele expuse, instituția Avocatul Poporului a sesizat Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București în privința aspectelor sesizate de petentă privind tergiversarea soluționării dosarului penal, în temeiul art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Dosar nr. 3222/4037/2013: Maria (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la tergiversarea soluționării dosarului penal X aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București, dosar care „la sfârșitul lunii decembrie 2012 era declinat la Parchetul de pe lângă Tribunalul București, unde a primit nr. Y. Tergiversarea soluționării dosarului pune în dificultate starea materială a familiei, în condițiile în care prin instituirea sechestrului asupra imobilului deținut, nu putea proceda la încheierea contractului de vânzare-cumpărare, conform angajamentului stabilit în antecontract,

măsură contestată prin plângere la Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București.

Față de aspectele sesizate, în temeiul art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, am supus atenției examinarea aspectelor sesizate Parchetului de pe lângă Tribunalul București, menționând că petenta invocă faptul că tergiversarea soluționării dosarului penal de către Parchetul de pe lângă Tribunalul București, pune în dificultate starea materială a familiei în condițiile art. 44 și art. 47 din Constituție, privind dreptul de proprietate, respectiv nivelul de trai.

b) Instanțele judecătorești

Petițiile referitoare la activitatea instanțelor judecătorești au vizat:

- neredactarea în termen a hotărârilor judecătorești și necomunicarea hotărârilor pronunțate de instanțele de recurs;
- acordarea unor termene nejustificat de lungi de către instanțele de judecată;
- modul de desfășurare a cercetării judecătorești și a soluțiilor pronunțate de instanțele judecătorești;
- nemulțumiri față de cuantumul taxelor de timbru;
- nemulțumiri față de activitatea judecătorilor delegați cu executarea pedepselor privative de libertate;
- nemulțumiri față de activitatea instanțelor în faza de executare a pedepselor (contopirea pedepselor; acordarea liberării condiționate);
- impedimente în punerea în executare a unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, investite cu formulă executorie;
- solicitarea de informații referitoare la: procedura de sesizare a Curții Europene a Drepturilor Omului; contestarea în fața instanțelor judecătorești a actelor notariale sau a celor prin care au fost aplicate amenzi, a modului de îndeplinire a atribuțiilor profesionale de către avocați și de către executorii judecătorești; recunoașterea hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele străine.

În vederea asigurării exercitării efective a dreptului la un proces echitabil, instituția Avocatul Poporului a sesizat în temeiul art. 18 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, președinții instanțelor judecătorești pentru a se dispune comunicarea hotărârilor judecătorești sau pentru a se obține informații referitoare la redactarea/neredactarea unor hotărâri, după cum rezultă din „Fișele de caz”. Menționăm în acest context, promptitudinea Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Judecătoriilor Constanța și Caransebeș în comunicarea răspunsurilor către instituția Avocatul Poporului, respectiv în dispunerea măsurilor de redactare a hotărârilor judecătorești și transmiterea acestora către petiționari.

Referitor la comunicarea hotărârilor judecătorești menționăm că potrivit noilor dispoziții ale Codului de procedură civilă (art. 427), hotărârile judecătorești se comunică părților din oficiu, de îndată ce hotărârile sunt redactate și semnate, chiar dacă sunt definitive. Sub acest aspect, precizăm că în prezent în materie penală instanțele nu procedează la comunicarea hotărârilor definitive, împrejurare care generează în anumite situații încălcarea dreptului la un proces echitabil. Noul Cod de procedură penală, care va intra în vigoare la data de 1 februarie 2014, stabilește, potrivit art. 407 alin. (1) că după

pronunțare, o copie a minutei hotărârii se comunică procurorului, părților, persoanei vătămate și, în cazul în care inculpatul este arestat, administrației locului de deținere, în vederea exercitării căii de atac. După redactarea hotărârii, acestora li se comunică hotărârea în întregul său.

De asemenea, având în vedere că punerea în executare a titlurilor executorii este parte integrantă a procesului civil, astfel că dreptul părții la un proces echitabil vizează și aceasta etapă procesuală - instituția Avocatul Poporului a sesizat autoritățile publice implicate în executarea hotărârilor judecătorești, iar în vederea respectării și îndeplinirii potrivit legii a obligațiilor profesionale de către executorii judecătorești a sesizat ministrul Justiției.

O categorie distinctă de petiții a avut ca obiect solicitări adresate instituției Avocatul Poporului privind neconstituționalitatea unor prevederi legale ca de exemplu: art. 208 alin. (3), art. 211 alin.(1), art. 215 alin. (3), art. 257 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare; art. 4 alin. (1)-(9) din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței și art. 38 alin. (2), art. 74 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență; art. 531 alin. (2) din Noul Cod de procedură civilă, Legea nr. 230/2011 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar; art. 9 alin. (3) din Legea nr. 546/2002 privind grațierea și procedura acordării grațierii; art. 15 lit. g) teza a II-a din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată; art. II alin. (1) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă etc.

În ceea ce privește sesizările care au vizat contestarea unor hotărâri judecătorești, petiționarii au fost informați în privința limitelor competențelor instituției Avocatul Poporului și le-au fost puse la dispoziție informații privind demersurile pe care le pot urma. În acest sens, petenților li s-a adus la cunoștință că instituția Avocatul Poporului nu îndeplinește rolul unei instanțe de control judiciar, că nu poate aprecia asupra modului de administrare a probelor.

În contextul dreptului la informație, petiționarii au fost informați în privința dispozițiilor legale de natură a contribui la soluționarea aspectelor sesizate, spre exemplu: procedura de sesizare a Curții Europene a Drepturilor Omului; acordarea ajutorului public judiciar în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă; condițiile de exercitare a căilor de atac; procedura contestării actelor de urmărire penală; competența de verificare a exercitării atribuțiilor profesionale de către avocați.

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 4158/2013: Bogdan (nume fictiv) deținut în Penitenciarul Oradea, ne-a sesizat faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a dat curs cererii sale de a-i comunica motivarea unei decizii penale, informându-l că „nu are mijloace financiare pentru a asigura

acest serviciu” și, de asemenea, că „instanța supremă nu are obligația de a comunica o decizie definitivă”.

În temeiul art. 21 alin. (3) din Constituție, instituția Avocatul Poporului a solicitat Înaltei Curți de Casație și Justiție examinarea posibilității de a supune unei dezbateri posibilitatea comunicării hotărârilor judecătorești definitive în materie penală, în contextul prevederilor art. 360 din Codul de procedură penală. Totodată, a fost solicitat un punct de vedere al acestei autorități publice față de aspectele prezentate de petent.

Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat Avocatului Poporului că, în data de 9 mai 2013, petentului i-a fost comunicată copie certificată de pe decizia nr. X din 23 ianuarie 2013, pronunțată în dosarul penal, aspect care i-a fost adus la cunoștință în data de 30 mai 2013, urmare a cererii pe care acesta a adresat-o instanței supreme.

În ceea ce privește dezbaterea posibilității comunicării hotărârilor judecătorești definitive în materie penală, în contextul prevederilor art. 360 din Codul de procedură penală, s-a comunicat că „după rămânerea definitivă a unei hotărâri penale, textul de lege sus-menționat nu poate servi ca temei pentru comunicarea acesteia către inculpații la care se referă, nefiind vorba într-o asemenea situație despre o încălcare a accesului liber la justiție”.

Dosar nr. 6100/2013: Dumitra (nume fictiv) ne-a sesizat faptul că, s-a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție în data de 10.06.2013, anexând cererii timbrul judiciar și taxa judiciară de timbru și prin fax în data de 21.06.2013, solicitând comunicarea Deciziei civile din data de 12.04.2013, pronunțată într-un dosar civil, însă nu a primit răspuns.

În privința aspectelor sesizate de petentă, în temeiul art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, ne-am adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție, petenta informându-ne că a primit decizia respectivă.

Dosar nr. 5358/ 2013: Maria (nume fictiv), soția numitului X, persoană privată de libertate, ne-a sesizat în contextul prevederilor art. 21 din Constituție privind liberul acces la justiție, în privința demersurilor întreprinse pentru obținerea unei copii de pe decizia penală pronunțată în cauză.

Din examinarea petiției formulate, a rezultat că petenta s-a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție, solicitând să i se comunice decizia pronunțată, în vederea promovării unei căi extraordinare de atac, însă, până la data sesizării instituției Avocatul Poporului, nu a primit nici un răspuns.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Înalta Curte de Casație și Justiție ne-a comunicat că decizia penală era în curs de redactare, nerespectarea termenului de recomandare în ce privește redactarea hotărârii a fost determinată de cauze obiective, respectiv numărul mare și complexitatea deosebită a dosarelor repartizate spre soluționare și redactare, precum și numărul mare și la intervale foarte scurte de timp a ședințelor de judecată la care a participat redactorul. Cât privește decizia penală în cazul soțului petentei, aceasta urma a fi redactată cu prioritate.

Dosar nr. 9599/2013: Ana (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul art. 21 alin. (3) din Constituție, în legătură cu tergiversarea redactării unei hotărâri judecătorești. Astfel, petenta susținea că în pofida demersurilor întreprinse pe lângă instanța de judecată, hotărârea judecătorească pronunțată într-un dosar penal aflat pe

rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție (în care soțul acesteia are calitatea de inculpat) nu a fost redactată, deși de la data pronunțării au trecut mai bine de șapte luni.

Față de aspectele sesizate, în conformitate cu art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a sesizat președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. Urmare a demersurilor întreprinse, autoritatea sesizată ne-a comunicat cu promptitudine, că decizia pronunțată de instanță în dosarul penal menționat a fost comunicată petentei.

Dosar nr. 6451/2013: George (nume fictiv) ne-a sesizat în contextul prevederilor constituționale ale art. 21 alin. (3) din Constituție, privind dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, în legătură cu tergiversarea comunicării unei hotărâri judecătorești. Astfel, petentul în calitate de reclamant într-un dosar aflat pe rolul Judecătoriei Caransebeș, dosar având ca obiect acordarea de drepturi bănești reprezentând despăgubiri pentru expropriere, soluționat prin Hotărârea nr. X/2013, *pronunțată la data de 3 iunie 2013 cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare*, susținea că se tergiversează în mod nejustificat comunicarea hotărârii judecătorești, cu toate că la data de 9 iulie 2013 a depus și o *cerere de urgentare a comunicării sentinței*.

Față de aspectele prezentate, în temeiul dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ne-am adresat președintelui Judecătoriei Caransebeș, care ne-a informat în privința motivelor care au determinat întârzierea redactării hotărârii (volumul mare de muncă și starea de sănătate a magistratului), aducându-ne la cunoștință faptul că hotărârea cu nr. X din 3 iunie 2013 a fost redactată la data de 2 septembrie 2013, fiind comunicată părților.

Dosar nr. 9023/2013: Elisa (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la demersurile întreprinse la Judecătoria Constanța pentru eliberarea unei copii legalizate a unei sentințe civile din anul 1987, menționând că cererea a fost legal timbrată și conținea toate datele de identificare, fără a primi răspuns.

Urmare a solicitării adresate Judecătoriei Constanța, ne-a fost transmisă Sentința civilă nr. xxx/1987, care a fost comunicată petentei.

Dosar nr. 2174/2013: Andra (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la dificultățile întâmpinate de mama sa, în obținerea despăgubirilor stabilite printr-o hotărâre judecătorească, prin necompletarea de către Primăria Municipiului Mangalia a dosarului în care a fost emisă Dispoziția nr. xxx/2008, cu actele solicitate de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietății, dispoziția respectivă dispunând acordarea de despăgubiri în condițiile titlului VII din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare.

Față de cele sesizate, reprezentanții Biroului Teritorial Constanța au efectuat o anchetă la sediul Primăriei Municipiului Mangalia, ocazie cu care au constatat că Primarul Municipiului Mangalia emisese Dispoziția nr. xxx din 18.03.2013 privind soluționarea Notificării nr. X/13.02.2002 și propunerea de acordare de despăgubiri în condițiile Legii nr. 10/2001, astfel că, vechea dispoziție și-a încetat aplicabilitatea.

Dosar nr. 9002/2013: Elena (nume fictiv) a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului pentru punerea în executare a unei hotărâri judecătorești prin care A.N.R.P. era obligată să acorde despăgubiri petentei pentru un imobil imposibil de restituit în natură. Urmare a demersurilor întreprinse, dosarul petentei pentru despăgubiri a fost supus atenției Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor care a dispus completarea cu documente suplimentare, iar A.N.R.P. a inițiat corespondență cu primarul Municipiului Craiova.

Dosar nr. 2825/2013: Alin (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu demersurile întreprinse la Corpul de control al ministrului justiției. Astfel, petentul susținea că s-a adresat în scris Corpului de control al ministrului justiției semnalând calitatea necorespunzătoare a unor acte și servicii efectuate de un executor judecătoresc. Deși la data de 24 octombrie 2012 a fost înștiințat prin intermediul poștei electronice asupra faptului că plângerea sa face obiectul unor verificări a inspectorilor din cadrul corpului de control, petentul susținea că nu a primit niciun răspuns concret la sesizarea formulată. Petentul afirma, de asemenea, că a solicitat de mai multe ori, prin intermediul poștei electronice, comunicarea unui răspuns cu privire la petiție, fără a obține însă un rezultat.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Corpul de control al ministrului justiției ne-a comunicat răspunsul la o serie de petiții succesive, care i-a fost înaintat petentului în data de 2 aprilie 2013. Din răspunsul transmis petentului, rezulta că executorul judecătoresc reclamat și-a desfășurat activitatea cu respectarea cadrului legal, neexistând elemente de natură să atragă răspunderea sa disciplinară. În răspunsul Corpului de control al ministrului justiției, s-a mai precizat că, pentru obținerea dosarului de executare și a documentelor necesare în vederea analizării modului în care executorul judecătoresc și-a îndeplinit atribuțiile, au fost necesare solicitări repetate adresate Camerei Executorilor Judecătorești Oradea, împrejurare care a condus la depășirea termenului de comunicare a răspunsului către petent. Ca urmare a acestui fapt, prin Ordinul nr. 46986/376/2013, ministrul justiției a dispus efectuarea unui control de fond cu privire la activitatea Camerei Executorilor Judecătorești Oradea și a tuturor executorilor care activează în cadrul acesteia.

c) Consiliul Superior al Magistraturii

Petițiile în privința cărora a fost sesizat Consiliul Superior al Magistraturii s-au referit la:

- nerespectarea termenelor, neredactarea și necomunicarea actelor procedurale;
- tergiversarea soluționării unor cauze penale;
- nemulțumiri față de răspunsurile primite de la Consiliul Superior al Magistraturii sau față de clasarea unor plângeri adresate acestei instituții;
- invocarea neconstituționalității unor dispoziții ale Legii nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind incompatibilitatea calității de magistrat cu cea de asociat sau acționar în cadrul unor organisme legale.

În cazul petițiilor în care au fost invocate aspecte referitoare la activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor și procurorilor, încălcarea de către procurori și judecători a obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii, în temeiul art. 18 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția

Avocatul Poporului a sesizat Consiliul Superior al Magistraturii pentru verificarea aspectelor invocate de petenți. În acest context, s-au avut în vedere atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii, care potrivit art. 134 din Constituție îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor.

Petenții care au solicitat sesizarea Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la soluțiile pronunțate în cauzele deduse judecății au fost informați asupra atribuțiilor acestei instituții, competentă să efectueze verificări, potrivit dispozițiilor Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată: respectarea normelor procedurale privind primirea cererilor, repartizarea aleatorie a dosarelor, stabilirea termenelor, redactarea și comunicarea hotărârilor. De asemenea, s-a precizat că în exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărârile judecătorești, care sunt supuse căilor legale de atac.

În anul 2013, instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu în privința incidentelor petrecute la Liceul Teoretic „Dimitrie Bolintineanu”**, când mai mulți elevi au fost reținuți, audiați și percheziționați cu privire la sumele de bani nejustificate oferite și primite pentru promovarea examenului de bacalaureat.

Menționăm că în cuprinsul „Fișelor de caz”, facem referire și la cazuri în care Consiliul Superior al Magistraturii nu ne-a comunicat un răspuns în privința aspectelor sesizate.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 5933/2013: Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în privința incidentelor petrecute la Liceul Teoretic „Dimitrie Bolintineanu”, incidente în urma cărora, potrivit mass-media, mai mulți elevi au fost reținuți, percheziționați și audiați, fără a se respecta dispozițiile Constituției și Codului de procedură penală.

Urmare a demersurilor întreprinse la Consiliul Superior al Magistraturii, am fost informați că: procurorul de caz împreună cu lucrătorii de poliție s-au deplasat la liceu în vederea efectuării unei percheziții autorizate de instanță în data de 4.07.2013, precum și pentru finalizarea procedurii de citare, după ultima probă susținută la bacalaureat. Realizarea acestei proceduri, respectiv înmânarea citațiilor, fusese precedată de selectarea, dintr-un număr de 250 de elevi, a 100 de elevi, care trebuiau să fie audiați cu prioritate întrucât se aflau în sălile în care, la percheziții, fuseseră găsite sume de bani nejustificate. Datorită situației create, precum și a procedurii anevoioase de selecție, au fost încheiate procese-verbale de citare pentru zilele de 5, 8, 9 și 10.07.2013, iar la solicitarea expresă a 16 elevi, s-a procedat la audierea acestora în data de 5.07.2013. Amploarea activităților din cadrul urmăririi penale declanșate în această cauză l-a împiedicat, în același timp, pe procurorul de caz, să comunice în timp util conducerii unității, datele de interes public. Pentru efectuarea cu celeritate a activităților necesare soluționării cauzei, au fost redactate mandate de aducere pentru elevii a căror audiere constituia o prioritate, ce urmau să fie puse în aplicare în condițiile legii, adică în cazurile în care s-ar fi constatat refuzul nejustificat de prezentare la audieri, însă, cu ocazia realizării procedurii de citare, nu s-a impus utilizarea acestora.

În concluzie, urmarea efectuării verificării prealabile, nu s-au conturat indiciile săvârșirii vreunei abateri disciplinare dintre cele prevăzute de art. 99 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, de către procurorii care au instrumentat cauza.

Dosar nr. 713/2013: Gheorghe (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la tergiversarea soluționării plângerii penale care face obiectul dosarului nr. X/P/2010, înregistrat la Parchetul de pe lângă Judecătoria Sibiu.

Urmare a demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, Inspekția Judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii ne-a răspuns că, nesoluționarea dosarului nr. X/P/2010 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sibiu, înregistrat la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia sub nr. X/P/2013, s-a datorat unor cauze obiective ce nu pot fi reținute ca motive imputabile unui singur procuror, respectiv: declinări succesive determinate de competența de soluționare, conexarea altor cauze penale care priveau aceiași făptuitori și același gen de infracțiuni, supravegherea exercitată de mai mulți procurori, lăsarea în nelucrare a cauzei de un lucrător de poliție față de care s-au luat măsuri. Procurorii care au supravegheat cercetările au dat dovadă de un rol activ administrând acele probe pe care le-au apreciat ca fiind pertinente, concludente și utile pentru o justă soluționare a cauzei luând măsuri față de lucrătorul de poliție care nu a efectuat actele de urmărire penală dispuse.

Față de cele prezentate, s-a apreciat că nu există indicii de comitere, de către procurorii care au supravegheat cercetările în cauza penală menționată, a abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. h) din Legea nr. 303/2004.

Dosar nr. 8577/2013: Mai mulți petenți ne-au sesizat în contextul art. 21 alin. (3) din Constituție în legătură cu tergiversarea soluționării unor dosare penale. În acest sens, petenții menționau că au calitatea de părți vătămate în dosarele penale nr. X/P/2008 și nr. Y/P/2009, dosare care, potrivit ultimelor informații de care aceștia dispuneau, se aflau în anul 2011 la Inspectoratul de Poliție al Județului Neamț - Serviciul de investigare a fraudelor, respectiv la Parchetul de pe lângă Judecătoria Piatra Neamț și în legătură cu care au susținut că „nu s-a mai făcut nimic” din anul 2011. Din actele anexate la petiție, rezulta că prin Rezoluția din 24 ianuarie 2011 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Piatra Neamț, s-a admis plângerea formulată de petenți privind tergiversarea cercetărilor care se efectuau la acea dată în dosarul penal nr. X/P/2008, „urmând a se întocmi o notă de supraveghere ce va fi înaintată organului de cercetare penală odată cu dosarul cauzei”.

Față de cele expuse, în conformitate cu art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, am sesizat Consiliul Superior al Magistraturii.

Dosar nr. 9902/2013: Maria și Nicolae (nume fictive) au sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul art. 21 alin. (3) și art. 31 din Constituție, cu privire la tergiversarea soluționării unui dosar penal, aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Mangalia, dosar care se referă la producerea unui accident nautic în apropierea stațiunii Costinești, eveniment în cursul căruia fiul acestora a decedat. Petenții susțineau că, din anul 2008 și până în prezent, Poliția Locală a Municipiului Mangalia, Poliția Costinești, respectiv Parchetul de pe lângă Judecătoria Mangalia nu i-a informat cu privire la stadiul de soluționare a dosarului penal. Față de cele expuse, în conformitate cu art. 18

din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ne-am adresat Inspecției judiciare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

SECȚIUNEA a 3-a

POLIȚIE

Principalele aspecte examinate ca urmare a petițiilor primite în anul 2013 în cadrul specializării „Poliție” au avut ca obiect:

- obligativitatea obținerii permisului pentru conducerea mopedelor;
- solicitarea de informații referitoare la: obținerea, reținerea sau preschimbarea permisului de conducere; înmatricularea și radierea autoturismelor;
- pretinse abuzuri săvârșite de cadre ale poliției;
- tergiversarea soluționării unor plângeri de către organele de cercetare penală;
- necomunicarea informațiilor privind stadiul soluționării dosarelor;
- drepturile salariale și dreptul de pensie ale polițiștilor; reîncadrarea în funcția publică și plata drepturilor bănești, ca urmare a punerii în executare a unor hotărâri judecătorești; contestarea deciziilor Casei de Pensii Sectoriale a Ministerului Administrației și Internelor privind recalcularea pensiilor cadrelor de poliție.

O serie de petiții înregistrate în cadrul acestui domeniu de activitate au avut ca obiect solicitări de clarificare a unor aspecte vizând aplicarea unor dispoziții legale. Menționăm cu titlu de exemplu informațiile transmise petenților referitoare la: obligativitatea obținerii permisului de conducere pentru deținătorii de moped; obținerea permisului de conducere (spre exemplu, în cazul anulării acestuia); înmatricularea autoturismelor, inclusiv a celor date în urmărire internațională și preschimbarea permiselor de conducere; demersurile necesare în vederea radierii autovehiculelor furate; aplicarea dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează prelungirea dreptului de circulație și restituirea permisului de conducere reținut; condițiile reținerii permisului de conducere și a certificatului de înmatriculare.

În materia legislației circulației rutiere, Secretariatul General al Ministerului Afacerilor Interne ne-a solicitat în temeiul art. 27 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare (potrivit căruia Avocatul Poporului poate fi consultat de inițiatorii proiectelor de legi și ordonanțe, care prin conținutul reglementărilor, privesc drepturile și libertățile cetățenilor, prevăzute de Constituția României, de pactele și celelalte tratate internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte), un punct de vedere referitor la Proiectul Legii privind unele măsuri pentru facilitarea schimbului transfrontalier de informații referitoare la încălcările normelor de circulație care afectează siguranța rutieră.

Proiectul actului normativ menționat reglementează: încălcările normelor de circulație, care afectează siguranța rutieră și procedura aplicabilă pentru schimbul de

informații între statele membre pentru: detectarea săvârșirii unei încălcări; a legislației rutiere pe teritoriul unui stat membru; efectuarea investigațiilor pentru identificarea persoanei implicate în săvârșirea încălcării, activitate ce presupune accesul la sistemul de evidență al statului în care este înmatriculat vehiculul cu care a fost săvârșită încălcarea, pentru obținerea datelor privind proprietarul sau deținătorul vehiculului, prin căutare automatizată; elaborarea scrisorii de informare către proprietarul sau deținătorul vehiculului; comunicarea scrisorii de informare proprietarului/deținătorului vehiculului sau, după caz, persoanei identificate în alt mod, sau suspectate că a săvârșit încălcarea; întocmirea procesului-verbal de constatare a contravenției și comunicarea acestuia persoanei responsabile de săvârșirea contravenției; executarea sancțiunilor contravenționale.

În baza observațiilor și propunerilor instituției Avocatul Poporului, Proiectul de Lege privind unele măsuri pentru facilitarea schimbului transfrontalier de informații referitoare la încălcările normelor de circulație care afectează siguranța rutieră (intitulat în urma modificărilor „Proiectul de Lege privind unele măsuri pentru facilitarea schimbului transfrontalier de informații referitoare la încălcările normelor de circulație care afectează siguranța rutieră și pentru facilitarea executării sancțiunilor aplicate acestor încălcări”) a fost modificat prin:

- introducerea unor dispoziții referitoare la: includerea în enumerarea elementelor pe care le va cuprinde scrisoarea de informare a unei mențiuni exprese cu privire la posibilitatea contestării, potrivit legii, a sancțiunii contravenționale ce urmează a fi aplicată de agenții constatatori din cadrul autorităților române competente; instituirea posibilității persoanei de a solicita autorităților române competente, o singură dată, informații suplimentare referitoare la încălcare în termen de maximum 15 zile de la primirea scrisorii de informare, precum și mențiunea că aceasta nu prelungește termenul de răspuns către autoritatea română competentă.

- circumstanțierea momentului de la care este inițiată transmiterea datelor de către autoritățile române competente, respectiv „data săvârșirii încălcării” și „data aplicării sancțiunii”.

- instituirea unor reguli speciale referitoare la comunicarea procesului-verbal de constatare a contravenției și a înștiințării de plată.

- executarea sancțiunilor de natură financiară aplicate cetățenilor români sau persoanelor cu domiciliul, reședința sau, după caz, rezidența normală pe teritoriul României, care au bunuri ori o sursă de venit în acest stat să se facă de autoritățile judiciare române de executare în condițiile Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, care a transpus Decizia-cadru 2005/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare.

Referitor la activitatea cadrelor de poliție, petiționarii au invocat pretinse abuzuri săvârșite de aceștia, tergiversarea soluționării unor plângeri de către organele de cercetare penală; lipsa de reacție a cadrelor de poliție față de situațiile sesizate de petenți. Sub acest aspect, apreciem că îndeplinirea cu neglijență a atribuțiilor de serviciu de unele cadre de poliție, tergiversarea administrării probelor necesare soluționării unor dosare penale și nepunerea la dispoziția petiționarilor a informațiilor privind stadiul de soluționare a

dosarelor în care au calitatea de parte afectează valorificarea drepturilor persoanelor care au sesizat organele de poliție. În anumite situații, demersurile întreprinse de instituția Avocatul Poporului la organele de poliție au contribuit la dispunerea de măsuri de natură să asigure soluționarea cu celeritate a dosarelor penale și respectarea drepturilor părților.

O altă categorie de petiții a fost aceea formulată de cadre ale poliției prin care, spre exemplu erau contestate măsurile disciplinare aplicate; solicitarea încadrării activității desfășurate de polițiștii locali în „condiții deosebite”, speciale sau alte condiții de muncă, potrivit legii, conform prevederilor art. 35 lit. b) din Legea nr. 155/2010 a poliției locale; drepturile salariale și dreptul de pensie ale polițiștilor; refuzul punerii în executare a unei hotărâri judecătorești privind reîncadrarea în funcția publică și plata drepturilor bănești; contestarea deciziilor Casei de Pensii Sectoriale a Ministerului Afacerilor Interne privind recalcularea pensiei cadrelor de poliție. Referitor la recalcularea cu întârziere a pensiilor de către Casa Sectorială a MAI, a fost invocat drept cauză cadrul legislativ care a creat un impact negativ asupra desfășurării în condiții normale a activității de stabilire a drepturilor de asigurări sociale (respectiv, cadrul legislativ apărut odată cu intrarea în vigoare a: Hotărârii Guvernului nr. 735/2010 pentru recalcularea pensiilor stabilite potrivit legislației privind pensiile militare de stat, a pensiilor de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, conform Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor; Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice; Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 1/2011 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor acordate beneficiarilor proveniți din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională).

Cât privește raporturile instituționale, menționăm o bună colaborare între instituția Avocatul Poporului și unitățile subordonate Ministerului Afacerilor Interne în vederea soluționării petițiilor.

În domeniul de specializare poliție au fost înregistrate **două sesizări din oficiu privind: cazul unui bărbat bătut de cadre ale Secției 3 Poliție Timișoara, respectiv abuzurile la care au fost supuși protestatarii din comuna Pungești, nemulțumiți de exploatarea gazelor de șist de către jandarmi.**

Menționăm, de asemenea că **s-au efectuat patru anchete la: Secția 3 Poliție Timișoara, Inspectoratul General al Jandarmeriei Române, Primăria Comunei Pungești și Postul de Poliție Pungești.**

FIȘE DE CAZ

a) obligativitatea obținerii permisului de conducere pentru moped

Dosare nr. 516/2013 și nr. 3851/2013: Robert și Ion (nume fictive) au sesizat instituția Avocatul Poporului exprimându-și nemulțumirea față de: modificarea adusă prin Legea nr. 203/2012 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, care instituia obligativitatea obținerii permisului pentru conducerea pentru toți deținătorii de moped; depășirea termenului de 90 de zile prevăzut de art. V din Legea nr. 203/2012 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, referitor la elaborarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului

nr. 195/2002; lipsa unor dispoziții tranzitorii pentru deținătorii de moped care urmaseră deja cursurile de legislație rutieră.

Având în vedere aspectele sesizate de petenți ne-am adresat Direcției Generale Juridice din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care inițial ne-a comunicat că: în cazul categoriei de autovehicule AM (moped) nu a existat o reglementare nici în legislația națională, nici în cea europeană anterioară intrării în vigoare a Directivei 2006/126/CE referitoare la obligația de a deține permis de conducere pentru a se putea opera echivalarea acestuia și deci, recunoașterea unui drept în condițiile art. 13 alin. (2) din Directivă. Prin urmare, „conducătorii de moped nu au dobândit anterior, printr-un act normativ de nivelul legii, o competență de a conduce autovehicule pe drumurile publice, astfel că nu se poate afirma că reglementarea națională încalcă dispozițiile Directivei”.

Cât privește proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002, acesta parcursese etapa avizării interinstituționale (Ministerul Transporturilor, Ministerul Educației Naționale și Ministerul Justiției) și fusese transmis la Secretariatul General al Guvernului pentru a fi înscris pe Agenda de lucru a proximei ședințe a executivului. Ulterior, prin art. II alin. (2) din Hotărârea nr. 480 din 10 iulie 2013 pentru modificarea și completarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.391/2006 pentru modificarea și completarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 s-a stabilit că „până la data de 19 ianuarie 2014, pregătirea teoretică și practică prin cursuri organizate de unități se consideră realizată în situația candidaților la examenul pentru obținerea permisului de conducere din categoria AM, care fac dovada că au absolvit cursul de legislație rutieră în cadrul unei unități autorizate de pregătire a conducătorilor de autovehicule, anterior datei de 19 ianuarie 2013”.

Tot în materia circulației rutiere, în cadrul controlului de constituționalitate, instituției Avocatul Poporului i-a fost solicitat punctul de vedere referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, modificată și completată prin Legea nr. 203/2012, referitoare la obligativitatea susținerii examenului pentru obținerea permisului de conducere (constând din probă teoretică și probă practică) pentru conducătorii de vehicule din categoria AM (moped).

Astfel, Avocatul Poporului a analizat excepția de neconstituționalitate invocată sub aspectul faptului că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma modificată și completată prin Legea nr. 203/2012, nu cuprindea norme de natură a asigura conservarea dreptului de conducere al unui moped, dobândit anterior modificării actului normativ menționat. În acest context s-a constatat că, nu rezulta că prevederile legale ar avea un caracter constituțional în privința persoanelor care au dobândit anterior dreptul de a conduce moped, doar în baza unei adeverințe care atesta absolvirea unui curs de legislație rutieră în cadrul unei unități autorizate de pregătire a conducătorilor de autovehicule. Astfel, art. 13 alin. (2) din Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului stabilește că „Nici un drept de conducere acordat înainte de 19 ianuarie 2013 nu este retras sau restrâns în vreun fel prin dispozițiile prezentei directive. Interdicția

retragerii sau restrângerii unui drept de conducere acordat înainte de data de 19 ianuarie 2013, este subliniată în Considerentul nr. 5 din Directivă, care amintește că „Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere drepturilor de conducere existente care au fost acordate sau obținute înainte de data aplicării sale”.

b) înmatricularea autovehiculelor și preschimbarea permiselor de conducere

Dosar nr. 7618/2013: Gina (nume fictiv) ne-a sesizat în numele soțului său în legătură cu demersurile efectuate la Serviciul Public Comunitar Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor – Argeș. Petenta susținea că, în pofida existenței unei hotărâri judecătorești, S.P.C.R.C.Î.V. - Argeș refuză înmatricularea provizorie a autoturismului marca X serie șasiu Y achiziționat din Italia.

Urmare demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, autoritatea sesizată ne-a comunicat că autoturismul la care făcea referire petenta a primit 60 de zile de autorizare provizorie, conform art. 15 alin. (2) din Ordinul Ministrului Administrației și Internelor nr. 1501/2006, la care s-au adăugat 90 de zile de autorizare provizorie, conform Sentinței pronunțată de Tribunalului Argeș – Secția civilă. Întrucât sentința a fost redactată fără dispunerea înmatriculării cu mențiuni, autoturismul în cauză figurând ca furat din Italia, înmatricularea provizorie neexistând ca termen juridic (termenul corect fiind de autorizare provizorie), coroborat cu greșirea seriei de șasiu a autoturismului, instanța având pe rol înmatricularea autoturismului X și obligarea Serviciului la înmatricularea acestui autoturism, au dus la imposibilitatea soluționării definitive a dispunerilor instanței, informare care i-a fost comunicată petentei cu ocazia depunerii documentelor de autorizare provizorie, solicitându-i-se totodată îndreptarea erorii materiale din dispoziția instanței.

Dosar nr. 4470/2013: George (nume fictiv) ne-a sesizat în privința demersurilor întreprinse la Serviciul Public Comunitar Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor – Harghita, exprimându-și nemulțumirea față de nefinalizarea procedurii de preschimbare a permisului de conducere. În acest sens, petentul susținea că la data de 23 aprilie 2013 a depus la Serviciul Public Comunitar Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor – Harghita documentele necesare în vederea preschimbării permisului său de conducere eliberat de autoritățile din Ungaria. După aproximativ o lună de zile, petentul a fost informat că trebuie să plătească pentru traducerea și legalizarea documentelor transmise din Ungaria pentru a fi continuată procedura, iar termenul de 30 de zile prevăzut de art. 7 alin. (4) din Ordinul fostului ministru al administrației și internelor nr. 163/2011 privind preschimbarea permiselor de conducere naționale eliberate de autoritățile competente ale altor state cu documente similare românești, începe să curgă de la data traducerii.

Ca atare, petentul invoca depășirea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 7 alin. (4) din Ordinul nr. 163/2011, potrivit căruia „Permisul de conducere românesc se eliberează în termen de maximum 30 de zile de la depunerea dosarului, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 3 alin. (5) și (7) și la art. 6 alin. (3) și (4) ce impun verificări care depășesc acest termen, când se eliberează în termen de 15 zile de la încheierea verificărilor. La data înmânării permisului de conducere preschimbând dovada înlocuitoare prevăzută la alin. (2) își încetează valabilitatea”.

Urmare demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Serviciul Public Comunitar Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor – Harghita ne-a comunicat că petentul a depus o cerere de preschimbare a permisului de conducere emis de autoritățile din Ungaria, la data de 23.04.2013. În conformitate cu art. 6 din Ordinul MAI nr. 163/2011 și Dispoziția DRPCIV nr. X/2011 s-a solicitat prin fax verificarea permisului de conducere, care a fost editat la 27.05.2013. Deoarece răspunsul de la autoritățile din Ungaria a sosit după aproximativ 30 de zile, față de lipsa de fonduri necesare traducerii răspunsului (până la data formulării răspunsului au fost depuse 64 cereri de preschimbare a permiselor de conducere emise de autoritățile străine), eliberarea permisului de conducere românesc s-a efectuat în termen de 15 zile de la încheierea verificărilor, situație reglementată de art. 7 alin. (4) din Ordinul MAI nr. 163/2011.

În plus, personalul care soluționează cererile de preschimbare a permiselor de conducere străine prezintă solicitanților și posibilitatea de a efectua traducerea răspunsului pe cheltuială proprie, situație acceptată în 99% din cazuri.

c) pretinse abuzuri ale cadrelor de poliție

Dosar nr. 9044/2013: Urmare informațiilor publicate în mass-media, potrivit cărora un bărbat în vârstă de 61 de ani ar fi fost bătut de polițiști ai Secției 3 Poliție din Timișoara, Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** și a efectuat o anchetă la Secția 3 Poliție, din care au rezultat următoarele: între bărbatul în vârstă de 61 de ani și un agent de poliție (aflat în afara serviciului) a avut loc o altercație, în urma căreia acesta din urmă a sunat la 112 pentru sesizarea incidentului. La momentul sosirii echipajului de la Secția 3 Poliție, polițistul implicat în incident, deși se afla în timpul liber, a participat alături de colegii săi la imobilizarea victimei, aflată sub influența băuturilor alcoolice. După imobilizare, bărbatul a fost transportat cu mașina jandarmeriei la Secția 3 Poliție pentru declarații. Deși acesta a afirmat că a fost legat de calorifer și bătut, în cadrul Secției 3 Poliție, caloriferele erau îmbrăcate cu o mască de lemn care făceau imposibilă legarea unei persoane de aceasta. După sosirea la secție, bărbatului i s-a făcut rău, fiind stropit cu apă și chemându-se de urgență serviciul de ambulanță.

Ulterior acestui incident a fost dispusă o anchetă internă de către Șeful Inspectoratului de Poliție Județean Timiș, din care au rezultat indicii referitoare la comiterea de către agenții de poliție și militari jandarmi a infracțiunii de purtare abuzivă, prevăzută de art. 250 alin. (3) Cod penal, motiv pentru care a fost sesizat Parchetul de pe lângă Tribunalul Timiș, constituindu-se dosarul penal în care urmărirea penală se efectuează de procuror, astfel că în temeiul art. 24 din Ordinul ministrului Administrației și Internelor nr. 400/2004 privind regimul disciplinar al personalului MAI, cercetările prealabile dispuse prin dispozițiile șefului Inspectoratului Județean de Poliție au fost suspendate.

Dosar nr. 11017/2013: În baza petițiilor înregistrate la instituția Avocatul Poporului și a informațiilor difuzate de mass-media privind incidentele din comuna Pungești-județul Vaslui, privind abuzurile la care au fost supuși protestatarii nemulțumiți de exploatarea gazelor de șist de către jandarmi, instituția Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** și a efectuat anchete la Inspectoratul General al Jandarmeriei Române, la Primăria Comunei Pungești, Postul de Poliție al Comunei Pungești și a purtat discuții cu

localnicii și protestatarii. Urmare a demersurilor întreprinse, instituția Avocatul Poporului a sesizat Inspectoratul Județean de Poliție Vaslui și Inspectoratul General al Poliției Române pentru a ne comunica copia documentului prin care comuna Pungești a fost declarată „zonă specială de siguranță publică”, respectiv metodologia de aplicare a Ordinului nr. 60/2010 privind organizarea și executarea activităților de menținere a ordinii și siguranței publice, elaborată de Inspectoratul General al Poliției Române (nepublicată în Monitorul Oficial), potrivit art. 27 din ordin, prin care sunt stabilite: a) modul de organizare a dispozitivului de menținere a ordinii și siguranței publice; b) modelul „Fișei intervenției la eveniment”, prevăzută la art. 16 alin. (2); c) modelul raportului privind activitatea desfășurată, prevăzut la art. 17 alin. (1); d) responsabilitățile, pe paliere decizionale, ale structurilor prevăzute la art. 22 alin. (1) - (dosar în lucru).

Dosar nr. 5141/2013: Gheorghe (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului exprimându-și nemulțumirea față de faptul că a depus la „Poliția din Fundeni - Frunzănești Secția 5 Poliție Rurală Gălbinași” o plângere referitoare la furtul unui autoturism, însă nu cunoștea modul de soluționare a acesteia. Referitor la situația prezentată, petentul menționa că a depus la Ministerul Afacerilor Interne în luna **iunie 2012** o sesizare la care nu a primit răspuns.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Inspectoratul General al Poliției Române ne-a transmis că petentul a cumpărat un autovehicul și întrucât avea probleme tehnice la cutia de viteze l-a încredințat ginerelui său, pentru a fi efectuate reparații. Deoarece petentului i s-a refuzat restituirea autovehiculului, a depus o plângere la Postul de Poliție Fundeni, care a fost înregistrată ca dosar penal la Parchetul de pe lângă Judecătoria Oltenița, pentru efectuarea de cercetări față de ginerele său sub aspectul săvârșirii infracțiunii de abuz de încredere, solicitând și recuperarea autoturismului. Persoana în cauză nu a putut fi audiată, cu toate că a stabilit cu un agent de poliție să se întâlnească la Secția 5 de Poliție București, pentru desfășurarea de activități procesuale. De asemenea, s-au efectuat intervenții telefonice care nu au condus la nici un rezultat în sensul invitării de a fi audiat. Pe acest fond, s-a dispus începerea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii de abuz de încredere de către persoana în cauză, însă procurorul de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Oltenița a înfirmat prin ordonanță rezoluția de începere a urmăririi penale, restituind dosarul pentru continuarea cercetărilor.

Sesizarea adresată de petent Ministerului Afacerilor Interne a fost trimisă la Inspectoratul Județean de Poliție Călărași în luna iunie 2012, iar prin dispoziție rezolutivă a fost înaintată la Secția 5 Poliție Rurală Gălbinași. Lucrarea a fost verificată și soluționată de un subinspector de poliție, care a întocmit raportul cu rezultatul verificărilor, comunicarea către petent, și a fost aprobată clasarea, însă, din neglijență nu a înaintat comunicarea către petent. Urmarea acestui fapt, în conformitate cu prevederile art. 15 alin. (1) lit. a) din Ordinul nr. 400/2004 al ministrului administrației și internelor privind regimul disciplinar al personalului MAI, ofițerului i s-a atras atenția cu privire la prevenirea nerespectării deontologiei profesionale, neputându-se dispune cercetarea prealabilă, deoarece pe 13 iulie 2013 se împlinise termenul de prescripție a răspunderii disciplinare.

Dosar nr. 240/534/2013: Andrei (nume fictiv) ne-a sesizat în privința modului în care a fost destituit din funcție, menționând că, și-a desfășurat activitatea la Poliția

Municipiului Lupeni, ca agent de poliție. În seara de 23 iulie 2012 a fost agresat fizic de șeful Poliției Municipiului Lupeni și de un agent principal de poliție, iar aceștia i-au sustras insigna; împotriva cadrelor de poliție menționate a formulat plângere penală la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia; în data de 24 iulie 2012 a aflat de la televizor că a fost demis din poliție încă din data de 19 iulie 2012, deși a efectuat serviciu de siguranță și patrulare în zilele de 21 iulie 2012 și 22 iulie 2012.

Urmare demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Inspectoratul General al Poliției Române ne-a comunicat că prin Dispoziția șefului Inspectoratului de Poliție al Județului Hunedoara, petentul a fost sancționat cu „destituirea din poliție”, pentru „neglijență manifestată în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau a dispozițiilor primite de la șefii ierarhici sau de la autoritățile anume abilitate de lege”. Comunicarea de aducere la cunoștință a sancțiunii i-a fost transmisă prin scrisoare recomandată, cu confirmare de primire, luând la cunoștință de aceasta la data de 10 iulie 2012. Având în vedere faptul că, în conformitate cu prevederile art. 63 din Ordinul M.A.I. nr. 400/2004 privind regimul disciplinar al personalului din M.A.I., cu modificările și completările ulterioare, „sancțiunea disciplinară privind destituirea din poliție nu poate fi aplicată în situația în care polițistul se află în incapacitate temporară de muncă stabilită prin certificat medical obținut conform legii”, în data de 19 iulie 2012, data revenirii din concediu medical, i s-a emis Dispoziția de personal nr. Z din 19 iulie 2012 a șefului IPJ Hunedoara, prin care i-au încetat raporturile de serviciu cu instituția.

Cu privire la prezența petentului la serviciu în data de 21 și 22 iulie 2012, deși încetaseră raporturile de serviciu cu unitatea, aspectele respective au fost analizate de către Direcția Control Intern a IGPR, fiind dispusă atenționarea șefului Serviciului Resurse Umane al IPJ Hunedoara și a unui ofițer din cadrul aceleiași serviciu, iar față de șeful Poliției Municipiului Lupeni a fost declanșată procedura cercetării disciplinare pentru neglijență manifestată în exercitarea atribuțiilor de serviciu, aflată în curs de soluționare.

Referitor la incidentul din data de 23 iulie 2012, privind faptul că petentul a fost victima unei agresiuni fizice comisă de fostul șef al Poliției Municipiului Lupeni și de agentul principal de poliție X cu ocazia predării legitimației de serviciu, au fost efectuate verificări de către Direcția Control Intern din cadrul IGPR, verificări care făceau obiectul unei plângeri penale înregistrată la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia.

La ridicarea legitimației și a insignei de polițist, comisarul șef de poliție șeful Poliției Municipiului Lupeni i-a adus la cunoștință petentului Dispoziția șefului inspectoratului nr. Y din 19 iulie 2013, prin care i-au încetat raporturile de serviciu cu instituția și a procedat la ridicarea documentelor de legitimare.

d) tergiversarea soluționării unor plângeri

Dosar nr. 4014/2013: Corina (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la tergiversarea soluționării dosarului penal nr. X/P/2012 de către o secție de poliție. Astfel, petenta susținea că în data de 9.01.2012 a depus o plângere penală la Secția 16 Poliție, dar până la data formulării petiției către instituția Avocatul Poporului nu a primit un răspuns concret cu privire la stadiul de soluționare a dosarului penal. Obiectul plângerii penale îl constituia săvârșirea infracțiunii de delapidare de către fostul administrator al asociației de proprietari. Potrivit susținerilor petentei, la numeroasele solicitări de a afla stadiul

cercetărilor, „a primit răspunsuri evazive, în sensul că cercetările continuă, deși în mod real nu s-a efectuat nici un act de urmărire penală de foarte mult timp”.

În urma intervenției instituției Avocatul Poporului la Secția de poliție în cauză s-a adus la cunoștință că: în dosar fusese efectuată o expertiză contabilă; au fost audiați în calitate de martori mai mulți reprezentanți ai asociației de proprietari; petenta a fost audiată în calitate de parte vătămată; urma ca fostul administrator să fie audiat în calitate de învinuit; la finalizarea cercetărilor dosarul urma a fi înaintat parchetului; petentei i se comunicaseră informații în privința aspectelor sesizate. Având în vedere că petenta a fost în continuare nemulțumită de răspunsul Secției de Poliție, în privința obiecțiilor acesteia a fost sesizată Direcția Generală de Poliție Sector 4, care ne-a informat că: în dosarul penal nr. X/P/2012 s-a dispus începerea urmăririi penale față de fostul administrator, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de delapidare și că, în vederea instituirii sechestrului asigurator a fost înaintată adresă la Camera Notarilor Publici pentru a comunica dacă a fost dezbătută succesiunea privind apartamentul în care locuia fostul administrator.

Dosar nr. 2492/2013: Crina (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la comportamentul inadecvat al vecinei sale, cu privire la care susține că practica prostituția în incinta imobilului și tulbura liniștea locatarilor, făcând scandal și adresându-le cuvinte jignitoare și amenințări. Totodată, din analiza petiției transmise și a actelor anexate rezulta că aceste aspecte au fost sesizate atât Poliției Locale Brăila, cât și Inspectoratului de Poliție Județean Brăila, persoana reclamată fiind sancționată contravențional. Din adresa Poliției Locale Brăila transmisă petentei, reieșea că, persoana reclamată „continuă cu aceleași practici” și o amenință pe petentă cu acte de violență, cazul a fost înaintat spre competență soluționare Poliției Municipiului Brăila.

Urmare demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, Poliția Municipiului Brăila a comunicat un răspuns din care rezultă că aspectele sesizate de petentă fac obiectul unui dosar de cercetare penală. De asemenea, ni s-a comunicat că Serviciul de Utilitate Publică și Administrarea Fondului Locativ și a Cimitirelor Brăila, în administrarea căruia se află imobilul în cauză, a fost informat cu privire la abaterile repetate de la normele de conviețuire socială ale persoanei reclamate, în vederea analizării posibilității acționării în judecată a acesteia pentru rezilierea contractului de închiriere.

Dosar nr. 6773/2013: Liliana (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la tergiversarea soluționării unui dosar penal din septembrie 2012, întrucât nu a fost achitată contravaloarea expertizei tehnice judiciare.

Față de cele sesizate de petentă, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ne-am adresat Ministerului Afacerilor Interne, care ne-a comunicat că dosarul penal se afla în lucru la Brigada Rutieră, urmând a se efectua o expertiză tehnică judiciară, a cărei contravaloare urma a fi achitată la finalizarea raportului, în funcție de fondurile bănești care urmau a fi puse la dispoziție de ordonatorul secundar de credite, Inspectoratul General al Poliției Române.

Față de cele expuse, în conformitate cu art. 18 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, am sesizat Parchetul de pe lângă Tribunalul București, căruia i-am supus atenției aspectele prezentate pentru a aprecia asupra

oportunității sesizării procurorul de caz cu privire la o posibilă tergiversare a soluționării dosarului penal de către organele de cercetare din cadrul Poliției Rutiere.

e) necomunicarea informațiilor privind stadiul soluționării dosarelor

Dosar nr. 4364/2013: Iosif (nume fictiv) ne-a sesizat în privința unei plângeri depuse la Poliția Municipiului Iași în luna mai 2011, la care susținea că nu a primit răspuns. Potrivit ultimei adrese anexate petiției, emisă de Poliția Municipiului Iași la 14 iunie 2012, petentului i s-a comunicat că aspectele sesizate fac obiectul unui dosar penal aflat în lucru la Poliția Comunală Bârnova, în care se efectuau cercetări față de persoana reclamată sub aspectul săvârșirii infracțiunii de înșelăciune, faptă prevăzută de art. 215 din Codul penal. La finalizarea cercetărilor, dosarul urma a fi înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași cu propunere procedurală.

Față de aspectele sesizate, instituția Avocatul Poporului a sesizat Poliția Municipiului Iași care ne-a comunicat că dosarul penal la care se referea petentul se afla în lucru la Secția 1 Poliție Rurală Tomești din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Iași. În cauză s-a dispus începerea urmăririi penale față de persoana reclamată, pentru comiterea infracțiunii de înșelăciune, faptă prevăzută de art. 215 alin. (1) și alin. (3) din Codul penal. S-a mai menționat că la finalizarea cercetărilor, dosarul cauzei va fi înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași cu soluția procedurală.

Dosar nr. 3989/2013: Andrei (nume fictiv) ne-a sesizat în contextul dispozițiilor art. 21 din Constituție, privind accesul liber la justiție, în legătură cu demersurile întreprinse la Secția 1 Poliție Bacău. Petentul susținea că a depus trei plângeri penale, exprimându-și nemulțumirea față de faptul că, de la data depunerii petițiilor „nu a fost contactat” de vreun reprezentant al organului de cercetare penală mai sus menționat. Din petiția formulată rezulta că plângerile sale se refereau la o presupusă infracțiune de nerespectare a unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile de către Y (mama fiului său), hotărârea care îi permitea petentului să aibă legături personale cu fiul său minor.

Urmare a sesizării adresate de instituția Avocatul Poporului, Poliția Municipiului Bacău ne-a comunicat că în dosarul penal se efectuau cercetări sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de nerespectare a măsurilor privind încredințarea minorului și nerespectarea hotărârii judecătorești, fapte prevăzute și pedepsite de art. 307 alin. (2) și art. 271 Cod penal, față de numita Y cu domiciliul în Germania. De asemenea, se menționa că dosarul penal fusese înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Bacău, cu propunere de instituire a comisiei rogatorii internaționale, întrucât numita Y se afla în Germania.

Dosar nr. 9897/2013: Cornel (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului cu privire la faptul că a adresat Poliției Municipiului Vatra Dornei o sesizare prin care reclama mai multe nereguli săvârșite de vecinii acestuia, la care susținea că nu a primit răspuns și nu s-a luat nici o măsură „pentru a îndrepta situația”.

Ca urmare a demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, Poliția Municipiului Vatra Dornei ne-a comunicat că, având în vedere aspectele sesizate și audierea petentului, petiția a fost trecută în evidența penală cu număr unic de parchet xxxx/P/2013, efectuându-se cercetări față de numitul Gheorghe (nume fictiv) sub aspectul săvârșirii infracțiunii de tulburare de posesie.

Dosarul penal a fost soluționat procedural și înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Vatra Dornei cu soluție de neîncepere a urmăririi penale, la data de 10.12.2013, soluția propusă fiind confirmată de procurorul care supraveghează activitatea de urmărire penală în cauză.

f) drepturile salariale și dreptul de pensie ale polițiștilor

Dosar nr. 2880/2013: Mihai (nume fictiv) și-a exprimat nemulțumirea față de faptul că, deși art. 35 lit. b) din Legea nr. 155/2010 a poliției locale prevede dreptul polițistului local la încadrarea activității în condiții deosebite, speciale sau alte condiții de muncă, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1332/2010 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a poliției locale nu sunt în concordanță cu dispozițiile legale menționate.

Urmarea demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, ne-a comunicat că această autoritate publică, organizată în baza Hotărârii Guvernului nr. 1/2013 privind organizarea și funcționarea M.D.R.A.P., are în vedere reluarea consultărilor atât cu Ministerul Afacerilor Interne, cu Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și cu Ministerul Finanțelor Publice, „în vederea analizării oportunității promovării unui act normativ cu privire la acordarea unor drepturi polițiștilor locali”. Totodată, s-a comunicat că „o posibilă soluționare a solicitărilor formulate [...] o poate constitui propunerea legislativă formulată de un grup de deputați, care a fost deja adoptată de Senat în data de 12 februarie 2013 și era înregistrată la Camera Deputaților (cameră decizională) cu Pl-x nr. 44/2013, aflându-se la comisiile de specialitate ale acesteia”, respectiv Comisia pentru administrația publică, amenajarea teritoriului și echilibrul ecologi și Comisia pentru muncă și protecție socială.

Dosar nr. 1229/2013: Alexandru (nume fictiv) își exprima nemulțumirea față de faptul că, deși deținea o hotărâre judecătorească investită cu formulă executorie, pronunțată de Curtea de Apel Galați - Secția contencios administrativ și fiscal, prin care instanța de judecată a obligat pârâții Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul de Poliție al Județului Brăila, la plata sporului de 30% din salariul de bază lunar aferent perioadei lucrate actualizată cu indicii de inflație la data plății efective, aceasta nu a fost pusă în executare.

Instituția Avocatul Poporului a sesizat Inspectoratul de Poliție Județean Brăila, care ne-a comunicat că petentul a încasat 5% din drepturile stabilite prin hotărârea judecătorească, plata efectuându-se conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, cu modificările și completările ulterioare. Se mai menționa că suma brută încasată de petent era de 950 lei, la aceasta adăugându-se inflația în sumă brută de 103 lei, suma netă rezultată, în cuantum de 743 lei, fiind virată în contul său cu ordin de plată.

Dosar nr. 2077/2013: Grigore (nume fictiv) ne-a sesizat în contextul art. 51 din Constituție, privind dreptul de petiționare, în legătură cu demersurile întreprinse la Casa Sectorială de Pensii a Ministerului Afacerilor Interne. Petentul și-a exprimat nemulțumirea față de faptul că, deși a depus la Casa Sectorială de Pensii a Ministerului Afacerilor Interne

o serie de documente în sprijinul revizuirii pensiei sale, autoritatea sesizată nu i-a comunicat nici un răspuns.

Urmare demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului la Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Afacerilor Interne, ni s-a comunicat faptul că în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2011 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor acordate beneficiarilor proveniți din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională, ulterior primirii documentelor trimise de petent, acestea au fost procesate în mod corespunzător, sens în care la data de 12 decembrie 2011 și la data de 8 februarie 2012, pe numele acestuia au fost emise noi decizii de pensie prin care i s-au stabilit drepturile de pensie în cuantum de 1184 lei, respectiv 1364 lei. Prin emiterea noilor decizii de pensie și comunicarea acestora, s-a considerat că s-a dat curs solicitărilor petentului.

Dosar nr. 1352/2013: Ștefan (nume fictiv) ne-a sesizat în contextul art. 51 din Constituție, privind dreptul de petiționare, în legătură cu petițiile adresate Casei Sectoriale de Pensii a Ministerului Afacerilor Interne, la care susținea că nu i s-a comunicat nici un răspuns.

Față de aspectele invocate de petent, instituția Avocatul Poporului a sesizat Casa Sectorială de Pensii a Ministerului Afacerilor Interne care ne-a comunicat că în ceea ce privește petiția din 5 martie 2012 prin care petentul a solicitat recalcularea pensiei, au fost valorificate documentele pe care acesta le-a depus, și în data de 3 aprilie 2013 a fost emisă Decizia de pensionare. Totodată, s-a precizat că întârzierea valorificării adeverințelor s-a datorat unor erori în aplicația informatică a Casei sectoriale de pensii a Ministerului Afacerilor Interne, fapt ce a generat disfuncționalități. În plus, întregul context legislativ apărut odată cu intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 735/2010, Legii nr. 119/2010, Legii nr. 263/2010, Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 1/2011 a creat un impact negativ asupra desfășurării în condiții normale a activității de stabilire a drepturilor de asigurări sociale.

SECȚIUNEA a 4-a

PENITENCIARE

Persoanele care execută pedeapsa cu închisoarea, sau după caz, sunt arestate ori reținute, precum și minorii aflați în centre de reeducare se pot adresa instituției Avocatul Poporului în privința lezării drepturilor sau libertăților lor, cu excepția restrângerilor legale, conform art. 17 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Penitenciarele constituie servicii publice ale căror principale îndatoriri sunt acelea de a asigura custodia deținuților în vederea executării pedepselor, condiții decente de cazare, inclusiv de asigurare a sănătății; de menținere a ordinii, controlului, disciplinei și siguranței locului de deținere și de aplicare a unor programe care să contribuie la recuperarea deținuților ca cetățeni capabili să respecte legea. Tratarea cu umanitate a celor

lipsiți de libertate și sprijinul acordat pentru reintegrarea în societate, după punerea în libertate, constituie o obligație a cadrelor din penitenciare.

Petițiile formulate de persoanele private de libertate s-au referit la:

- tergiversarea prezentării deținuților la comisiile de expertiză în vederea stabilirii gradului de invaliditate;
- deficiențe în asigurarea continuității medicației deținuților, a regimului alimentar adecvat afecțiunilor cu care au fost diagnosticați
- nealocarea la hrană rece a deținuților care sunt transportați la instanțe;
- condițiile de detenție necorespunzătoare (spre exemplu, supraaglomerarea, condițiile de igienă din camerele de detenție, condițiile improprii de servire a mesei deținuților; deficiențe în asigurarea materialelor igienico-sanitare; reducerea consumului de energie electrică și a consumului de apă în unele așezăminte de deținere);
- restrângerea dreptului la convorbiri telefonice;
- pretinse abuzuri ale unor cadre din penitenciar;
- transferul persoanelor condamnate;
- folosirea la muncă a persoanelor private de libertate și gestionarea sumelor de bani reprezentând cota din veniturile realizate de către persoanele private de libertate din munca prestată.

Persoanele private de libertate au invocat tergiversarea prezentării la comisiile de expertiză în vederea stabilirii gradului de invaliditate și deficiențe în asigurarea continuității medicației și a regimului alimentar adecvat afecțiunilor cu care au fost diagnosticați. În contextul respectării dreptului la ocrotirea sănătății, unitățile penitenciare sunt obligate să asigure persoanelor private de libertate asistența medicală necesară și hrana corespunzătoare, precum și prezentarea la medicii specialiști din sistemul penitenciar sau civil. De asemenea, pentru stabilirea gradelor de invaliditate în vederea acordării indemnizațiilor prevăzute de lege, persoanele private de libertate trebuie prezentate comisiilor de expertiză, competente să decidă în acest sens, obligație care în anumite cazuri sesizate de petenți nu au fost respectate.

O altă categorie de petiții a avut ca obiect invocarea de către deținuți a condițiilor de detenție necorespunzătoare (spre exemplu, condițiile de igienă, supraaglomerarea, condițiile improprii de servire a mesei deținuților; deficiențe în asigurarea materialelor igienico-sanitare; reducerea consumului de energie electrică în unele așezăminte de deținere și a distribuirii apei). Urmare anchetelor efectuate de instituția Avocatul Poporului, unele aspecte sesizate de persoanele private de libertate s-au confirmat, fiind justificate susținerile acestora privind condițiile de detenție necorespunzătoare. Or, calitatea de persoane private de libertate nu justifică încălcarea unor drepturi de care aceștia trebuie să beneficieze sub motivația restricțiilor bugetare.

Menționăm că practica constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului este în sensul că autoritățile trebuie să asigure condiții de detenție care să nu aducă atingere demnității umane și să nu provoace suferințe mai mari decât cele care sunt inerente privării de libertate. Supraaglomerarea camerelor de detenție, prin repartizarea unui număr de deținuți peste limita capacității de cazare a acestora, aerarea necorespunzătoare a camerelor de detenție, condițiile improprii de servire a mesei, nealocarea la hrană rece a deținuților care sunt transportați la instanțe, condițiile de igienă necorespunzătoare și măsurile de

reducere a consumului de energie și apă constituie o încălcare a art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale. Or, în privința condițiilor de detenție, prin care au fost încălcate prevederile art. 3 din Convenție, Statul român a fost condamnat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în mai multe cazuri (spre exemplu, Hotărârea din 17 septembrie 2013 pronunțată în cauza Olariu contra României), reținându-se că suprafața recomandată ca spațiu individual recomandat de CPT este de 4 m², astfel încât cazarea în camere supraaglomerate nu poate decât să accentueze dificultățile autorităților și ale deținuților de a menține un regim corect de igienă.

În concluzie, restricțiile bugetare nu constituie un motiv pe care autoritățile îl pot invoca pentru a justifica situațiile în care nu sunt asigurate condiții de detenție compatibile cu dispozițiile art. 3 din Convenție. În plus, considerăm că alocarea unor noi locuri de cazare și transferarea deținuților în alte penitenciare constituie numai măsuri provizorii, care nu rezolvă problema supraaglomerării penitenciarelor, astfel că se impun măsuri de durată, spre exemplu: măsuri de politică penală; dezvoltarea parteneriatului public-privat; reevaluarea măsurilor de reintegrare/reinserție socială a foștilor deținuți, de natură să reducă riscul recidivei. Menționăm că potrivit site-ului oficial al ANP, la data de 10.12.2013, în penitenciare se aflau un nr. de 33.464 deținuți, capacitatea de cazare a efectivelor din unitățile penitenciare era de 18.963, iar un indice de ocupare de 113,87.

Mai multe petiții au avut ca obiect solicitări ale deținuților de a fi transferați în alte penitenciare, motivat de respectarea criteriului repartizării în penitenciare apropiate de localitatea de domiciliu sau pentru prezentarea la spitale penitenciare în vederea efectuării unor investigații medicale. În funcție de argumentele și dovezile prezentate de petiționari, instituția Avocatul Poporului a sesizat directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, competent să aprobe efectuarea transferului persoanelor condamnate dintr-un penitenciar în altul.

De asemenea, în legătură cu încălcarea drepturilor conferite de lege persoanelor private de libertate au fost invocate pretense abuzuri ale unor cadre din penitenciar, spre exemplu sub aspectul: asigurării dreptului la integritate fizică și psihică prin supravegherea deținuților, în special prin mijloace de înregistrare video a incidentelor din penitenciare, respectării confidențialității datelor privind starea de sănătate a persoanelor private de libertate; analizării și repartizării persoanelor private de libertate pentru desfășurarea de activități lucrative; imposibilitatea identificării cadrelor de penitenciar, ca urmare a faptului că aceștia nu purtau ecusoane.

Mai mulți petiționari au invocat lipsa de imparțialitate a judecătorilor delegați cu executarea pedepselor privative de libertate, în raporturile dintre persoanele condamnate și administrațiile penitenciarelor. Sub acest aspect, menționăm că potrivit Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal judecătorul delegat supraveghează și controlează asigurarea legalității în executarea măsurilor preventive privative de libertate și exercită celelalte atribuții stabilite prin lege. Or, judecătorii delegați pentru executarea pedepselor sunt desemnați de președinții curților de apel, potrivit art. 6 alin. (2) din Legea nr. 275/2006, pentru îndeplinirea unor atribuții specifice în cadrul puterii judecătorești, exercitând funcția jurisdicțională cu care au fost învestiți constituțional și legal. Judecătorii delegați pentru executarea pedepselor nu fac parte din autoritățile publice ale căror acte le supraveghează

și controlează, astfel încât nu există raporturi de subordonare ierarhică între aceștia și personalul de conducere al administrației penitenciarelor, iar măsurile dispuse de aceștia sunt obligatorii, conform legii, pentru întregul personal al penitenciarelor (Decizia nr. 702/2011 a Curții Constituționale).

Alte petiții adresate instituției Avocatul Poporului de persoanele supuse măsurilor privative de libertate s-au referit la aspecte ce exced competențelor sale de activitate, spre exemplu: nemulțumiri față de cuantumul pedepselor aplicate; schimbarea regimului de executare a pedepsei; contestarea hotărârilor judecătorești; nemulțumiri față de acte ale organelor de urmărire penală; contestarea rapoartelor de incident întocmite în penitenciar, prin care au fost aplicate sancțiuni disciplinare; solicitarea de consultații juridice (contopirea pedepselor, informații privind liberare condiționată; aplicarea în concret a dispozițiilor art. 320¹ din Codul de procedură penală-judecata în cazul recunoașterii vinovăției; contestarea măsurii menținerii arestării preventive și reprezentare în fața instanțelor de judecată); acordarea locuinței sociale după liberarea din penitenciar și a unui ajutor financiar; furnizarea de informații, în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, prin punerea la dispoziție a unor acte normative care privesc drepturile persoanelor private de libertate.

În domeniul de activitate penitenciare au fost efectuate **15 anchete (Penitenciarele: Codlea, Drobeta Turnu Severin, Jilava (2), Galați, Craiova (4), Aiud, Arad, Rahova, Mărgineni, Colibași, Tulcea)** pentru clarificarea aspectelor sesizate de petenți și a fost emisă o **Recomandare, adresată directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor**.

Menționăm că datorită constatărilor reprezentanților instituției Avocatul Poporului cu ocazia unei anchete efectuate în Penitenciarul Jilava au fost luate o serie de măsuri de natură a asigura respectarea drepturilor persoanelor private de libertate, respectiv: începând cu data de 19.11.2013, deținuții care sunt prezentați în fața organelor judiciare sunt alocați pentru ziua respectivă la hrană rece; începând cu data de 15.11.2013 se asigură continuitatea programului de funcționare a corpurilor de iluminat și a prizelor în camerele de deținere; din data de 19.11.2013, persoanele private de libertate pot solicita înregistrarea unui număr nelimitat de numere de telefon, în urma completării unei cereri scrise. Aceștia pot efectua convorbiri telefonice de la telefoanele instalate în secțiile de deținere și în curțile de plimbare, în limita a 30 de minute zilnic (de luni până vineri) și 40 de minute (sâmbăta și duminica) având posibilitatea să apeleze un număr nelimitat de numere de telefon; începând cu data de 15.11.2013 toate cadrele din Penitenciarul Jilava care au acces în sectorul de deținere poartă la vedere ecusonul de acces, care cuprinde numele și funcția.

Cât privește raporturile instituționale, menționăm o bună colaborare între instituția Avocatul Poporului și Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP), precum și cu Ministerul Justiției în subordinea căruia funcționează ANP.

În anul 2013 au continuat demersurile privind înființarea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție. În acest sens, instituția Avocatul Poporului a transmis, la solicitarea Ministerului Justiției, observațiile solicitate privind Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 care are ca obiect înființarea, în cadrul instituției Avocatul Poporului, a Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Locurile de Detenție și și-a exprimat disponibilitatea de a contribui la îndeplinirea

obligațiilor asumate de România prin ratificarea Protocolului opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, ratificat de România prin Legea nr. 109/2009, în sensul funcționării Mecanismului Național de Prevenire în cadrul instituției Avocatul Poporului.

În Ședința Guvernului din 9 octombrie 2013 a fost aprobată propunerea Ministerului Justiției de atribuire a Mecanismului Național de Prevenire instituției Avocatul Poporului.

FIȘE DE CAZ [(unele dintre dosarele prezentate sunt evidențiate în mod repetat, deoarece aceeași petenți au sesizat mai multe probleme (spre exemplu Dosar nr. X/2013*)]

1. tergiversarea prezentării deținuților la comisiile de expertiză în vederea stabilirii gradului de invaliditate.

Dosar nr. 1323/1418/2013: Andrei (nume fictiv) deținut în Penitenciarul Iași a sesizat instituția Avocatul Poporului susținând că nu a fost prezentat la medicul expert al asigurărilor sociale în vederea stabilirii gradului de invaliditate, precum și faptul că, deși i-a fost stabilit diagnosticul de diabet zaharat tip II, nu beneficia de un regim alimentar adecvat. Urmare demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, conducerea penitenciarului ne-a informat că petentul a fost prezentat la Comisia de expertiză a capacității de muncă, fiindu-i eliberată decizia medicală potrivit căreia a fost încadrată în gradul III de invaliditate și era alocat la norma de hrană pentru diabet zaharat.

2. deficiențe în asigurarea continuității medicației deținuților, a regimului alimentar adecvat afecțiunilor cu care au fost diagnosticați

Dosar nr. 2696/2013: George (nume fictiv) deținut din Penitenciarul Craiova, ne-a sesizat menționând că este diagnosticat cu o serie de afecțiuni, în special cardiologice, și susținea că tratamentul medical nu era administrat la timp și că nu beneficia de hrană adecvată bolilor de care suferă. În urma anchetei efectuată de reprezentanții instituției Avocatul Poporului s-a constatat că în luna martie 2013 fusese înregistrată o întârziere în distribuirea medicamentelor de câteva zile, din cauza bugetului alocat achiziționării medicamentelor și a procedurii de achiziționare a medicamentelor necompensate prin licitație. Când privește regimul de hrană, cu ocazia anchetei efectuată s-a constatat că deținutul era alocat la norma de hrană comună și că formulase o cerere prin care solicitase încadrarea la un alt regim alimentar, destinat persoanelor suferind de afecțiuni gastrice și diabet, cerere care ulterior a fost aprobată, deținutul urmând a beneficia de Norma 18 de hrană (persoane bolnave).

Dosar nr. 3647/2013*: Mircea (nume fictiv) deținut în Penitenciarul Arad a sesizat neacordarea tratamentului medical adecvat. Urmare anchetei efectuată în Penitenciarul Arad a rezultat că tratamentul medical se acorda potrivit prescripțiilor medicale și era asigurat de către cabinetul medical, la indicația medicului pentru afecțiunile de care suferea persoana privată de libertate și „în limita medicației existente la farmacia unității”.

Dosar nr. 5209/2013*: Un deținut din Penitenciarul Jilava ne-a sesizat că este diagnosticat cu hepatita C (urma tratament cu interferon), fiind repartizat la Norma 18 (hrană alocată persoanelor bolnave), însă mâncarea era inadecvată afecțiunilor sale

(exemplificând în acest sens mâncarea de fasole). Urmare anchetei efectuată la Penitenciarul Jilava s-a constatat că în două zile consecutive petentul i s-a servit iahnie de fasole cu carne de porc și ciorbă de fasole boabe. Or, alimentarea persoanelor bolnave se realizează potrivit Normei 18, care nu cuprinde ca produs alimentar fasolea boabe. Urmare a sesizării acestui aspect Administrației Naționale a Penitenciarelor și Corpului de control al Ministrului Justiției, ni s-a comunicat că „În conformitate cu norma 18, fasolea boabe nu se regăsește printre alimentele permise, dar cu aprobarea medicului șef, se substituie din cartofi în fasole boabe o dată la 10 zile”. Introducerea meniului pe bază de fasole boabe (o dată la 10 zile) persoanelor private de libertate bolnave nu dăunează acestora, exceptând bolnavii de diabet, respectiv că meniurile sunt decalate, iar listele zilnice de alimente poartă semnătura medicului șef.

3. nealocarea la hrană rece a deținuților care sunt transportați la instanțe.

Dosar nr. 5209/2013*: Un deținut din Penitenciarul Jilava și-a exprimat nemulțumirea cu privire la faptul că în zilele în care persoanele private de libertate sunt prezentate la instanțe nu li se asigură hrană rece. Aspectul sesizat a fost adus la cunoștința Administrației Naționale a Penitenciarelor, care ne-a comunicat că datorită alocațiilor bugetare, s-a decis că în zilele în care deținuții sunt transportați la instanțe de judecată sau I.M.L. să nu fie alocați la hrană rece, astfel că hrana caldă, respectiv masa de prânz să le fie servită la revenirea în unitate.

Urmare a sesizării Corpului de control al ministrului justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că, începând cu data de 1.04.2013 nu s-a mai alocat hrană rece persoanelor private de libertate cu ocazia prezentării în fața organelor judiciare, întrucât timpul de sosire a acestora în unitate permitea servitul mesei de prânz și seara, masa de dimineață fiind servită înainte de plecare.

Datorită constatărilor reprezentanților instituției Avocatul Poporului și în urma demersurilor întreprinse, începând cu data de 19.12.2013, deținuții care sunt prezentați în fața organelor judiciare sunt alocați pentru ziua respectivă la hrană rece.

4. condițiile de detenție necorespunzătoare (spre exemplu, supraaglomerarea camerelor de cazare; condiții de igienă din camerele de detenție; condițiile improprii de servire a mesei deținuților; deficiențe în asigurarea materialelor igienico-sanitar; reducerea consumului de energie electrică și a consumului de apă în unele așezăminte de deținere).

a) supraaglomerarea camerelor de cazare

Dosar nr. 4033/2013: Ion (nume fictiv) Un deținut din Penitenciarul Vaslui (diagnosticat cu mai multe afecțiuni cardiace, infecție bacteriană nespecifică-afecțiuni din cauza căreia susținea că slăbise 23 de kg) ne-a sesizat exprimându-și nemulțumirea față de suprapopularea camerei de detenție, menționând că a solicitat cazarea în altă cameră, însă demersul său a rămas fără rezultat. Cu ocazia anchetei efectuate în Penitenciarul Vaslui, directorul penitenciarului a adus la cunoștință reprezentantului instituției Avocatul Poporului *că unitatea penitenciară este supraaglomerată având 600 de deținuți în condițiile în care locația poate primi cca. 450 persoane*. De asemenea, se vor construi

corpuri de clădire noi, cu stadii diferite de execuție datorită sumelor mici alocate de la bugetul de stat.

Ulterior anchetei efectuate, deținutul a fost transferat în Penitenciarul Iași, iar în privința supraaglomerării Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că datorită supraaglomerării existente în sistemul penitenciar din România, numărul de persoane private de libertate încarcerate depășește în unele situații capacitatea de cazare din penitenciare. Prin decizia directorului general al ANP nr. 540/2012 au fost trasate direcțiile de acțiune pentru dezvoltarea infrastructurii sistemului administrației penitenciare, respectiv: identificarea clădirilor din cadrul locurilor de deținere, care pot fi transformate în spații de cazare în urma efectuării unor lucrări de reparații curente și capitale; preluarea unor spații de la alte instituții ale statului; crearea de noi spații de cazare prin lucrări de natura investițiilor/și sau parteneriat public-privat.

Dosar nr. 2676/2013*: Un deținut din Penitenciarul București-Jilava, menționând că este persoană încadrată într-un grad cu handicap, ne-a sesizat în privința condițiilor necorespunzătoare de cazare. Urmare anchetei efectuată la Penitenciarul Jilava s-a constatat supraaglomerarea camerei de deținere. Rezultatele anchetei au fost aduse la cunoștință Administrației Naționale a Penitenciarelor, care ne-a comunicat că, ulterior anchetei efectuate petentul a fost cazat la infirmerie. Administrația locului de deținere nu este în măsură să asigure spațiul minim obligatoriu având în vedere faptul că, la data de 28 mai 2013, sistemul penitenciar în ansamblul său custodia un număr de 33.243 persoane private de libertate, capacitatea de cazare conform prevederilor OMJ nr. 433/C/2010 fiind de 27.700 locuri, iar conform standardelor CEDO de 18.339 locuri.

Dosar nr. 5209/2013*: Doi deținuți din Penitenciarul Jilava ne-au sesizat în privința supraaglomerării camerelor de detenție, având în vedere numărul deținuților (de regulă, 27 de persoane) pe o suprafață de aproximativ 45 mp și 130 mc, ceea ce determină aerarea necorespunzătoare a camerelor.

Urmarea anchetei efectuate la Penitenciarul Jilava susținerile petenților privind supraaglomerarea camerelor de deținere și aerarea necorespunzătoare, datorită dublului sistem de gratii de la ferestre, și tipului de ferestre constituite dintr-o parte fixă și una mobilă, s-au confirmat. Astfel, au fost sesizate Administrația Națională a Penitenciarelor și Corpul de control al ministrului justiției, aducându-ni-se la cunoștință în luna ianuarie 2014 următoarele:

Sistemul penitenciar în ansamblul său se confruntă cu fenomenul supraaglomerării, sens în care se depun eforturi susținute de creștere a capacității de cazare a unităților penitenciare prin lucrări de investiții sau reparații curente. În cursul anului 2012, au fost date în folosință un număr de 1.201 noi locuri de cazare (Penitenciarul Iași-200 locuri, Penitenciarul de minori și tineri Tichilești-312 locuri, Penitenciarul Vaslui-259 locuri, Penitenciarul Găești-370 locuri; Penitenciarul de Minori și Tineri Craiova-60 de locuri).

În anul 2013, au fost date în folosință 989 de locuri de cazare obținute prin lucrări de investiții curente (210 locuri la Penitenciarul Găești, 60 de locuri la Penitenciarul Botoșani, 28 de locuri la Penitenciarul Bistrița, 60 de locuri la Penitenciarul Craiova, 10 locuri la Penitenciarul Târgșor, 40 de locuri la Penitenciarul Poarta Albă, 25 de locuri la Penitenciarul Miercurea-Ciuc, 247 de locuri la Penitenciarul Pelendava, 53 de locuri la Penitenciarul Slobozia, 100 de locuri la Penitenciarul Timișoara, 60 de locuri la

Penitenciarul pentru Minori și Tineri Craiova, 96 de locuri la Penitenciarul Tulcea) și mai sunt în curs de amenajare un număr de 816 de noi locuri de cazare pentru deținuți (285 locuri la Penitenciarul Vaslui - investiții și alte 86 de locuri obținute prin lucrări de reparații curente la Penitenciarele Poarta Albă și Târgșor). În total, la finele anului 2013 vor fi date în folosință 1360 de noi locuri de cazare.

Administrația Penitenciarului Jilava se confruntă cu fenomenul supraaglomerării, înregistrându-se un indice de ocupare de 132.03%. Cu toate acestea trebuie avut în vedere faptul că Penitenciarul Jilava custodiază persoane private de libertate repartizate să execute pedeapsa în regim semideschis și deschis, spațiul real efectiv de care beneficiază condamnații fiind dimensionat și prin prisma (libertății de mișcare) pe care cadrul legal execuțional penal o asigură acestor categorii de condamnați. Astfel, ușile camerelor de deținere sunt deschise pe toată perioada zilei, exceptând intervalul orar de distribuire a mesei, având acces la curtea de plimbare zilnic, în intervalul orar 08:00-13:00 și 13.00-17:00. Atât pe timp de zi cât și pe timp de noapte camerele de cazare ale persoanelor private de libertate aflate în regim deschis sunt descuiate. De asemenea, administrația locului de deținere urmărește diminuarea efectivelor supraaglomerării prin asigurarea posibilității de petrecere a unui interval de timp cât mai generos în activități în afara camerelor de deținere. Penitenciarul Jilava dispune de un sistem de gratii și de o plasă de siguranță în scopul prevenirii introducerii obiectelor interzise, acesta nefiind un impediment la asigurarea iluminatului natural și aerisirea camerei.

b) condițiile de igienă din camerele de detenție

Dosar nr. 339/2013: Marian (nume fictiv), deținut în Penitenciarul Tulcea (ulterior transferat în Penitenciarul Botoșani) a reclamat condițiile de igienă din camerele deținuților (susținând că existau gândaci și ploșnițe, care contaminau mâncarea, se răspândeau pe saltelele de pe pat și pe veselă, determinau apariția unor afecțiuni ale pielii). A fost efectuată o anchetă la Penitenciarul Tulcea, ocazie cu care s-au constatat următoarele: în camera în care fusese cazat deținutul era curățenie, lenjeria era curată, saltelele erau în bună stare, însă anterior efectuării anchetei, fusese efectuată dezinsecția camerelor de pe Secția de deținere IV, rezultând astfel că aspectele sesizate de petent se confirmau, sub aspectul condițiilor de igienă necorespunzătoare din penitenciar.

Dosar nr. 8579/2013*: Un petent din Penitenciarul Galați ne-a sesizat în privința condițiilor de detenție, menționând că în camerele de cazare sunt insecte dăunătoare (ploșnițe). Cu ocazia anchetei efectuate, conducerea Penitenciarului Galați ne-a comunicat că operațiunea de dezinsecție a locului de deținere a fost efectuată de câte ori situația a impus-o, în limita stocului de insecticide existent în unitate. Față de această situație a fost sesizată Administrația Națională a Penitenciarelor în legătură cu neasigurarea stocului necesar de insecticide pentru un interval considerabil de timp, situații motivate de restricțiile bugetare privind cheltuielile pentru unități. Urmare a demersului întreprins, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a adus la cunoștință că în data de 7.10.2013, a fost alocată Penitenciarului Galați suma necesară pentru dezinfectanți, astfel că în data de 24.10.2013 a fost achiziționată substanța necesară pentru dezinsecție.

c) condițiile improprii de servire a mesei deținuților

Dosar nr. 3642/2013*: Un deținut din Penitenciarul Codlea și-a exprimat nemulțumirea față de condițiile de servire a mesei, menționând că în camera în care este cazat nu are loc „nici în picioare să servească masa” din cauza numărului mare de deținuți.

Urmare anchetei efectuată de reprezentanții instituției Avocatul Poporului la Penitenciarul Codlea, s-a constatat că nemulțumirile deținutului se confirmă, deoarece spațiul din celulă este impropriu pentru servirea mesei pentru cei 6 deținuți, în condițiile în care nu exista decât o măsuță foarte mică, ocupată aproape în totalitate de televizor și doar două scaune pentru șase persoane. Conducerea penitenciarului a menționat că au fost identificate spații pentru săli de mese, însă unitatea se confruntă cu lipsa fondurilor necesare în acest sens.

A fost sesizată Administrația Națională a Penitenciarelor care ne-a comunicat că, în conformitate cu proiectul de reamenajare a spațiilor de deținere și cu proiectul de investiții pentru amenajarea de noi spații de deținere, au fost identificate și prevăzute locații pentru amenajarea sălilor destinate servirii mesei, însă acestea nu au fost amenajate din cauza insuficienței fondurilor necesare investiției și nefinalizării lucrărilor de reparații capitale la pavilionul de deținere.

Dosar nr. 5209/2013*: Un deținut din Penitenciarul Jilava a sesizat condițiile improprii de servire a mesei prin lipsa mobilierului adecvat servirii mesei, precizând că masa se servește în pat sau în picioare, astfel că de multe ori aceasta se varsă, fapt pentru care se încalcă și normele de igienă.

Urmare anchetei efectuată de reprezentanții instituției Avocatul Poporului, s-a constatat că aspectele sesizate de petent se confirmă astfel că a fost sesizată Administrația Națională a Penitenciarelor care ne-a comunicat la data de 14 octombrie 2013 că în Penitenciarul Jilava nu este amenajată o sală de mese, deținuții servesc masa în camerele de deținere unde există măsuțe (folosite în acest scop, prin rotație de către deținuți) și băncuțe pentru servirea hranei, data estimativă de finalizare a lucrărilor la Blocul Alimentar fiind 31.10.2013. A fost sesizat Corpul de control al ministrului justiției, demers în urma căruia Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat în luna ianuarie 2014 că, în prezent servitul mesei se realizează în continuare în camerele de deținere, în limita posibilităților existente, lucrările la blocul alimentar nefiind finalizate datorită funcționării necorespunzătoare a sistemului de termo-ventilație, deficiență care urmează a fi remediată. Pentru servirea hranei există la nivelul unității un proiect pentru amenajarea unei săli de mese, până în prezent, neexistând fondurile necesare.

d) deficiențe în respectarea drepturilor la materiale igienico-sanitare

Dosar nr. 3647/2013*: Ovidiu (nume fictiv), un deținut din Penitenciarul Arad a sesizat instituția Avocatul Poporului exprimându-și nemulțumirea față de acordarea materialelor igienico-sanitare o dată la două luni. Urmarea anchetei efectuate în Penitenciarul Arad a rezultat că unitatea penitenciară a depus eforturi în găsirea de noi surse de finanțare (sponsorizări), astfel încât aceste drepturi să fie acordate conform normelor. În anul 2013, în lunile ianuarie și februarie, drepturile la materiale igienico-sanitare au fost asigurate numai din sponsorizări, deoarece creditele bugetare alocate nu au permis achiziționarea acestora. În acest sens, s-a menționat că potrivit art. 2 și art. 3 din

OMJ nr. 2056/C/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea unitară a drepturilor de echipament și de materiale igienico-sanitare aferente persoanelor private de libertate „Cantitățile prevăzute sunt maxime și nu pot fi depășite. Se pot aproviziona și distribui cantități mai mici decât cele prevăzute de norme, dacă acestea nu dăunează desfășurării normale a activității, cu aprobarea directorului unității. Bunurile prevăzute în norme se pot aproviziona centralizat sau de către fiecare unitate în parte, în limita bugetului aprobat”.

Dosar nr. 5209/2013*: Doi deținuți din Penitenciarul Jilava ne-au sesizat în privința distribuirii materialelor igienico-sanitare necesare deținuților, o dată la două sau trei luni, motivat de restricțiile bugetare.

Urmare demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului la Administrația Națională a Penitenciarelor s-a precizat că materialele igienico-sanitare se acordă în limita fondurilor bugetare. În condiții de restricții bugetare au existat cazuri în care materialele igienico-sanitare s-au distribuit și la un interval mai mare de 1 lună. A fost sesizat Corpul de control al ministrului justiției, demers în urma căruia Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat în luna ianuarie 2014 că, materialele igienico-sanitare au fost distribuite până la data de 15 ale fiecărei luni, în cantități mai mici decât cele prevăzute de normele legale, având în vedere că potrivit Ordinului nr. 2056/C/2007 al ministrului justiției, cantitățile prevăzute sunt maxime și nu pot fi depășite.

Dosar nr. 3642/2013*: Un deținut din Penitenciarul Codlea a reclamat încălcarea dreptului la distribuirea materialelor igienice pentru deținuții fără posibilități financiare. Urmare demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că, în luna ianuarie și martie 2013, unitatea nu a dispus de fonduri necesare acordării bunurilor de natura materialelor de igienă individuală, fapt pentru care aceste materiale au fost acordate doar persoanelor private de libertate nou depuse.

e) reducerea consumului de energie electrică în unele așezăminte de deținere și a consumului de apă, măsuri determinate de alocațiile bugetare reduse

Dosar nr. 2676/2013* și nr. 5209/2013*: Deținuți din Penitenciarul București-Jilava ne-au sesizat exprimându-și nemulțumirea față de întreruperea programului de furnizare a programului de furnizare a energiei electrice din cameră. Aspectele sesizate au făcut obiectul anchetelor efectuate de instituția Avocatul Poporului, rezultând că asigurarea iluminatului artificial se realiza în baza unui program la latitudinea conducerii penitenciarului.

Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că persoanele private de libertate și ceilalți deținuți custodiați au acces la întrerupătoare și prize în orice moment, acestea fiind instalate în camere de deținere în concordanță cu prevederile OMJ nr. 433/C/2010 de aprobare a Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate. „Fără intenția de a face inoperabilă această facilitare oferită de norma legală, alocațiile bugetare reduse au determinat administrația locului de deținere să adopte măsuri de reducere a consumului de energie electrică în întregul așezământ de deținere”. Pentru spațiul de deținere a fost întocmit un program de întrerupere a alimentării corpurilor de iluminat, începând cu data de 1.03.2013, în

intervalul 08:00-17:00 și a curentului la prize în intervalul orar 23:00-05:00. Camerele dispun de două ferestre, care asigură iluminatul natural și aerisirea camerelor. Acest aspect a fost adus la cunoștința Corpului de control al ministrului justiției, demers în urma căruia Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat în luna ianuarie 2014 că, începând cu data de 15 noiembrie 2013 se asigură continuitatea programului de funcționare a corpurilor de iluminat și a prizelor în camerele de deținere.

Dosar nr. 8579/2013: Felix (nume fictiv) Un deținut din Penitenciarul Galați a sesizat instituția Avocatul Poporului exprimându-și nemulțumirea față de faptul că apa potabilă se asigură doar de două ori pe zi. Urmarea anchetei efectuate la Penitenciarul Galați a rezultat că apa potabilă este asigurată, în principal, din rețeaua de apă potabilă a orașului, dar și din puțul forat în unitate (180 m adâncime), în baza unui program de furnizare a apei reci, iar grupurile sanitare ale camerelor fiind dotate cu recipiente de stocare a apei, care poate fi folosită pe perioada cât aceasta nu este asigurată. Având în vedere restricționarea furnizării apei potabile, a fost sesizată Administrația Națională a Penitenciarelor.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că apa potabilă este asigurată de două puțuri ale penitenciarului, precum și de către S.C. Apă Canal S.A. Galați, conform contractului de furnizare. Apele provenind din cele trei surse sunt stocate în bazinul de acumulare al unității și sunt tratate prin clorinare. Apa potabilă se distribuie zilnic, în baza unui program aprobat, astfel: dimineața, între orele 06:30-08:30, amiaza, între orele 14:00-16:30, seara între orele 18:30-21:00. Grupurile sanitare aferente camerelor sunt prevăzute cu recipiente de stocare a apei, care este folosită în perioada extraprogram. Restricționarea furnizării în continuu a apei potabile s-a făcut pe motive economice, bugetul alocat fiind insuficient pentru acoperirea cheltuielilor generate de un astfel de program (dosar în lucru).

5. restrângerea dreptului la convorbiri telefonice

Dosar nr. 5209/2013*: Un deținut din Penitenciarul Jilava și-a exprimat nemulțumirea față de faptul că deținuții sunt obligați să completeze declarații în care să indice 10 numere de telefon, numele persoanei de contact și adresele acestora, or potrivit art. 54 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1897/2006, „Orice persoană privată de libertate are dreptul de a efectua săptămânal, pe cheltuiala sa, cel puțin o convorbire telefonică de la telefoanele instalate în incinta locului de deținere, cu persoane din exteriorul locului de deținere, atât din țară, cât și din străinătate”. Urmare sesizării adresată judecătorului delegat, acesta s-a pronunțat în sensul că limitarea numărului de persoane cu care deținuții pot efectua convorbiri telefonice la 10, precum și identificarea respectivelor persoane prin nume și prenume are un caracter justificat, iar dreptul persoanelor private de libertate de a efectua convorbiri telefonice nu este un drept absolut.

Instituția Avocatul Poporului a sesizat Administrația Națională a Penitenciarelor, în privința limitării dreptului la convorbiri telefonice de care beneficiază deținuții, deoarece nu există un temei legal al acestei restrângeri care să rezulte dintr-unul din actele normative privind executarea pedepsei.

În opinia Administrației Naționale a Penitenciarelor, limitarea numărului convorbirilor telefonice efectuate de persoanele private de libertate și reglementarea unor modalități de identificare a persoanelor contactate de acestea prin indicarea numerelor de telefon și a datelor lor de identificare cuprinse într-o Declarație a deținutului este justificată pentru evitarea situației în care lipsa informației cu privire la persoana de contact ar îngreuna o eventuală cercetare disciplinară sau penală și asigurarea exercitării acestui drept tuturor deținuților.

Față de răspunsul comunicat de Administrația Națională a Penitenciarelor, instituția Avocatul Poporului a sesizat Corpul de control al ministrului justiției apreciind că obligarea deținuților la completarea unei declarații în care trebuie să indice 10 numere de telefon, numele persoanei de contact și adresa acesteia, constituie o restrângere a exercitării dreptului la convorbiri telefonice, care nu rezultă din cuprinsul art. 47 din Legea nr. 275/2006 sau al art. 54 din Hotărârea Guvernului nr. 1897/2006, din interpretarea dispozițiilor legale indicate constatându-se că singura condiție impusă în exercitarea dreptului la convorbiri telefonice este aceea a efectuării a cel puțin o convorbire telefonică pe săptămână.

Mai mult, Regulamentul privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul nr. 1676/C/2010 (Anexa nr. 31) reglementează deja în cuprinsul Fișei de evidență a convorbirilor telefonice efectuate de persoanele private de libertate, numărul de telefon apelat, celelalte rubrici din fișă fiind: Data; Ora; Semnătura persoanei private de libertate; Nume și prenume supraveghetor.

Urmare a demersului întreprins la Corpul de control al ministrului justiției, prin răspunsul comunicat în luna ianuarie 2014, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că, din data de 19 noiembrie 2012, persoanele private de libertate pot solicita înregistrarea unui număr nelimitat de numere de telefon în urma completării unei cereri scrise. Aceștia pot efectua convorbiri telefonice de la telefoanele instalate în secțiile de deținere și în curțile de plimbare, în limita a 30 de minute zilnic (de luni până vineri) și 40 de minute (sâmbătă și duminică), având posibilitatea să apeleze un număr nelimitat de numere de telefon.

6. preținse abuzuri ale unor cadre din penitenciar

Dosar nr. 5209/2013*: Un deținut din Penitenciarul Jilava și-a exprimat nemulțumirea față de faptul că agenții de penitenciar nu pot fi identificați (nu poartă ecusoane), astfel că aceștia întocmesc rapoarte de incident „după bunul plac”. Având în vedere aspectele sesizate, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Administrației Naționale a Penitenciarelor solicitând identificarea unei modalități prin care deținuții să poată identifica cadrele penitenciarului (spere exemplu, ecuson cu numele și funcția).

Ulterior anchetei și informațiilor solicitate de instituția Avocatul Poporului, prin Ordinul nr. 2908/C/2013 al ministrului justiției, publicat în Monitorul Oficial nr. 652 din 23 octombrie 2013, a fost aprobat Regulamentul din 4 octombrie 2013 pentru descrierea, compunerea și modul de purtare a uniformelor și echipamentului specific pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, precum și a regulilor de acordare a drepturilor la echipament, care la art. 15, 16, 17, 20, 34, 35, 51

prevăd că pe bluzonul, scurta, cămașa bluză, costumul, uniforma de serviciu se aplică **un suport tip velcro pentru ecuson nominal brodat**.

De asemenea, urmare demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului la Corpul de control al ministrului justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că începând cu data de 15.11.2013 toate cadrele din Penitenciarul Jilava care au acces în sectorul de deținere poartă la vedere ecusonul de acces, care cuprinde numele și funcția.

Dosar nr. 7357/2013: Marius (nume fictiv), deținut în Penitenciarul Colibași, ne-a sesizat în privința agresiunilor fizice la care susținea că a fost supus de unii colegi de cameră și de personalul grupei de intervenție din penitenciar (SASS-Structuri asociate pentru securitate specială, constrângere și control), solicitându-ne efectuarea de verificări. În urma anchetei efectuată de reprezentanții Biroului teritorial Pitești ai instituției Avocatul Poporului la Penitenciarul Colibași a rezultat că:

- deținutul fusese victima agresiunilor fizice ale unui coleg de cameră, iar în privința incidentelor fuseseră sesizate organele de urmărire penală;

- deși evaluarea psihologică inițială a demonstrat „o personalitate cu tendințe de instabilitate emoțională și comportamentală, centrată pe valori și conduite de natură deviantă infracțională”, după transferarea din Penitenciarul Craiova în Penitenciarul Colibași s-a decis menținerea persoanei private de libertate în regimul de maximă siguranță. Decizia a contribuit la alterarea comportamentului deținutului și l-a determinat să adopte și să mențină o conduită deviantă agresivă, autoagresivă, ostilă care a culminat cu o tentativă de suicid prin spânzurare;

- având în vedere susținerile deținutului potrivit cărora, deși era rănit, agenții SASS l-au târât și l-au agresat fizic în drum spre ieșirea din secție, conducerea penitenciarului nu a putut prezenta rapoartele privind stocarea de imagini preluate de camerele de supraveghere instalate pe culoarul secției de maximă siguranță, precum și de la filmarea intervenției SASS la eveniment. Or, potrivit art. 297 lit. d) din Regulamentul privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul nr. 1676/C/2010 al ministrului justiției „înainte de intervenția într-un incident operațional, ofițerul responsabil din zonă trebuie să utilizeze o cameră video pentru a înregistra intervenția și mutarea persoanei private de libertate într-o altă cameră de deținere”;

- potrivit susținerilor deținutului, afecțiunile cu care este diagnosticat (tulburare de personalitate) erau cunoscute și de ceilalți deținuți din camera de detenție, afirmație confirmată de declarația unui alt deținut, ceea ce dovedea un management defectuos din partea personalului de specialitate, încălcându-se dispozițiile art. 31 din Regulamentul din 2006 de aplicare a Legii nr. 275/2006, referitor la „confidențialitatea datelor privind starea de sănătate a persoanelor private de libertate”.

În privința acestor aspecte Avocatul Poporului a emis o Recomandare către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, solicitându-se:

- să se dispună ca directorul Penitenciarului Colibași să reevalueze situația persoanei private de libertate în sensul reconsiderării măsurilor de aplicare *temporară a dispozitivelor de siguranță/imobilizare aplicate, factorilor de risc și a caracterului excepțional al situațiilor* care presupun aplicare lor; reevaluarea psihologică a deținutului

și identificarea nevoilor afective de a relaționa cu familia și de a se menține legătura cu copii săi. Eventualele dispoziții în legătură cu atenuarea cauzalității emoționale centrate pe comunicarea cu cei doi minori să aibă în vedere respectarea strictă a interesului superior al copilului;

- analizarea necesității unui set de măsuri care să vizeze o mai bună monitorizare, stocare și documentare video în procesul de manageriere a incidentelor, cu precădere în secția de maximă siguranță a Penitenciarului Colibași;

- completarea, după caz, a reglementărilor funcționale în cadrul Penitenciarului Colibași necesare respectării prevederilor art. 31 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 275/2006 (confidențialitatea datelor privind starea de sănătate a persoanelor private de libertate).

Urmare a Recomandării formulate, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat următoarele:

► în data de 29.03.2012, în formularul privind istoricul escortării persoanei private de libertate s-a menționat la Penitenciarul Craiova că „se vor aplica mijloace de imobilizare la ieșirea din cameră, la mâini și la picioare și pe mijlocul de transport”, „adnotare” care nu a fost modificată, iar directorul Penitenciarului Colibași a aprobat aplicarea mijloacelor de imobilizare (câtușe pentru mâini în poziția în față) pe timpul deplasării la și de la activități desfășurate în interiorul locului de deținere.

În data de 15.10.2013, comisia de evaluare/reevaluare a riscului privind siguranța locului de deținere din cadrul Penitenciarului Colibași a stabilit menținerea persoanei private de libertate în categoria celor care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului, ca urmare a multitudinii abaterilor disciplinare și a comportamentului necorespunzător. De asemenea, Comisia va reevalua riscul privind siguranța locului de deținere în luna aprilie 2014.

În data de 10.12.2013 s-a întocmit evaluarea psihologică de parcurs a deținutului recomandându-se participarea sa la un program de autocunoaștere și dezvoltare personală, precum și o reevaluare medicală psihiatrică și cardiacă. La data de 16.12.2013 s-a întocmit evaluarea finală. Persoana privată de libertate a fost evaluată inițial și reevaluată psihologic pentru stabilirea/revizuirea regimului de executare a pedepsei privative de libertate, fiind identificate tendințe de instabilitate emoțională și comportamentală.

► înregistrarea video a incidentelor se face în conformitate cu Manualul pentru gestionarea incidentelor operaționale, fiecare funcționar public cu statut special fiind instruit în acest sens, numai în cazul în care incidentul a fost observat în momentul producerii acestuia, nu s-a consumat și există timpul fizic de folosire a mijlocului tehnic de înregistrare video. Responsabilii de zonă au fost reinstruiți cu privire la obligativitatea înregistrării video a incidentelor, în conformitate cu prevederile legale. De asemenea, s-a luat măsura relocării unei alte camere video în cadrul Secției E6C-regim de maximă siguranță.

► la data de 18.12.2013 a fost întocmit planul de măsuri privind asigurarea asistenței medicale primare persoanelor private de libertate, în conformitate cu Ordinul nr. 429/20132 al ministrului justiției, iar planul cuprinde activități, termene, responsabili și reglementează modul de asigurare a confidențialității și intimității, modul de gestionare a datelor cu caracter confidențial.

7. transferul persoanelor condamnate

Dosar nr. 9846/2013: Pavel (nume fictiv) deținut în Penitenciarul Poarta Albă a sesizat instituția Avocatul Poporului cu privire la demersurile sale privind transferarea la Penitenciarul Slobozia pentru a fi mai aproape de familie. În acest context, petentul menționa că deși a primit aprobarea Administrației Naționale a Penitenciarelor, conducerea Penitenciarului Poarta Albă nu proceda la transferarea sa.

Ca urmare a demersului efectuat de instituția Avocatul Poporului, Penitenciarul Poarta Albă ne-a comunicat că, cererea petentului adresată Administrației Naționale a Penitenciarelor în luna noiembrie 2013 a fost aprobată, urmând ca la data de 19.12.2013 să fie efectiv pusă în aplicare, sens în care va fi transferat la Penitenciarul Slobozia.

8. folosirea la muncă și gestionarea sumelor de bani reprezentând cota din veniturile realizate de către persoanele private de libertate din munca prestată, prin încheierea de protocoale între unitățile penitenciare și Banca Comercială Română.

Dosar nr. 1999/2013: Dorel (nume fictiv) a reclamat faptul că deși în vara anului 2011 a lucrat 67 de zile, motiv pentru care a fost recompensat de 6 ori, ulterior, nu i s-a mai permis să presteze activități lucrative, pe considerentul că la dosar, are o mențiune din care reiese „că ar fi vrut să evadeze”. Deoarece, potrivit susținerilor formulate, acest lucru nu a fost confirmat de Administrația Națională a Penitenciarelor, petentul a solicitat sprijinul Avocatului Poporului.

Ca urmare a verificărilor efectuate, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat următoarele: la data de 13.10.2009, deținutul a fost analizat și repartizat să desfășoare activități lucrative la detașamentul 1 unde a muncit până în decembrie 2009 - la gospodăria agrozootehnică. Ulterior, la data de 29.12.2009 a fost analizat în comisia de repartizare la muncă în urma referatului de disponibilizare întocmit de șeful punctului de lucru și **retras din detașament**. La data de 16.02.2010, a fost analizat și repartizat să desfășoare activități lucrative la detașamentul 1 - gospodăria agrozootehnică. Cererea întocmită de către deținut, în care solicita schimbarea punctului de lucru, a fost analizată în data de 24.02.2010, propunându-se rămânerea acestuia în același detașament. În data de 22.11.2010, a fost din nou analizat, pentru a desfășura activități de voluntariat unde a lucrat până în luna iunie 2011, când s-a finalizat contractul.

Deținutul a mai fost analizat în comisiile de selecționare și repartizare la activități lucrative, nefiind repartizat la muncă datorită neîncadrării în criteriile de selecționare la activități lucrative necesare locului de deținere, conform Deciziei directorului general al ANP nr. 619/14.10.2011. art.20. lit. a), în speță avându-se în vedere existența în dosarul de penitenciar a unei adrese de la poliție în care este afirmată tentativa de evadare, a art. 13, alin. (1) care prevede riscul pentru siguranța penitenciarului și a lipsei frontului de lucru. Petentului i s-a comunicat motivul pentru care nu mai poate desfășura activități lucrative necesare locului de deținere.

Dosar nr. 4227/2013: Un deținut din Penitenciarul Bistrița ne-a solicitat sprijinul pentru încheierea unor convenții între unitățile penitenciare și sucursalele Banca Comercială Română (BCR) pentru consemnarea veniturilor realizate de persoanele condamnate la pedepse privative de libertate, având în vedere Protocolului nr. 217754/7.05.2007 încheiat între BCR Sucursala Unirea și Administrația Națională a

Penitenciarelor având ca obiect „încheierea, între unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) și unitățile teritoriale ale Băncii, a convențiilor de depozit colateral pentru consemnarea unor venituri realizate de persoanele condamnate la pedepse privative de libertate, în baza cărora se vor deschide și vira în depozitele colaterale în lei, veniturile realizate de persoanele condamnate la pedepse privative de libertate prevăzute de art. 172 (2) din HG nr. 1897/2006”. Potrivit obligațiilor părților: obligația Băncii este „să deschidă, la solicitarea unităților subordonate ANP, pe numele acestora, la unitățile teritoriale ale Băncii, depozite colaterale privind consemnarea unor venituri realizate de persoanele condamnate la pedepse privative de libertate”.

Administrația Națională a Penitenciarelor a comunicat că majoritatea unităților din sistemul penitenciar au încheiat convențiile de depozit colateral în conformitate cu Protocolul menționat, însă 11 penitenciare nu au procedat la deschiderea de conturi, datorită: sumelor mici cuvenite persoanelor private de libertate; împrejurarea că trei unități sunt situate în localități în care Banca Comercială Română nu deține sucursale sau agenții; dificultăților întâmpinate la punerea în libertate a persoanelor condamnate în sensul că unele hotărâri ale instanțelor de judecată erau pronunțate după terminarea programului sucursalelor băncii, fiind în imposibilitate de a asigura eliberarea sumelor rezultate prin lichidarea depozitelor; faptul că unele unități care asigură custodia persoanelor arestate preventiv sau asigură tranzitul între alte penitenciare au întâmpinat dificultăți privind emiterea de acte de identitate valabile necesare deschiderii conturilor colaterale.

Datorită dificultăților menționate anterior referitoare la punerea în aplicare a Protocolului, începând cu anul 2011 la nivelul ANP au fost făcute demersuri privind modificarea și completarea Legii nr. 275/2006, astfel încât Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 514 din 14 august 2013, prevede la art. 87 alin. (1) lit. a) că „40% din venit revine persoanei condamnate, care poate folosi pe durata executării pedepsei privative de libertate 90% din acestea, iar 10% se consemnează pe numele său, la Trezoreria Statului, urmând să fie încasat în momentul punerii în libertate”.

CAPITOLUL IX

DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE

CONSIDERAȚII GENERALE

În cadrul domeniului de activitate Proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe, în anul 2013, au fost soluționate **1844** de petiții reprezentând un procent de **33,92%** din cele 5437 de petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului (sediul central).

În funcție de specializările domeniului de activitate, cele **1844 de petiții** au fost structurate astfel:

1. **Proprietate:** 1326 de petiții.
2. **Muncă:** 280 de petiții.
3. **Protecție socială:** 27 de petiții.
4. **Impozite și taxe:** 159 de petiții
5. **Alte drepturi:** 52 de petiții.

SECȚIUNEA 1 PROPRIETATE

În anul 2013, într-un număr **de 1326 petiții** am fost sesizați în legătură cu nerespectarea de către autoritățile administrației publice a dreptului de proprietate privată, a dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 44, art. 51 și art. 52 din Constituție.

Întrucât anul 2013 a adus, în plan legislativ, o serie de modificări în materia reconstituirii dreptului de proprietate privată și restituire a imobilelor preluate abuziv, dar și în acordarea compensațiilor, principalele probleme sesizate au vizat acest drept fundamental, menținându-se, în mare măsură, aceleași ca în fiecare an, și anume:

- tergiversarea soluționării dosarelor întocmite în baza notificărilor depuse în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată;
- transmiterea cu întârziere a dosarelor formate în baza Legii nr. 10/2001 către instituția prefectului în vederea exercitării controlului de legalitate;
- nerespectarea hotărârilor judecătorești pronunțate în materie funciară, privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor;
- emiterea titlurilor de proprietate cu încălcarea normelor legale;
- lipsa de răspuns din partea autorităților la cererile formulate de beneficiarii legilor de restituire a dreptului de proprietate;

– refuzul autorităților de a comunica, în termenul legal, informațiile privind documentele necesare pentru completarea dosarelor de restituire a imobilelor preluate abuziv și de reconstituire a dreptului de proprietate.

Referitor la demersurile întreprinse de instituția Avocatul Poporului la autoritățile publice cu atribuții în domeniu, precizăm că în timp ce dialogul cu unele instituții a cunoscut o îmbunătățire, atitudinea altor autorități a rămas aceeași, în sensul că se dă curs solicitărilor noastre cu întârzieri foarte mari.

Astfel, comparativ cu anul 2012, numărul reclamațiilor formulate împotriva **Primăriei Municipiului București** a scăzut considerabil, iar acest lucru îl putem explica din cel puțin două puncte de vedere:

– fie pentru că, odată cu adoptarea **Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România** au fost impuse noi termene de soluționare a notificărilor depuse în temeiul Legii nr. 10/2001 în funcție de gradul de încărcare a autorităților publice competente și de numărul de cereri rămase nerezolvate, iar aceste termene încep să curgă de la data de 1 ianuarie 2014. În atare condiții, petenții au fost descurajați să se mai adreseze autorităților publice notificatoare, în speță primăriilor, care în temeiul noului act normativ desfășoară activități ce țin de inventariere, de constituire a unor comisii și transmitere a documentațiilor de la o autoritate la alta.

– pe de altă parte, în anii trecuți, cele mai multe petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului în materia restituirii imobilelor preluate abuziv erau formulate de S.C. REAL GRUP INVEST S.A., în calitate de mandatar al notificatorilor. Acesta din urmă a apreciat că este necesară sesizarea instanțelor de judecată motivat de faptul că Primăria Municipiului București soluționează cu mari întârzieri dosarele formate în baza Legii nr. 10/2001, dar și cu luarea în considerare a Deciziei nr. IX/20.03.2006 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție (pronunțată asupra recursului în interesul legii declarat în legătură cu stabilirea instanței competente să soluționeze litigiile determinate de refuzul persoanei juridice notificate, deținătoare a imobilului, de a emite decizie sau dispoziție motivată de restituire în natură ori de acordare de despăgubiri potrivit Legii nr. 10/2001 întrucât instanțele judecătorești nu au un punct de vedere unitar).

Spre deosebire de anii precedenți, în care Primăria Municipiului București nu a dat curs tuturor solicitărilor instituției Avocatul Poporului sau răspunsul era transmis cu mari întârzieri, de cele mai multe ori fiind sesizată și Instituția Prefectului Municipiului București, subliniem faptul că în anul 2013, relația cu această autoritate s-a îmbunătățit în mod considerabil.

Astfel, din cele 11 solicitări transmise Primăriei Municipiului București referitoare la informații privind modul de soluționare a dosarelor întocmite în baza Legii nr. 10/2001, doar în două cazuri am primit răspuns cu întârziere. În principal, petenții au sesizat, din nou, faptul că deși dosarele au fost înaintate Comisiei interne pentru analiza notificărilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, în vederea analizării acestora din anul 2009, 2010, 2012 sau 2013, până în prezent acestea nu au fost soluționate. Mai mult decât atât, petenții

nu au fost informați asupra documentelor pe care ar fi trebuit să le aducă în completare decât după intervenția instituției Avocatul Poporului.

De asemenea, s-a constatat că realizarea de către prefect a controlului de legalitate a continuat să conducă la tergiversarea înaintării dosarelor către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților. În acest sens, menționăm situația în care deși petentul era implicat într-un proces cu Primăria Municipiului București cu privire la soluționarea dosarului de retrocedare, această autoritate a soluționat dosarul prin emiterea unei dispoziții. Ulterior, în urma realizării controlului de legalitate de către prefect, dosarul a fost returnat primăriei cu recomandarea de a suspenda procedura de soluționare a notificării pe cale administrativă (Dosar nr. 905/2013).

Într-un alt caz, petenta a fost informată asupra faptului că dosarul acesteia a fost transmis Instituției Prefectului Municipiului București, abia după intervenția instituției Avocatul Poporului.

Este de remarcat și situația în care Primăria Municipiului București a emis o dispoziție în anul 2010, iar ulterior, în anul 2011, Instituția Prefectului Municipiului București a apreciat, în urma controlului de legalitate, că propunerea nu era în concordanță cu dispozițiile legale, motiv pentru care a returnat dosarul primăriei. Cu toate acestea, abia în anul 2013, primăria a retransmis dosarul prefecturii, cu menținerea dispoziției inițiale.

Asupra tuturor problemelor sesizate Primăriei Municipiului București s-a primit răspuns, dar de cele mai multe ori intervenția instituției Avocatul Poporului s-a realizat din cauza lipsei de răspuns din partea autorității către petent, și nu pe fondul problemei, de soluționare a dosarelor de retrocedare.

O altă instituție sesizată pentru lămurirea problemelor reclamate de petenți în materia acordării despăgubirilor este **Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților**.

Pentru început, precizăm faptul că, în temeiul **Ordonanței de urgență nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative**, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, a trecut din subordinea Ministerului Finanțelor Publice în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, prin Cancelaria Primului-Ministru.

Ca și în cazul Primăriei Municipiului București, față de anii precedenți, numărul sesizărilor privind această autoritate a scăzut considerabil. Astfel, în anul 2013, în cadrul domeniului: Proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe au fost efectuate demersuri la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților doar în 16 cazuri, dintre care în 9 dosare s-a răspuns cu depășirea termenului de 30 de zile.

Aspectele sesizate acestei autorități au vizat probleme legate de aplicarea Legii nr. 10/2001, a Legii nr. 9/1998, a Legii nr. 290/2003, precum și nemulțumiri față de neacordarea despăgubirilor.

În cele mai multe răspunsuri, motivele invocate pentru nesoluționarea problemelor sesizate au fost modificările intervenite în materia dreptului de proprietate privată prin **Legea nr. 165/2013** și a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013**.

În ceea ce privește aplicarea **Legii nr. 9/1998** și a **Legii nr. 290/2003**, petițiile adresate instituției Avocatul Poporului au ridicat, în principal, probleme legate de:

analizarea hotărârilor primite de la comisiile județene; aprobarea cu întârziere a compensațiilor bănești; neefectuarea plăților în termenul legal (avem în vedere perioada anterioară adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013).

Menționăm cazul unui petent care, reclamă în anul 2013 faptul că, în anul 2009, a transmis Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților o cerere prin care solicita explicații cu privire la omiterea din calculul compensațiilor acordate în temeiul Legii nr. 290/2003 a 10 ha de pădure și a unor recolte, cerere pe care autoritatea a apreciat-o ca fiind contestație. Cu toate acestea, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților nu a soluționat așa-zisa contestație în termenul legal, nu a răspuns petentului, iar în urma demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului i s-a solicitat acestuia să opteze între emiterea unei decizii de soluționare a contestației sau acordarea despăgubirilor potrivit noilor norme legale. Se poate remarca faptul că tergiversarea în soluționarea unei simple cereri a condus nu doar la neplata despăgubirilor stabilite din 2009, ci și la faptul că petentul este nevoit să se supună unor noi reglementări legale privind acordarea acestora în tranșe, pe parcursul a 10 ani.

Pentru a sublinia nu doar dezinteresul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților pentru soluționarea unor dosare din anul 2009 până în prezent, dar și lipsa de celeritate, amintim situația unui petent, beneficiar al Legii nr. 290/2003, care ne-a sesizat în fiecare an, în perioada 2009-2013. Astfel, acesta a primit prima tranșă din compensațiile bănești cuvenite în luna septembrie 2006, urmând ca, potrivit prevederilor legale, a doua tranșă să fie plătită în al doilea an consecutiv. Cu toate acestea, nici în prezent nu a fost efectuată plata integrală a despăgubirilor.

I. În anul 2009, petentul s-a adresat Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților și Ministerului Finanțelor Publice cu solicitarea de a fi informat **asupra ordinii în care se acordă sumele alocate de la bugetul stat cu destinația de compensații bănești pentru beneficiarii Legii nr. 290/2003, criteriile care se au în vedere la stabilirea ordinii, precum și poziția la care petentul este înregistrat**. Deoarece instituțiile sesizate nu au răspuns acestor solicitări, petentul s-a adresat instituției Avocatul Poporului. Aceste aspecte nu au fost edificate nici prin corespondența noastră cu Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, prin urmare, **în data de 21 iulie 2009, a fost efectuată o anchetă la sediul acestei autorități, fiind constatate următoarele:**

1. nu exista o metodologie privind repartizarea sumelor alocate de la bugetul de stat cu titlu de despăgubiri, pe cele trei categorii de beneficiari prevăzuți de Legea nr. 247/2005, Legea nr. 9/1998, respectiv Legea nr. 290/2003, aceasta făcându-se de către președintele instituției, care, în principiu, distribuie aceste sume în mod egal pe cele trei legi;

2. potrivit art. 13 din Legea nr. 290/2003, *„gestionarea fondurilor destinate despăgubirilor, precum și modalitățile de efectuare a plăților vor fi stabilite prin norme metodologice elaborate de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și aprobate prin hotărâre a Guvernului”*, dar aceste norme nu erau elaborate;

3. la data anchetei, se efectua plata aferentă tranșei a doua de despăgubiri pentru cererile depuse în luna ianuarie 2007, iar dosarul petentului era înregistrat în data de 12 februarie 2008.

II. Față de această situație, în temeiul dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 5/2009**, prin care a solicitat Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților să întreprindă demersurile necesare pentru: a) elaborarea metodologiei referitoare la repartizarea sumelor alocate de la bugetul de stat cu titlu de despăgubiri, pe cele trei categorii de beneficiari prevăzuți de Legea nr. 247/2005, Legea nr. 9/1998, respectiv Legea nr. 290/2003; b) elaborarea metodologiei referitoare la criteriile și ordinea în baza cărora se acordă despăgubirile beneficiarilor Legii nr. 290/2003. **Instituția Avocatul Poporului nu a primit răspuns la această recomandare.**

III. Petentul ne-a sesizat din nou în anul 2010, situație față de care am transmis Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților **două sesizări, prin care solicitam informații cu privire la stadiul de soluționare al dosarului, perioada estimată pentru acordarea celei de-a doua tranșe de despăgubiri, precum și poziția la care petentul era înregistrat. Nu am primit răspuns la aceste solicitări.** Prin adresa comunicată, am fost informați asupra prevederilor legale în baza cărora se efectuează plata despăgubirilor.

IV. Pentru realizarea drepturilor sale, petentul s-a adresat instanțelor judecătorești, obținând sentința nr. 82/26 ianuarie 2011 pronunțată de Tribunalul Prahova și decizia nr. 1496/17 iunie 2011, definitivă și irevocabilă, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești, prin care **Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților este obligată la plata despăgubirilor restante către petent.** Petentul a solicitat acesteia să execute hotărârile judecătorești de bunăvoie, fără a primi răspuns, iar ulterior a transmis o **notificare prin executorul judecătoresc.** Totodată, petentul s-a adresat Administrației Prezidențiale, Direcției Naționale Anticorupție și Ministerului Justiției, solicitând sprijinul pentru soluționarea acestui caz. Instituția Avocatul Poporului a sesizat din nou autoritatea reclamată, care a răspuns transmițându-ne o copie după răspunsul către petent, prin care acesta este informat că plata se face în funcție de resursele financiare disponibile.

V. În anul 2012, petentul a revenit cu patru petiții, arătând că încă nu a primit despăgubirile legale cuvenite. Față de această situație, **au fost transmise trei sesizări** către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, rămase fără răspuns. Prin acestea, solicitam informații asupra motivelor pentru care nu s-a efectuat plata sumelor restante, numărul de ordine al dosarului petiționarului, respectiv numărul de dosar până la care s-a efectuat plata despăgubirilor. Prin urmare, ne-am adresat secretarului general adjunct al Ministerului Finanțelor Publice, de la care nu am primit niciun răspuns. Sesizarea noastră transmisă ulterior Cancelariei Primului - Ministru a fost redirecționată către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, care ne-a comunicat că sumele datorate au fost plătite.

VI. Petentul a revenit **în anul 2013**, infirmând efectuarea plății și a solicitat ca Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților să facă dovada plății sumei de 700.000 lei. Vicepreședintele a clarificat situația arătând că plata a fost făcută numai către comoștenitoarea petentului, care a constituit separat un dosar de executare silită cu instituirea popririi asupra conturilor Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Prin urmare, petentului încă nu i-au fost plătite integral compensațiile stabilite, deși în favoarea sa au mai fost pronunțate două hotărâri judecătorești și a fost constituit un dosar de executare silită. Odată cu adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013

plata despăgubirilor stabilite se va face în tranșe anuale egale, eșalonat pe o perioadă de 10 ani, începând cu anul următor datei emiterii titlului de plată.

Referitor la aplicarea **Legii nr. 10/2001** și la soluționarea dosarelor de despăgubire în urma parcurgerii procedurii de evaluare, menționăm că în majoritatea răspunsurilor a fost invocată apariția Legii nr. 165/2013, în mod invariabil. În acest mod este subliniat faptul că dosarele nesoluționate vor urma noua procedură reglementată.

Astfel, în virtutea noilor reglementări, s-a constatat că Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților solicită completarea dosarelor, inclusiv în **cele în care instanțele judecătorești s-au pronunțat deja**. Aceste dosare reprezintă o problemă aparte, cu atât mai mult cu cât, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a menționat într-un răspuns emis către instituția Avocatul Poporului că **s-au pronunțat peste 700 de hotărâri judecătorești, definitive și irevocabile, prin care Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor** a fost obligată la soluționarea dosarelor de despăgubiri, iar pentru ca acestea să fie puse în executare, conducerea autorității a luat măsura stabilirii situației cronologice a respectivelor hotărâri.

În alte răspunsuri, aceeași autoritate a precizat că urmare a unei practici constante de executare silită pe calea popririi și existența unui număr foarte mare de popriri dispuse, conturile acestei autorități au fost blocate, fiind astfel imposibilă plata voluntară a despăgubirilor către persoanele îndreptățite.

Menționăm că, în soluționarea aspectelor de mai sus, obstacolele întâmpinate au fost atât **de natură legislativă** (norme legale care impun noi termene de soluționare, precum și acordarea despăgubirilor în tranșe care se întinde pe parcursul multor ani), cât și **de natură administrativă** (întrucât se remarcă faptul că Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților transmite, în continuare, răspunsuri cu depășirea termenului legal și într-un format standard).

De asemenea, au fost și situații în care aplicarea defectuoasă a Legii nr. 9/1998 și a Legii nr. 290/2003 s-a realizat de către comisiile județene, prin emiterea cu întârziere a hotărârilor de acordare a compensațiilor sau refuzul comunicării acestora.

Cât privește prima lege de reconstituire a dreptului de proprietate – **Legea fondului funciar nr. 18/1991** – petenții continuă să ne sesizeze cu privire la tergiversarea întocmirii documentației necesare reconstituirii dreptului de proprietate privată de către comisiile locale de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, la punerea în posesie și emiterea titlurilor de proprietate. În plus, ne-au fost reclamate întârzieri de ani, în executarea hotărârilor judecătorești prin care se recunoaște un drept de proprietate privată și se dispunea reconstituirea dreptului de proprietate de către comisiile locale și cele județene de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, precum și refuzul categoric de a pune în executare astfel de hotărâri.

Ca atare, întrucât suspendarea procedurilor în materie funciară nu s-a aplicat cererilor de reconstituire a dreptului de proprietate privată în care au fost pronunțate hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, au fost întreprinse demersurile necesare pentru aplicarea legii și punerea în executare a unor hotărâri judecătorești care au vizat punerea în posesie, iar într-un caz a fost emisă Recomandarea nr. 14/2013.

Cele mai multe primării sesizate au dat curs solicitărilor instituției Avocatul Poporului cu mari întârzieri. Cu toate acestea, unele cazuri au fost soluționate în favoarea

petenților, în sensul că petenții fie au fost invitați la sediul primăriei în vederea demarării procedurilor de reconstituire a dreptului de proprietate, fie s-au primit asigurări că după realizarea bilanțului fondului funciar se va trece la măsurarea tarlalelor în vederea punerii în posesie a celor îndreptățiți.

În plus, ne-au mai fost sesizate probleme referitoare la: dificultățile întâmpinate de foștii chiriași cu privire la recuperarea contravalorii cheltuielilor necesare și utile efectuate pentru întreținerea unui imobil, de la foștii proprietari cărora, în anul 2006, prin Dispoziția Primarului municipiului București, le-a fost restituit în natura imobilul; respingerea de către Instituția Prefectului Municipiului București a cererii privind acordarea despăgubirilor sau compensațiilor pentru bunurile imobile rămase în Bucovina de Nord; hotărârea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților de a soluționa cu prioritate dosarele care cuprind hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pronunțate doar împotriva Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, deși prevederile art. 41 din Legea nr. 165/2013 fac referire la plata sumelor de bani stabilite prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile, fără a face distincție între hotărârile judecătorești pronunțate în contradictoriu cu Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și alte hotărâri judecătorești.

Totodată, evidențiem faptul că sesizările primite **nu au privit doar legile de restituire a proprietăților, ci au vizat și alte probleme:**

1. Eliberarea autorizației de construire sau de desființare a lucrărilor executate fără respectarea prevederilor Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată.

Pentru clarificarea aspectelor respective, ne-am adresat autorităților publice cu atribuții în domeniu (inspectoratele regionale în construcții și direcțiile de specialitate din primării) în nouă cazuri. Problemele petenților au fost soluționate în mod favorabil și în termenul legal de către: Direcția Regională în Construcții București – Ilfov, Direcția Regională în Construcții Sud Vest Oltenia, Inspectoratul de Stat în Construcții, Primăria orașului Năvodari, județul Constanța, Primăria Sectorului 5 București, Primăria Municipiului București – Direcția Urbanism, Disciplina în Construcții și Afișaj Stradal, Poliția Locală Brăila, Primăria Municipiului Mangalia, județul Constanța, Primăria Municipiului București – Direcția Generală Dezvoltare și Investiții.

În plus, o problemă deosebită a reprezentat-o situația mai multor petenți cărora nu li s-a putut elibera autorizație de construire ca urmare a refuzului repetat al Consiliului General al Municipiului București de aprobare a Planului Urbanistic Zonal pentru Str. Drumul Stegarului – str. Piscul Nou, sector 1.

Urmare a demersului efectuat de instituția Avocatul Poporului, Primăria Municipiului București ne-a comunicat că documentația de urbanism este completată cu toate avizele favorabile solicitate și promovată în dezbaterile Consiliului General al Municipiului București prin semnarea Referatului de specialitate elaborat de către Arhitectul Șef al Municipiului București, cât și prin elaborarea expunerii de motive de către Primarul General al Municipiului București.

De asemenea, în răspunsul autorității s-a precizat că sesizarea petenților a fost înaintată Aparatului Permanent al Consiliului General al Municipiului București, Primarului General al Municipiului București, Comisiei juridice și de disciplină și

Comisiei de urbanism și amenajarea teritoriului din cadrul Consiliului General al Municipiului București și a fost pus, din nou, pe ordinea de zi a ședinței din data de 28 iunie 2013 a Consiliului General al Municipiului București, fără a întruni numărul necesar de voturi pentru a fi aprobat.

Referitor la acest aspect, evidențiem faptul că în perioada 2012–2013 aprobarea Planului Urbanistic Zonal pentru Str. Drumul Stegarului – str. Piscul Nou, sector 1 a fost pus pe ordinea de zi a ședințelor Consiliului General al Municipiului București de trei ori, fără o soluționare favorabilă.

Întrucât problema a rămas nerezolvată la nivelul Primăriei Municipiului București, aceasta a fost supusă atenției Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, care a menționat că, având în vedere că speța semnalată se referă la controlul cu privire la aplicarea legii, a înaintat spre competentă soluționare sesizarea instituției noastre Instituției Prefectului Municipiul București. Aceasta din urmă ne-a comunicat că a solicitat Consiliului General al Municipiului București reanalizarea acestei situații astfel încât Planul Urbanistic Zonal - str. Drumul Stegarului – str. Piscul Nou, sector 1 - să fie supus aprobării, potrivit actelor normative în vigoare.

2. Probleme în materia înscrierii în cartea funciară

Pentru clarificarea aspectelor sesizate, ne-am adresat oficiilor locale de cadastru și publicitate imobiliară, care le-au soluționat cu celeritate (Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Dolj; Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Ilfov; Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară București).

Cu privire la efectuarea măsurătorilor cadastrale, și în acest an, primăriile locale ne-au informat că în bugetul local pentru anul 2013 nu au fost prevăzute cheltuieli pentru acest tip de măsurători, prin urmare nu pot fi realizate modificări topografice în comună, motiv pentru care problemele semnalate de petent nu au putut fi soluționate (Primăria comunei Kogălniceanu, județul Constanța).

3. Solicitarea unor despăgubiri

Petenții au solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului pentru:

- acordarea despăgubirilor din dosarele de daună constituite la companiile de asigurări (autorități sesizate: Comisia de Supraveghere a Asigurărilor; Autoritatea de Supraveghere Financiară);

- exproprieri de teren, cu întârzierea plății despăgubirii aferente (autorități sesizate: Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, Primăria Municipiului București);

- depozitele CEC în vederea achiziționării de autoturisme, constituite până la data de 15 februarie 1992, despăgubiri stabilite prin **Legea nr. 232/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2007 privind despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la CEC în vederea achiziționării de autoturisme** (autoritatea sesizată: Ministerul Finanțelor Publice);

- persoanele care au suferit condamnări cu caracter politic, despăgubiri prevăzute de Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 (autoritatea sesizată: Primăria comunei Hârtiești, județul Argeș).

4. Probleme legate de asociațiile de proprietari și accesul la utilități

Petenții au reclamat și în anul 2013, modalitatea de calcul a cheltuielilor comune în condominii, valoarea facturilor de apă caldă/rece, nereguli în administrarea asociațiilor, calculul întreținerii, cheltuirea banilor asociației – în unele situații ne-am adresat serviciilor pentru sprijinirea asociațiilor de proprietari din cadrul primăriilor (Primăria Sectorului 3 București; Primăria Sectorului 2 București; Poliția Locală Sector 1 București **au răspuns cu întârziere** solicitărilor adresate de Avocatul Poporului).

Pentru clarificarea unor aspecte legate de încheierea unui contract de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și canalizare și de montarea de către proprietari a unor repartitoare de costuri a fost sesizată Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice.

5. Vânzarea spațiilor medicale

Mai mulți petenți au reclamat Comisia de Contestație Cabinete Medicale din cadrul Primăriei Municipiului București deoarece contestațiile depuse împotriva proceselor verbale încheiate în cadrul procedurii de vânzare a spațiilor medicale nu au fost soluționate în termenul legal de 5 zile de la depunerea acestora și, astfel, nu s-au putut încheia contractele de vânzare-cumpărare a spațiilor medicale.

Pentru rezolvarea aspectelor reclamate, am sesizat Primăria municipiului București, iar cu depășirea termenului legal, am fost informați că petenților le-au fost soluționate contestațiile și că au fost încheiate contractele de vânzare – cumpărare a spațiilor medicale respective, cu o singură excepție.

Ulterior, unul dintre petenți a revenit, exprimându-și nemulțumirea că în proiectul contractului de vânzare-cumpărare a spațiului medical ce urma să fie încheiat, suprafața totală era mai mare decât cea din contractul de închiriere. Primăria municipiului București, ne-a răspuns, în termenul legal, că în suprafața totală este inclusă și cota-parte din toate pozițiile cuprinse în Anexa la contractul de închiriere.

De asemenea, au fost reclamate și probleme privind dificultățile create de: executarea silită intervenită ca urmare a neplății ratelor stabilite prin contracte de credit sau de împrumut încheiate între persoanele fizice și instituții financiar-bancare și nebankare, precum și implicarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorului; amplasarea de construcții și instalații aferente sistemului de alimentare cu apă al comunei Prigoria, județul Gorj, pe un teren proprietate privată fără acordul proprietarului; plata de către C.N.V.M. a despăgubirilor civile, astfel cum au fost stabilite prin sentințe penale; diminuarea numărului de călătorii dus-întors sau călătorii simple, acordate pensionarilor care îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de permise de călătorie pe căile ferate române în mod gratuit; refuzul Romtelecom de a acorda reducere la abonamentul de telefonie fixă unor petenți care sunt beneficiari ai **Legii nr. 189/2000 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările ulterioare**; ieșirea din indiviziune, situație aflată pe rolul instanțelor de judecată; lipsa unor răspunsuri din partea societăților comerciale cu privire la diferite probleme; dificultăți privind retragerea sumelor de la CAR de către pensionari; nemulțumirea față de refuzul RADET de a permite debransarea, motivat de faptul că nu mai există niciun apartament debransat în imobilul

respectiv; nemulțumiri față de popririle efectuate asupra salariilor sau pensiilor; nepunerea în executare a hotărârilor judecătorești referitoare la restituirea sumelor depuse la F.N.I. ș.a.

Pentru o serie din aspectele sesizate de petenți, instituția Avocatul Poporului nu a avut competența de a întreprinde demersuri, întrucât nu vizau încălcări ale drepturilor sau libertăților persoanelor fizice de către autoritățile publice. Cu toate acestea, persoanele care ne-au sesizat au primit îndrumările necesare în vederea valorificării drepturilor pretinse, fie pe cale judecătorească, fie prin formularea unor petiții către autoritățile competente. Exemplificăm aici solicitarea de informații referitoare la inițierea unor acțiuni în instanță cu privire la dreptul la moștenire sau alte consultații juridice.

După cum am precizat, în anul 2013, au intervenit o serie de modificări legislative, prin care s-a încercat stabilizarea sistemului de acordare a despăgubirilor, de reconstituire a dreptului de proprietate și de restituire a imobilelor preluate abuziv. Spre exemplificare amintim următoarele două acte normative:

– **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2013 pentru plata eșalonată a despăgubirilor stabilite potrivit dispozițiilor Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, ale Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, precum și ale Legii nr. 393/2006 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea fostului Regat al Sârbilor, Croaților și Slovenilor, în urma aplicării Protocolului privitor la câteva insule de pe Dunăre și la un schimb de comune între România și Iugoslavia, încheiat la Belgrad la 24 noiembrie 1923, și a Convenției dintre România și Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, relativă la regimul proprietăților situate în zona de frontieră, semnată la Belgrad la 5 iulie 1924, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 9/1998, Legii nr. 290/2003 și Legii nr. 393/2006;**

– **Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.**

1. Cât privește Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2013, prin dispozițiile acesteia s-a dispus eșalonarea, pe o perioadă de 10 ani, începând cu anul următor datei emiterii titlului de plată, a despăgubirilor stabilite potrivit dispozițiilor Legii nr. 9/1998, Legii nr. 290/2003 și ale Legii nr. 393/2006, iar plata tranșelor se face începând cu 1 ianuarie 2014.

În preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013 se arată că nepromovarea acesteia ar fi avut drept consecință imposibilitatea menținerii echilibrelor bugetare și în mod implicit nerespectarea angajamentelor interne și internaționale asumate de Guvernul României, inclusiv în ceea ce privește nivelul deficitului bugetar. Se poate aprecia că prin măsurile reglementate, de eșalonare a plăților, Guvernul recunoaște

obligatia de plată a autorității statale și se obligă la plata eșalonată a despăgubirilor stabilite, modalitate de plată impusă de situația de excepție în care se află România în actualul context economic.

Prin **Legea nr. 287/2013** privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013, s-a prevăzut ca acordarea compensațiilor către persoanele îndreptățite să fie suportate din bugetul de stat, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, iar plățile să fie asigurate de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

De asemenea, s-a instituit ca în dosarele de plată complete, constituite ca urmare a aplicării prevederilor Legii nr. 9/1998, republicată, și a Legii nr. 290/2003, plata despăgubirilor să fie efectuată în ordinea cronologică a emiterii:

- ordinelor de către Șeful Cancelariei Primului-ministru în temeiul Legii nr. 9/1998, republicată, respectiv a deciziilor de plată emise de către vicepreședintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților care coordonează aplicarea Legii nr. 9/1998, republicată, Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, și Legii nr. 393/2006;

- respectiv a hotărârilor de către comisiile județene/a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 290/2003.

Termenul de plată a despăgubirilor rămâne afectat, în continuare, de condiția alocării unor sume cu această destinație, iar practica a demonstrat că nealocarea sumelor conduce la prelungirea perioadei de plată.

În legătură cu acest act normativ, evidențiem faptul că instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate privind Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2013 și s-a constatat că dispozițiile acesteia sunt neconstituționale. Pe durata unui termen de 45 de zile de la publicarea deciziei, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013 sunt suspendate de drept, iar dacă, în acest interval legiuitorul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției, respectivele norme juridice își încetează efectele juridice.

2. Referitor la celelalte legi adoptate în domeniul reconstituirii dreptului de proprietate și restituirii unor imobile preluate abuziv, reiterăm faptul că, inițial, prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2012 privind unele măsuri temporare în vederea consolidării cadrului normativ necesar aplicării unor dispoziții din Titlul VII „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente** a fost suspendată, pe o perioadă de 6 luni de la data intrării în vigoare a acestui act normativ (15 martie 2012), emiterea titlurilor de despăgubire, a titlurilor de conversie, precum și procedurile privind evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri, prevăzute de titlul VII „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr. 247/2005.

Ulterior, prin Legea nr. 117/2012 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2012 a fost prelungită perioada de suspendare până la data de 15 mai 2013. Potrivit acestui act normativ, în perioada suspendării, personalul din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților doar a întocmit și a ținut la zi evidența dosarelor de despăgubire, înregistrate în mod legal la aceasta, a înregistrat noi dosare de despăgubiri, a analizat documentația existentă în aceste dosare în vederea

soluționării legale a cererilor de despăgubire și a luat măsurile necesare în scopul inventarierii și arhivării dosarelor de despăgubire depuse de către persoanele îndreptățite.

În aceste condiții, întreaga activitate, desfășurată la nivelul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, de acordare a despăgubirilor în temeiul Legii nr. 247/2005, era practic blocată, iar adoptarea noilor acte normative a venit pe fondul unor așteptări impuse nu numai de blocajul realizat la nivelul autorităților naționale, dar și în temeiul recomandărilor Curții Europene a Drepturilor Omului, impuse prin Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României.

Astfel, la data de 20 mai 2013 a intrat în vigoare Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.

Pe de-o parte, trebuie subliniat faptul că, Legea nr. 165/2013 nu aduce în plan legislativ o problemă care până în momentul adoptării nu a mai fost reglementată, ci, dimpotrivă, a modificat acte normative vechi. Menționăm aici, Legea fondului funciar nr. 18/1991, dar și Legea nr. 10/2001, și având în vedere anul în care acestea au fost adoptate, noile termene în care legiuitorul a impus să fie soluționate cererile depuse în urmă cu 22 de ani sau 12 ani, nu par a fi rezonabile, întrucât se mărește foarte mult, în mod nejustificat, fără criterii obiective, perspectiva rezolvării conflictelor ivite în materia restituirii imobilelor.

Problema termenelor instituite poate fi supusă unor critici, dacă avem în vedere că prin art. 33 din Legea nr. 165/2013, legiuitorul a stabilit că entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înregistrate și nerezolvate până la data intrării în vigoare a acestei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, astfel: a) în termen de 12 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de până la 2.500 de cereri; b) în termen de 24 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2.500 și 5.000 de cereri; c) în termen de 36 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5.000 de cereri.

După cum se poate observa, termenul inițial de 60 de zile de la înregistrarea notificării sau, după caz, de la data depunerii actelor doveditoare în care unitatea deținătoare era obligată să se pronunțe, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, asupra cererii de restituire în natură, a fost modificat, iar noile termene curg de la data de 1 ianuarie 2014.

Întrucât noile dispoziții impun termene diferite de soluționare a cererilor depuse în temeiul Legii nr. 10/2001, în funcție de gradul de încărcare a autorităților publice competente să le soluționeze și de numărul de cereri rămase nerezolvate, acest criteriu de diferențiere impus nu poate fi considerat ca fiind obiectiv și rezonabil. În condițiile date, exista posibilitatea ca statul să dispună anumite măsuri pentru suplimentarea personalului competent să soluționeze cererile de restituire, încât termenul de rezolvare să fie același, iar toate persoanele prevăzute de ipoteza normei să beneficieze de un tratament egal, din moment ce sunt în situații identice.

Pe de altă parte, Legea nr. 165/2013 nu constituie o reglementare unică și unitară în materia restituirii bunurilor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, întrucât au fost păstrate în vigoare mai multe reglementări paralele cuprinse în acte

normative adoptate încă din anul 1991. Or, acest lucru nu este în acord cu recomandările cuprinse în Hotărârea-pilot a Curții Europene a Drepturilor Omului din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, referitoare la refacerea în totalitate a legislației în materie (a se vedea, paragraful 235 al Hotărârii-pilot).

Curtea Europeană a apreciat că se impune modificarea mecanismului de restituire (aplicabil la nivelul anului 2010), prin implementarea urgentă a unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, care să poată menține un just echilibru între diferitele interese în cauză (paragraful 232 al Hotărârii-pilot). Astfel, CEDO a făcut recomandări în sensul adoptării unor proceduri simplificate și efective, pe baza unei legislații și practici administrative și judecătorești coerente, pentru a asigura soluționarea rapidă a miilor de solicitări de restituire.

Or, procedura de acordare a măsurilor reparatorii stabilită prin Legea nr. 165/2013 este nu doar greoaie, ci și de lungă durată. În plus, aceasta nu conduce la pronunțarea unor soluții concrete și finale în perioade scurte de timp, în dosarele nerezolvate de ani de zile.

În contextul celor de mai sus, dreptul de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituție, apare ca fiind iluzoriu în condițiile în care este supus unor ingerințe din partea legiuitorului care nu răspund exigențelor de legalitate și proporționalitate între interesele generale și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale indivizilor.

Menționăm că, potrivit art. 4 din Legea nr. 165/2013 *„Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor, precum și cauzelor aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului suspendate în temeiul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, la data intrării în vigoare a prezentei legi”*.

În materia fondului funciar, prin art. 7 din Legea nr. 165/2013 s-a stabilit că până la întocmirea situației centralizatoare la nivel local, se suspendă emiterea hotărârilor de validare/invalidare de către comisiile județene de fond funciar sau, după caz, de către Comisia de Fond Funciar a Municipiului București, eliberarea titlurilor de proprietate, punerea în posesie de către comisiile locale de fond funciar, precum și orice alte proceduri administrative în domeniul restituirii fondului funciar, dispoziții care nu sunt aplicabile în cazul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile.

Referitor la o parte din reclamațiile depuse de petenți, au fost efectuate demersuri în urma cărora unele probleme au fost soluționate în mod favorabil, în timp ce altele nu au primit un răspuns favorabil. Trebuie subliniat că pentru o soluționare favorabilă a dosarelor, foarte importantă este disponibilitatea autorităților de a acorda sprijin instituției Avocatul Poporului.

FIȘA DE CAZ:

Dosar nr. 207/2013: Alexandru (nume fictiv) s-a adresat Secretariatului General al Guvernului solicitând informații în legătură cu diminuarea cuantumului despăgubirilor acordate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre

România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată, modificată și completată. Instituția menționată a comunicat petentului că a solicitat Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților formularea unui răspuns la problema sesizată de petent.

În urma sesizării acestei autorități, ni s-a comunicat că Hotărârea nr. 11/21.05.2001 emisă de Comisia pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 din cadrul Instituției Prefectului – Județul Giurgiu, a fost validată prin Ordinul nr. 4803/21.09.2005, iar diminuarea cuantumului despăgubirilor s-a efectuat conform art. 5 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1643/2004 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 94/2004 privind reglementarea unor măsuri financiare, referitoare la măsuri de finalizare a aplicării Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată.

Dosar nr. 395/2013: Maria (nume fictiv) și-a exprimat nemulțumirea față de modificarea cotei de curte ce i se cuvine, respectiv **11,49 mp**, susținând că modul de calcul nu este corect, iar în acest sens, ne-a transmis copia unei fișe de calcul din 1 iunie 2000, în care era înscrisă cota parte din curte și grădină determinată proporțional cu suprafața locativă deținută de **5,57 mp**.

Pentru soluționarea problemei cu care s-a confruntat petenta au fost necesare două demersuri, întrucât inițial Administrația Fondului Imobiliar ne-a comunicat că pentru o definitivare a situației sesizate de petentă, ar fi fost necesar ca aceasta să prezinte documentația cadastrală a apartamentului deținut în proprietate, avizată de O.C.P.I. București, din care să rezulte suprafața terenului liber de construcții (curte). Ulterior, din discuțiile purtate cu reprezentanta autorității, a rezultat că, pentru evitarea tuturor neclarităților legate de suprafața curții, se impune o cercetare la fața locului, în vederea efectuării operațiunilor de măsurare.

În urma deplasării la locuința petentei, reprezentanta autorității a precizat că urmare a verificării contractelor de vânzare-cumpărare și a măsurărilor efectuate curții de la adresa petentei s-a procedat la modificarea cotei de curte ce i se cuvine acesteia, stabilindu-se ca începând cu data de 1 iunie 2012 cota să fie de 4,63 mp.

Dosar nr. 1273/2013: Cristina (nume fictiv) a revenit la instituția Avocatul Poporului în vederea soluționării dificultăților întâmpinate cu privire la **reconstituirea dreptului de proprietate privată pentru suprafața de 5,12 ha** (din care 3,78 ha teren agricol a fost stabilită prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă din anul 1991). Această problemă a fost supusă atenției instituției Avocatul Poporului și în anul 2011, iar în anul 2012, s-a dispus de Avocatul Poporului efectuarea unei anchete la Primăria comunei Șinca, județul Brașov. Cu această ocazie, reprezentanții autorității ne-au asigurat că se întreprind demersurile necesare pentru punerea în posesie a petentei, termenul limită pentru finalizarea tuturor operațiunilor din cadrul Proiectului european CESAR – „Proiect pentru Completarea Sprijinului Financiar Acordat de Uniunea Europeană pentru Restructurarea Agriculturii”, fiind stabilit la data de **07 decembrie 2012**.

Cu toate acestea, petenta a revenit în anul 2013 susținând că încă nu s-a realizat punerea în posesie, motiv pentru care am sesizat, din nou, Primăria comunei Șinca, județul Brașov, iar în lipsa unui răspuns concret, au fost solicitate lămuriri **Agenției Naționale de**

Cadastru și Publicitate Imobiliară, cu privire la termenul limită de finalizare a lucrărilor de implementare a Proiectului CESAR.

Din răspunsul acestei autorități a rezultat că în unitatea administrativ-teritorială Șinca, județul Brașov se desfășoară lucrările de înregistrare sistematică a imobilelor, în cadrul proiectului CESAR, însă în lucrările acestuia nu sunt incluse și punerile în posesie ale solicitanților de terenuri conform legilor funciare. În plus, prin derularea proiectului nu s-a împiedicat îndeplinirea de către primărie a obligațiilor de punere în posesie și întocmire a documentațiilor în vederea emiterii titlurilor de proprietate.

Întrucât, ni s-a comunicat că punerea în executare a unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile nu poate fi condiționată de executarea lucrărilor de cadastru sistematic pe teritoriul unei unități administrativ-teritoriale, Avocatul Poporului a apreciat necesară emiterea **Recomandării nr. 11/2013**, prin care i s-a precizat **primarului comunei Șinca** – județul Brașov, ca în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, în calitate de președinte al Comisiei locale Șinca pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor să dispună demararea procedurilor legale pentru reconstituirea dreptului de proprietate privată, conform hotărârii judecătorești.

În urma Recomandării, primarul comunei Șinca a transmis petentei invitația pentru a se prezenta în data de 24 septembrie 2013 la sediul primăriei, în vederea demarării procedurii de reconstituire a dreptului de proprietate.

Dosar nr. 4292/2013: Cornelia (nume fictiv) s-a adresat Primăriei comunei Săcuieu – județul Cluj solicitând predarea Titlului de proprietate nr. 21335/07.12.2010, respectiv eliberarea unor copii certificate ale mai multor documente.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Primăria comunei Săcuieu – județul Cluj ne-a comunicat că petenta a fost pusă în posesie, urmând să ridice titlul de proprietate, dar sora sa a solicitat Comisiei județene de fond funciar din cadrul Instituției Prefectului Județului Cluj anularea titlului de proprietate și înscrierea tuturor moștenitorilor. Întrucât situația nu a fost clarificată cu ocazia întâlnirii solicitate de primărie cu toți moștenitorii, titlul de proprietate a fost reținut până la clarificarea situației juridice dintre moștenitori, iar în prezent, pe rolul instanței se află cauza privind ieșirea din indiviziune dintre cele două surori.

Dosar nr. 4841/2013: Aurel (nume fictiv) ne-a sesizat în legătură cu neacordarea despăgubirilor aferente acordate într-un dosar de daune, motivat de faptul că nu a făcut dovada proprietății bunului avariat, în condițiile în care petentul a transmis contractul de vânzare – cumpărare a vehiculului.

În urma demersurilor efectuate de instituția Avocatul Poporului, Autoritatea de Supraveghere Financiară ne-a informat că despăgubirea aferentă dosarului de daune i-a fost achitată petentului.

Dosar nr. 5089/2013: Maria (nume fictiv) s-a adresat instituției Avocatul Poporului și ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare a art. 44 din Constituția României, privind dreptul de proprietate privată.

Astfel, petenta reclamă faptul că, deși prin Protocolul de predare-preluare din data de 26 iunie 2012, în conformitate cu Dispoziția nr. 15884 din 6 aprilie 2012 a Primarului General al Municipiului București, i-a fost restituit, în natură, un teren în suprafață de 160 mp situat în municipiul București, sectorul 2, accesul spre proprietatea sa era obstrucționat

întrucât respectivul teren nu avea acces direct la drumul public, în fața acestuia aflându-se o platformă betonată cu destinația de parcare de reședință.

Petenta a solicitat Primăriei Sector 2 București eliberarea unui certificat de urbanism în vederea construirii pe respectivul teren, solicitare ce a primit avizul negativ din partea primăriei, întrucât terenul nu avea acces direct la drumul public. Având în vedere faptul că, terenul adiacent proprietății petentei este în domeniul public al municipiului București aflat în administrarea Administrației Domeniului Public Sector 2 (ADP Sector 2), petenta a fost îndrumată să se adreseze ADP Sector 2 pentru a-i fi eliberat un acord de principiu pentru execuție cale de acces spre proprietatea sa.

Întrucât situația petentei nu a fost soluționată favorabil, aceasta a sesizat instituția Avocatul Poporului.

Pentru clarificarea situației prezentate am sesizat Administrația Domeniului Public Sector 2. În urma demersului întreprins, ni s-a comunicat faptul că, accesul spre teren va fi asigurat în momentul în care petenta va obține autorizația de construire pentru împrejmuirea acestuia.

Față de răspunsul primit am considerat necesar să sesizăm conducerea Primăriei Sector 2 București. Ca urmare a demersului efectuat, Primăria Sector 2 București ne-a transmis spre știință răspunsul comunicat petentei prin care i se aducea la cunoștință faptul că este necesar să se adreseze A.D.P. Sector 2 în vederea eliberării acordului privind accesul spre proprietatea sa. După eliberarea acordului de acces de către A.D.P. Sector 2, petenta urmează a-l prezenta Primăriei Sector 2 București în vederea eliberării certificatului de urbanism de împrejmuire al terenului respectiv.

Având în vedere răspunsurile contradictorii primite din partea instituțiilor statului implicate în soluționarea cererii petentei, în data de 14 octombrie 2013 a fost efectuată o anchetă la nivelul Primăriei Sector 2 București.

În cadrul anchetei am fost informați că petenta a fost primită în audiență de conducerea primăriei și i s-au adus la cunoștință care sunt demersurile necesare pentru rezolvarea situației. În plus, ADP Sector 2 eliberase deja acordul de principiu pentru execuție cale de acces către proprietatea în cauză.

Întrucât terenul care va servi la crearea unei căi de acces la artera de circulație face parte din domeniul public al Municipiului București, petenta urmează să se adreseze Primăriei Municipiului București pentru a solicita crearea respectivei căi de acces.

Ulterior anchetei, Primăria Sectorului 2 București a eliberat petentei Certificatul de urbanism pentru împrejmuirea terenului.

Dosar nr. 7403/2013: Mioara (nume fictiv) a solicitat intervenția instituției Avocatul Poporului întrucât nu a primit răspuns la petiția redirecționată către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților de Ministerul Finanțelor Publice – Direcția de comunicare, relații publice, mass-media și transparență.

Ca răspuns la sesizarea adresată, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților ne-a comunicat că a solicitat petentei să completeze documentația depusă în vederea efectuării plății potrivit Hotărârii nr. 97/21.08.2008, emisă de Comisia pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, din cadrul Instituției Prefectului – Județul Brașov, pe numele tatălui său, cu certificatul acestuia de deces și cu certificatul de moștenitor al petentei. De asemenea, în ceea ce privește plata compensațiilor, am fost informați că aceasta se va

realiza potrivit prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 10/2013, iar plata tranșelor se face începând cu 1 ianuarie 2014.

Dosar nr. 7690/2013: Grigore (nume fictiv) a reclamat instituției Avocatul Poporului faptul că nu i-au fost acordate despăgubirile aferente exproprierii unei suprafețe de 265 mp teren, situat în localitatea Tunari, județul Ilfov.

În urma demersurilor întreprinse de către instituția Avocatul Poporului, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România ne-a comunicat că suma reprezentând despăgubirile aferente exproprierii a fost deblocată, iar pentru încasarea acesteia petentul trebuie să se prezinte la CEC BANK Agenția Lipscani.

Dosar nr. 8582/2013: Mai mulți petenți s-au adresat Inspectoratului de Stat în Construcții cu privire la problemele cauzate de construirea unui imobil pe terenul din vecinătate. De asemenea, petenții precizează că autoritatea în cauză a constatat încălcarea prevederilor legale, motiv pentru care s-au inițiat procedurile necesare în vederea aplicării prevederilor art. 32 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată („În cazul în care persoanele sancționate contravențional au oprit executarea lucrărilor, dar nu s-au conformat în termen celor dispuse prin procesul-verbal de constatare a contravenției, potrivit prevederilor art. 28 alin. (1), organul care a aplicat sancțiunea va sesiza instanțele judecătorești pentru a dispune, după caz: lit. b) desființarea construcțiilor realizate nelegal”).

În urma demersurilor efectuate cu solicitarea de a ni se comunica dacă au fost sesizate instanțele judecătorești, pentru a dispune desființarea construcției realizate nelegal, astfel cum prevede legea, Inspectoratul de Stat în Construcții ne-a informat că s-a depus cerere de chemare în judecată la Judecătoria Sectorului 5.

Dosar nr. 8585/2013: Marius (nume fictiv) s-a adresat instituției Avocatul Poporului și a reclamat faptul că activitatea Asociației de Proprietari este practic paralizată din cauza faptului că nici președintele, nici administratorul, nici comitetul executiv și nici comisia de cenzori nu își mai exercită atribuțiile. De asemenea, a reclamat nerespectarea de către societatea S.C. AQUATIM S.A. a prevederilor art. 35 alin. (1) din Contractul – cadru de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Ordinul nr. 90/2007, potrivit căruia modificarea contractelor existente se va face în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentului contract-cadru, cu respectarea dispozițiilor acestuia. Urmare a demersului efectuat, Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice ne-a informat că societatea S.C. AQUATIM S.A. a încheiat **un nou contract de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare cu reprezentantul asociației de proprietari.**

De asemenea, Primăria municipiului Timișoara ne-a informat că pentru verificarea aspectelor semnalate de petentă referitoare la activitatea Asociației de Proprietari, consilierii Compartimentului Relaționare cu Asociațiile de Proprietari l-au invitat pe președintele asociației de proprietari la sediul primăriei, iar rezultatele verificării și măsurile impuse asociației îi vor fi comunicate în cel mai scurt timp.

Totodată, petentei i s-a recomandat organizarea unei adunări generale, la care pot participa și reprezentanții primăriei pentru acordarea consultației juridice necesare.

SECȚIUNEA a 2-a

MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ A MUNCII

În cadrul domeniului, în anul 2013, au fost analizate **280 de petiții** în contextul unei posibile încălcări a dreptului la muncă și protecția socială a muncii, prevăzut de art. 41 din Constituție.

Facem precizarea că, în conformitate cu atribuțiile conferite de Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost necesară intervenția instituției Avocatul Poporului doar pentru o parte din petițiile înregistrate, întrucât cele mai multe persoane au sesizat încălcarea dreptului la muncă și protecția socială a muncii de către angajatori – persoane de drept privat. Persoanele astfel vătămate în dreptul la muncă, în funcție de problemele reclamate, au fost îndrumate să se adreseze fie instanțelor de judecată competente material și teritorial, fie inspectoratelor teritoriale de muncă, iar ulterior, dacă se impunea, să revină la instituția Avocatul Poporului în condițiile Legii nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, în numeroase cazuri, în care petenții pretindeau încălcarea dreptului la muncă sau a drepturilor privind protecția socială a muncii, aceștia erau deja implicați în procese aflate pe rolul instanțelor de judecată și, prin urmare, au fost îndrumați să parcurgă etapele procesuale legale.

Prin petițiile soluționate fără deschidere de dosar, în domeniul relațiilor de muncă au fost sesizate următoarele probleme:

- neplata salariilor angajaților unor societăți comerciale;
- practica unor angajatori de a exercita presiuni asupra angajaților în vederea încetării contractului de muncă prin depunerea demisiei sau prin acordul părților;
- modul de efectuare a concedierilor individuale sau colective;
- neacordarea concediilor legale cuvenite;
- depășirea orelor legale de program, fără acordarea compensațiilor cuvenite de către angajatori;
- nepunerea în executare a unei hotărâri judecătorești prin care s-a stabilit reîncadrarea petentului în funcția publică din care a fost eliberat și plata drepturilor salariale de care ar fi beneficiat;
- posibile tergiversări din partea unor instituții publice referitoare la plata unor sume prevăzute în titluri executorii, având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar;
- contestarea unor decizii ale Agențiilor locale pentru ocuparea forței de muncă prin care s-a dispus încetarea acordării indemnizațiilor de șomaj și recuperarea debitului creat;
- suspendarea prin Ordin al Ministrului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice a raportului de serviciu din funcția de inspector șef adjunct în domeniul relațiilor de muncă din cadrul Inspectoratului Teritorial de Muncă, pe perioada cercetării administrative, la propunerea motivată a comisiei de disciplină.

– contestarea unor decizii de concediere și obligarea angajatorului la plata unor despăgubiri egale cu salariile indexate, majorate și reactualizate și cu celelalte drepturi de care ar fi beneficiat salariatul și repunerea acestuia în situația anterioară emiterii actului de concediere.

Referitor la contestarea deciziilor de concediere și obligarea angajatorului la plata unor despăgubiri egale cu salariile indexate, majorate și reactualizate, menționăm că, în conformitate cu prevederile art. 80 alin. (1) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare, competența aparține instanței de judecată. Astfel, în cazul în care se constată că decizia de concediere a fost nelegală și netemeinică, instanța poate dispune anularea acesteia și obligarea angajatorului la plata despăgubirilor egale cu salariile indexate, majorate și reactualizate și cu celelalte drepturi de care ar fi beneficiat salariatul.

Potrivit art. 80 din Codul muncii, republicat, se constată faptul că anularea actului de concediere conduce automat și la obligarea angajatorului la plata despăgubirilor către salariat, în cuantumul cărora intră toate sumele de care ar fi beneficiat salariatul dacă nu era concediat.

Anularea concedierii, însă, nu conduce implicit și la repunerea părților în situația anterioară emiterii actului de concediere, ci este necesară, pentru această soluție, solicitarea expresă a salariatului, formulată prin însăși cererea de chemare în judecată. În cazul în care salariatul nu solicită repunerea în situația anterioară emiterii actului de concediere, contractul individual de muncă va înceta de drept la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești.

Precizăm că, pentru a se asigura protejarea ambelor părți în litigiu, cererea de repunere în situația anterioară se poate face doar în fața instanței care analizează concedierea și doar instanța astfel sesizată poate dispune reintegrarea. Prin aceasta, legiuitorul a încercat să asigure protejarea ambelor părți în litigiu, pentru a nu da posibilitatea salariatului să formuleze astfel de cereri și după soluționarea contestației, fapt care l-ar pune pe angajator în fața unei situații cu totul defavorabile, deoarece ar exista o incertitudine ce ar trena în timp, salariatul putând solicita reintegrarea oricând în termenul de prescripție și putând solicita, totodată, despăgubiri și după data pronunțării hotărârii prin care a fost anulată concedierea.

Mai mulți petenți au reclamat probleme care au condus la efectuarea unor demersuri în vederea clarificării situațiilor expuse, privind:

- plata salariilor restante angajaților Institutului Național de Cercetare Dezvoltare pentru Utilaj Petrolier - IPCUP Ploiești;
- tergiversarea soluționării dosarelor depuse pentru acordarea indemnizației de șomaj și plata acesteia;
- nedeclararea accidentelor de muncă de către angajatori Inspectoratelor Teritoriale de Muncă;
- posibile tergiversări din partea unor instituții publice care au fost sesizate cu privire la conflicte de muncă de a răspunde petiționarilor în termenul legal;
- refuzul unor autorități publice de a organiza examen pentru promovarea în clasă a funcționarilor publici de execuție;
- desfacerea contractului de muncă a unor persoane care au depus plângeri împotriva angajatorului la Inspectoratul Teritorial de Muncă;

- nerecunoașterea și neacordarea drepturilor cuvenite persoanelor afectate de boli profesionale;

- aplicarea abuzivă a unor sancțiuni disciplinare;

- refuzul eliberării unor înscrisuri din dosarul personal înregistrat la angajator.

Pentru a clarifica aspectele prezentate de petenți, instituția Avocatul Poporului a sesizat autoritățile administrației publice competente: Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice – Inspekția Muncii; Ministerul Economiei; Ministerul Educației Naționale; Inspectoratele Teritoriale de Muncă, Agenția Națională a Funcționarilor Publici; Camera Agricolă Județeană Prahova; Inspectoratele Școlare Județene; Centrul Medico – Social de Psihiatrie Nucet; Școala nr. 30 din București „Grigorie Ghica Voievod”; Școala cu clasele I-VIII Beciu, județul Teleorman; Școala Gimnazială Vadu-Pășii, județul Buzău; Administrația Bazinală de Apă Prut-Bârlad; Societatea Română de Televiziune.

Astfel, pentru a veni în sprijinul petenților care sesizau posibile încălcări ale dreptului la muncă și protecția socială a muncii, în cadrul domeniului de activitate Proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe au fost efectuate demersuri în 22 de dosare la instituțiile publice reclamate.

În numeroase situații în care petenții pretindeau că autoritățile publice tergiversau sau chiar refuzau soluționarea petițiilor prin care aceștia sesizau încălcarea dreptului la muncă sau a drepturilor privind protecția socială a muncii, în urma intervenției instituției Avocatul Poporului s-a constatat că plângerile îndreptate împotriva respectivelor instituții publice nu au fost întemeiate. Față de acestea, subliniem două excepții, și anume cazul Inspectoratului Școlar al Județului Giurgiu care a încălcat prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că nu a răspuns unor cereri și cazul Inspectoratului Teritorial de Muncă Prahova, care a comunicat răspunsul petentului cu depășirea termenului legal de soluționare a petițiilor.

În primul caz, Inspectoratul Școlar al Județului Giurgiu nu a răspuns petentului deși avea obligația legală să comunice în termenul legal un răspuns, indiferent dacă acesta era favorabil sau nefavorabil.

În cel de-al doilea caz s-a constatat că Inspectoratul Teritorial de Muncă Prahova a răspuns petentului cu depășirea termenului legal, întrucât în perioada 10.08 – 23.08.2013 societatea comercială unde urma să se efectueze un control a avut oprită activitatea, iar administratorul societății nu era în țară. Prin urmare, inspectorii de muncă nu au avut posibilitatea să finalizeze controlul în vederea comunicării către petent a unui răspuns complet în termenul legal de 30 de zile. Totodată, am fost informați cu privire la faptul că, depășirea termenului de răspuns s-a realizat cu aprobarea conducerii Inspectoratului Teritorial de Muncă Prahova.

Ca și în anii precedenți, și în anul 2013 s-a observat faptul că atât Inspectoratele Teritoriale de Muncă cât și Inspekția Muncii au răspuns prompt și, în cele mai multe cazuri, favorabil sesizărilor petenților, dispunând măsurile legale care s-au impus.

Pentru a clarifica situațiile prezentate de petenți, instituția Avocatul Poporului a sesizat în 8 cazuri Inspectoratele Teritoriale de Muncă și în 3 cazuri Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale – Inspekția Muncii.

De asemenea, Avocatul Poporului a sesizat Agenția Națională a Funcționarilor Publici, pentru a clarifica situația unei petente care susținea faptul că i se îngreșează de către Primăria Sectorului 2 București dreptul de a participa la concursul de promovare în clasă.

Potrivit prevederilor art. 68 alin. (1) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, promovarea în clasă este modalitatea specifică de dezvoltare a carierei funcționarilor publici de execuție, care, în urma dobândirii unei diplome de studii de nivel superior, au dreptul de a participa la examenul organizat pentru ocuparea unei funcții publice într-o clasă superioară celei în care sunt încadrați, dacă studiile absolvite sunt în specialitatea în care își desfășoară activitatea sau dacă autoritatea ori instituția publică apreciază că studiile sunt utile pentru desfășurarea activității.

Agenția Națională a Funcționarilor Publici a susținut că din interpretarea art. 68 alin. (1) din Legea nr. 188/1999, rezultă că, dreptul de a promova în clasă este un drept de carieră conferit exclusiv funcționarilor publici, respectiv persoanelor care au fost numite în funcții publice, și care, ulterior dobândirii acestei calități, au absolvit o formă de învățământ superior de lungă durată, studii universitare de licență sau o formă de învățământ superior de scurtă durată.

Prin urmare, situația petentei nu a putut fi soluționată favorabil, întrucât aceasta era absolventă de studii superioare de lungă durată la momentul la care a participat la concursul pentru ocuparea unui post de inspector corespunzător studiilor medii, ceea ce a reprezentat o manifestare de voință a sa pentru ocuparea respectivei funcții. Astfel, petenta nu are posibilitatea de a participa la concursul de promovare în clasă, însă fiind absolventă de studii universitare de licență, funcționarul public poate ocupa o funcție publică de execuție de clasa I doar prin concurs de recrutare, cu respectarea prevederilor art. 54 și ale art. 57 alin. (5) din Legea nr. 188/1999, republicată.

O problemă deosebită cu care instituția Avocatul Poporului a fost sesizată a reprezentat-o situația angajaților Institutului Național de Cercetare Dezvoltare pentru Utilaj Petrolier - IPCUP Ploiești, care nu și-au mai primit salariile de peste doi ani.

Aceștia au sesizat instituția Avocatul Poporului atât în anul 2012, cât și în anul 2013, însă problemele nu au putut fi soluționate favorabil. Pentru a veni în sprijinul salariaților, Avocatul Poporului a întreprins o serie de demersuri la Ministerul Economiei și la Ministerul Educației Naționale. Menționăm faptul că, până la data de 30 aprilie 2013 Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Utilaj Petrolier Ploiești a funcționat sub autoritatea Ministerului Economiei, iar după această dată, prin Hotărârea de Guvern nr. 185/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, IPCUP Ploiești a trecut în coordonarea Ministerului Educației Naționale.

În urma demersurilor efectuate am fost informați că urmează a se identifica soluții viabile de asigurare a locurilor de muncă, a continuării activității institutului, cât și clarificarea situației drepturilor salariale ale angajaților.

Legislația în baza căreia au fost analizate petițiile adresate instituției Avocatul Poporului a fost reprezentată de următoarele acte normative: Codul Muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 76/2002 privind

sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale; Legea nr. 230/2011 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar; Hotărârea Guvernului nr. 500 din 18 mai 2011 privind registrul general de evidență a salariaților; Legea nr. 283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 77/2013: Ion (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcare a dreptului său la muncă și la protecția socială a muncii. Astfel, petentul își exprimă nemulțumirea față de modul de organizare, de către Primăria municipiului Galați, a concursului pentru ocuparea postului de director la Cantina de Ajutor Social Galați. De asemenea, petentul susține că s-a adresat primăriei pentru a solicita informații cu privire la desfășurarea concursului, însă nu a primit răspuns.

Față de acestea am considerat necesar să sesizăm conducerea Primăriei municipiului Galați pentru clarificarea situației create, care ne-a comunicat că s-a răspuns petentului în scris la petițiile sale, iar dosarul pentru concurs a fost respins întrucât nu îndeplinește condițiile de ocupare a funcției – vechime în domeniul studiilor superioare absolvite minimum 3 ani.

Dosar nr. 2855/2013: Salariații Institutului de Cercetare – Dezvoltare Utilaj Petrolier IPCUP Ploiești au sesizat în mai multe rânduri instituția Avocatul Poporului în contextul art. 41 și art. 52 din Constituția României, privind munca și protecția socială a muncii și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

Astfel, petenții au reclamat faptul că nu și-au încasat de peste doi ani drepturile salariale cuvenite în calitate de salariați ai Institutului Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Utilaj Petrolier IPCUP Ploiești.

În acest context, Avocatul Poporului a sesizat în anul 2012 Ministerul Economiei, care ne-a comunicat faptul că s-au depus eforturi pentru „stabilirea unor măsuri care vizează atât viitoarea formă juridică a institutului, inclusiv modul de funcționare, precum și inițiative legislative ce vor asigura cadrul legal de aplicare a acestora, avându-se în vedere și soluționarea drepturilor salariale neacordate până în prezent”.

În anul 2013, petenții au revenit la instituția Avocatul Poporului și ne-au informat cu privire la faptul că problemele cu care se confruntă nu au fost soluționate favorabil.

Având în vedere situația dificilă cu care se confruntă salariații IPCUP Ploiești, precum și prevederile pct. 68 din Anexa nr. 2 din Hotărârea de Guvern nr. 47/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, potrivit căreia IPCUP Ploiești funcționa sub autoritatea Ministerului Economiei, în data de 26 aprilie 2013 a fost efectuată o **anchetă** la Ministerul Economiei.

În urma discuțiilor purtate cu reprezentanții instituției publice am fost informați că Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Utilaj Petrolier IPCUP Ploiești a ajuns

într-o situație dificilă nu numai din cauza reducerii activităților în domeniu, ci și a problemelor sociale cu care acesta s-a confruntat sau efectelor executării silite și popririi conturilor bancare, dar și din cauza legislației în vigoare care nu prevede o posibilă reorganizare a institutului, inclusiv dizolvarea acestuia în cazul în care situația o impune.

Totodată, s-a menționat că, IPCUP Ploiești urma să treacă din coordonarea Ministerului Economiei în coordonarea Ministerului Educației Naționale, astfel cum prevăd dispozițiile art. 5 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative.

De asemenea, pentru clarificarea situației Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Utilaj Petrolier IPCUP Ploiești, a fost efectuată o **anchetă** de către reprezentanții Biroului Teritorial Ploiești al Avocatului Poporului, la Instituția Prefectului – Județul Prahova. În urma demersurilor efectuate reprezentanții instituției Avocatul Poporului au fost informați cu privire la existența notei de fundamentare și a anexei la proiectul de hotărâre de guvern prin care urma să se facă trecerea în coordonarea Ministerului Educației Naționale a IPCUP Ploiești.

Având în vedere faptul că, în data de 30 aprilie 2013 prin Hotărârea de Guvern nr. 185/2013, IPCUP Ploiești a trecut în coordonarea Ministerului Educației Naționale, am considerat oportun să efectuăm o **anchetă** la respectivul minister.

În urma discuțiilor purtate cu reprezentanții Ministerului Educației Naționale am fost informați că urmează a se identifica soluții viabile de asigurare a locurilor de muncă, a continuării activității institutului, cât și clarificarea situației drepturilor salariale ale angajaților.

Totodată, am fost informați că, în vederea redresării situației IPCUP Ploiești, Ministerul Educației Naționale a inițiat două propuneri de reorganizare a IPCUP care au fost discutate cu Ministrul Finanțelor și cu Ministrul Justiției, urmând a se continua demersurile inițiate.

Dosar nr. 7012/2013: Tudor (nume fictiv) fost profesor la Școala cu clasele I-VII „Savin Popescu” din municipiul Giurgiu s-a adresat instituției Avocatul Poporului și ne-a solicitat „efectuarea demersurilor necesare revocării Dispoziției nr. 71 din 28 martie 2012, prin constatarea nulității absolute și repunerea în drepturile legale, în starea și situația anterioară emiterii acestui act, cu respectarea drepturilor de vechime în muncă și a drepturilor salariale corespunzătoare perioadei pentru care această decizie a produs efecte”. Prin Dispoziția nr. 71 din 28 martie 2012 conducerea Școlii cu clasele I – VIII “Savin Popescu” Giurgiu a dispus încetarea raportului de muncă al petentului, în conformitate cu prevederile art. 280 alin. (2) din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare și art. 248 alin. (1) lit. e) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Deoarece petentul nu a adus dovezi cu privire la cele menționate, acestuia i-au fost aduse la cunoștință prevederile Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului și a fost informat că poate reveni la instituția Avocatul Poporului cu o petiție care să conțină materiale probante, veridice și concludente care să constituie o bază documentară pentru o eventuală intervenție din partea Avocatului Poporului.

Întrucât din cele susținute de petent a reieșit faptul că s-a adresat atât Ministerului Educației Naționale, cât și Inspectoratului Școlar Județean Giurgiu, în data de 29 iulie 2013 am contactat telefonic reprezentanții celor două instituții publice pentru a solicita informații suplimentare cu privire la cele menționate de petent.

Reprezentanții Ministerului Educației Naționale ne-au transmis copiile adreselor prin care au informat petentul cu privire la faptul că acesta avea posibilitatea, potrivit prevederilor art. 280 alin. (8) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, să conteste în termen de 15 zile de la comunicare, decizia de concediere la colegiul de disciplină de pe lângă inspectoratul școlar.

În urma discuțiilor purtate cu reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean Giurgiu nu a rezultat cu certitudine că petentul ar fi depus cerere de anulare a deciziei de concediere, așa cum susține în petițiile adresate instituției Avocatul Poporului și, prin urmare, am solicitat petentului să ne transmită copiile confirmărilor de primire a scrisorilor înaintate Inspectoratului Școlar.

Potentul a revenit la instituția Avocatul Poporului și ne-a comunicat înscrisurile solicitate, în baza cărora am sesizat conducerea Inspectoratului Școlar Județean Giurgiu, care ne-a înaintat dosarul petentului.

Având în vedere că reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean Giurgiu nu au făcut dovada faptului că au dat curs solicitărilor petentului, ci doar ne-au transmis copii ale referatelor, declarațiilor, proceselor-verbale încheiate de conducerea Școlii cu clasele I – VIII “Savin Popescu” Giurgiu, din care reiese situația ce a dus la emiterea Dispoziției de încetare a raportului de muncă al petentului, a fost efectuată o **anchetă** la nivelul inspectoratului școlar.

În urma anchetei s-a stabilit faptul că petentul nu a contestat în termenul legal de 15 zile de la comunicare decizia de concediere la colegiul de disciplină de pe lângă inspectoratul școlar, iar pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție este în curs de soluționare un dosar având ca obiect „reexaminare anulare cerere” în care petentul are calitatea de reclamant. De asemenea, s-a stabilit faptul că, Inspectoratul Școlar Județean Giurgiu nu a răspuns unor solicitări adresate de petent.

Având în vedere faptul că petentul nu a contestat în termenul legal decizia de concediere dar și faptul că problema petentului face obiectul unui dosar aflat pe rolul instanței de judecată, potrivit prevederilor art. 15 alin. (4) din Legea nr. 35/1997 instituția Avocatul Poporului nu mai poate interveni în vederea soluționării problemei cu care a fost sesizată.

Referitor la faptul că Inspectoratul Școlar Județean Giurgiu nu a răspuns unor solicitări adresate de petent, a fost emisă **Recomandarea nr. 19/2013** către inspectorat în sensul respectării pe viitor a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare.

Dosar nr. 7458/2013: Nicolae (nume fictiv) lucrător în structuri pentru construcții la o societate comercială a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcare a dreptului său la muncă și la protecția socială a muncii. Astfel, petentul nemulțumit de faptul că angajatorul refuză să-i elibereze copii ale paginilor din registrul electronic care cuprind înscrisuri referitoare la persoana sa și/sau un document care să

ateste activitatea desfășurată de acesta, durata activității, salariul, vechimea în muncă, în meserie sau specialitate, astfel cum rezultă din registrul de evidență și din dosarul personal, s-a adresat în data de 25 iunie 2013 Inspectoratului Teritorial de Muncă București.

Instituția publică sesizată i-a comunicat petentului faptul că nu poate soluționa favorabil cererea, întrucât solicitarea sa cu privire la eliberarea copiilor din registrul electronic constituie obligația legală a angajatorului și l-a îndrumat să se adreseze cu o nouă solicitarea conducerii societății.

La data de 8 august 2013 petentul a trimis o notificare către angajator prin care solicita să i se emită „copii ale paginilor din registrul electronic”, însă, la această solicitare a primit din partea angajatorului „o muștrare verbală cu precizarea că nu are niciun drept să solicite respectivele informații”. Față de acest răspuns, în data de 23 august 2013 petentul a formulat o nouă sesizare la Inspectoratul Teritorial de Muncă București, iar prin adresa nr. P11145/57264/28.08.2013 instituția publică sesizată a transmis un răspuns identic cu cel transmis la sesizarea petentului din data de 25 iunie 2013.

Față de răspunsurile primite atât din partea angajatorului, cât și din partea Inspectoratului Teritorial de Muncă București, petentul a sesizat instituția Avocatul Poporului în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă.

Cu luarea în considerare a situației reclamate, ne-am adresat în data de 18 septembrie 2013 Inspectoratului Teritorial de Muncă București, care ne-a comunicat următoarele:

Din verificarea efectuată pe baza documentelor prezentate de societatea comercială în cauză și a registrului general de evidență a salariaților s-a constatat că angajatorul nu a respectat prevederile art. 4 alin. (1) lit. a) din Hotărârea de Guvern nr. 500/2011 privind registrul general de evidență a salariaților, modificată și completată, în sensul că nu a transmis către Inspectoratul Teritorial de Muncă București registrul electronic al salariaților cu elementele contractului individual de muncă pentru petent, cel târziu în ziua lucrătoare anterioară începerii activității acestuia. Fapta constituie contravenție iar conducerea societății a fost sancționată contravențional potrivit legii.

Totodată în urma controlului efectuat s-a dispus angajatorului măsura: *„clarificarea situației petentului privind evidențierea perioadei lucrate în dovezile de calcul a drepturilor salariale pentru perioada în care a desfășurat activitate lucrativă, cu termen 15.11.2013”*.

SECȚIUNEA a 3-a

PROTECȚIE SOCIALĂ

În cursul anului 2013, în cadrul subdomeniului s-a înregistrat un număr de 27 de petiții privind protecția socială. Acestea au fost analizate în contextul dreptului la un nivel de trai decent, al dreptului de petiționare și al dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 47, art. 51 și art. 52 din Constituția României.

Ca urmare a acestei analize, s-a constatat că **petițiile soluționate fără deschidere de dosar** au vizat probleme legate de lipsa unei locuințe sociale, schimbarea locuinței sociale repartizate, alocarea unui număr mai mare de camere, solicitarea unui ajutor

financiar sau cumpărarea unui imobil construit prin programul Agenției Naționale pentru Locuințe.

Astfel, pentru soluționarea situațiilor semnalate, Avocatul Poporului a sesizat autoritățile publice competente în domeniu: Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 4, București, Primăria Municipiului Târgu – Mureș, județul Mureș, Primăria Municipiului București, Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 1, București, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Primăria sectorului 3, municipiul București, Primăria sectorului 1, municipiul București, Primăria Municipiului Galați, județul Galați, Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice.

Sesizările adresate instituției Avocatul Poporului în materia protecției sociale au vizat nemulțumiri legate modul în care au fost executate lucrările de reabilitarea termică, de aplicarea prevederilor hotărârilor consiliilor locale emise în baza Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece.

O problemă specială o reprezintă punerea în aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2006 pentru aprobarea Programului național privind sprijinirea construirii de locuințe proprietate personală (dosar nr. 5120/2013). Astfel, în urma demersului efectuat la Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, acesta ne-a comunicat că nu a putut da curs solicitării petentului de a se dispune plata subvenției acordate pentru construirea unei locuințe cu o cameră, întrucât bugetul alocat pentru anul 2012, în urma rectificării bugetare, a fost diminuat, suma rămasă permițând decontarea subvențiilor doar pentru un număr de 84 de locuințe finalizate. Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, la fundamentarea bugetului de stat pentru anul 2013, a solicitat alocarea de fonduri pentru programul în cauză, însă, din cauza restricțiilor bugetare, *nu au putut fi asigurate aceste sume*, urmând ca, la prima rectificare a bugetului de stat să fie solicitate din nou Ministerului Finanțelor Publice.

În cursul anului 2013, Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 416/2001 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2011, au suferit modificări, astfel cum prevede *Hotărârea Guvernului nr. 778/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011, a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2011, și a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 920/2011.*

Cu privire la Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001, constatăm că s-au realizat următoarele modificări:

- stabilirea dreptului la ajutor social se realizează ținându-se seama de bunurile familiei sau, după caz, ale persoanei singure, cuprinse în lista bunurilor (regăsite în anexa la hotărâre) ce conduc la excluderea acordării ajutorului social;
- primarii transmit lunar, în format electronic lista persoanelor apte de muncă din familiile beneficiare de ajutor social, atât la agenția teritorială pentru ocuparea forței de

muncă și inspectoratul teritorial de muncă, cât și la agenția teritorială, conform modelului prevăzut în anexele la hotărâre;

- procedura de recuperare a sumelor încasate necuvenit cu titlu de ajutor social.

De asemenea, au suferit modificări și Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2011, în sensul:

- în cazul stabilirii dreptului la ajutorul pentru energie electrică, primarul dispune, în mod obligatoriu, efectuarea anchetei sociale la domiciliul sau reședința titularului ajutorului, pentru verificarea sistemului de încălzire utilizat;

- se introduce o nouă secțiune privind ajutorul pentru energie electrică prin care sunt stabilite atribuțiile primăriilor și ale furnizorilor;

- în baza creditelor bugetare deschise, agențiile teritoriale pentru Prestații Sociale virează sumele alocate cu titlu de ajutoare pentru încălzirea locuinței în conturile de tip angajament scris în păstrarea unui terț, deschise de către producătorii și distribuitorii de energie termică, gaze naturale sau energie electrică;

- recuperarea sumelor încasate necuvenit cu titlu de ajutor pentru încălzire.

Pentru drepturile de ajutor social acordat în baza Legii nr. 416/2001, precum și de alocație pentru susținerea familiei acordate în baza Legii nr. 277/2010, stabilite anterior intrării în vigoare a hotărârii, primarii au obligația să reevalueze îndeplinirea condițiilor de acordare, precum și cuantumul dreptului, până cel târziu la 31 martie 2014, cu excepția situației în care, în această perioadă, titularii acestor drepturi solicită acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2011, caz în care, odată cu stabilirea acestui drept, se reevaluează și drepturile de ajutor social, respectiv de alocație pentru susținerea familiei.

FIȘE DE CAZ:

Dosar nr. 11857/2012: Anda (nume fictiv) reclamă faptul că s-a adresat în cursul anului 2012 Consiliului Local al Sectorului 4 – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4, neprimind niciun răspuns la solicitarea legată de acordarea unui ajutor de urgență.

În urma demersurilor efectuate în anul 2013, Consiliul Local al Sectorului 4 ne-a comunicat că petenta nu poate beneficia de ajutor de urgență deoarece locuința a fost vândută la licitație și, prin urmare, nu mai locuiește la adresa respectivă. În data de 18 ianuarie 2013 D.G.A.S.P.C. sector 4 a solicitat sprijin D.G.A.S.P.C. sector 1 pentru efectuarea unei anchete sociale la actuala locuință a petentei în vederea analizării posibilității de acordare a ajutorului de urgență. De asemenea, petenta s-a prezentat la sediul instituției Avocatul Poporului informându-ne că i s-a adus la cunoștință de către Consiliul Local al Sectorului 4 – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 că poate beneficia de sprijin financiar pentru cheltuielile acumulate în urma evacuării, sub condiția depunerii la registratura instituției a unui dosar care să cuprindă documente solicitate de autoritate.

Dosar nr. 83/2013: Marian (nume fictiv) nu a primit răspuns la petiția adresată Serviciul public de asistență socială din cadrul Primăriei Municipiului Târgu - Mureș, județul Mureș, în legătură cu acordarea ajutorului de urgență pentru achiziționarea și montarea unui sistem individual de preparare a apei calde și termiei.

La sesizarea Avocatului Poporului, primăria ne-a transmis că petentul a depus toate actele necesare în vederea acordării ajutorului de urgență, acesta aflându-se cuprins pe statul de plată.

Dosar nr. 776/2013: Maria (nume fictiv) a susținut că nu i-a fost comunicat rezultatul anchetei sociale efectuate la fostul domiciliu al acesteia.

Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 4, la solicitarea Avocatului Poporului, ne-a informat că petenta a ridicat personal rezultatul anchetei sociale efectuate la vechea locuință și că s-a solicitat sprijinul Direcției de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 1 pentru efectuarea unei anchete sociale la actuala locuință, în vederea analizării posibilității de acordare a ajutorului de urgență.

Dosar nr. 2706/2013: Constanța (nume fictiv) a reclamat faptul că a fost evacuată din locuință, în condițiile în care contractul său de închiriere încheiat cu Primăria municipiului București era valabil până la data de 18 mai 2014 și nu i-a fost repartizată o nouă locuință, având în vedere că în prezent locuiește în condiții improprii și are în întreținere doi copii minori.

La intervenția Avocatului Poporului, Primăria Municipiului București, ne-a informat că, în ciuda eforturilor depuse, nu dispune de un fond imobiliar propriu suficient care să facă obiectul repartizării de locuințe iar competența de repartizare a unei locuințe sociale aparține Consiliului Local pe raza căruia petenta are domiciliul, căruia aceasta va trebui să se adreseze.

Dosar nr. 3959/2013: Ana (nume fictiv) ne-a sesizat că nu i-a fost acordat ajutorul financiar de urgență solicitat, deși Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 2 a efectuat ancheta socială, ca fază premergătoare acordării acestui ajutor.

La adresa instituției Avocatul Poporului, Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 2, ne-a informat că în perioada ianuarie 2009 – martie 2012 petenta a beneficiat de ajutor financiar pentru plata chiriei în cuantum lunar de 900 lei, ajutor acordat pe o perioadă de 36 luni în cuantum total de 32.400 lei. Totodată, petenta se află în evidențele Direcției de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 2 cu dosar de asistență socială în baza căruia beneficiază de servicii și beneficii sociale, conform legislației în vigoare.

Dosar nr. 5120/2013: Gabriel (nume fictiv) a arătat că nu a primit răspuns din partea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, la petiția prin care a solicitat informații în legătură cu plata subvenției aferente dosarului său constituit la Primăria municipiului Ploiești, județul Prahova, în temeiul Ordonanței de urgență nr. 51/2006 pentru aprobarea Programului național privind sprijinirea construirii de locuințe proprietate personală.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, ne-a răspuns, *cu depășirea termenului legal*, informându-ne că, prin Programul național privind sprijinirea construirii de locuințe proprietate personală, statul acordă o subvenție de la bugetul de stat de 30% din valoarea locuinței construite, subvenție ce nu poate depăși 15.000 Euro. Cererile pentru acordarea subvențiilor sunt adresate consiliilor locale care le transmit Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice în vederea decontării acestora de la bugetul de stat. Primăria municipiului Ploiești a transmis solicitarea de decontare a subvenției către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, însă, din cauza

fondurilor insuficiente alocate de la bugetul de stat pentru acest program, au putut fi decontate solicitările de subvenție doar pentru un număr de 84 de locuințe finalizate.

Dosar nr. 5684/2013: Lidia (nume fictiv) ne-a făcut cunoscută nemulțumirea față de faptul că Primăria sector 1, municipiul București a atribuit spațiul locativ pe care aceasta l-a solicitat unei alte familii.

Primăria sector 1 București, *în termenul legal*, a comunicat Avocatului Poporului că dosarul petentei privind acordarea unei locuințe sociale care a fost înregistrat la primărie sub nr. 70/16.02.2004 nu a fost reactualizat, motiv pentru care nu i se poate atribui alt spațiu locativ.

Dosar nr. 6642/2013: Gheorghe (nume fictiv), în calitate de beneficiar al prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, a sesizat că a primit ajutorul lunar pentru încălzirea locuinței aferent lunii martie 2013 cu o întârziere de aproximativ 90 de zile.

Primăria municipiului Galați, județul Galați a răspuns solicitării Avocatului Poporului, *cu depășirea termenului legal*, informându-ne că nu a fost transferate fondurile necesare efectuării plăților de la bugetul de stat la cel local, motiv care a condus la întârzierea plății sumelor acordate ca ajutor de încălzire aferente lunii martie 2013, situație în care s-au aflat toți beneficiarii.

Dosar nr. 7059/2013. Despina (nume fictiv) a reclamat că, după ce S.C. ENEL MUNTENIA S.A. i-a schimbat contorul, a fost obligată la plata energiei electrice estimate ceea ce a condus în final la debranșarea sa de la furnizarea energiei electrice, în condițiile în care beneficiază de tarif social, iar locuința nu este locuită permanent.

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei a transmis instituției Avocatul Poporului, *în termenul legal*, că s-a înlocuit contorul inițial cu unul cu indexul „0” și a fost supus verificării metrologice.

Dosar nr. 7750/2013: Camelia (nume fictiv) a susținut că nu i-au fost comunicate măsurile dispuse în urma evaluării situației sociale a beneficiarilor de ajutor pentru încălzire din imobilul în care locuiește.

Urmare a demersului efectuat, Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 1 București, ne-a informat că au fost efectuate anchete sociale la adresele indicate de petentă, iar pentru 9 cazuri s-au emis dispoziții ale Primarului sectorului 1, Municipiul București de recuperare a ajutorului pentru încălzirea locuinței pentru sezonul rece 2012 - 2013 deoarece nu se încadrau în prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece.

Dosar nr. 8758/2013: Maria (nume fictiv) a reclamat nerespectarea de către Compania de Utilități Publice Dunărea Brăila S.A. a contractului de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, în sensul că, fără a fi înștiințată anterior, i-a fost modificat prețul la care îi este furnizat serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, precum și modul de facturare a apei meteorice.

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice, ca răspuns la sesizarea adresată ne-a comunicat, *în termen legal*, că, din verificările efectuate, a reieșit că informarea privind modificarea prețului de furnizare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare a fost făcută de către Compania de Utilități Publice Dunărea Brăila S.A. prin mass-media cu minim 15 zile înaintea începerii

perioadei de facturare a noului preț. De asemenea, am fost informați că stabilirea debitelor de apă efectuate se realizează potrivit Contractului de furnizare a apei potabile și a serviciului public de canalizare.

SECȚIUNEA a 4-a

IMPOZITE ȘI TAXE

În anul 2013, **159 de petiții** au fost analizate în materia impozitelor și taxelor, în contextul dispozițiilor constituționale ale art. 31 privind dreptul la informație, art. 52 privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, art. 56 privind contribuțiile financiare și ale art. 139 privind impozitele, taxele și alte contribuții.

Prin petițiile soluționate fără deschidere de dosar, au fost sesizate probleme referitoare la:

- transmiterea înștiințării, respectiv a somației de plată către contribuabili, cu privire la contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată pentru venituri din chirii, drepturi de proprietate intelectuală, dividende și dobânzi, după mai mulți ani de la obținerea veniturilor, la creanța principală fiind adăugate majorări de întârziere, deși anterior contribuabilii nu au primit nicio informare cu privire la debitele lor fiscale către Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate (petenții au fost îndrumați să se adreseze instanțelor judecătorești competente);
- impozitul majorat pentru a doua proprietate;
- quantumul prea ridicat al impozitului pe mijloacele de transport cu capacitate cilindrică de peste 3001 cm³;
- calculul impozitului pe moștenire;
- plata contribuției pentru cogenerare și a certificatelor verzi prin factura de energie electrică;
- quantumul și modalitatea de calcul a taxei de mediu;
- nemulțumirea față de amenzile multiple aplicate consecutiv, în cazul circulației pe drumurile publice fără rovinietă.

Pentru clarificarea unor aspecte reclamate de petenți, care au intrat în aria de competență a instituției Avocatul Poporului au fost sesizate autoritățile publice competente: administrațiile finanțelor publice locale, direcțiile locale de impozite și taxe, casele județene de asigurări de sănătate, Casa Națională de Asigurări de sănătate, Agenția Națională pentru Administrare Fiscală, Ministerul Finanțelor Publice.

În materia impozitelor și taxelor, dosarele întocmite au avut ca obiect următoarele:

I. Impozite și taxe locale

Pentru clarificarea petițiilor cu acest obiect, am sesizat direcțiile locale de impozite și taxe din cadrul primăriilor. Problemele au vizat:

- a) calcularea eronată a impozitelor și taxelor locale, ca de exemplu:

- aceleași suprafețe de teren au fost impozitate de 3 ori (Primăria orașului Slănic, județul Prahova);

- clădirea a fost impozitată ca fiind finalizată, deși era încă în stadiul de construcție (Direcția de Impozite și Taxe Locale Sector 3);

- aplicarea impozitului majorat pentru a doua proprietate, deși aceasta era dobândită prin moștenire și astfel scutită de la aplicarea impozitului majorat (Direcția de Impozite și Taxe Locale Sector 1, punct de vedere al Ministerului Finanțelor Publice);

- impozitul pe teren a fost calculat retroactiv pe ultimii 5 ani, deși în acest interval petenții nu au avut nici folosința, nici posesia terenului, aceste atribute aparținând altor persoane, întrucât coexistau două titluri de proprietate (Direcția de Impozite și Taxe Locale Sector 2);

- b) neacordarea scutirilor legale de la plata impozitelor locale (Primăria Neagra Șarului, județul Suceava, Primăria comunei Zătrene, județul Vâlcea);

- c) emiterea titlurilor executorii și a somațiilor de plată pentru impozite locale pentru anii 2000 – 2001 (Direcția Impozite și Taxe Locale Sector 5), respectiv pentru anii 2004 – 2007 (Primăria comunei Buzoiești, județul Argeș);

- d) refuzul primăriilor de a elibera certificatele de atestare fiscale (**Primăria comunei Hotarele, județul Giurgiu**, a refuzat eliberarea certificatului solicitat încă din anul 2007, acesta fiind eliberat în anul 2013, după decesul petentului; Primăria municipiului Vaslui a refuzat eliberarea certificatului necesar pentru înstrăinarea unui autovehicul până la achitarea tuturor obligațiilor fiscale datorate autorității publice locale, inclusiv a sumelor reprezentând amenzi);

- e) dispunerea executării silită pentru impozitul pe clădiri aferent anului 2012 - neachitat, fără comunicarea titlului de creanță; în plus, executarea silită s-a constituit într-un dosar de executare silită din anul 2008, deși acele restanțe au fost achitate în anul 2009 (Primăria orașului Măgurele, județul Ilfov a recunoscut că redeschiderea dosarului de executare din anul 2008 s-a datorat unei erori de soft);

- f) încălcarea dreptului de petiționare (Primăria comunei Gruiu, județul Ilfov; Direcția Impozite și Taxe Locale Sector 2 București; Agenția Națională de Administrare Fiscală; Primăria orașului Drăgănești – Olt, județul Olt; Direcția Impozite și Taxe Locale Sector 4).

În urma intervenției instituției noastre, **remarcăm răspunsurile prompte și favorabile din partea:** Primăriei orașului Slănic, județul Prahova; Direcției Impozite și Taxe Locale Sector 3 București; Primăriei orașului Măgurele, județul Ilfov; Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Următoarele instituții publice **nu au răspuns favorabil solicitărilor noastre:** Ministerul Finanțelor Publice, Direcția de Impozite și Taxe Locale Sector 2 București, Direcția Impozite și Taxe Locale Sector 5 București. În aceste situații, petenții au fost îndrumați să se adreseze instanțelor judecătorești competente material și teritorial pentru recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei.

În unele cazuri, informațiile transmise de autoritățile publice sesizate au infirmat aspectele reclamate de petenți.

II. Contestații ale deciziilor de impunere privind impozitele pe venit

Pentru clarificarea acestora am sesizat administrațiile finanțelor publice locale. Aspectele sesizate au fost următoarele:

- neregistrarea deciziei de impunere privind impozitul pe venit, în conformitate cu declarația contribuabilului privind venitul estimat (Administrația Finanțelor Publice Sector 3 București);

- nesoluționarea în termenul legal a contestației împotriva deciziei de impunere, de către Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, respectiv Administrația Finanțelor Publice Sector 2 București.

Subliniem că Administrația Finanțelor Publice Sector 3 București a răspuns sesizării instituției noastre **după aproximativ 120 de zile**, în timp ce Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București ne-a comunicat răspunsul **după 260 de zile**, în ambele situații, ulterior sesizării instituției ierarhic superioare (Direcția Generală a Finanțelor Publice București și Agenția Națională de Administrare Fiscală).

Pe de altă parte, Administrația Finanțelor Publice Sector 2 București a răspuns instituției noastre în termenul legal, contestația petentului fiind admisă, iar decizia de impunere atacată a fost desființată.

III. Calcularea contribuției pentru asigurări de sănătate

Și în anul 2013, numeroase petiții au avut ca obiect **nerespectarea** de către casele de sănătate a **dreptului asiguratului de a fi informat, cel puțin o dată pe an, prin casele de asigurări, asupra serviciilor de care beneficiază, a nivelului de contribuție personală și a modalității de plată, precum și asupra drepturilor și obligațiilor sale**, conform prevederilor art. 222 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare. Rezultatul în practică, este că, **asigurații nu sunt informați cu privire la contribuțiile pentru asigurări de sănătate pe care sunt obligați să le plătească pentru anumite tipuri de venituri** (cele pentru care încasarea contribuției nu se realizează la sursă, și anume venituri din dividende și dobânzi, din drepturi de proprietate intelectuală, din chirii). În plus, legea prevede că aplicarea cotei de contribuție se face la **nu mai puțin de un salariu de bază minim brut pe țară, lunar** (art. 257 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 95/2006¹). **Normele de aplicare agravează și mai mult situația, impunând contribuabililor plata contribuției la nivelul a 12 salarii minime brute pe țară². Astfel, chiar dacă venitul a fost obținut o singură lună** (din dividende, dobânzi,

¹ Conform art. 257 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 95/2006, cu modificările și completările ulterioare, contribuția pentru asigurări de sănătate se stabilește sub forma unei cote de 5,5%, care se aplică asupra "veniturilor din cedarea folosinței bunurilor, veniturilor din dividende și dobânzi, veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere și altor venituri care se supun impozitului pe venit, numai în cazul în care nu realizează venituri de natura celor prevăzute la lit. a)-d), alin. (21) și (22) și art. 213 alin. (2) lit. h), dar nu mai puțin de un salariu de bază minim brut pe țară, lunar".

² Persoana asigurată are obligația plății contribuției asupra veniturilor realizate din cedarea folosinței bunurilor, veniturilor din dividende și dobânzi, veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere și altor venituri care se supun impozitului pe venit numai în cazul în care nu realizează venituri de natura celor prevăzute la art. 257 alin. (2) lit. a)-e) și art. 213 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 95/2006, cu modificările și completările ulterioare. Dacă până la data de 31 decembrie a anului în curs venituri anuale din categoriile menționate sunt sub nivelul a 12 salarii minime brute pe țară,

din drepturi de proprietate intelectuală sau din chirii), contribuția este calculată **la valoarea a 12 salarii minime brute pe țară**. În consecință, contribuabilii primesc somații de plată după 4-5 ani de la data încasării veniturilor, creanța principală depășind cu mult venitul încasat, la care sunt adăugate creanțele accesorii (penalități de întârziere și dobânzi).

Atât în anul 2012, cât și în anul 2013, instituția Avocatul Poporului a sesizat casele locale de asigurări de sănătate și Casa Națională de Asigurări de Sănătate cu privire la situațiile create, dar fără rezultate favorabile. De aceea, petenții au fost îndrumați să se adrese instanțelor judecătorești pentru anularea deciziilor de impunere.

IV. Taxa pe poluare

În acest domeniu, petenții au reclamat:

- tergiversarea restituirii taxei de poluare de către Administrația Fondului de Mediu, deși dețineau hotărâri judecătorești în acest sens;
- refuzul acordării dobânzii fiscale, conform art. 124 din Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, dobândă aferentă restituirii cu întârziere a taxei de poluare.

Astfel, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 12/2013** către Administrația Finanțelor Publice Sector 5.

V. Contribuția pentru cogenerare și certificatele verzi

Întrucât numeroase petiții au reclamat **reținerea contribuției pentru cogenerare și a certificatelor verzi prin factura de energie electrică**, pentru clarificarea situației a fost efectuată o analiză a legislației incidente și s-au solicitat Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei informații și date concrete privind rezultatele aplicării schemei de ajutor a producătorilor de energie regenerabilă prin sistemul certificatelor verzi, respectiv rezultatele aplicării schemei de ajutor pentru promovarea cogenerării. Totodată, în data de 29 aprilie 2013, a fost efectuată **o anchetă la Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei**. Rezultatele analizei legislative și a documentelor respective fac obiectul *Raportului special privind unele aspecte în reglementarea legală a promovării cogenerării de înaltă eficiență și a producerii energiei din surse regenerabile de energie* (în lucru).

Prevederi legale introduse în anul 2013 incidente subdomeniului impozite și taxe

1. Reglementarea cadru în materia impozitelor și taxelor o reprezintă Codul fiscal și Codul de procedură fiscală.

Modificările acestor acte normative care afectează în mod direct persoanele fizice, vizează următoarele:

asigurații vor plăti contribuția anual până la data de 25 a lunii ianuarie a anului următor, calculată la nivelul a 12 salarii minime brute pe țară (art. 11 – 15 din Normele metodologice privind stabilirea documentelor justificative pentru dobândirea calității de asigurat, respectiv de asigurat fără plata contribuției, precum și pentru aplicarea măsurilor de executare silită pentru încasarea sumelor datorate Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, aprobate prin Ordinul nr. 617/2007).

- impozitul pe venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură (art. I pct. 29 - 37 din Ordonanța Guvernului nr. 8/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale);

- recalcularea venitului realizat din cedarea folosinței bunurilor în vederea determinării impozitului pe venit anual datorat (art. 47 pct. 1-2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2013 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru îndeplinirea unor angajamente convenite cu organisme internaționale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative);

- contribuțiile sociale obligatorii privind persoanele care realizează venituri impozabile din activități independente, activități agricole, silvicultură, piscicultură, din asocieri fără personalitate juridică precum și din cedarea folosinței bunurilor (art. 47 pct. 3 – 17, din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2013);

- competența privind impozitul și contribuțiile aferente veniturilor din activități agricole (art. I din Ordonanța Guvernului nr. 28/2013 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale);

- nivelurile pentru valorile impozabile, impozitele și taxele locale și alte taxe asimilate acestora (Ordonanța Guvernului nr. 1/2013 pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul impozitelor și taxelor locale și Ordonanța Guvernului nr. 8/2013).

2. Legea nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule a fost abrogată prin Ordonanța de urgență nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule. Astfel, taxa pe poluare a fost înlocuită cu timbrul de mediu.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 464/2013: Iulian (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la nesoluționarea în termenul legal a contestației împotriva deciziei anuale de impunere pe venit emise de către Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București. Pentru soluționarea situației am sesizat instituția publică reclamată, care nu ne-a răspuns în termenul legal. Pe cale de consecință, am supus cazul atenției președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală, care a trimis sesizarea Direcției Generale a Finanțelor Publice București.

Ulterior, petentul ne-a informat că, în urma intervenției instituției Avocatul Poporului, decizia de impunere anuală a fost refăcută și majorările de întârziere au fost anulate.

Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București ne-a informat asupra admiterii contestației după 260 zile de la data sesizării noastre, iar Direcția Generală a Finanțelor Publice București după 170 de zile de la data primirii sesizării.

Observăm astfel că, Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București a soluționat contestația petentului ca urmare a sesizării instituției Avocatului Poporului, în termenul legal, dar informarea Avocatului Poporului s-a efectuat cu deosebită întârziere.

Dosar nr. 918/2013: Vasile și Maria (nume fictive) ne-au sesizat cu privire la impozitul pe teren calculat de Primăria orașului Slănic, județul Prahova, în perioada 2008 – 2012, și anume suprafețele de teren pe care le au în proprietate au fost impozitate de trei ori. Petenții arătau că au adus acest aspect la cunoștința primăriei, care, prin adresa nr. 5199/28 decembrie 2012, susținea că prin decizia 5199/2012 a efectuat modificările rolului

fiscal. Dar și această decizie conținea două suprafețe de teren impozitate de trei, respectiv de două ori.

Față de această situație, am sesizat Primăria orașului Slănic, județul Prahova, cu solicitarea de a emite o decizie de impozitare în conformitate cu suprafețele de teren deținute în proprietate de petenți, precum și de a recalcula sumele reținute în plus.

În urma demersurilor efectuate, primarul orașului Slănic, județul Prahova ne-a comunicat că impozitul pe teren a fost recalculat pentru perioada 2008 - 2012, rezultând o suprasolvire de 117 lei. Această sumă a fost compensată cu impozitul pe teren aferent anului 2013, în valoare de 106 lei, iar diferența de 11 lei urmează a fi compensată în anul 2014.

Dosar nr. 3967/2013: Cristian (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la nesoluționarea în termenul legal a contestației sale împotriva *deciziei de impunere privind plățile anticipate cu titlu de impozit pe venit / contribuții de asigurări sociale de sănătate precum și obligațiile de plată cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate pentru anul 2013*, emise de către Administrația Finanțelor Publice Sector 2 București, prin care se stabileau plăți anticipate cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate în sumă de 1128 lei.

În urma demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Administrația Finanțelor Publice Sector 2 București a soluționat contestația petentului, în sensul că a **decis desființarea deciziei de impunere contestate**.

Dosar nr. 5049/2013: Valentina (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la refuzul Administrației Finanțelor Publice Sector 5 București, de a acorda dobânda fiscală aferentă nerestituirii în termenul legal a taxei de poluare. Astfel, în data de 4 noiembrie 2008, petenta a solicitat restituirea taxei de poluare, suma fiind restituită în data de 22 martie 2013, ca urmare a deciziei civile nr. 3950/5 noiembrie 2012, irevocabilă, pronunțată de Curtea de Apel București. În data de 20 februarie 2013, petenta a depus cererea de acordare a dobânzii fiscale, în baza art. 124 alin. (1) din Codul de procedură fiscală, privind dobânzi în cazul sumelor de restituit sau de rambursat de la buget. Prin adresa nr. 122360 din 22 mai 2013, Administrația Finanțelor Publice Sector 5 București a respins solicitarea, motivând că, prin decizia civilă nr. 3950/2012, Curtea de Apel București a reținut că “reclamantii nu au făcut dovada că au solicitat acordarea dobânzii fiscale odată cu solicitarea de restituire a sumei reprezentând taxa de poluare”. Or, petenta a acoperit acest viciu prin depunerea cererii în data de 20 februarie 2013, prevederile legale în materie neimpunând un termen limită pentru depunerea cererii de acordare a dobânzii fiscale.

Față de situația expusă, instituția Avocatul Poporului a efectuat următoarele demersuri:

1. Prin adresa nr. 5049/9 iulie 2013, am solicitat Administrației Finanțelor Publice Sector 5 să ia măsurile necesare pentru soluționarea legală a cazului. Prin adresa nr. 150479/9 august 2013, instituția și-a menținut punctul de vedere exprimat anterior.

2. Am sesizat Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București, care, prin adresa nr. 62295/2/8 octombrie 2013, a reiterat răspunsul Administrației Finanțelor Publice Sector 5.

3. Față de refuzul autorităților publice sesizate de a da curs solicitării noastre, în baza dispozițiilor art. 44 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia creanțele asupra statului sunt garantate, precum și a prevederilor art. 21 din Legea nr. 35/1997, republicată, a fost emisă **Recomandarea nr. 12/2013** către Administrația Finanțelor Publice Sector 5, în sensul ca această să dispună luarea măsurilor necesare rezolvării sesizării, conform prevederilor legale în materie, precum și pentru respectarea obligației legale de soluționare a cererilor contribuabililor în termenele prevăzute de Codul de procedură fiscală, și anume 45 de zile de la înregistrare.

Prin adresa nr. 168/21 noiembrie 2013, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 10672 din 3 decembrie 2013, Administrația Finanțelor Publice Sector 5 și-a menținut punctul de vedere exprimat anterior. Întrucât instituția Avocatul Poporului a întrebunțat toate mijloacele legale, conform atribuțiilor sale, recunoașterea dreptului petentei se poate realiza exclusiv pe cale judecătorească, cu respectarea termenelor prevăzute de Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare. Din consultarea portalului instanțelor de judecată a rezultat că petenta a chemat în judecată Administrația Finanțelor Publice Sector 5.

Dosar nr. 7115/2013: Corneliu (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la încălcarea dreptului său de petiționare de către Direcția Generală a Finanțelor Publice Dolj. Astfel, petentul se adresase Agenției Naționale de Administrare Fiscală, care l-a informat că cererea sa a fost redirectionată în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, modificată și completată, aprobată prin Legea nr. 233/2002, spre soluționare Direcției Generale a Finanțelor Publice Dolj. Dar aceasta din urmă nu i-a transmis nici un răspuns.

Ca urmare a sesizării autorității publice reclamate, aceasta ne-a informat că petentul nu a primit răspuns întrucât petiția sa nu a fost transmisă de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, iar prin urmare, dreptul său de petiționare nu a fost încălcat.

Față de situația creată, ne-am adresat Agenției Naționale de Administrare Fiscală, care ne-a comunicat că petiția petentului a fost redirectionată către Direcția Generală a Finanțelor Publice Dolj, care a soluționat petiția prin notă de clasare. În urma verificărilor efectuate de către Direcția Generală de Integritate s-a constatat că într-adevăr, D.G.F.P. Dolj nu a comunicat un răspuns petentului. Astfel, prin raportul de control intern încheiat s-a propus sesizarea comisiei de disciplină competente, în vederea analizării faptei funcționarilor publici responsabili ca abatere disciplinară.

Dosar nr. 7120/2013: Florina (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la tergiversarea soluționării contestației sale având ca obiect modul de calcul al impozitului pe clădiri. Astfel, Direcția Impozite și Taxe local Sector 3 București, a calculat impozitul neținând seama de faptul că lucrările nu sunt finalizate. Deși petenta depusese documentele doveditoare ale stadiului în care se află construcția, cu solicitarea ca impozitul să fie recalculat, instituția publică a răspuns arătând că a demarat diligențele către Direcția Urbanism și Amenajarea Teritoriului pentru obținerea unui punct de vedere.

Petenta a sesizat instituția Avocatul Poporului, exprimându-și nemulțumirea atât față de calculul impozitului, cât și față de răspunsul Direcției Impozite și Taxe Locale Sector 3 București, apreciindu-l ca o tergiversare nejustificată.

Ca urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului, instituția publică sesizată ne-a comunicat că a procedat la rectificarea impunerii imobilului, în concordanță cu stadiul lucrărilor, fiind emise noi decizii de impunere.

CAPITOLUL X

ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

SECȚIUNEA 1

ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE

Protejarea și garantarea materială a drepturilor omului prin legislația internă și prin intervenția instituției Avocatul Poporului și birourile sale teritoriale reprezintă un demers necesar care să asigure prevenirea încălcării acestor drepturi.

La nivel local rolul constituțional și legal al instituției, și anume apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raport cu autoritățile publice este îndeplinit de cele 14 birouri teritoriale, organizate în toate orașele reședință ale curților de apel, respectiv: Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Cluj-Napoca, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Târgu-Mureș și Timișoara, și dispun de un personal format din 5 consilieri și 26 de experți.

Activitatea birourilor teritoriale constă în medierea conflictelor dintre cetățeni și autoritățile administrației publice, orientarea și îndrumarea cetățenilor în vederea soluționării problemelor cu care aceștia se confruntă, depistarea și combaterea fenomenelor din raza de competență care generează încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenești, anchete efectuate cu scopul de a verifica existent/inexistența încălcării ori restrângerii drepturilor ori de a verifica veridicitatea susținerilor autorităților, promovarea instituției Avocatul Poporului prin mijloace mass-media, organizare de mese rotunde, simpozioane și colaborări interinstituționale.

Activitatea birourilor teritoriale s-a concretizat la nivelul anului **2013** în: soluționarea unui număr de **3845** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **53** sesizări din oficiu, efectuarea a **88** anchete, acordarea a **16012** de audiențe, înregistrarea a **5756** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat și **1142** activități informative, după cum urmează:

- **Biroul Teritorial Alba-Iulia:** soluționarea unui număr de **199** petiții, verificarea realității informațiilor din mass-media într-o sesizare din oficiu, efectuarea a **2** anchete acordarea a **826** de audiențe, înregistrarea a **230** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **27** colaborări interinstituționale și **8** de apariții mass-media.

Dosar nr. 287/2013: Costel (nume fictiv) s-a adresat Biroului Teritorial Alba Iulia al instituției Avocatul Poporului, susținând și dovedind că a depus o contestație la Casa Județeană de Pensii Sibiu. Aceasta a fost înregistrată sub nr. 10259 din 7 iunie 2012 iar, până în prezent, nu a primit nici o informație referitoare la modul de soluționare a acesteia, motiv pentru care ne solicită sprijinul.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent, prevăzut de art. 47 din Constituția României și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzut de art. 52 din Constituția României.

Au fost solicitate informații de la Casa Județeană de Pensii Sibiu, referitoare la nr. și data cu care, contestația împreună cu dosarul, a fost înaintată Comisiei Centrale de Contestații din cadrul Casei Naționale de Pensii Publice.

Ca rezultat al demersului întreprins de Biroul Teritorial Alba Iulia, autoritatea sesizată ne-a comunicat că cererea înregistrată cu nr. 10259/2012, inițial, nu a fost asimilată unei contestații, întrucât în sesizarea sa petentul nu a menționat faptul că înțelege să conteste decizia de pensie nr. 179959/15.05.2012.

Dosarul, împreună cu Nota de prezentare a acestuia, a fost transmis Comisiei Centrale de Contestații cu nr. 16158 din data de 01.10.2013, rugând soluționarea cu celeritate a contestației.

Am informat petentul că poate reveni cu o nouă petiție, în situația în care Comisia Centrală de Contestații din Cadrul Casei Naționale de Pensii Publice nu soluționează contestația în termenul legal (45 zile de la data înregistrării acesteia).

- **Biroul Teritorial Bacău:** soluționarea unui număr de **231** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **3** sesizări din oficiu, efectuarea a **1** anchetă, acordarea a **811** de audiențe, înregistrarea a **292** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **16** colaborări interinstituționale și **42** de apariții mass-media.

Dosar nr. 220/2013: Nicolae (nume fictiv), a sesizat Biroul Teritorial Bacău în contextul unei posibile încălcări a dispozițiilor art. 52 și art. 56 din Constituția României, privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și contribuțiile financiare, de către Casa de Asigurări de Sănătate Neamț.

Conform celor sesizate de petent, printr-o adresă a fost notificat să depună la Casa de Asigurări de Sănătate Neamț, declarațiile pentru perioada 2006-2010 însoțite de dovada plății, sub sancțiunea trecerii la executarea silită.

În data de 29.12.2011 petentul a procedat la plata sumei de 352 lei, reprezentând debite la FNUASS.

Cu toate acestea, după un an, la data de 12.12.2012 i-a fost comunicată Decizia nr. x/2012, prin care a fost obligat la plata sumei de 289,60 lei, reprezentând accesorii restante, deși achitase debitele principale încă din decembrie 2011. Împotriva acestei decizii petentul a formulat contestație, respinsă prin Decizia nr. Z/2013, pe care, deși avea acest drept nu a atacat-o la Tribunalul Neamț.

Potentul considera că obligarea sa la plata accesoriilor este abuzivă, în condițiile în care anterior emiterii deciziei pentru acestea, achitase debitele principale, iar Casa de Asigurări de Sănătate Neamț nu și-a îndeplinit obligația prevăzută de lege, potrivit căreia, fiecare asigurat are dreptul de a fi informat cel puțin o dată pe an prin casele de asigurări de sănătate, asupra nivelului contribuției personale și a modalităților de plată.

De altfel, instanțele de judecată investite cu soluționarea unor cauze identice, au sancționat neîndeplinirea acestei obligații de către casele de asigurări de sănătate,

procedând la anularea deciziilor prin care reclamanții fuseseră obligați la plata sumelor accesorii.

Față de aspectele sesizate, ne-am adresat Casei Județene de Asigurări de Sănătate Neamț.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Casa de Asigurări de Sănătate Neamț a comunicat că a procedat la anularea Deciziei nr. x/2012, referitoare la obligații de plată și calcul accesorii.

- **Biroul Teritorial Brașov:** soluționarea unui număr de **215** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **10** sesizări din oficiu, efectuarea a **18** anchete, acordarea a **1007** de audiențe, înregistrarea a **344** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **27** colaborări interinstituționale, **51** de apariții mass-media, **1** raport special.

Dosar nr. 21/2013: Petenta domiciliată în Municipiul Brașov, ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare a dreptului de proprietate privată, a principiului accesului liber la justiție și a dreptului de petiționare, drepturi prevăzute de art. 44, art. 21 și art. 51 din Constituția României.

Prin Sentința civilă nr. xxx/2011, pronunțată de Judecătoria Lipova, instanța a admis plângerea petentei și a obligat Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate Bârzava, județul Arad, să identifice suprafața de 0,44 ha. teren intravilan și să înainteze documentația pentru completarea amplasamentului intravilan.

În petiția adresată Biroului Teritorial Brașov, petenta susține și dovedește că deși s-a adresat Primăriei Comunei Bârzava, județul Arad, prin mai multe cereri, solicitând punerea în executare a dispozițiilor Sentinței civile nr. xxx/2011, pronunțată de Judecătoria Lipova, în contradictoriu cu intimările Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate Bârzava și Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate Arad, cererile sale nu se soluționează.

De asemenea, la cererea transmisă primăriei în data de 12.09.2012, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, petenta nu a primit niciun răspuns.

Față de aspectele prezentate, s-a solicitat Primăriei Comunei Bârzava, județul Arad, clarificarea situației semnalate.

De asemenea, în temeiul art. 24 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ne-am adresat Instituției Prefectului – Județul Arad.

Avocatul Poporului a aprobat efectuarea unei anchete, în vederea soluționării petiției, anchetă ce a fost efectuată la Primăria Comunei Bârzava, județul Arad, de către experții Biroului Teritorial Timișoara al instituției Avocatului Poporului.

Primăria Comunei Bârzava, județul Arad, a răspuns solicitării Biroului Teritorial Brașov, însă răspunsul primit este unul care nu soluționează situația reclamată de petentă, întrucât primăria refuză punerea în executare a hotărârii judecătorești menționate. Acest refuz este justificat de lipsa banilor, Comisia locală nu are buget pentru suportarea cheltuielilor necesare întocmirii documentației tehnice de punere în aplicare a sentinței civile. I se sugerează petentei, în cazul în care „dispune financiar, să suporte cheltuiala documentației tehnice necesare datorită lipsei de fonduri financiare a Primăriei Bârzava”.

În temeiul art. 24 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ne-am adresat Instituției Prefectului – Județul Arad, însă răspunsul primit este unul care preia în totalitate cele susținute de Primăria Comunei Bârzava, în sensul că bugetul Consiliului Local al Comunei Bârzava nu permite suportarea cheltuielilor necesare întocmirii documentației tehnice în vederea punerii în aplicare a sentinței civile. De asemenea, Instituția Prefectului – Județul Arad sugerează petentei să se adreseze instanței de judecată în vederea obligării primarului la executarea de îndată a punerii în posesie sub sancțiunea condamnării la daune cominatorii pentru fiecare zi de întârziere.

Față de cele expuse, s-a apreciat că răspunsul Primăriei Comunei Bârzava este unul care nu soluționează problema petentei, ci este unul care tergiversează respectarea și conformarea la obligațiile dispuse de instanță, prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, în sarcina Comisiei locale pentru stabilirea dreptului de proprietate Bârzava.

Primăria Comunei Bârzava avea posibilitatea să prevadă în buget sumele necesare în vederea efectuării măsurătorilor, pentru întreaga localitate.

Cu toate că din adresa nr. 411 din 4 martie 2013 transmisă de Primăria Comunei Bârzava, județul Arad, Biroului Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului, rezultă că în comuna Bârzava nu există cadastru intravilan, cu ocazia desfășurării anchetei s-a constatat că în comună există cadastru intravilan, iar petenta are înscrisă în cartea funciară o suprafață de teren intravilan, din titlul de proprietate.

Cât ceea ce privește motivul nealocării în buget a sumelor necesare în vederea efectuării măsurătorilor pentru întreaga localitate, Primăria Comunei Bârzava arată că până în prezent nu s-au prevăzut sume pentru efectuarea măsurătorilor pentru întreaga comună întrucât costurile contractării unei persoane autorizate pentru efectuarea acestor măsurători sunt foarte ridicate iar bugetul comunei nu poate suporta prețul întregii lucrări.

În ceea ce privește posibilitatea alocării în bugetul viitor a sumei necesare efectuării măsurătorilor, primarul comunei Bârzava ne-a comunicat că, întrucât veniturile anuale ale bugetului local sunt insuficiente raportat la cheltuielile necesare efectuării măsurătorilor, se va adresa instituțiilor superioare în vederea susținerii financiare pentru o astfel de lucrare, urmând a fi cuprinse în bugetul local cu destinația efectuării măsurătorilor de întocmire a cadastrului intravilan și punere în executare a sentințelor judecătorești dacă se va da curs solicitării sale.

De asemenea, s-a constatat că practica la Primăria Comunei Bârzava este aceea de a transfera din răspunderea sa obligația susținerii cheltuielilor generate de întocmirea documentației tehnice în sarcina beneficiarilor, motivând că primăria nu poate susține la nivel individual aceste cheltuieli, deoarece susținerea financiară chiar și într-un singur caz e de natură să declanșeze o reacție în lanț a celor care sunt în aceeași situație.

Mai mult, lipsa efectuării acestor măsurători la nivelul întregii localități, înseamnă o nerespectare a atribuțiilor stabilite în sarcina Comisiei locale de prevederile art. 27 și art. 116 din Legea nr. 18/1991, precum și de dispozițiile art. 5 lit. i) și art. 34 din Regulamentul din 4 august 2005 privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2005.

Printre atribuțiile principale ale acestor comisii locale este și aceea de a pune în posesie, prin delimitare în teren, persoanele îndreptățite să primească terenul, completează fișele de punere în posesie a acestora, după validarea de către comisia județeană a propunerilor făcute, și le înmânează titlurile de proprietate, potrivit competențelor ce le revin.

În acest context, pe temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 13 lit. c), art. 21 și art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatului Poporului a emis **Recomandarea nr. 10 din data de 1 august 2013**, și a solicitat primarului comunei Bârzava ca, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să identifice și să dispună măsurile legale pentru a fi prevăzute în bugetul local sume destinate efectuării măsurătorilor, delimitărilor în teren și completării fișelor de punere în posesie ale proprietarilor, în vederea accelerării procesului de punere în posesie a proprietarilor de terenuri de pe raza comunei Bârzava, județul Arad.

- **Biroul Teritorial Cluj-Napoca:** soluționarea unui număr de **301** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **7** sesizări din oficiu, efectuarea a **8** anchete, acordarea a **1177** de audiențe, înregistrarea a **477** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **19** colaborări interinstituționale și **21** de apariții mass-media.

Dosar nr. 42/2013: Ștefan (nume fictiv) a sesizat Avocatul Poporului, Biroul Teritorial Cluj, în legătură cu art. 31, respectiv 52 din Constituție, referitor la dreptul la informare, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

În acest sens, petentul arata că în repetate rânduri a efectuat demersuri la Primăria comunei Săvădisla, județul Cluj, în scopul identificării documentelor care au stat la baza înregistrării în Registrul Agricol pe numele fratelui său, a unui teren agricol în suprafață de 10 ari, situat administrativ în satul Finișel. Interesul petentului era justificat de faptul că, potrivit afirmațiilor acestuia, suprafața de teren respectivă a fost cumpărată în anul 1965, de tatăl său, urmând ca aceasta să revină petentului. Nemulțumirea petentului era generată de faptul că până la data sesizării instituției Avocatul Poporului, în ciuda demersurilor efectuate, Primăria comunei Săvădisla nu a dat curs solicitărilor petentului, în sensul informării acestuia cu privire la documentele care au stat la baza înregistrării în Registrul Agricol a terenului agricol în suprafață de 10 ari, situat administrativ în sat Finișel, pe numele fratelui său. Biroul Teritorial Cluj Napoca s-a adresat Primăriei Săvădisla, care ne-a comunicat faptul că „în cazul petentului, înscrierea în registrul agricol a terenurilor s-a făcut pe baza **declarației** domniei sale” și ne-a remis o copie după declarația respectivă.

- **Biroul Teritorial Constanța:** soluționarea unui număr de **297** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **3** sesizări din oficiu, efectuarea a **7** anchete, acordarea a **775** de audiențe, înregistrarea a **245** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **38** colaborări interinstituționale și **80** de apariții mass-media.

Dosar nr. 218/2013: Agripina (nume fictiv) a sesizat Biroul Teritorial Constanța precizând că a solicitat Casei Județene de Pensii Constanța punerea în executare a unei sentințe prin care s-a hotărât anularea Deciziei de pensie nr. X/2012 și a obligat Casa Județeană de Pensii Constanța să emită o nouă decizie de acordarea pensiei pentru limită

de vârstă începând cu data de 12.09.2011, însă problema nu i-a fost rezolvată până în prezent. Petenta a susținut că la intervențiile repetate Casa Județeană de Pensii i se spune că dosarul se află la Comisia Centrală de Contestații București.

Având în vedere faptul că o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă are putere de lege și este executorie de drept, iar neexecutarea unei hotărâri judecătorești este infracțiune, considerăm că aceasta prevalează oricărei hotărâri pronunțată de Comisia de Contestații București, aceasta având obligația să-și decline competența și să remită Casei Județene de Pensii Constanța dosarul petentei, urmând să fie emisă noua decizie de pensie.

Aspectele sesizate au fost analizate în contextul posibilei încălcări a dreptului la un nivel de trai decent și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 47 și 52 din Constituția României.

Au fost solicitate informații Casei de Pensii Constanța și Casei Naționale de Pensii București în legătură cu cele sesizate, care ne-a comunicat o copie după decizia de pensie emisă conform hotărârii judecătorești cu mențiunea că petenta are de primit din urmă suma de 9322 lei, sumă care urmează să fie achitată în luna decembrie 2013.

- **Biroul Teritorial Craiova:** soluționarea unui număr de **372** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **6** sesizări din oficiu, efectuarea a **6** anchete, acordarea a **1430** de audiențe, înregistrarea a **1049** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **29** colaborări interinstituționale, **52** de apariții mass-media.

Dosar nr. 303/2013: Andrei (nume fictiv) a solicitat sprijinul Biroului Teritorial Craiova al Instituției Avocatul Poporului în vederea punerii în executare a unei hotărâri judecătorești, irevocabile, prin care Primăria Șimnicu de Sus, județul Dolj, Comisia Locală de Fond Funciar și Prefectura Dolj, Comisia Județeană de Aplicare a Legii Fondului Funciar, sunt obligate să emită titlu de proprietate, pe numele petentului, pentru o suprafață de teren arabil situat pe teritoriul Comunei Șimnicu de Sus, conform criteriilor menționate în dispozitivul sentinței civile nr. x/2012, pronunțată de Judecătoria Craiova.

Față de aspectele sesizate, Biroul Teritorial Craiova a sesizat Primăria Comunei Șimnicu de Sus, județul Dolj. Ulterior primirii răspunsului de la Primăria Comunei Șimnicu de Sus, județul Dolj, Biroul Teritorial Craiova a sesizat Prefectura Județului Dolj.

În urma demersului întreprins, Primăria Comunei Șimnicu de Sus, județul Dolj ne-a comunicat faptul că a înaintat procesul verbal de punere în posesie împreună cu documentația aferentă, Comisiei Județene de Fond Funciar Dolj, în vederea emiterii titlului de proprietate pentru terenul respectiv.

Instituția Prefectului Județului Dolj și Comisia Județeană pentru Stabilirea Dreptului de Proprietate Privată Asupra Terenurilor ne-a înștiințat că s-a luat act de hotărârea judecătorească irevocabilă și s-a dispus emiteria titlului de proprietate pentru terenul în cauză, în favoarea petentului.

Hotărârea Comisiei Județene Dolj a fost înaintată Comisiei Locale Șimnicu de Sus și Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Dolj, în scopul întocmirii titlului de proprietate, conform dispozitivului hotărârii judecătorești pronunțată în cauză.

- **Biroul Teritorial Galați:** soluționarea unui număr de **146** petiții, efectuarea a **2** anchete, acordarea a **465** de audiențe, înregistrarea a **260** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **45** colaborări interinstituționale și **45** de apariții mass-media.

Dosar nr. 238/2013: Oana (nume fictiv), domiciliată în comuna Ciorăști, județul Vrancea, a adresat Primarului comunei Ciorăști o petiție prin care solicita scutirea de la plata impozitului pe terenul arabil deținut în proprietate pe raza localității Ciorăști. Cererea era întemeiată pe drepturile conferite de prevederile Legii nr. 44/1944 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dumneaei având calitatea de văduvă de veteran de război.

Primarul comunei Ciorăști i-a adus la cunoștință prevederile Codului fiscal și ale Normelor metodologice de aplicare a Codului fiscal cu privire la impozitul pe teren și la scutirea acordată văduvelor veteranilor de război pentru acest tip de impozit, dar nu a răspuns concret solicitării, în sensul că nu a precizat dacă cererea de scutire este admisă sau respinsă. Din conținutul petiției adresate instituției noastre, reiese că, în fapt, petentei i se refuză acordarea scutirii de la plata impozitului pe teren motivat de faptul că este nevoie de dezbateră succesiunii pentru terenul atribuit în proprietate conform titlului de proprietate emis de către Comisia județeană Vrancea pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor.

Având în vedere că, potrivit titlului de proprietate indicat, petenta este singura moștenitoare menționată pe acest document, având astfel calitatea de proprietar exclusiv al suprafeței de teren în discuție, solicitarea Primăriei Ciorăști era nejustificată.

Pentru clarificarea acestor aspecte, ne-am adresat Primarului comunei Ciorăști.

Ca urmare a demersului nostru, Primarul comunei Ciorăști ne-a transmis că petentei i-a fost admisă cererea de scutire de la plata impozitului pe teren.

- **Biroul Teritorial Iași:** soluționarea unui număr de **399** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **11** sesizări din oficiu, efectuarea a **12** anchete, acordarea a **973** de audiențe, înregistrarea a **458** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **17** colaborări interinstituționale, **58** de apariții mass-media, **1** raport special.

Dosar nr. 180/2013: În data de 11 februarie 2013, la postul de televiziune Pro Tv a fost difuzat un material despre o tânără mamă cu handicap grav din naștere – lipsa mâinilor de la cot și lipsa tălpilor de la picioare, care a dat naștere în urmă cu 4 luni unui copil, tânără care a rămas fără posibilitatea de a avea însoțitor, deși conform certificatului de handicap grav ar fi necesitat acest sprijin.

Materialul intitulat „*S-a născut fără mâini, iar autoritățile au lăsat-o fără indemnizația de handicap. Ce spun medicii*” prezintă o situație contradictorie despre modalitatea în care are loc analiza dosarelor persoanelor cu handicap și realitatea tristă din spatele acestei analize, respectiv stabilirea gradului de handicap și a dreptului la însoțitor fără ca persoanele care fac obiectul analizei să fi fost vreodată văzute de Comisia de evaluare a persoanelor cu handicap din cadrul DGASPC Iași.

Într-o primă fază, au fost efectuate demersuri pe lângă Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași care ne-a comunicat faptul că își menține decizia, iar ulterior Biroul Teritorial Iași s-a adresat Direcției pentru Protecția Persoanelor

cu Handicap București, care ne-a informat că **a admis contestația petentei, fiind încadrată în gradul I cu asistent personal**, decizia fiind comunicată și DGASPC Iași.

În acest context, s-a derulat o anchetă la sediul DGASPC Iași pentru a se verifica respectarea de către această autoritate a prevederilor art. 35 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale **Ordinului MMFPS și MSP nr. 762/1992/2007 privind aprobarea criteriilor medicopsihosociale**, Ordinului MMFPS nr. 2298/2012 și ale H.G. nr. 430/2008 cu modificările și completările ulterioare.

Din ancheta efectuată au rezultat următoarele:

1. Anexa privind certificatul de încadrare în grad de handicap din H.G. nr. 430/2008 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap este **în neconcordanță cu articolul 35 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare**. Astfel, deși potrivit articolul 35 din Legea nr. 448/2006 *persoana cu handicap grav are dreptul, în baza evaluării sociopsihomedicale, la un asistent personal*, în **Anexa privind certificatul de încadrare în grad de handicap**, în dreptul gradului de handicap grav, sunt trecute următoarele precizări: *cu asistent personal; fără asistent personal, cu indemnizație de însoțitor, fără indemnizație de însoțitor*, în loc să fie trecută doar prevederea „cu asistent personal”.

În opinia noastră, această anexă nu se limitează la detalierea legii, ci o completează, astfel încât se poate spune că, a fost concepută într-o manieră care nu respectă legea în executarea căreia a fost elaborată și fără să se țină seama de principiul ierarhiei forței juridice a actelor normative, reglementat de dispozițiile art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

Mai mult, acest fapt a determinat apariția unei „cutume” în practica DGASPC-urilor, în baza căreia și în aplicarea principiului „Nimic pentru noi, fără noi”, instituit de prevederile art. 3 lit. e) din Ordinul Ministrului Muncii, Familiei și Protecției Sociale nr. 2298/2012 privind Procedura-cadru de evaluare a persoanelor adulte în vederea încadrării în grad și tip de handicap, **ori de câte ori o persoană se încadrează în grad de handicap accentuat**, datorită cauzelor care a determinat deficiența și nu datorită deficienței indiferent de cauză, **i se dă grad de handicap grav fără asistent personal, mai ales atunci când ancheta socială relevă o situație socială precară**.

2. Ordinul MMFPS și MSP nr. 762/1992/2007 privind aprobarea criteriilor medicopsihosociale contravine prevederilor Ordinului MMFPS nr. 2298/2012, ale H.G. nr. 430/2008 cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare, întrucât, deși evaluarea persoanelor cu handicap și emiterea certificatului de încadrare în grad și tip de handicap se face în baza criteriilor medicopsihosociale, **Ordinul nr. 762/1992/2007 conține doar criterii medicale, nu și criterii psihosociale, deși titlul acestuia act normativ sugerează un alt conținut**.

Un alt aspect reținut din analiza prevederilor ordinului anterior menționat se referă la faptul că **o boală nu se poate încadra în prevederile ordinului decât dacă a intervenit dintr-o cauză stabilită de acest act normativ**. Astfel, se creează situația în care deși au aceeași boală, unele persoane beneficiază de prevederile acestui ordin,

deoarece afecțiunea a fost determinată de cauza prevăzută de acest act normativ, iar altele nu pot beneficia, întrucât cauza bolii lor nu este cea menționată în ordin.

3. Prevederile art. 35, ale art. 37 alin. (3), ale art. 40 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituie **obligatia** autorității administrației publice de a angaja asistentul personal al persoanei cu handicap grav.

Cu toate acestea, prin practici administrative defectuoase, autoritățile administrației publice determină persoanele cu handicap grav și asistent personal **să opteze pentru indemnizație în locul angajării unui asistent personal cu contract individual de muncă**, deși dreptul de opțiune aparține exclusiv persoanei cu handicap. Mai mult, la art. 37 alin. (2) și (3) din Legea nr. 448/2006 sunt reglementate expres și limitativ situațiile în care persoanei cu handicap grav i se acordă indemnizație în locul asistentului personal (sau găzduirea într-un centru de tip respira), indiferent de opțiune, și anume atunci când, pe perioada absenței temporare a asistentului personal, angajatorul nu poate asigura un înlocuitor al acestuia.

4. Art. 59 alin.1 lit. c) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează obligațiile persoanelor cu handicap, prevede că acestea *trebuie să se prezinte pentru reevaluare, la solicitarea structurilor competente în domeniu, indiferent de termenul de valabilitate al certificatului de încadrare în grad de handicap*, deși **art. 87 alin. (1)¹** din același act normativ stabilește că *pentru persoanele cu handicap a căror afecțiune a generat deficiențe funcționale și/sau structural-anatomice într-un stadiu ireversibil și care nu pot urma programe de recuperare, Comisia de evaluare va stabili un termen permanent a certificatului fără a fi necesară prezentarea acestora la reevaluările periodice.*

Apreciem că formula redacțională a art. 59 alin. (1) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, generează interpretări arbitrare, deoarece legiuitorul nu a stabilit în mod clar și fără echivoc **condițiile și împrejurările în care se face reevaluarea persoanelor cu handicap ireversibil**, creând astfel o aparentă contradicție cu prevederile art. 87 alin. (1)¹ din lege, precum și premisele unor posibile practici defectuoase din partea autorităților competente să aplice această dispoziție legală.

În acest context, considerăm că aparenta contradicție și practicile administrative defectuoase la care ne-am referit ar putea fi evitate prin **introducerea unei precizări privind condițiile și împrejurările care determină reevaluarea persoanelor cu handicap ireversibil.**

În aceste condiții, a fost emisă Recomandarea nr. 8/2013 către Consiliul județean Iași și Ministerul Muncii, Familiei, Protecției sociale și Persoanelor Vârstnice, ambele autorități însușindu-și recomandarea.

- **Biroul Teritorial Oradea:** soluționarea unui număr de **183** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **1** sesizări din oficiu, efectuarea a **1** anchete, acordarea a **783** de audiențe, înregistrarea a **349** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **11** colaborări interinstituționale și **23** de apariții mass-media.

Dosar nr. 712/2013: Ca urmare a reportajului prezentat de Știrile ProTv din data de 24 octombrie 2013, „*Acuzații grave la un centru de plasament din Oradea. Copiii spun*

că sunt bătuți cu pumnii de angajați”, în care se relatează că mai mulți tineri dintr-o instituție pentru copii cu probleme psiho-sociale îi acuză pe educatori și chiar pe șeful centrului de cruzimi de neimaginat, Biroul Teritorial Oradea s-a sesizat din oficiu.

S-a dispus efectuarea unei anchete la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor și la Centrul de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea pentru a verifica aspectele relatate în cadrul emisiunii, cu privire la respectarea cu prioritate a protecției copiilor și a tinerilor de către autoritățile competente, drept prevăzut de art. 49 din Constituție.

După efectuarea anchetei, Avocatul Poporului a emis Recomandarea nr. 15 din data de 18 noiembrie 2013, prin care s-au solicitat următoarele:

- Obținerea licenței de funcționare a Centrului de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea.
- Evaluarea stării de sănătate fizică și mentală a fiecărui copil instituționalizat în Centrul de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea.
- Efectuarea demersurilor necesare pentru acoperirea integrală cu personal a posturilor aprobate.
- Furnizarea de tratament și suport în mediul adecvat de terapie fiecărui minor consumator de droguri și alcool.
- Evaluarea stării de sănătate fizică și mentală a copilului diagnosticat cu elemente de tulburare din spectrul autist și oferirea de suport de specialitate cu ajutorul specialiștilor și al asistentului maternal.
- Acordarea alocației de hrană lunar.
- Asigurarea porțiilor de mâncare în raport cu necesitățile minorilor.
- Îndepărtarea persoanelor care au săvârșit abuzuri, de copiii aflați în grija acestora;
- Sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu abuzurile constatate.

Prin adresa nr. 26840 din 2 decembrie 2013, înregistrată la Biroul Teritorial Oradea cu nr. 797 din 3 decembrie 2013, Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor ne-a informat că:

- S-au făcut demersuri pentru obținerea licenței provizorii de funcționare;
- S-a procedat la evaluarea medicală de către medicul de familie și de către o echipă de psihologi din cadrul Serviciului Management de Caz pentru Copil precum și evaluarea psihiatrică a beneficiarilor Centrului de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea;
- S-au făcut demersurile necesare la Consiliul Județean Bihor în vederea obținerii aprobărilor necesare pentru ocuparea posturilor vacante prin concurs;
- Centrul de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea a apelat la serviciile specializate din cadrul Centrului de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Bihor și din cadrul Direcției de Investigare a Infraacțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Serviciul Teritorial Oradea pentru furnizarea de tratament și terapie pentru minorii care, în urma analizelor efectuate, au fost depistați că au consumat substanțe etnobotanice și marijuana;
- Copilul diagnosticat cu elemente de tulburare din spectrul autist a fost consultat de medicul specialist psihiatrie pediatrică, de medicul de familie și de psiholog; acesta beneficiază de serviciile de recuperare și îngrijire în cadrul unui Centru de plasament

pentru copii cu dizabilități, îngrijirea acestuia de către un asistent maternal profesionist nefiind oportună și nici recomandată întrucât Comisia de Orientare Școlară a decis sistarea școlarizării datorită auto și hetero agresivității;

- Alocația de hrană se acordă la nivelul valoric aprobat prin HG nr.421/2008, respectiv 8,3 lei/ beneficiar/zi. Hrana este asigurată printr-o firmă specializată;

- Porțiile de hrană sunt distribuite în caserole individuale, în conformitate cu standardele minime obligatorii;

- Pentru 4 angajați ai centrului a fost demarată procedura de sesizare pentru urmărirea penală, în vederea clarificării suspiciunilor de abuz, existente la Centrul de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea;

- A fost înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Oradea denunțul penal înregistrat cu nr.xxxxx/18.11.2013, cei 4 angajați au fost îndepărtați din Centrul de plasament pentru copii cu probleme psihosociale Oradea, fiind delegați într-un centru pentru persoane adulte cu dizabilități pentru o perioadă de 60 de zile.

Față de cele expuse, apreciem că răspunsul Directorului General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor este unul de însușire a recomandării.

- **Biroul Teritorial Pitești:** soluționarea unui număr de **463** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **1** sesizări din oficiu, efectuarea a **7** anchete, acordarea a **1611** de audiențe, înregistrarea a **234** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **29** colaborări interinstituționale, **32** de apariții mass-media.

Dosar nr. 645/2013: David (nume fictiv) și-a exprimat în repetate rânduri nemulțumirea în legătură cu tergiversarea soluționării de către autoritățile competente a solicitărilor punctuale despre bunurile imobile care au aparținut familiei sale și care s-au aflat pe raza unei localități din județul Argeș. Demersurile pe care le-a făcut la Primăria comunei Hâriești din județul Argeș precum și la Instituția Prefectului județului Argeș, au avut drept scop obținerea datelor și documentelor necesare pentru ca, în aplicarea art. 5 alin. (1) din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, să obțină drepturile cuvenite pentru tatăl său decedat, luptător în rezistența anticomunistă.

Pe fond, petentul a emis mai multe solicitări. Una dintre acestea se referă la ***datele pe care le deține primăria (de pildă în registrele agricole) cu referire la bunurile mobile și imobile înregistrate în evidențele comunei ca aflate în proprietatea tatălui său – în anul 1947 când a fost arestat și s-a dispus confiscarea averii.*** O altă se referea la informațiile pe care le deține primăria sau documentele pe care le are arhivate în legătură cu eventualele solicitări de reconstituire a dreptului de proprietate pentru tatăl său, care ar fi fost adresate comisiei locale de fond funciar și dacă, până la momentul când s-a adresat instituției Avocatul Poporului, fuseseră emise adeverințe de validare, procese verbale de punere în posesie sau titluri de proprietate pe numele tatălui său, în nume individual sau comun cu alți autori sau moștenitori sau ai antecesorilor acestuia.

În subsidiar, am considerat că o așteptare din partea petentului, chiar dacă nu a fost enunțată explicit era tangentă cererilor punctuale și se referea la eventualele acțiuni administrative sau civile în revendicare care ar fi fost inițiate la comisia locală de fond funciar sau la instanța de judecată pentru sau în numele bunicilor paterni, unchiului patern și mătușii pe aceeași linie de rudenie, toți decedați și cunoscuți, asemeni tatălui său, cu proprietăți în comuna Hârtiești din județul Argeș.

O clarificare punctuală a acestor aspecte l-ar fi ajutat să acționeze, în consecință, pentru obținerea drepturilor legale pentru tatăl său, luptător în rezistența anticomunistă în conformitate reglementările Legii nr. 221/2009 coroborate cu cele ale art. 7 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 173/2006. În acest context, s-a solicitat primarului comunei să procedeze de îndată la îndreptarea situației sesizate prin înlăturarea cauzelor care au condus la trenarea unei soluționări legale.

Din răspunsul primit rezultă următoarele:

- primăria comunei nu deține registrele agricole din anii 1947, ci doar pe cele constituite începând cu anul 1959;
- tatăl petentului, decedat la în anul 1969, nu figurează înscris cu rol în evidențele din registrele agricole. În evidențele registrului agricol al anilor 1959-1963 a fost identificată cu rol, bunica sa – care figura cu mai multe bunuri individualizate. Acesta a fost anulat după decesul său, în anul 1963, iar la capitolul „Mențiuni” nu există indicii privind persoanele care au preluat bunurile imobile constitutive ale rolului;
- nu există acte cu privire la confiscarea averii tatălui petentului și nici date/documente care să certifice dacă aceasta a fost redată la cererea copiilor săi, conform Decretului-Lege nr. 118/1990;
- nu au fost identificate dovezi/înscrisuri care să facă referire la o eventuală strămutare a moștenitorilor;
- în arhivă au fost identificate mai multe cereri de reconstituire a dreptului de proprietate pe numele de familie al tatălui petentului, fără certitudinea că îl vizează direct, întrucât în satul din comuna respectivă au existat și există mai multe familii cu nume identic;
- primăria nu deține date care să confirme emiterea unor titluri de proprietate tatălui petentului, în nume individual sau în comun cu alți autori sau moștenitori ai acestuia. Singurul document este o copie a titlului eliberat pe numele bunicii cu moștenitorii săi al cărui original, conform discuțiilor purtate cu secretarul primăriei, ar fi în posesia uneia dintre rudele sale;
- în arhiva primăriei nu există documente relative/relevante la/pentru arestarea tatălui său;
- a existat o acțiune civilă care a avut ca obiect „obligația de a face – fond funciar” privind pe reclamantul petent care s-a finalizat printr-o sentință civilă, pronunțată de Judecătoria Câmpulung la 31.10.2007, prin care autoarei, bunica sa i se recunoaște calitatea de persoană îndreptățită la reconstituirea, alături de ceilalți moștenitori deja înregistrați în titlul de proprietate emis în anul 1994. Împotriva acestei sentințe Comisia locală de fond funciar nu a declarat recurs.

Plecând de la răspunsul primit, petentul a fost îndrumat astfel:

- poate depune o solicitare scrisă la Arhivele Naționale ale României cu privire la eventualele date de interes care s-ar putea regăsi în registrele agricole ale comunei din anul 1947, pentru fi informat dacă există în fondul arhivistic registrele agricole din anul 1947 sau un inventar al documentelor cu valoare practică. De asemenea, poate solicita informații despre Borderoul agricol al populației, proprietăților și exploatațiilor agricole din anul 1947 al comunei, în cazul când Arhivele Naționale ale României confirmă că sunt depozitarele documentelor constitutive. Tot la această autoritate poate solicita sprijin în identificarea unui exemplar al procesului-verbal de predare primire care a fost încheiat la data confiscării averii tatălui său;

- se poate adresa cu o cerere Judecătoriei Câmpulung prin care să solicite investirea cu formulă executorie a acestei sentințe după care să o depună la primăria comunei, însoțită de o cerere pentru punere în aplicare. Dacă titlul de proprietate în original a fost pierdut, se poate adresa Monitorului Oficial însoțindu-și demersul de o copie sentinței civile prin care i se stabilește calitatea de moștenitor însoțită de o copie a titlului de proprietate și o adeverință de la primăria care a eliberat acest document.

- **Biroul Teritorial Ploiești:** soluționarea unui număr de **464** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **5** sesizări din oficiu, efectuarea a **6** anchete, acordarea a **2327** de audiențe, înregistrarea a **716** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **84** colaborări interinstituționale și **174** de apariții mass-media.

Dosar nr. 162/2013: Constantin (nume fictiv) domiciliat în județul Dâmbovița s-a adresat Biroului teritorial Ploiești al instituției Avocatul Poporului sesizând faptul că în anul 2012 a fost internat la Spitalul Clinic de Urgență București și a fost operat la piciorul drept, fiindu-i montată o tijă pe care a achitat-o din banii săi, deși la data respectivă era șomer și situația sa materială era destul de dificilă.

Ulterior, petentul s-a prezentat la Casa de Asigurări de Sănătate Dâmbovița și a solicitat informații cu privire la modalitatea de decontare a sumei achitate din bani personali pentru respectiva tijă. Cu această ocazie, petentului i s-a menționat că suma în discuție a fost decontată Spitalului de Urgență București și în consecință, nu poate beneficia de acest decont. Deși la data de 23.01.2013 petentul a depus la Spitalul Clinic de Urgență București o cerere prin care a solicitat restituirea sumei pe care a achitat-o personal, nu a primit niciun răspuns.

Urmare a demersurilor întreprinse, Spitalul Clinic de Urgență București a procedat la verificarea situației sesizate și a decis restituirea către petent a sumei de 1.350 lei reprezentând contravaloarea tijei și a șuruburilor aferente.

În acest sens, Spitalul Clinic de Urgență Floreasca a transmis petentului, prin poștă, o adresă prin care acesta a fost invitat să se prezente la sediul spitalului având asupra sa factura și chitanța în original, pentru a primi suma respectivă.

- **Biroul Teritorial Suceava:** soluționarea unui număr de **179** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **3** sesizări din oficiu, efectuarea a **13** anchete, acordarea a **1422** de audiențe, înregistrarea a **216** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **29** colaborări interinstituționale.

Dosar nr. 14/2013: Raul (nume fictiv) a sesizat Biroul Teritorial Suceava, susținând că a fost transferat în mod abuziv de la Penitenciarul Botoșani la Penitenciarul Tulcea. Cu atât mai mult cu cât, la data de 25 decembrie 2012 a avut programată și aprobată vizita mătușii, motiv pentru care nu a primit nici pachetul de sărbători, apreciind astfel că i-a fost încălcat dreptul la vizită și dreptul de a primi bunuri potrivit prevederilor art. 48 și art. 49 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal. De asemenea, a solicitat sprijinul în vederea obținerii liberării condiționate.

În urma demersurilor întreprinse, Penitenciarul Botoșani ne-a informat că la data de 11.06.2012 petentul a fost arestat preventiv de către IPJ Suceava și la data de 05.07.2012 a fost depus la Penitenciarul Botoșani. La data de 09.11.2012 Judecătoria Rădăuți a emis mandatul de executare a pedepsei închisorii. Ulterior, Comisia de individualizare a regimului de executare a pedepsei, a stabilit ca pedeapsa să fie executată în regim deschis.

Prin Dispoziția nr. X/2012, directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor a dispus transferul petentului la Penitenciarul Tulcea, în vederea executării pedepsei, motiv pentru care la data de 22.12.2012 a și fost transferat.

Vizitele și pachetele se acordă în Penitenciarul Botoșani în baza planificării prealabile, făcute de persoanele vizitatoare. Potrivit Registrului de programare al vizitelor, pentru ziua de 25.12.2012, în cazul petentului nu au fost solicitări pentru planificarea unei eventuale vizite.

- **Biroul Teritorial Târgu-Mureș:** soluționarea unui număr de **166** petiții, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **2** sesizări din oficiu, efectuarea a **1** anchete, acordarea a **1658** de audiențe, înregistrarea a **369** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **9** colaborări interinstituționale și **55** de apariții mass-media.

Dosar nr. 421/2013: Raluca (nume fictiv) a solicitat Primărei comunei Fărăgău, județul Mureș întocmirea și emiterea dispoziției de a fi numită tutore a fratelui său, care printr-o sentință civilă a fost pus sub interdicție judecătorească. Primăria a emis Dispoziția nr. Y/2013, pe care petenta o consideră ca fiind nelegală și lovită de nulitate pentru faptul că are elemente discordante și omisiuni evidente. Totodată, petenta pretindea faptul că Primăria Fărăgău, prin funcționarul public care gestiona acest document a încălcat grav prevederile Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, prin faptul că documentul „dispoziție 147/29.04.2013 este înmănat /transmis unei persoane străine acestui caz, deși avea caracterul unui document strict personal și caracterul de confidențialitate de rigoare”. Dispoziția mai sus precizată este înmănată petentei de către autoritatea publică la data de 23.05.2013, după mai multe demersuri efectuate de către aceasta către secretarul primăriei.

S-au întreprins demersuri la Instituția Prefectului Județul Mureș, care a confirmat și constatat că actul administrativ indicat conține discordanțe și omisiuni. Instituția Prefectului Județul Mureș a solicitat primăriei să procedeze la modificarea Dispoziției nr. Y/2013. Primăria a comunicat regretul față de omisiunile dispoziției emise și faptul că petentei îi va fi transmisă prin poștă nouă decizie.

- **Biroul Teritorial Timișoara:** soluționarea unui număr de **230** petiții, efectuarea a **4** anchete, acordarea a **677** de audiențe, înregistrarea a **517** apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, **30** colaborări interinstituționale și **4** apariții mass-media.

Dosar nr. 79/2013: Petre (nume fictiv) a sesizat Biroul Teritorial Timișoara, relatând că a depus un memoriu la Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret, prin care semnala între altele abuzul și ilegalitatea unor decizii luate în ședința Biroului Federal al Federației Române de Lupte.

În speță, hotărârea Biroului Federal al FRL restricționa participarea sportivilor cu dublă cetățenie (română și moldoveană) la Campionatele Naționale Individuale 2013.

Astfel, Regulamentul de organizare și desfășurare a campionatelor naționale individuale de lupte 2013, a fost modificat în sensul că „Sportivii cu dublă cetățenie, cu licență FILA (naționalitate FILA), alte decât cea română, pot participa la finalele Campionatelor Individuale (și Turnee de calificare) dacă îndeplinesc una din următoarele condiții:

- dacă sunt transferați cu acord CELA/FILA la o echipă din România, concomitent cu plata unei taxe de 5000 franci elvețieni;
- dacă beneficiază de schimbare (transfer) de naționalitate FILA cu licență pentru România.”

La Asociația Județeană de Lupte Timiș, există legitimați luptători moldoveni care au obținut ulterior și cetățenia română, devenind astfel sportivi cu dublă cetățenie.

Taxa de 5000 CHF se achită de către Federația Națională care adoptă, prin naturalizare, un luptător, ceea ce nu este cazul sportivilor cu dublă cetățenie, ei neschimbându-și naționalitatea și neparticipând pentru România la concursurile internaționale.

Ca atare, stabilirea prin hotărâri ale Biroului Federal al FRL a unor condiții discriminatorii și eliminatorii de participare la concursurile naționale a cetățenilor români (care au și cetățenie moldoveană) contravine art. 16 din Constituție.

De asemenea, potrivit Constituției, autoritățile publice au obligația să contribuie la asigurarea condițiilor pentru participarea liberă a tinerilor la viața politică, socială, economică, culturală și sportivă a țării, neputând condiționa sau restricționa în vreun fel dezvoltarea aptitudinilor lor fizice sau intelectuale.

În ceea ce privește cea de-a doua condiție de participare la campionatele naționale, referitoare la obligația de schimbare a naționalității și de a obține licență FILA pentru România a luptătorilor cu dublă cetățenie, contravine din nou principiilor de nediscriminare și de asigurare a participării libere a tuturor tinerilor cetățeni români la viața sportivă din România.

Indiferent dacă luptătorul cu dublă cetățenie nu dorește să opteze pentru România, ca țară sub steagul căreia să participe la concursurile internaționale, participarea sa la concursurile naționale nu ar trebui restricționată sau condiționată sub nicio formă, cetățenia română garantându-i participarea liberă la viața sportivă din țară și aceleași drepturi ca și celorlalți tineri cetățeni români.

Față de cele relatate de petent, s-a solicitat Autorității Naționale pentru Sport și Tineret să se analizeze posibilitatea de modificare a condițiilor de participare a sportivilor

români (care au și cetățenie moldoveană) la concursurile naționale, în acord cu prevederile constituționale și Statutul Federației Române de Lupte.

În urma demersurilor inițiate, am fost informați că, în ședința Biroului Federal al FRL din 9 aprilie 2013, Federația Română de Lupte a considerat oportun să revină asupra textului regulamentului, modificându-l în sensul de a permite necondiționat sportivilor cu dublă cetățenie accesul la campionatele interne, individual și pe echipe.

Un loc aparte în activitatea birourilor teritoriale în anul 2013 l-au ocupat **activitățile de promovare a instituției** concretizate în **645** articole în presă și emisiuni radio-TV.

De asemenea, trebuie remarcat și rolul activ al birourilor teritoriale în ceea ce privește contribuția la **elaborarea rapoartelor speciale** și la **înlăturarea neconcordanțelor legislative** care conduceau la încălcări sau restrângeri ale drepturilor și libertăților cetățenești.

SECȚIUNEA a 2-a

INSTRUIREA PERSONALULUI BIROURILOR TERITORIALE ALE

INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Anual, la nivelul instituției Avocatul Poporului, se desfășoară programul de pregătire a personalului birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului.

Astfel, în perioada 28-29 octombrie 2013, a avut loc la București, întâlnirea anuală de instruire a personalului birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului.

Acțiunea de instruire, desfășurată la sediul Casei O.N.U., din municipiul București, a fost condusă de prof. univ. dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Erzsébet Dáné, Ecaterina Teodorescu, Ionel Oprea, adjuncți ai Avocatului Poporului, și Magda Ștefănescu, consilier. La această întâlnire anuală au participat consilieri și experți din cadrul tuturor celor 14 birouri teritoriale ale instituției Avocatul Poporului, precum și experți și consilieri de la sediul central.

Cu prilejul întrunirii au fost dezbătute următoarele teme: dificultățile întâmpinate în desfășurarea activității birourilor teritoriale; accesul cetățenilor în sediile instituțiilor unde se desfășoară activitatea birourilor teritoriale; problemele întâmpinate în relațiile cu autoritățile publice locale; procedura soluționării petițiilor; garantarea calității serviciilor oferite cetățenilor de personalul birourilor teritoriale; implicarea activă a personalului birourilor teritoriale prin activități de colaborare la întocmirea rapoartelor speciale ale instituției Avocatul Poporului; modalitatea de aducere la cunoștința cetățeanului a atribuțiilor și competențelor Avocatului Poporului și printr-o bună colaborare cu presa la nivel local.

De asemenea, s-a subliniat faptul că, plecând de la realitatea că rolul instituției Avocatul Poporului este apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor în raporturile acestora cu administrația publică trebuie ca primirea și examinarea petițiilor să se realizeze eficient, ca orice cetățean care vine în instituție să primească un sprijin, un răspuns, o îndrumare sau, în orice caz, o explicație.

Activitatea de instruire a personalului birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului a avut ca punct de pornire atelierul de formare privind intervierea minorilor aflați în locuri de detenție, organizat de UNICEF în baza acordului de colaborare încheiat la nivelul instituției Avocatul Poporului, prin domnul Ionel Oprea, Adjunct al Avocatului Poporului pe domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap.

UNICEF este mandatat de Adunarea Generală a Națiunilor Unite să promoveze protecția drepturilor copiilor, să contribuie la satisfacerea nevoilor de bază ale acestora și să mărească posibilitățile copiilor de a-și valorifica la maxim potențialul.

Întrucât instituția Avocatul Poporului întocmește un Raport special privind respectarea drepturilor minorilor delicvenți aflați în unitățile Administrației Naționale a Penitenciarelor, au fost efectuate activități de instruire a personalului birourilor teritoriale și a personalului de la domeniul de activitate drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, în colaborare cu UNICEF România, în vederea însușirii competente a tehnicilor de interviere a minorilor privați de libertate.

La acest atelier de formare privind intervierea minorilor aflați în locuri de detenție, organizat de UNICEF, în colaborare cu instituția Avocatul Poporului, au fost implicați și reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor. Ulterior acestei pregătiri teoretice, echipe de experți și consilieri din cadrul instituției Avocatul Poporului au procedat la intervierea unui număr reprezentativ de minori lipsiți de libertate, aflați în unități din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Activitățile extinse ale acestui proiect vor fi prezentate în următoarea perioadă când se da publicității Raportul special al instituției Avocatul Poporului privind respectarea drepturilor minorilor delicvenți aflați în unitățile Administrației Naționale a Penitenciarelor.

SECȚIUNEA a 3-a

PARTICIPĂRI LA SEMINARII, CONFERINȚE, MESE ROTUNDE ȘI DEZBATERI PUBLICE

Reprezentanții structurilor locale au participat la seminarii, conferințe sau mese rotunde în calitate de invitați, parteneri sau organizatori. În acest sens exemplificăm:

Biroul Teritorial Alba-Iulia:

- manifestarea cu tema „Ziua europeană a Numărului unic de urgență 112-Alba Iulia” organizată de Inspectoratul pentru Situații de Urgență Alba;

- întâlnirea cu membrii Comisiei pentru Petiții a Parlamentului Landului german Mecklenburg-Vorpommern organizată de Instituția Prefectului județului Sibiu.

Biroul Teritorial Brașov:

- seminarul informațional-educational „Medierea – arta de a rezolva conflictele la orice nivel”, organizat de Colegiul Național „Andrei Șaguna” Brașov;
- întrunirea anuală „Zâmbet de copil” a Organizației Nonguvernamentale „Amuradia” Brașov organizată cu ocazia Zilei Internaționale a Copiilor Bolnavi de Cancer;
- evenimentul „E.L.S.A celebrează femeia”, organizat de Asociația Europeană a Studenților la Drept Brașov (E.L.S.A) la care a fost prezentată lucrarea „Evoluția drepturilor femeii din punct de vedere juridic” de către Cornelia Cor, expertul coordonator al biroului;
- conferința „Acceptarea de către România a jurisdicției obligatorii a Curții Internaționale de Justiție. Avantaje și semnificații”, organizată de Ministerul Afacerilor Externe;
- evenimentul cu tema „Forumul constituțional” organizat de Asociația Pro Democrația;
- evenimentul „Concurs de procese simulate”, organizat de Asociația Europeană a Studenților la Drept (E.L.S.A) Brașov;
- seminarul regional cu tema „Bune practici privind incluziunea socială a foștilor deținuți”, organizat în cadrul proiectului „Revenirea foștilor deținuți pe piața muncii și integrarea lor în societate” de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP România) în parteneriat cu Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP).

Biroul Teritorial Constanța:

- Conferința „Noul Cod de Procedură civilă”, organizată de Facultatea de Drept a Universității Ovidius din Constanța;
- seminarul „Medierea, alternativă de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă”, organizat de Centrul de Mediere Constanța;
- Conferința „Noul Cod de Procedură civilă - probleme actuale”, organizată de Colegiul Consilierilor Juridici din Constanța.

Biroul Teritorial Galați:

- dezbaterile periodice organizate de Comisia pentru Protecția Copilului a județului Galați;
- dezbaterile publice privind procesul de regionalizare-descentralizare din România, organizată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice în Municipiul Galați.

Biroul Teritorial Iași:

- întâlnirea cu tema „Proceduri legale pe domeniul transportului, predării și primirii corespondenței”, organizată de Direcția Județeană Iași a Serviciului Român de Informații;

- simpozionul „Strategia națională de reintegrare socială a persoanelor private de libertate”, organizat de Penitenciarul Iași și ANP București;
- seminarul regional cu tema „Bune practici privind incluziunea socială a foștilor deținuți”, organizat de ANP București și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Biroul Teritorial Pitești:

- conferința de prezentare a Strategiei Naționale Anticorupție 2012-2015 și a Planului Național pentru Implementarea Strategiei Naționale Anticorupție în cadrul proiectului “Politici anticorupție pentru cetățean, într-o administrație responsabilă”, organizată de Ministerul Afacerilor Interne prin Unitatea Centrală pentru Reforma Administrației Publice, Direcția Generală Anticorupție și Asociația pentru Implementarea Democrației;
- dezbaterile privind regionalizarea României, organizată de Camera de Comerț și Industrie Argeș, Asociația Oamenilor de Afaceri, Asociația Constructorilor de Automobile din România;
- dezbaterile interactive „Comportamentul deviant și delinquența juvenilă”, organizată de Centrul Cultural Pitești, Poliția Locală și Direcția de Sănătate Publică Argeș;
- seminarul “2013- Anul european al cetățenilor”, organizat de Biroul de Informare a Parlamentului European în România și Instituția Prefectului din județul Argeș.
- conferința “Eu în Europa – prezent și perspective”, organizat de Centrul “Europe Direct” Argeș din cadrul Bibliotecii Județene “Dinicu Golescu” din Pitești;
- festivitatea de decernare a distincției „Steagul de onoare” conferit de Consiliul Europei orașului Mioveni din județul Argeș;
- simpozionul dedicat „Zilei Eroilor”, organizat de Asociația Națională „Cultul Eroilor”, Filiala Argeș;
- dezbateri interactive dedicate Zilei Mondiale a Populației, organizată de Centrul Cultural Pitești, Direcția Județeană de Statistică Argeș și AJOFM Argeș;
- seminarul “NU abuzului – DA Drepturilor Copilului” organizat cu prilejul zilelor de 19 noiembrie 2013– Ziua Mondială de Prevenire a Abuzului asupra Copiilor și 20 noiembrie – Ziua Universală a Drepturilor Copilului, de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș. Expertul coordonator al biroului a susținut tema “Rolul instituțiilor publice în asigurarea respectării drepturilor copilului”.

Biroul Teritorial Ploiești:

- ședința Autorității Teritoriale de Ordine Publică din cadrul Consiliului Județean Prahova la care a fost prezentat materialul „Avocatul Poporului – mediator în rezolvarea conflictelor dintre cetățean și autoritățile locale”;
- conferința „Mentoratul Informal din cadrul proiectului Grundtvig Informal Gate Mentoring”, organizată de Penitenciarul Ploiești, împreună cu reprezentanți ai Portugaliei, Angliei, Estoniei și Lituaniei;
- programul „Școala Altfel”, eveniment organizat de Colegiul Național „Mihai Viteazu” din Ploiești;

- Ziua Internațională a Copilului organizată pentru copiii din Centrele de Plasament din Vălenii de Munte și Izvoare, județul Prahova de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova;
- conferința de închidere a proiectului “Toleranță zero față de violența intrafamilială”, proiect desfășurat de reprezentanții Asociației „Compassion & Care” din Ploiești, împreună cu Inspectoratul Județean de Poliție Prahova;
- programul ”Reducerea riscului de recidivă după închisoare” desfășurat la Penitenciarul Ploiești de Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Prahova;
- manifestarea cu tema ”Problematika copiilor părăsiți în spital ori în risc de abandon, abuzați sau neglijați, internați în spitale precum și pentru mamele minore, mamele cu risc de abandon” organizată de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița cu reprezentanții spitalelor din județ.

Biroul Teritorial Suceava:

- activitățile de informare și instruire a elevilor și cadrelor didactice la Școlile Gimnaziale „Teodor Bălan” și „Petru Comănescu” din Municipiul Gura Humorului, organizate de Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane – Centrul Regional Suceava;
- dezbateră „Întărirea cooperării inter-instituționale în domeniul antidrog”, organizat de Centrului Regional de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Suceava;
- acțiunea „Să știi mai multe, să fii mai bun!”, organizată de Liceul Tehnologic Dumbrăveni, județul Suceava;
- conferința internațională a XXI-a ediție-Universalitate, Multidisciplinaritate, Cunoaștere-organizată de Universitatea „Mihail Kogălniceanu” Iași;
- conferința Regională cu tema „Medierea-alternativă la justiție” organizată de „Asociația Mediatorilor din Bucovina” în colaborare cu Tribunalul Suceava;
- proiectul european „Move Pilot Project”, implementat de Federația Română Sportul pentru Toți și finanțat de ISCA Danemarca la Centrul Școlar Sportiv Rădăuți și Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Suceava;
- conferința „Colocvii Juridice - Rolul Curții Constituționale a României” organizată de Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava – Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică - Departamentul Drept.

Biroul Teritorial Târgu-Mureș:

- conferința organizată de Institutul Est European de Sănătate a Reproducerii – „Compararea intervențiilor în cazurile de agresiune sexuală”- proiect finanțat de Comisia Europeană.

Biroul Teritorial Timișoara:

- dezbateră publică „Transparența decizională în cadrul municipalității Timișoara”, organizată de Primăria municipiului Timișoara;

SECȚIUNEA a 4-a
ORGANIZAREA UNOR MANIFESTĂRI PUBLICE DE CĂTRE
BIROURILE TERITORIALE

Birourile teritoriale au organizat în cursul anului 2013 o serie de manifestări prin care a fost prezentat rolul și atribuțiile instituției Avocatul Poporului în apărarea drepturilor și libertăților cetățenești. O atenție deosebită a fost acordată, în acest an, activităților desfășurate în parteneriat cu mediul universitar astfel încât studenții să fie informați despre specificul instituției de tip ombudsman, să înțeleagă mecanismele folosite în asigurarea bunei guvernante și îndreptarea actului de administrare defectuoasă de către instituțiile publice, la cererea Avocatului Poporului. În acest sens exemplificăm:

Biroul Teritorial Brașov:

- evenimentul „Drepturile Omului și Avocatul Poporului”, organizat cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Omului în colaborare cu Asociația Europeană a Studenților la Drept Brașov (ELSA).

Biroul Teritorial Constanța:

- prezentarea instituției Avocatul Poporului la Școala generală nr. 31 din Municipiul Constanța.

Biroul Teritorial Galați

- grupă de studenți ai Facultății de științe juridice, sociale și politice, specializarea administrație publică din cadrul Universității „Dunărea de Jos” au efectuat un stagiul de practică la Biroul Teritorial Galați.

Biroul Teritorial Iași

- întâlnirea cu reprezentanții Casei Teritoriale de Pensii a județului Iași, organizată pentru dezbateri pe marginea prevederilor art. 58 și art. 59 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare;
- Simpozioanele „Întâlniri cu Avocatul Poporului – Să dăm putere comunităților rurale prin cunoașterea drepturilor fundamentale”, organizate de Societatea Română pentru Educație Permanentă în colaborare cu Biroul Teritorial Iași, la: Primăria comunei Miroslava, Primăria comunei Tătăruși și Primăria comunei Golăiești, județul Iași.

Biroul Teritorial Pitești

- dezbateră „Școala Românească în context european”, organizată de Centrul Cultural Pitești în parteneriat cu Biroul Teritorial Pitești și Inspectoratul Școlar Județean;
- seminarul „Constituția între adevăr și idealitate”, organizat de Biroul Teritorial Pitești, Universitatea din Pitești, Facultatea de Științe Juridice și Administrative și Centrul Cultural Pitești cu prilejul Zilei Naționale a Constituției;
- susținerea unui curs tematic privind instituția Avocatul Poporului la Universitatea de Stat Pitești, Facultatea de științe juridice și administrative. Au fost prezentate competențele, funcționarea și bunele practici la biroul teritorial;
- în parteneriat cu Direcția Județeană pentru Protecția Copilului și Asistență Socială Argeș și Universitatea din Pitești, Facultatea de Teologie Ortodoxă experții biroului și studenții facultății au vizitat Centrul de tip familial pentru copii din Pitești, Complexul de tip Familiar pentru copii aflați în dificultate din orașul Ștefănești, sat Valea Mare, județul Argeș și Centrul de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice din municipiul Pitești. Cu acest prilej a fost prezentat personalului de specialitate (asistenți sociali), precum și vârstnicilor și copiilor instituția Avocatul Poporului.
- Biroul Teritorial Pitești al instituției Avocatul Poporului și Universitatea «Constantin Brâncoveanu» din Pitești au marcat Anul Cetățeniei Europene prin organizarea unei mese rotunde cu tema: «Drepturile și Libertățile fundamentale ale cetățenilor europeni». Cu acest prilej au fost prezentate rolul instituției Avocatul Poporului, mijloacele de intervenție în menținerea actului bună guvernare și cazuri de bune practici. La manifestarea desfășurată în Aula Magna au fost prezente 120 de persoane, cadre didactice și studenți ai Universității «Constantin Brâncoveanu» precum și elevi din colegiile municipiului Pitești însoțiți de profesori.
- Convenția de practică încheiată între Universitatea Pitești - Facultatea de Științe Juridice și Administrative și Biroul Teritorial Pitești al instituției Avocatul Poporului pentru studenții anului IV de la programul de studii „Drept”, zi. Practica celor 11 studenți ai anului IV s-a desfășurat în conformitate cu planul de învățământ și a avut drept scop verificarea aplicabilității cunoștințelor teoretice dobândite de studenți în cadrul programului de instruire;
- Protocolul de parteneriat cu Direcția Județeană pentru Protecția Copilului și Asistență Socială Argeș și Universitatea din Pitești, Facultatea de Teologie Ortodoxă având ca obiect schimbul de experiență în domeniile social, teologic, asistență socială, drepturile omului, egalitate de șanse, culte religioase, drepturile copilului și ale familiei, tinerilor, persoanelor cu handicap, elaborarea de proiecte sau programe privind domeniile de interes, elaborarea și implementarea de proiecte cu finanțare nerambursabilă în domenii specifice precum și efectuarea de stagii de practică de către studenții de la specializarea teologie-asistență socială;
- un student din anul III, curs de zi, din cadrul Facultății de Drept a Universității „Nicolae Titulescu” din București a participat la un stagiul de practică la sediul Biroului Teritorial Pitești;
- 18 studenți din anul II-III, curs de zi, din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă, specializarea teologie-asistență socială au participat la o acțiune de prezentare a activității

biroului în domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor și persoanelor cu handicap, egalitate de șanse și culte religioase.

Biroul Teritorial Suceava

- Convenția-cadru privind efectuarea stagiului de practică în cadrul programelor de studii universitare de licență încheiată cu Universitatea „Mihail Kogălniceanu” Iași. Un student al Facultății de Drept din cadrul Universității „Mihail Kogălniceanu” Iași a efectuat stagiul de practică la Biroul Teritorial Suceava.

Biroul Teritorial Timișoara

- colaborarea cu organizația studențească „ELSA” încheiată de Biroul Teritorial Timișoara prin care patru studenți ai Facultății de Științe Juridice din cadrul Universității de Vest Timișoara au efectuat un stagiul de practică.

În temeiul art. 36 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, în cursul anului 2013 au fost organizate *trei acțiuni de acordare de ajutoare sociale din fondul pus la dispoziția Avocatului Poporului (o acțiune organizată de Biroul Teritorial Oradea și două acțiuni organizate de Biroul Teritorial Bacău)*, după cum urmează:

- În data de 2 decembrie 2013, a avut loc acțiunea de acordare de ajutoare sociale din fondul pus la dispoziția instituției Avocatul Poporului, la **Școala Primară nr. 2 și la Grădinița din satul Cheriu, comuna Oșorhei, județul Bihor**.

Ajutoarele au fost oferite celor 40 de copii care frecventează aceste unități școlare, cu vârste cuprinse între 3 și 12 de ani, și au constatat în îmbrăcăminte (geci de iarnă, treninguri și căciuli), încălțăminte de iarnă și dulciuri.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de doamna Olah-Avram Alina, expert coordonator și doamna Pantiș Mia Daniela expert în cadrul Biroului Teritorial Oradea al instituției Avocatul Poporului.

Autoritățile locale au fost reprezentate de Ioan Pop, primarul comunei Oșorhei și Ioan Ligor, viceprimar. Inspectoratul Școlar Bihor a fost reprezentat de Cristian Andru, inspector, iar din partea instituției de învățământ au fost prezente Adriana Indrie, director, Mihaela Cherman și Gherghina Jurcuț, învățătoare și Luminița Moga, educatoare.

- În data de 5 decembrie 2013, a avut loc acțiunea de acordare de ajutoare sociale din fondul pus la dispoziția Avocatului Poporului, la **Centrul Rezidențial Pro Familia din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău**.

Ajutoarele au fost oferite celor 81 de copii ocrotiți în această unitate, cu vârste cuprinse între 6 luni și 26 de ani, și au constatat în îmbrăcăminte, încălțăminte și produse de igienă personală, darurile fiind individualizate în funcție de nevoile fiecăruia.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Doina Sîrghie, expert coordonator al Biroului Teritorial Bacău și Constantin Romeo Busuioc, expert.

Autoritățile locale au fost reprezentate de Dorian Pocovnicu, subprefectul județului Bacău, iar din partea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău au fost prezenți: Sorin Brașoveanu, director general, Sorin Bîrlădeanu, director general adjunct componentă copii și Florentina Prichici, director Centrul Rezidențial Pro Familia.

- În data de 17 decembrie 2013, a avut loc acțiunea de acordare de ajutoare din fondul pus la dispoziția Avocatului Poporului, **unei familii aflate în dificultate**, domiciliată în comuna Tazlău, județul Neamț, compusă din șase membri, din care patru copii cu vârste cuprinse între un an și jumătate și 14 ani, doi fiind elevi în clasa a V-a și unul preșcolar.

Ajutoarele au constat în articole de îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, produse de igienă personală și alimente, produse strict necesare familiei.

Acțiunea a fost găzduită de Primăria comunei Tazlău, județul Neamț.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Doina Sîrghie, expert coordonator al Biroului Teritorial Bacău și Constantin Romeo Busuioc, expert.

Autoritatea locală a fost reprezentată de Constantin Machidon și Florea Vasile, primarul și respectiv viceprimarul localității.

Acțiunile de acordare de ajutoare au fost mediatizate în presa locală.

CAPITOLUL XI

PROBLEME JURIDICE ALE INSTITUȚIEI

În anul 2013, instituția Avocatul Poporului a avut calitatea de parte într-un număr de **12** cauze. De subliniat este faptul că în acest an a fost înregistrat **un sigur dosar nou**, soluționat prin respingerea acțiunii formulate de reclamant ca neîntemeiată, restul cauzelor aflându-se pe rolul instanțelor din anii anteriori (începând cu anul 2005).

Dintre acestea, 9 dosare au fost soluționate, prin respingere, anulate ca netimbrate sau perimate, iar 3 dosare sunt suspendate.

Toate cauzele reprezintă acțiuni formulate de persoane care au chemat instituția în judecată alături de autorități ale administrației publice ori de petenți nemulțumiți de demersurile întreprinse pentru soluționarea petițiilor.

În unele dintre cauze a fost admisă excepția lipsei calității procesuale pasive a instituției Avocatul Poporului, având în vedere specificul activității instituției. În motivările formulate s-a reținut că actele emise de Avocatul Poporului nu produc efecte juridice prin sancțiuni, iar potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului nu poate fi supus unui mandat reprezentativ sau imperativ.

În cauzele care au avut ca obiect nemulțumirea petenților față de efectul demersurilor întreprinse pentru soluționarea petițiilor, poziția exprimată a fost aceea că Avocatul Poporul nu este instituția care să rezolve aspectele reclamate de petenți instanței de judecată, acestea fiind de competența organelor administrative cu atribuții în acest sens. De regulă, obligația instituției este doar aceea de efectuare a unor demersuri către autoritățile publice competente pentru soluționarea acestora, potrivit legii, fără a avea competența de a stabili sancțiuni pentru activitatea necorespunzătoare a organelor administrative reclamate.

CAPITOLUL XII

RAPORTURILE CU OMBUDSMANII ȘI INSTITUȚIILE SIMILARE

Manifestările întreprinse de instituția Avocatul Poporului au ca scop creșterea rolului și prestigiului Avocatului Poporului, ca instituție a statului de drept și a imaginii instituției, atât în plan intern, cât și internațional.

Cu prilejul acestor întâlniri, reprezentanții Avocatului Poporului au avut o prezență activă la dezbateri, au evidențiat activitățile Avocatului Poporului pentru apărarea drepturilor și libertăților cetățenești și au acționat în vederea intensificării dialogului la nivel regional și internațional între instituțiile Ombudsman din diferite țări, pentru implicarea sporită a organismelor ce au ca scop promovarea obiectivelor instituțiilor de tip Ombudsman.

În cadrul vizitelor la instituția Avocatul Poporului a unor delegații reprezentând autorități și instituții din diferite țări, s-a acționat pentru prezentarea corespunzătoare a raporturilor dintre instituția Avocatul Poporului și Parlamentul României, alte instituții de stat, societatea civilă, subliniindu-se demersurile întreprinse în acest an pentru o cât mai amplă informare a cetățenilor în probleme care țin de competența instituției Avocatul Poporului.

SECȚIUNEA I

PARTICIPĂRI LA ÎNTRUNIRI, SEMINARII, DEZBATERI, PRIMIRI, VIZITE ȘI ALTE EVENIMENTE OFICIALE PE PLAN INTERN

* *

- În data de 29 ianuarie 2013, a avut loc la Hotelul Capital Plaza conferința cu tema *Perspective asupra reformelor electorale și constituționale*, organizată de Asociația Pro Democrația (APD). Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorel Bahrin, consilier.

* *

- În data de 31 ianuarie 2013, a avut loc la Palatul Parlamentului, conferința de presă care a lansat proiectul european *Consolidarea participării copiilor în societatea europeană prin intermediul serviciului telefonul copilului* și lansarea Acordului de parteneriat între Asociația Telefonul Copilului și instituția Avocatul Poporului. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 5 februarie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului întrevederea prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului cu Sandie Blanchet, reprezentatul UNICEF în România. Discuțiile purtate în cadrul întrevederii au vizat situația copiilor din România și încheierea unui protocol de colaborare. La întrevedere au participat: Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Andreea Băicoianu, consilier și Ligia Crăciunescu, expert, Tudor Ștefănescu și Voica Pop, reprezentanți UNICEF.

* *

- În data de 21 februarie 2013, a avut loc la Centrul de Resurse, Documentare și Cercetare cu privire la Problematica Roma dezbaterea cu tema *Platforme civice privind mobilitatea internațională a cetățenilor României*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorel Bahrin, consilier.

* *

- În data de 25 februarie 2013, Centrul de Drept Public și Științe Administrative din cadrul Școlii Naționale de Științe Politice și Administrative, a lansat un ciclu de dezbateri în contextul revizuirii Legii fundamentale, sub denumirea *Laborator administrativ – constituțional*, având ca tematică generală administrația publică în Constituția României. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de prof.univ.dr. Valer Dorneanu, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 7 martie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, întâlnirea prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului cu delegația Comisiei Europene Împotriva Rasismului și Intoleranței – ECRI, formată din: Dejan Palic (membru ECRI din partea Croației), Dalibor Jilek (membru ECRI din partea Republicii Cehe) și Francesca Montagna din cadrul Secretariatului ECRI. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului, Andreea Băicoianu și Dorel Bahrin, consilieri.

* *

- În data de 11 martie 2013, a avut loc la Ministerul Justiției, *Reuniunea Comisiei Mecanismului de cooperare și verificare* - MCV. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de prof.univ.dr. Valer Dorneanu, adjunct al Avocatului Poporului și Ecaterina Mirea, consilier.

* *

- În data de 12 martie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, întâlnirea cu Marian Mandache, președinte executiv al Centrului Romilor pentru Intervenții

Sociale și Studii Romani-Criss. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului și Dorel Bahrin, consilier.

* *

- În data de 15 martie 2013, a avut loc la sediul Ministerului Justiției, întâlnirea prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului cu Mona-Maria Pivniceru, Ministrul Justiției. Întâlnirea a avut ca temă implementarea OPCAT (proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului). La întrevvedere au mai participat prof.univ.dr. Valer Dorneanu, adjunct al Avocatului Poporului și Emma Turtoi, consilier.

* *

- În data de 25 martie 2013, a avut loc la Palatul Parlamentului, dezbateră *Rolul Curții Constituționale a României într-o democrație consolidată. Apartenența la puterea judecătorească?* Perspective în noul text constituțional, organizată de Comisia juridică, de disciplină și imunități din cadrul Camerei Deputaților și Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului (FACIAS). Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Elena Anghel, consilier.

* *

- În perioada 28-29 martie 2013, a avut loc la Palatul Parlamentului, Conferința *anuală anticorupție*, organizată de Ministerul Justiției. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului și Magda Ștefănescu, consilier.

- În data de 2 aprilie 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului a participat la *ședința Subcomisiei pentru egalitate de tratament și nediscriminare – Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților*, referitoare la propunerea legislativă privind reglementarea și organizarea ocupațiilor de bonă și babysitter în România.

* *

- În data de 3 aprilie 2013, a avut loc la Hotel Ibis, *Masa rotundă* cu tema *Audierea minorilor: o provocare pentru justiția minorilor*, organizată de Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil – FONCP, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Inspectoratul General al Poliției, Ambasada Franței în România și Organizația La Voix de L'Enfant. Din partea instituției Avocatul Poporului a participat Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 4 aprilie 2013, Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului, a participat la evenimentul organizat cu ocazia *aniversării a 20 de ani de activitate a Centrului Romilor pentru Intervenție socială și Studii – Romani CRISS*.

* *

- În data de 10 mai 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, a participat la evenimentul organizat de Reprezentanța Comisiei Europene în România, cu ocazia Zilei Europei.

* *

- În data de 13 mai 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întâlnirea* cu reprezentanții Ministerului Justiției pentru îndrumare în activitatea instituției Avocatul Poporului de implementare a Strategiei Naționale Anticorupție. La întrevvedere au participat: prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Magda Ștefănescu, Emma Turtoi și Eugen Dinu, consilieri.

* *

- În data de 14 mai 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întrevederea* cu Willy Fautre, președintele Organizației Human Rights Without Frontiers. Discuțiile au vizat modul de organizare și funcționare a instituției. La întrevvedere au participat: Ecaterina Mirea, Raluca Mitrache și Andreea Băicoianu, consilieri.

* *

- În datele de 16 și 20 mai 2013, au avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întrevederi* cu reprezentanții Asociației „Comunitatea Armână din România”. Discuțiile au vizat petițiile prin care s-a solicitat sesizarea Curții Constituționale referitor la neconstituționalitatea înainte de promulgare a art. 1 alin. (1) din Legea nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni. La întrevederi au participat Ecaterina Mirea și Raluca Mitrache, consilieri.

* *

- În data de 19 mai 2013, a avut loc la Rin Grand Hotel, o *conferință care a avut ca temă principală femeia musulmană în România și în Europa*, organizată de Asociația „Surori Musulmane”. Din partea instituției Avocatul Poporului a participat Luiza Portase, consilier.

* *

- În data de 19 mai 2013, a avut loc la Clubul Țăranului Român, conferința de închidere a *proiectului Romano Cher – Casa Romilor. Pașii următori în dezvoltarea rețelei de cooperative și a Muzeului Romilor*, organizată de KCMC – K Consulting Management and Coordination și Asociația Romano ButiQ. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorel Bahrin, consilier.

* *

- La solicitarea Ministerului de Justiție, în data de 30 mai 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întrevederea* prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului cu *membrii Misiunii Mecanismului de Cooperare și Verificare la București (MCV)*. La întrevedere au participat și Magda Ștefănescu și Eugen Dinu, consilieri.

* *

- În data de 31 mai 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, a participat la *întâlnirea de lucru* având ca temă discutarea priorităților *Strategiei naționale în domeniul protecției promovării drepturilor copilului 2014-2020*, organizată de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice în parteneriat cu Organizația Hope and Homes for Children și Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil.

* *

- În data de 31 mai 2013, a avut loc la Hotel Radisson Blu, conferința de lansare a *Publicației Studiu privind înființarea unui mecanism integrat instituțional în vederea reintegrării foștilor deținuți în societate*, organizat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Ștefănescu, consilier.

* *

- În perioada 3-21 iunie 2013, prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, a participat în calitate de invitat, la *lucrările Comisiei comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerii legislative de revizuire a Constituției României*.

* *

- În data de 5 iunie 2013, a avut loc la Hotel Capital Plaza, un *seminar* referitor la recomandările privind aplicarea prevederilor Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare în România, organizat de Departamentul pentru Relații Interetnice din cadrul Guvernului României. Din partea instituției Avocatul Poporului a participat Dorel Bahrin, consilier.

* *

- În data de 5 iunie 2013, a avut loc la Institutul Francez, *evenimentul Pentru drepturile noastre*, organizat de Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil în parteneriat cu Ambasada Franței și Institutul Francez la București, cu ocazia zilei internaționale a copilului. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 5 iunie 2013, a avut loc la sediul Grupului pentru Dialog Social, *conferința Imigrația în România – reglementare și integrare*, organizată de Asociația Federaliștilor Europeni din România. Din partea instituției Avocatul Poporului a participat Luiza Portase, consilier.

* *

- În data de 11 iunie 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, a participat la *ședința Subcomisiei pentru egalitate de tratament și nediscriminare*, din Camera Deputaților, având pe ordinea de zi:

- prezentarea situației privind copiii abandonați și instituționalizați în România, cooperarea europeană și internațională în domeniul adopțiilor;
- analiza unor inițiative legislative în domeniu aflate în procedură parlamentară;
- stadiul parteneriatului dintre Camera Deputaților și UNICEF.

* *

- În data de 11 iunie 2013, a avut loc la Camera Deputaților, *ședința Subcomisiei pentru monitorizarea respectării drepturilor persoanelor private de libertate*, având pe ordinea de zi:

- cunoașterea reprezentanților ce administrează locuri de detenție și de arest preventiv;
- analizarea respectării drepturilor omului în locurile de detenție și de arest preventiv;
- analizarea cauzelor depunerii unui număr mare de petiții referitoare la comiterea de abuzuri și de alte încălcări ale drepturilor omului în locurile de detenție și de arest preventiv.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Magda Ștefănescu și Emma Turtoi, consilieri.

* *

- În data de 18 iunie 2013, a avut loc la Hotel Ibis Parlament, *conferința de lansare a Barometrului Integrării Imigranților*, ediția 2013, organizată de Asociația Română pentru Promovarea Sănătății și Fundația Soros România. Din partea instituției Avocatul Poporului a participat Luiza Portase, consilier.

* *

- În data de 27 iunie 2013, a avut loc la Hotelul Double Tree, dezbaterea cu tema *Diversitatea și non-discriminarea în câmpul muncii*, organizată de Centrul de Resurse Juridice. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ecaterina Teodorescu, adjunct al Avocatului Poporului și Claudiu Constantin, expert.

- În data de 17 iulie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întâlnirea* prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, cu directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, comisar șef de penitenciare Cătălin Claudiu Bejan, privind demersurile propuse pentru interviuarea minorilor delincvenți, în vederea finalizării Raportului special privind respectarea drepturilor copiilor delincvenți. La întâlnire au participat și Magda Ștefănescu și Raluca Teodorescu, consilieri.

* *

- În data de 18 iulie 2013, a avut loc la Ministerul Justiției, *a patra reuniune a Platformei de cooperare a autorităților independente și a instituțiilor anticorupție*. A fost prezentat Raportul semestrial privind implementarea SNA în cadrul instituției Avocatul Poporului. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Magda Ștefănescu, consilier și Anda Gheorghiu, consilier pentru audit.

* *

- În data de 24 iulie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întâlnirea* prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, cu doamna Simona Popescu, realizatorul emisiunii Magazinul de vorbe de la postul Radio România Antena Satelor. Întâlnirea a avut ca scop o viitoare colaborare în vederea popularizării instituției Avocatul Poporului prin participarea la emisiuni, începând cu luna septembrie 2013.

La întâlnire au mai participat: Erzsebet Dane, Ecaterina Teodorescu și Ionel Oprea, adjuncți ai Avocatului Poporului și Magda Ștefănescu, consilier.

* *

- În data de 26 iulie 2013, a avut loc la Hotel Ibis, *Masa rotundă* privind diseminarea Raportului de analiză de date privind *Monitorizarea dreptului la educație și timp liber în România*, organizată de Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil – FONPC. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 21 august 2013, a avut loc la sediul Instituției Prefectului județul Sibiu, *întrevederea* reprezentanților instituției Avocatul Poporului cu membrii Comisiei de Petiții a Parlamentului Landului Mecklenburg-Vorpommern din Germania. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Luiza Portase, consilier și Maria Bucur, expert Biroul Teritorial Alba-Iulia.

Discuțiile purtate în cadrul întâlnirii au vizat aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, atribuțiile, raporturile de colaborare cu Parlamentul, Guvernul, Curtea Constituțională, autoritatea judecătorească. De asemenea, au fost evidențiate rolul și importanța ombudsmanului în peisajul instituțional intern și internațional, în promovarea și protejarea drepturilor și libertăților omului.

* *

- În data de 3 septembrie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, o *întâlnire* cu directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, comisar șef de penitenciare Cătălin Claudiu Bejan, și reprezentanții UNICEF România, privind demersurile propuse pentru interviuarea minorilor delincvenți, în vederea finalizării Raportului special privind respectarea drepturilor copiilor delincvenți. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Eugen Dinu, consilier.

* *

- În data de 20 septembrie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, o *întâlnire* cu Florin Aurel Moțiu, secretar de stat și Alina Barbu, director în cadrul Ministerului Justiției, privind identificarea modalității optime de înființare a Mecanismului Național de Prevenire – MNP. La întâlnire au participat: prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului, Magda Ștefănescu, Emma Turtoi și Eugen Dinu, consilieri.

* *

- În data de 30 septembrie 2013, a avut loc la Hotel Novotel, *conferința finală a Proiectului Prevenirea încălcării drepturilor omului în locurile de deținere din România*, organizată de Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România - Comitetul Helsinki. Scopul proiectului este de a identifica cea mai bună soluție pentru înființarea și funcționarea mecanismului național pentru prevenirea torturii și a tratamentelor inumane sau degradante, în conformitate cu obligația asumată de statul român prin ratificarea Protocolului opțional la Convenția pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (OPCAT). Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Ștefănescu, Emma Turtoi și Eugen Dinu, consilieri.

* *

- În perioada 2 - 3 octombrie 2013, a avut loc la Palatul Parlamentului, Conferința internațională cu tema *Jurisdicția constituțională după 20 de ani de la căderea cortinei comuniste*, organizată de Curtea Constituțională cu sprijinul Fundației germane pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ). Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de: prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Erzsebet Dane, Ecaterina Teodorescu și Ionel Oprea, adjuncți ai Avocatului Poporului.

* *

- În data de 10 octombrie 2013, a avut loc la Spațiul Public European, *dezbateră publică* privind obligațiile administrației publice centrale și rolul organizațiilor neguvernamentale și a persoanelor cu dizabilități în procesul de monitorizare a respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale instituționalizate, cu tema *De ce avem nevoie de mecanisme independente de monitorizare a respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale din instituții?*, organizată de Centrul de Resurse Juridice. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Carmen Iliescu, consilier.

* *

- În data de 15 octombrie 2013, a avut loc la sediul Institutului Român pentru Drepturile Omului, *întrevederea* prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului și a doamnei Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului cu prof.univ.dr. Irina Moroianu Zlătescu, directorul IRDO.

* *

- În data de 16 octombrie 2013, a avut loc la sediul Ambasadei Norvegiei la București, *întrevederea* doamnei Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului și a domnului Dorel Bahrin, consilier, cu un reprezentant al Ministerului Afacerilor Externe din Norvegia, precum și cu o echipă din cadrul Ambasadei, condusă de doamna Tove Bruvik Westberg, Ambasador. În cadrul întrevederii s-au purtat discuții privind problematica romă.

* *

- În data de 17 octombrie 2013, a avut loc la Palatul Parlamentului, *dezbateră* cu tema *Inovație în sectorul justiției: servicii de externalizare*, organizată de Comisia juridică, de numiri, disciplină, validări și imunități din cadrul Senatului României. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Ștefănescu și Eugen Dinu, consilieri.

* *

- În data de 21 octombrie 2013, prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, a avut o *întrevedere* cu doamna Olga Borzova, membru al Comisiei pentru afaceri sociale, sănătate și dezvoltare durabilă a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, care a efectuat o vizită în România în vederea elaborării Raportului Serviciile sociale în Europa:

legislație și practici cu privire la separarea copiilor de familiile lor în statele membre ale Consiliului European. La întrevvedere au mai participat: Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Raluca Teodorescu și Andreea Băicoianu, consilieri.

* *

- În perioada 28-30 octombrie 2013, a avut loc la Institutul European din România, *programul de formare Etică și integritate instituțională*, organizat de Institutul European din România în parteneriat cu Ministerul Justiției. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier.

* *

- În perioada 28-29 octombrie 2013, a avut loc la Casa ONU, *Atelierul de formare* cu tema *Drepturile copilului care execută sancțiuni privative de libertate* (interviewarea minorilor aflați în locuri de detenție), organizat de UNICEF România. La Atelierul de formare au participat coordonatorii birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului, precum și experții și consilierii din cadrul domeniilor de activitate drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap și armată, justiție, poliție, penitenciare.

* *

- În data de 31 octombrie 2013, a avut loc la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, *cursul* cu tema *Controlul intern/managerial, strategie și aplicare*, organizat de Ministerul Finanțelor Publice - Unitatea centrală de armonizare a sistemelor de management financiar și control. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Anda Gheorghiu, consilier pentru audit.

* *

- În data de 7 noiembrie 2013, a avut loc la Caredy Luxury Ballroom, *Gala Mediatorilor 2013*, organizată de Consiliul de Mediere. În cadrul acesteia, prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului i-a fost acordat premiul de onoare pentru activitatea depusă în vederea sprijinirii medierii. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ecaterina Teodorescu, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 7 noiembrie 2013, a avut loc la Sala Stoicescu a Facultății de Drept, *Conferința națională privind drepturile copilului*, organizată de ELSA București. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 11 noiembrie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, întrevederea prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului cu academician prof. dr. Mircea Ifrim și prof. dr. Irinel Popescu, privind situația Institutului Cantacuzino. La întrevedere a participat și Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 13 noiembrie 2013, a avut loc la Palatul Parlamentului, conferința cu tema *Efectele instituționalizării asupra dezvoltării copilului. Observație, diagnostic, prevenire a consecințelor de lungă durată*, organizată de Institutul pentru Dezvoltarea Copilului, în parteneriat cu Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Raluca Teodorescu, consilier.

* *

- În data de 18 noiembrie 2013, a avut loc la Ministerul Justiției, a *cincea reuniune a Platformei de cooperare a autorităților independente și a instituțiilor anticorupție*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Ștefănescu și Eugen Dinu, consilieri.

* *

- În data de 19 noiembrie 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, a avut o *întrevedere* cu domnul Tom Baillie, Comisarul Scoției pentru Copii și Tineri. În cadrul întrevederii a fost prezentată activitatea instituției Avocatul Poporului, iar oaspetele a prezentat activitatea instituției pe care o conduce. La întrevedere au participat și Raluca Teodorescu și Cristian Cristea, consilieri.

* *

- În data de 20 noiembrie 2013, a avut loc la Hotel Elisabeta, o *întâlnire între reprezentanții Serviciului Custodie Publică, Returnări și Escorte din cadrul Inspectoratului General pentru Imigrări – Direcția Migrație*, organizată de Fundația Consiliul Național Român pentru Refugiați - CNRR. Întâlnirea a avut ca scop prezentarea activităților pe care CNRR urmează să le desfășoare în vederea implementării proiectului Asistență pentru migranții returnați forțat sub escortă. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier.

* *

- În perioada 18-22 noiembrie 2013, a avut loc la sediul Agenției Naționale de Integritate, o sesiune de pregătire profesională a persoanelor responsabile cu implementarea prevederilor legale privind declarațiile de avere și de interese. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier.

* *

- În data de 20 noiembrie 2013, a avut loc la Hotel Minerva, seminarul regional cu tema *Bune practici privind incluziunea socială a foștilor deținuți*, organizat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare România în parteneriat cu Administrația Națională a Penitenciarelor. Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului Revenirea foștilor deținuți pe piața muncii și integrarea lor în societate. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Ștefănescu, consilier.

* *

- În perioada 19-20 noiembrie 2013, a avut loc la Teatrul Nottara, Festivalul de teatru pentru deținuți, organizat de Administrația Națională a Penitenciarelor. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Ștefănescu, consilier.

* *

- În data de 25 noiembrie 2013, a avut loc la Academia Română, sesiunea omagială 2013- *Anul Cantacuzino – 150 de ani de la nașterea profesorului Ion Cantacuzino*, organizată de INCDMI Cantacuzino. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 28 noiembrie 2013, a avut loc la Hotel Marshal Garden, *Conferința Națională a Mediatorilor 2013*, cu tema *Medierea – un bun național*, organizată de Consiliul de Mediere. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ecaterina Teodorescu, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 3 decembrie 2013, a avut loc la Ministerul Culturii, evenimentul organizat de către Direcția Protecția Persoanelor cu Dizabilități din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, cu ocazia *zilei de 3 Decembrie - Ziua internațională de solidaritate cu persoanele cu dizabilități*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 9 decembrie 2013, a avut loc la Rin Grand Hotel masa rotundă cu tema *Servicii sociale în domeniul violenței în familie la nivel național*, organizată de Asociația Transcena, în parteneriat cu Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului și Asociația Femeilor Împotriva Violenței. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 10 decembrie 2013, a avut loc la Palatul Parlamentului, dezbaterea cu tema *Drepturile sexuale și reproductive, drepturi ale tuturor!*, organizată de Ambasada Olandei, împreună cu organizațiile neguvernamentale ECPI (Euroregional Centre for Public Initiatives), SECS și Centrul pentru Jurnalism Independent, cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Omului. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorel Bahrin, consilier.

* *

- În data de 10 decembrie 2013, a avut loc la Palatul Parlamentului, masa rotundă cu tema *Eficientizarea monitorizării respectării drepturilor omului în instituțiile din România*, organizată de Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități din Senatul României, în parteneriat cu Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 10 decembrie 2013, a avut loc la Palatul Parlamentului, simpozionul cu tema *20 de ani de muncă pentru drepturile noastre*, organizat de Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților, în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

SECȚIUNEA a 2-a

PARTICIPĂRI LA CEREMONII

- În data de 24 ianuarie 2013, au avut loc ceremonialul public de depunere de coroane și manifestările prilejuite de sărbătorirea *Zilei Unirii Principatelor Române* și depunerea de coroane la Monumentul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, din Dealul Patriarhiei Române. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Andreea Băicoianu, consilier.

* *

- În data de 9 mai 2013, au avut loc ceremonialul public de depunere de coroane și manifestările prilejuite de sărbătorirea *Zilei Independenței de Stat a României, a Zilei Victoriei Coaliției Națiunilor Unite în cel de-al Doilea Război Mondial și a Zilei Uniunii Europene*, la Monumentul Eroilor din cel de-al Doilea Război Mondial (Universitatea

Națională de Apărare „Carol I”). Din partea instituției Avocatul Poporului au participat Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Dorel Bahrin, consilier.

* *

- În data de 13 iunie 2013, au avut loc ceremonialul public de depunere de coroane și manifestările prilejuite de sărbătorirea *Zilei Eroilor*, la Mormântul Ostașului Necunoscut (Parcul Carol I). Din partea instituției Avocatul Poporului au participat Ecaterina Teodorescu, adjunct al Avocatului Poporului și Dorel Bahrin, consilier.

* *

- În data de 29 iulie 2013, a avut loc ceremonialul public de intonare a imnului național și de înălțare a drapelului național din Piața Tricolorului, cu ocazia *Zilei Imnului Național al României*. Din partea instituției Avocatul Poporului a participat Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

- În data de 25 octombrie 2013, au avut loc ceremonialul public de depunere de coroane și manifestările prilejuite de sărbătorirea *Zilei Armatei României*, organizate de Ministerul Apărării Naționale, la Mormântul Ostașului Necunoscut din Parcul Carol I. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Dorel Bahrin, consilier.

* *

- În data de 1 decembrie 2013, au avut loc ceremonialul public de depunere de coroane și manifestările prilejuite de sărbătorirea *Zilei Naționale a României*, organizate de Ministerul Apărării Naționale, la Mormântul Ostașului Necunoscut din Parcul Carol I. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Dorel Bahrin, consilier.

SECȚIUNEA a 3-a

PARTICIPĂRI LA ÎNTRUNIRI, CONFERINȚE, SIMPOZIOANE ȘI REUNIUNI PE PLAN EXTERN

- În perioada 22-24 aprilie 2013, a avut loc la Novi Sad – Provincia Autonomă Voivodina, *Conferința finală în cadrul proiectului regional Prevenirea exploataării copilului în Europa de Sud-est*, organizată de Rețeaua Ombudsmanilor pentru Copii din Europa de Sud-Est – CRONSEE.

Conferința a reunit reprezentanți ai instituțiilor Ombudsman din Croația, Serbia, Albania, Slovenia, Slovacia, Muntenegru, Kosovo, Albania, Bulgaria, precum și ai Organizației Salvați Copiii.

Din partea instituției Avocatul Poporului, a participat Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

Conferința a avut următoarele teme:

- Rezultatele cercetării regionale cu tema Exploatarea copiilor pe internet, ultima dintre cele trei cercetări regionale realizate în cadrul acestui proiect;
- Analiza rezultatelor proiectului de trei ani Prevenirea exploatarei copilului în Europa de sud-est;
- Modele de bună practică și lecții învățate în comunicarea între instituțiile Ombudsman și copii.

Conferința a fost deosebit de interesantă, deoarece au fost prezentate exemple de bună practică ale ombudsmanilor pentru copii din țările participante. A reieșit în mod evident necesitatea unei atitudini proactive a ombudsmanilor pentru copii în care, comunicarea cu copiii, relațiile de parteneriat cu ONG-urile din domeniu, autoritățile administrației publice de specialitate și mass-media ocupă un rol principal.

■ În perioada 30-31 mai 2013, a avut loc la Strasbourg, Seminarul cu tema *Provocări întâmpinate în cadrul instituțional și bugetar actual*, organizat de către Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) pentru organismele specializate care combat rasismul și discriminarea rasială în cele 47 state membre.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului.

Lucrările Seminarului au cuprins patru sesiuni: independența organismelor specializate; mijloacele bugetare, atribuțiile și modul în care poate fi păstrată expertiza de bază în situația fuziunii; diviziunea muncii în țările unde există mai mult de un organism specializat care se ocupă de rasism și discriminare rasială și accesibilitatea organismelor specializate și raporturile lor cu ONG-urile.

■ În perioada 3-5 iulie 2013, a avut loc la Erevan, Armenia, *Conferința Pan-europeană Standardele europene privind statul de drept și scopul atribuțiilor discreționare în statele membre ale Consiliului Europei*, organizată în cadrul președinției Armeniei a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, de către Curtea Constituțională a Armeniei, cu sprijinul Parlamentului Armeniei, al Curții Europene a Drepturilor Omului, Comisiei Europene pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția), Ministerului Afacerilor Externe și al Apărătorului Drepturilor Omului din Armenia.

Instituția Avocatul Poporului din România a fost reprezentată de prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului și Emma Turtoi, consilier.

Lucrările Conferinței au fost deschise de către Hovik Abrahamyan, Președintele Parlamentului Armean și de către Edward Nalbandian, ministrul afacerilor externe.

Conferința s-a bucurat de prezența a numeroși reprezentanți (președinți, membri sau magistrați asistenți) ai Curților Constituționale din Albania, Algeria, Andorra, Belarus, Bulgaria, Cehia, Coreea, Croația, Georgia, Kazahstan, Letonia, Lituania, Macedonia,

Moldova, Polonia, Portugalia, Rusia, România, Tadjikistan, Turcia și Ungaria, reprezentanți ai instituțiilor de tip Ombudsman din Lituania, Mexic, Moldova, Polonia și România, membri ai Curților Supreme din Israel și Finlanda, profesori ai Universităților din Hamburg și Oslo și alți reprezentanți ai ministerelor justiției și afacerilor externe din unele dintre țările participante.

Lucrările au fost organizate în patru sesiuni de lucru care s-au desfășurat pe parcursul celor două zile de conferință, fiind stabilite următoarele teme de dezbatere:

- Principiul statului de drept ca temei axiologic pentru comportamentul social al autorităților și al individului în statul de drept: garanții constituționale în diferite țări;
- Principiul statului de drept - criterii de determinare a marjei de apreciere legislativă: experiența diferitelor state;
- Revizuirea legilor și a altor acte normative de către organe judiciare independente: experiența diferitelor state în sfera implementării unui sistem efectiv de control constituțional și în domeniul cooperării cu diferite organe ale puterii de stat;
- Cooperarea Apărătorului drepturilor omului (Ombudsman) cu diferite autorități statale și locale.

Discuțiile privind puterea discreționară, ca element esențial al respectării principiului statului de drept, au oferit participanților la conferință posibilitatea de a contribui la dezvoltarea continuă a sistemului de valori europene în cadrul tuturor statelor membre ale Consiliului European, furnizând și primind informații practice privind modalitatea în care dreptul de apreciere al autorităților statului ar putea fi aliniat exigențelor statului de drept și inclus în ierarhia normelor juridice.

■ În perioada 10-11 septembrie 2013, a avut loc la Nevsehir - Cappadocia, *Forumul de dialog privind discriminarea*, parte a Proiectului Dialog și Schimb Parlamentar, un proiect comun al Marii Adunări Naționale a Turciei (GNAT) și al Uniunii Europene, ce are ca scop maximizarea rolului GNAT în procesul de negocieri de aderare la UE, prin promovarea dialogului între membrii parlamentelor din statele membre ale UE și Turcia.

Instituția Avocatul Poporului din România a fost reprezentată de prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului și Andreea Băicoianu, consilier.

Forumul a reunit parlamentari și partide politice din cadrul Parlamentului European, reprezentanți ai instituțiilor ombudsman din: Turcia, Polonia, Croația, Grecia, avocați, profesori, ziariști, precum și membrii ai unor fundații și organizații ale minorităților din Turcia.

Programul Forumului a cuprins patru sesiuni de lucru, în cadrul cărora au fost prezentate următoarele teme:

- Încadrarea discriminării în Turcia și UE;
- Legile anti-discriminare în UE și Turcia: Procesul legislativ și de implementare;
- Cetățenia incluzivă - Care este locul drepturilor omului?
- Discriminarea în media.

Lucrările Forumului au fost deschise de prof.dr. Mehmet Tekelioğlu, președintele Comisiei pentru armonizare UE din cadrul Marii Adunări Naționale a Turciei și Veysel Eroglu, ministrul pădurilor și apelor.

În discursul său introductiv, prof.dr. Mehmet Tekelioğlu a subliniat importanța îndeplinirii de către Turcia a tuturor criteriilor economice și politice în procesul de aderare la Uniunea Europeană. Deși criteriile economice au fost îndeplinite, cele politice necesită o perioadă mai lungă pentru îndeplinire. Totodată, prof.dr. Mehmet Tekelioğlu a amintit diversele forme de discriminare din Turcia, printre care: discriminarea religioasă (comunitatea alevi nu este recunoscută oficial, deși cuprinde un număr mare de membri), discriminarea femeilor care poartă vâlul.

■ În perioada 15-17 septembrie 2013, a avut loc la Dublin - Irlanda, cel de *al 9-lea Seminar al Rețelei Europene a Ombudsmanilor*, organizat de Emily O'Reilly, Ombudsmanul din Irlanda, în colaborare cu prof. Nikiforos Diamandouros, Ombudsmanul European.

Seminarul a reunit ombudsmani din: Austria, Belgia, Bulgaria, Croația, Cehia, Finlanda, Grecia, Irlanda, Islanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Norvegia, Portugalia, România, Slovenia, Spania, Suedia, Turcia, Regatul Unit, reprezentanți ai instituțiilor Ombudsman din: Cipru, Macedonia, Franța, Germania, Ungaria, Polonia, Slovacia, ombudsmani regionali, precum și numeroși observatori.

Instituția Avocatul Poporului din România a fost reprezentată de prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului și Andreea Băicoianu, consilier.

Tema Seminarului a fost *Buna administrare și drepturile cetățenilor în vremuri de austeritate*.

Lucrările au avut loc la Castelul Dublin și au fost organizate în patru sesiuni de lucru, care s-au desfășurat pe parcursul celor două zile ale Seminarului, fiind stabilite următoarele teme de dezbatere:

- Inovație în instituțiile Ombudsman;
- Reformă în vremuri de austeritate;
- Rețeaua Europeană a Ombudsmanilor;
- Să depunem eforturi ca cetățeanul să conteze.

Lucrările Seminarului au fost deschise de Brendan Howlin, ministrul cheltuielilor publice și reformei, Emily O'Reilly, Ombudsmanul din Irlanda și prof. Nikiforos Diamandouros, Ombudsmanul European

În data de 17 septembrie 2013, după încheierea lucrărilor Seminarului, participanții au fost primiți de Excelența Sa, domnul Michael Higgins, Președintele Irlandei și doamna Sabina Higgins. Primirea a fost urmată de o recepție.

■ În perioada 15-18 septembrie 2013, a avut loc la Laxenburg – Austria, *Programul de pregătire anti-corupție 2013*, organizat de Institutul Ombudsmanului Internațional - IOI în colaborare cu Academia Internațională Anti-Corupție (IACA). Programul de pregătire a fost adresat personalului din cadrul instituțiilor ombudsman care au atribuții și în ceea ce privește lupta împotriva corupției.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier în cadrul domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare.

Programul de pregătire a reunit cursanți din 30 de țări și s-a desfășurat pe parcursul a trei zile de lucrări, fiecare zi cuprinzând mai multe sesiuni de prezentare, discuții - pentru

a da posibilitatea cursanților de a împărtăși cele mai bune practici cu colegii lor, cât și cu formatorii, pentru a promova transparența, răspunderea și buna guvernare în cadrul administrației, la nivel regional, național și internațional și examen – studiu de caz.

Sesiunile de lucru au privit: diferite forme de corupție - origini și consecințe, prezentarea unor instituții internaționale anticorupție, rolul și atribuțiile acestora în domeniul luptei anticorupție, implicarea părților interesate în lupta împotriva corupției în parteneriate publice și private, informații cu privire la avertizorii de integritate: protecția martorilor și a victimelor, finalizată cu un prim examen concretizat în prezentarea unui studiu de caz, de către participanți, dezbateri și schimburi de experiență cu privire la Codurile de conduită, anticorupția în materia achizițiilor publice, vulnerabilități și cele mai bune practici, lecții învățate și studii de caz, din practica judiciară austriacă, procedura olandeză de soluționare a plângerilor cu accente pe: crearea de modalități de evaluare și soluționare a plângerilor și strategii de investigare, strategii de raportare, rezultatele unei plângeri.

■ În perioada 3-5 octombrie 2013, a avut loc la Chișinău, Conferința internațională cu tema *Respectarea drepturilor copilului la abitație în familie. Analiza situației existente în Republica Moldova prin prisma practicilor pozitive ale altor țări*, organizată de Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

La această întâlnire au mai participat ca reprezentanți ai autorității publice din Republica Moldova, Președintele Parlamentului, ministrul muncii, protecției sociale și familiei, ministrul educației, ministrul justiției, ministrul afacerilor interne, șeful Inspectoratului de Poliție, ministrul sănătății, Președintele Curții Supreme de Justiție, Procurorul General, precum și reprezentanții ombudsmanilor Ucrainei, Croației, Estoniei, Comisarul pentru Copii și Tineri din Scoția, Ombudsmanul Republicii Letonia.

Pe agenda de lucru a Conferinței s-au regăsit următoarele teme:

- cadrul legal privind protecția copiilor rămași fără ocrotire părintească și a copiilor orfani;
- mecanisme instituționale de protecție a copiilor rămași fără ocrotire părintească și a copiilor orfani;
- adopția națională și internațională-reglementări juridice și aspecte practice.

Reprezentantul instituției Avocatul Poporului a prezentat materialul cu tema *Adopția națională și internațională-reglementări juridice și aspecte practice*.

În cadrul Conferinței a fost adoptat *Memorandumul Respectarea drepturilor copilului la abitație în familie. Analiza situației existente în Republica Moldova prin prisma practicilor pozitive ale altor țări*, semnat de ombudsmanii Republicii Moldova, secretarul ENOC și Comisarul pentru Copii și Tineri din Scoția, Ombudsmanul Republicii Letonia, reprezentanții ombudsmanilor României, Ucrainei, Croației, Estoniei, precum și șeful Oficiului Consiliului Europei în Republica Moldova, demnitarii și funcționarii din Republica Moldova, experți în domeniul drepturilor omului și reprezentanți ai societății civile.

■ În perioada 7-8 octombrie 2013, a avut loc la Viena, întâlnirea cu tema „*Consolidarea protecției drepturilor fundamentale într-un peisaj al drepturilor omului în schimbare*”, organizată de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene - FRA.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului.

Obiectivele întâlnirii au vizat:

- discutarea impactului situației economice actuale asupra instituțiilor naționale pentru drepturile omului și organismelor pentru egalitate și facilitarea punerii în aplicare a obligațiilor privind drepturile omului la nivel național.
- discutarea modului de intensificare și dezvoltare a cooperării strategice la nivel național și între nivelul național și cel european.
- propunerea unor activități de cooperare concrete privind, de exemplu, schimbul de informații, monitorizare, elaborarea unor sisteme tematice de cooperare și de formare în abordarea provocărilor actuale în promovarea și protejarea drepturilor fundamentale.
- crearea de oportunități pentru organizațiile participante la rețea.

■ În perioada 24-25 octombrie 2013, a avut loc la Sofia, Atelierul de lucru cu tema *Tratamentul și experiențele copiilor cu hidrocefalie în Bulgaria și familiile lor*, organizat de Fundația LUMOS și Federația Internațională pentru Spina Bifida și Hidrocefalie, cu sprijinul Ombudsmanului Republicii Bulgaria.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Raluca Teodorescu, consilier.

La acest atelier de lucru au participat și alți invitați din România, Adriana Tontsch, președintele Asociației pentru Spina Bifida și Hidrocefalie din România și dr. Sorin Târnoveanu, medic neurochirurg la Spitalul Marie Curie din București.

Atelierul de lucru a fost structurat în două sesiuni.

Prima sesiune a cuprins cuvântul de deschidere al doamnei Georgette Mulheir, președintele executiv al Fundației LUMOS, urmat de scurte luări de cuvânt din partea unor oficiali bulgari (Eva Jecheva – directorul Agenției de stat pentru protecția copilului, Konstantin Penchev - Ombudsmanul Republicii Bulgaria, dr. Iva Stankova – directorul Fondurilor de tratament pentru copii din Ministerul Sănătății din Bulgaria).

După deschidere, a urmat un studiu de caz privind experiența unui părinte, a unui medic și a unui adult cu hidrocefalie și prezentările reprezentantului Avocatul Poporului (cu titlul *Rolul Avocatului Poporului din România în protecția drepturilor persoanelor cu handicap*) și a medicului de la Spitalul Marie Curie din București.

În cea de-a doua parte a întâlnirii tematice, destinată în mod special părinților și asociațiilor pentru spina bifida și hidrocefalie, discuțiile au fost exclusiv cu caracter practic (probleme organizatorice ale propriilor organizații, finanțarea tratamentului medical și îngrijirea multidisciplinară etc.).

Rolul acestui atelier de lucru a fost, pe de o parte, de a atrage autorităților atenția asupra situației acestor copii, iar pe de altă parte, de a facilita familiilor, medicilor și asistenților sociali împărtășirea experiențelor lor.

■ În perioada 7-8 noiembrie 2013, a avut loc la Zagreb, *Atelierul de lucru internațional cu tema: Instituțiile Ombudsman în Europa de Sud-Est: aderarea la UE și revizuirea periodică universală*, organizat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare – PNUD, în colaborare cu Ombudsmanul din Croația.

Instituția Avocatul Poporului din România a fost reprezentată de către doamna consilier, Luiza Portase.

Scopul evenimentului a fost de a împărtăși experiența în Europa de Sud-Est și a discuta despre măsurile necesare pentru a consolida rolul instituțiilor Ombudsman în implementarea recomandărilor privind drepturile omului, în special în contextul aderării la Uniunea Europeană.

La lucrările Conferinței au fost prezenți reprezentanți ai instituțiilor Ombudsman din regiune, respectiv: Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, Muntenegru, Macedonia și Slovenia.

Obiectivele conferinței au fost:

- Rolul instituțiilor naționale pentru drepturile omului și al instituțiilor Ombudsman;
- Instituțiile naționale pentru drepturile omului/Ombudsman în implementarea recomandărilor privind drepturile omului;
- Măsurarea eficienței instituțiilor naționale pentru drepturile omului/Ombudsman;
- Schimbul de informații între țările din regiune, candidate sau posibile candidate la Uniunea Europeană privind drepturile omului.

SECȚIUNEA a 4-a

COLABORAREA CU OMBUDSMANUL EUROPEAN

■ Pentru realizarea schimbului de experiență și de informații specifice activității desfășurate, instituția Avocatul Poporului a continuat ***colaborarea cu Ombudsmanul European***.

Ombudsmanul European elaborează *Buletinul Ombudsmanilor Europeni*, buletin bianual, publicat în limbile engleză, franceză, germană, italiană și spaniolă. Buletinul are ca scop schimbul de bune practici între ombudsmanii din Europa. Astfel, în nr. 20/mai 2013 și nr. 21/noiembrie 2013 ale Buletinului Ombudsmanilor Europeni, au fost publicate articolele:

- *Protecția copiilor împotriva abuzului și exploatarei sexuale în România;*
- *Impactul deplasărilor în teritoriu a reprezentanților instituției Avocatul Poporului asupra activității desfășurate în anul 2012;*
- *Implicarea instituției Avocatul Poporului în respectarea dreptului la ocrotirea sănătății copiilor în mediul școlar;*
- *Implicarea instituției Avocatul Poporului în soluționarea problemelor privind transcrierea actelor de stare civilă;*
- *O reglementare în favoarea cetățeanului – procedura aprobării tacite;*

- *Accesul la educație un drept constituțional, nu o favoare;*
- *Rolul Avocatului Poporului în protecția drepturilor cetățenilor în raporturile cu poliția.*

Instituțiile Uniunii Europene, în special Ombudsmanul European și statele membre au o responsabilitate comună de a informa cetățenii. Astfel, în vederea unei cât mai bune informări a cetățenilor și pentru a face accesibilă cât mai multor persoane activitatea Ombudsmanului European, pe site-ul instituției Avocatul Poporului a fost creat un link direct către pagina de internet a Ombudsmanului European.

În cursul anului 2013, instituția Avocatul Poporului a participat la realizarea unor studii lansate de Ombudsmanul European prin intermediul Rețelei Europene a Ombudsmanilor, în scopul schimbului de bune practici. Studiile au vizat:

- modul de utilizare a *Cartei drepturilor fundamentale* de către instituțiile naționale pentru drepturile omului, ombudsmani și organisme pentru egalitate (Carta drepturilor fundamentale a devenit obligatorie în decembrie 2009).
- consultarea Rețelei Europene a Ombudsmanilor privind *rolul Ombudsmanului European în baza Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități*. Articolul 33 alin. (2) din Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap prevede că statele părți, în conformitate cu propriile sisteme juridice și administrative, își vor menține, consolida, desemna sau stabili fiecare un cadru care să includă unul ori mai multe mecanisme independente, după cum este cazul, pentru a promova, proteja și monitoriza implementarea convenției. La desemnarea sau stabilirea unui asemenea mecanism, statele părți vor ține cont de principiile referitoare la statutul și funcționarea instituțiilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului.

SECȚIUNEA a 5-a **PRACTICA STUDENȚILOR**

Și în cursul anului 2013 a continuat colaborarea instituției Avocatul Poporului cu universități din întreaga țară, prin efectuarea de stagii de practică ale studenților atât la sediul central, cât și la birourile teritoriale.

A. Practica studenților la sediul central

În cadrul bunelor raporturi de colaborare cu alte instituții, trebuie amintită colaborarea cu Facultatea de Drept din cadrul Universității București - Programul ELSA, în cadrul căreia **33 de studenți** au desfășurat stagii de practică, la instituția Avocatul Poporului, în perioadele 25 martie – 5 aprilie 2013, 2-16 iulie 2013 și 11 – 22 noiembrie 2013.

Activitatea de practică a studenților a cuprins: familiarizarea cu modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, cunoașterea compartimentelor

funcționale, legea și regulamentul de organizare și funcționare a instituției, prezentarea de dosare/fișe de caz, colaborarea Avocatului Poporului cu Curtea Constituțională - punctele de vedere trimise la solicitarea Curții Constituționale; obiecțiile de neconstituționalitate asupra legilor, adoptate și nepromulgate și excepțiile de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului.

De asemenea, studenții au participat la programul de audiențe/dispecerat al instituției Avocatul Poporului și au studiat, la biblioteca instituției, materiale informative privind activitatea instituției Avocatul Poporului (rapoartele anuale, rapoartele speciale, buletinele informative, broșura de prezentare a instituției).

La încheierea stagiului de practică, studenții au completat fișe de evaluare a acestui program, care cuprind întrebări și sugestii referitoare la desfășurarea stagiului de practică. Studenții au apreciat în mod pozitiv activitățile incluse în cadrul stagiului de practică, unii dintre ei fiind chiar interesați de o viitoare carieră în cadrul instituției Avocatului Poporului.

B. Practica studenților la birourile teritoriale și colaborări cu universități și licee

Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului au inițiat acorduri de colaborare cu anumite universități, în vederea efectuării unor stagii de practică ale studenților. Astfel, menționăm:

- activitatea de îndrumare a unui număr de *80 de studenți* ai Facultății de Drept din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” Cluj, de către Biroul Teritorial Cluj-Napoca;
- realizarea unui stagiului de practică la Biroul Teritorial Craiova de către *35 de studenți* din cadrul Facultății de Drept - Universitatea din Craiova;
- desfășurarea unui stagiului de practică la Biroul Teritorial Galați de către *28 de studenți* din cadrul Facultății de Științe Juridice, Politice și sociale - Universitatea Dunărea de Jos din Galați;
- efectuarea unui stagiului de practică la Biroul Teritorial Pitești de către *11 studenți* din cadrul Facultății de Științe Juridice și Administrative - Universitatea din Pitești;
- stagiul de practică efectuat de *un student* din cadrul Facultății de Drept - Universitatea „Nicolae Titulescu” din București, la Biroul Teritorial Pitești;
- efectuarea unui stagiului de practică de către *18 studenți* din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă - Universitatea din Pitești, la Biroul Teritorial Pitești;
- stagiul de practică al *unui student* din cadrul Facultății de Drept - Universitatea „Mihail Kogălniceanu” din Iași, la Biroul Teritorial Suceava;
- realizarea unui stagiului de practică la Biroul Teritorial Timișoara de către *8 studenți* din cadrul Facultății de Drept - Universitatea de Vest din Timișoara.

*

Amintim prelegerea cu tema *Avocatul Poporului – garant al drepturilor și libertăților cetățenești*, susținută de reprezentanții Biroului Teritorial Cluj-Napoca la Facultatea de Drept din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”.

*

Prezentarea activității Instituției Avocatul Poporului de către experții din cadrul Biroului Teritorial Constanța elevilor Școala Generală nr. 31 din Constanța.

*

Reprezentanții *Biroului Teritorial Pitești*, în parteneriat cu Direcția Generală pentru Protecția Copilului și Asistență Socială Argeș și Universitatea din Pitești - Facultatea de Teologie Ortodoxă au vizitat Centrul de tip familial pentru copii din Pitești, Complexul de tip Familial pentru copii aflați în dificultate din orașul Ștefănești și Centrul de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice din Municipiul Pitești. Cu acest prilej a fost prezentat personalului de specialitate (asistenți sociali) precum și vârstnicilor și copiilor instituția Avocatul Poporului.

De asemenea, *Biroul Teritorial Pitești* a încheiat o convenție de practică cu Facultatea de Științe Juridice și Administrative - Universității din Pitești.

*

Biroul Teritorial Suceava a participat la activitățile desfășurate în cadrul săptămânii *Să știi mai multe, să fii mai bun!*, de Liceul Tehnologic Dumbrăveni, județul Suceava, prilej cu care elevii au fost informați despre rolul și atribuțiile instituției Avocatul Poporului.

De asemenea, *Biroul Teritorial Suceava* a încheiat o Convenție-cadru privind efectuarea stagiului de practică în cadrul programelor de studii universitare de licență, cu Universitatea „Mihail Kogălniceanu” din Iași.

*

Biroul Teritorial Ploiești a participat la diferite activități organizate de instituții de învățământ, după cum urmează:

- activitățile desfășurate în cadrul *Programului Școala Altfel*, organizate de Colegiul Național „Mihai Viteazu” Ploiești, prilej cu care elevilor le-au fost prezentate drepturile și libertățile fundamentale și instituția Avocatul Poporului;

- ora de dirigiență a clasei a VII a din cadrul Colegiului Național „I.L. Caragiale” Ploiești;

- proiectul *Dăruind sprijin adecvat, poți salva o viață!*, alături de Asociația Compassion & Care, proiect în cadrul căruia au fost oferite informații elevilor Școlii Sanitare „Toma Ionescu” Ploiești cu privire la demersurile legale ce pot fi întreprinse de către persoanele afectate de violența intrafamilială în vederea apărării drepturilor lor.

- acțiunea *Obiceiuri și tradiții de toamnă românești*, organizată de Grădinița cu program prelungit nr. 40 din Ploiești în cadrul proiectului școlar multilateral Comenius „We are celebrating with nature”(2013- 2014).

SECȚIUNEA a 6-a**ÎNCHEIEREA UNOR PROTOCOALE DE COLABORARE**

În vederea eficientizării activității și pentru a consolida relațiile cu autoritățile publice dispuse să colaboreze cu Avocatul Poporului în interesul cetățenilor, pentru apărarea drepturilor și libertăților acestora, au fost încheiate protocoale de colaborare.

- În data de 12 februarie 2013, a fost încheiat un *Protocol de colaborare* între *Asociația Telefonul Copilului și Instituția Avocatul Poporului*, în scopul îmbunătățirii accesului copiilor la serviciile de informare și consiliere în materia drepturilor copilului, prin desfășurarea activității de promovare a Telefonului Copilului, a serviciilor puse la dispoziția copiilor și părinților, precum și promovarea instituției Avocatul Poporului în acest domeniu de activitate.

- În data de 26 septembrie 2013, a fost încheiat un *Protocol privind colaborarea dintre Ministerul Justiției și Instituția Avocatul Poporului*, în scopul asigurării constituționalității actelor normative din domeniul justiției, colaborării cu privire la Mecanismul de Cooperare și Verificare și a Strategiei Naționale Anticorupție.

- În data de 1 noiembrie 2013, a fost încheiat un *Protocol privind colaborarea dintre Administrația Națională a Penitenciarelor și Instituția Avocatul Poporului*, în scopul cooperării în vederea respectării tuturor drepturilor și libertăților cetățenești în timpul executării pedepselor și măsurilor privative de libertate pronunțate de instanțele judecătorești.

CAPITOLUL XIII

COMUNICAREA ȘI RELAȚIILE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI CU MASS-MEDIA

Anul 2013 a constituit o perioadă de analiză, de regândire a strategiei privind abordarea relațiilor cu mass-media, odată cu numirea, la începutul anului trecut, a unui nou Avocat al Poporului, în persoana domnului profesor universitar doctor Anastasiu Crișu. Deși relațiile directe cu presa centrală au fost mai rare, principala formă de comunicare cu mass-media și societatea civilă, *site-ul instituției*, a fost în permanență actualizat, astfel încât reprezentanții presei, și orice persoană interesată s-au putut informa la timp cu privire la întreaga activitate desfășurată de către Avocatul Poporului. Cât privește birourile teritoriale ale Avocatului Poporului, acestea au continuat să aibă o colaborare constantă cu mass-media, reflectată în numeroase articole sau emisiuni radio-TV.

În paralel cu activitatea cotidiană de soluționare a petițiilor, Avocatul Poporului a fost un observator activ al cazurilor, fenomenelor și transformărilor petrecute în spațiul public, care ar fi putut avea legătură cu presupuse încălcări ale drepturilor și libertăților persoanelor fizice de către autoritățile publice. Astfel, spre exemplu, Avocatul Poporului a urmărit cu atenție semnalele lansate de către presă și societatea civilă în privința Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 91/2013 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență. Drept urmare, după o atentă analiză a actului normativ criticat, instituția noastră s-a sesizat din oficiu și a ridicat direct în fața Curții Constituționale a României, excepția de neconstituționalitate cu privire la unele articole ale ordonanței amintite.

Spre sfârșitul anului, s-a intensificat colaborarea cu presa centrală pe cazuri punctuale, care constituie repere importante pentru activitatea de zi cu zi a Avocatului Poporului în relația cu cetățenii. Un exemplu îl constituie sesizarea din oficiu a instituției și efectuarea unei anchete, în urma reportajului difuzat de către PROTV în data de 24 octombrie 2013 și intitulat **„Acuzații grave la un centru de plasament din Oradea. Copiii spun că sunt bătuți cu pumnii de angajați”**. În urma anchetei efectuate de către Avocatul Poporului, au fost constatate anumite nereguli în acest caz, au fost emise recomandări, iar situația a fost adusă la cunoștința presei. Ca urmare, PROTV a realizat un nou reportaj în data de 20 noiembrie 2013, reportaj în care a fost expus punctul de vedere și recomandările Avocatului Poporului către instituțiile publice vizate în acel caz.

Urmare a procesului de regândire a strategiei privind relațiile cu presa, Avocatul Poporului a înființat, pentru prima dată de la crearea sa, postul de purtător de cuvânt al instituției, atât de necesar în medierea raporturilor dintre Avocatul Poporului și presă, cât și pentru mai buna reflectare a activității instituției în mass-media. De asemenea, a fost elaborată o nouă procedură de lucru cu reprezentanții media, cât și în interiorul instituției, în scopul unei cât mai bune comunicări cu presa.

În analiza noastră am pornit de la o constatare destul de tristă: în ciuda celor 16 ani de existență, Avocatului Poporului încă este perceput ca factotum, ca un avocat în sensul strict al termenului, căruia cetățenii înțeleg să i se adreseze pentru orice problemă pe care o au, spre exemplu, cu persoanele fizice, cu băncile etc., ceea ce duce la aglomerarea activității instituției. Ca atare, a fost elaborat un nou plan de comunicare cu mass-media, iar unul din obiectivele importante ale acestuia este instituirea unei colaborări constante cu postul public de radio sau alte instituții media naționale sau locale. Este un deziderat major al Avocatului Poporului, dacă ne gândim că un asemenea tip de colaborare nu a mai existat din 1997, chiar de la înființarea instituției, când, pe postul național de televiziune era difuzată o emisiune săptămânală, intitulată “Avocatul Poporului”. Prin atingerea acestui obiectiv, dar și prin alte măsuri pe care le avem în vedere, dorim să adâncim colaborarea cu presa, pe care, în măsura în care există profesionalism și respect reciproc, o privim ca pe un aliat important în bătălia pentru apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice.

SECȚIUNEA 1

BULETINUL INFORMATIV AL INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Și în anul 2013, instituția Avocatul Poporului a editat Buletinul informativ cu o frecvență trimestrială, buletin ce cuprinde detaliat, aspecte din activitatea desfășurată, aprecieri transmise de petiționari și de autoritățile publice la adresa instituției Avocatul Poporului, cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului.

Buletinul informativ se regăsește pe pagina de internet a instituției, www.avpoporului.ro, la secțiunea *Relații cu presa*.

SECȚIUNEA a 2-a

AVOCATUL POPORULUI ȘI ADJUNCȚII AVOCATULUI POPORULUI ÎN MASS-MEDIA

Avocatul Poporului și adjuncții săi au participat la **13 emisiuni radio-TV**, au fost publicate **21 interviuri și articole în presa centrală** și au fost date publicității **21 comunicate de presă**.

A. Interviu, emisiuni și intervenții la posturile de televiziune centrale

- În data de 15 ianuarie 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului a avut o intervenție în direct la postul Antena 3, privind situația celor 4 copii minori decedați într-un incendiu, în comuna Măgura, județul Bacău.
- În data de 18 ianuarie 2013, prof.univ.dr. Valer Dorneanu, adjunct al Avocatului Poporului a acordat un interviu postului Antena 3, privind activitatea instituției Avocatul Poporului în anul 2012.
- În data de 20 noiembrie 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, a participat la emisiunea *La vârf*, la postul TVR 1. În cadrul emisiunii a fost abordată problema violenței asupra copiilor.
- În data de 10 decembrie 2013, purtătorul de cuvânt al instituției a acordat un interviu telefonic postului Realitatea TV - *Protestatari la Avocatul Poporului*.
- *Protest la Avocatul Poporului* - discuția Avocatului Poporului cu protestatarii, la postul Realitatea TV, în data de 10 decembrie 2013.
- *Învărași de legea mineritului*, la postul Pro TV, în data de 10 decembrie 2013.
- *Protest la Avocatul Poporului* - intervenție telefonică a purtătorului de cuvânt al instituției, la postul Antena 3, în data de 10 decembrie 2013.
- *Avocatul Poporului*, la Pungești, la postul Realitatea TV, în data de 15 decembrie 2013.
- *Avocatul Poporului intervine la Pungești*, la postul Antena 3, în data de 15 decembrie 2013.

B. Interviu și emisiuni la posturile de radio centrale

- În data de 28 ianuarie 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului a participat la emisiunea *Magazinul de vorbe*, la postul Radio România Antena Satelor. Tema emisiunii a fost prezentarea cazurilor copiilor care au ars de vii într-un incendiu în comuna Nicolae Bălcescu, din județul Constanța și cel al copiilor din Medgidia abandonați de părinții plecați la muncă în străinătate.
- În data de 15 mai 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, a avut o intervenție telefonică la postul Radio România Antena Satelor, în cadrul emisiunii *Magazinul de vorbe*, cu ocazia Zilei Familiei Române.
- În data de 29 mai 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, a avut o intervenție telefonică la postul Radio România Antena Satelor, referitoare la transportul elevilor.
- În data de 8 octombrie 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Emma Turtoi și Claudia Filip, consilieri, au participat la emisiunea *Magazinul de vorbe*, la postul Radio România Antena Satelor. În cadrul emisiunii s-a făcut o prezentare generală a instituției Avocatul Poporului.

C. Interviu și articole publicate în presa centrală

- Articolul *Avocatul Poporului și Inspekția Socială anchetează cazul copiilor morți în incendiul de la Constanța*, apărut pe site-ul realitatea.net, în data de 17 ianuarie 2013.
- Articolul *Avocatul Poporului: pensiile de serviciu eliminate cu încălcarea unor prevederi din Constituție*, apărut pe site-ul cotidianul.ro, în data de 4 februarie 2013.
- Articolul *Avocatul Poporului: Eliminarea pensiilor speciale, ilegală*, apărut pe site-ul ziare.com, în data de 4 februarie 2013.
- Articolul *Avocatul Poporului: Eliminarea pensiilor speciale s-a făcut cu încălcarea Constituției*, apărut pe site-ul adevarul.ro, în data de 4 februarie 2013.
- Articolul *Avocatul Poporului se folosește de excepțiile de la principiul contributivității pentru militari ca să sublinieze nedreptățile provocate altor speciali, prin Legea nr. 119/2010 și Legea nr. 263/2010*, apărut pe site-ul www.plano10.com, în data de 4 februarie 2013.
- În data de 15 mai 2013, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului a acordat un interviu Agenției Mediafax, referitor la situația persoanelor cu handicap.
- Articolul *Drepturile cetățenilor, în vremuri de austeritate - Ombudsmanii din toată Europa s-au reunit la Dublin*, publicat în ziuanews.ro, în data de 25 septembrie 2013.
- Articolul *Avocatul Poporului: îi consultăm pe cei implicați în elaborarea Codului insolvenței, pentru a stabili intenția*, publicat pe mediafax.ro, în data de 8 octombrie 2013.
- Articolul *Avocatul Poporului a contestat la CCR Ordonanța de urgență privind insolvența*, publicat în hotNews.ro, în data de 9 octombrie 2013.
- Articolul *Avocatul Poporului a contestat la CC Ordonanța de urgență privind insolvența*, publicat pe mediafax.ro, în data de 9 octombrie 2013.
- Articolul *INSOLVENȚA, contestată de AVOCATUL POPORULUI*, publicat pe site-ul realitatea.net, în data de 9 octombrie 2013.
- Articolul *Anchetă urgentă cerută la centrul de plasament din Oradea, după imaginile prezentate la Știrile ProTV*, publicat pe site-ul stirileprotv.ro, în data de 3 noiembrie 2013.
- Articolul *Am fost bătut, dat cu capul de pereți. Cum rămân autoritățile fără reacție la chinurile din Oradea*, publicat pe site-ul stirileprotv.ro, în data de 20 noiembrie 2013.
- Articolul *Protestatarii anti Roșia Montană care au ocupat sediul Avocatului Poporului au plecat după ce legea minelor a picat în Parlament*, apărut în gandul.info, în data de 10 decembrie 2013.
- Articolul *Traian Băsescu: Avocatul Poporului este un supus al Puterii*, apărut în evz.ro, în data de 10 decembrie 2013.
- Articolul *Protest în București și Cluj față de Legea minelor*, apărut în romanialibera.ro, în data de 10 decembrie 2013.
- Articolul *Protest față de Legea Minelor în capitală. Manifestanții au ocupat clădirea Avocatului Poporului*, apărut în adevarul.ro, în data de 10 decembrie 2013.
- Articolul *Proteste anti Roșia Montană la Avocatul Poporului și la sediul partidelor*, apărut în cotidianul.ro, în data de 11 decembrie 2013.
- Articolul *Avocatul Poporului, verificări în cazul Pungești*, apărut în cotidianul.ro, în data de 14 decembrie 2013.

- Articolul *Scandalul de la Pungești a ajuns la Avocatul Poporului*, apărut în evz.ro, în data de 14 decembrie 2013.

- Articolul *Avocatul Poporului: Sunt probleme nerezolvate în domeniul dizabilității. Ministerul nu a ținut cont de recomandări*, apărut pe mediafax.ro, în data de 14 decembrie 2013.

D. Comunicate de presă

- În data de 9 ianuarie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un comunicat privind *activitatea instituției Avocatul Poporului în Trimestrul al IV-lea al anului 2012*.

- În data de 6 februarie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, și transmis agențiilor de presă, un comunicat referitor la *Raportul special privind consecințele eliminării pensiilor de serviciu*.

- În data de 26 februarie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, un comunicat de presă privind sesizarea din oficiu referitoare la *cazul copiilor legați de pat în secția de pediatrie a Spitalului Județean de Urgență Buzău*.

- Comunicat de presă - răspuns pentru petițiile înregistrate sub nr. 2409 și nr. 2010, în perioada 19 - 29 martie 2013 - 4 aprilie 2013 (*peste 200 de petiții ale angajaților rețelei medicale feroviare CFR, prin care s-a solicitat sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2013 privind reorganizarea rețelei sanitare proprii a Ministerului Transporturilor și pentru modificarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății*).

- În data de 15 aprilie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un comunicat privind *activitatea instituției Avocatul Poporului în Trimestrul I al anului 2013*.

- În data de 17 aprilie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un comunicat privind *sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2013 pentru modificarea și completarea art. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 94/1999 privind participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei și exercitarea dreptului de regres al statului în urma hotărârilor și convențiilor de rezolvare pe cale amiabilă*.

- În data de 31 mai 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, un *Mesaj cu ocazia Zilei de 1 iunie*.

- În data de 22 iulie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, un comunicat de presă privind *activitatea instituției în Trimestrul II al anului 2013*.

- În data de 9 august 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, un comunicat de presă referitor la *sesizarea formulată de conducerea Antena 3 S.A., prin care se reclamă încercarea de îngrădire a libertății presei*.

- În data de 24 septembrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, în limbile română și engleză, un comunicat referitor la *Legea de modificare și completare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân*.

- În data de 8 octombrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un comunicat referitor la *neconstituționalitatea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 91/2013 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*.

- În data de 9 octombrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un comunicat referitor la *excepția de neconstituționalitate privind dispozițiile art. 81 alin. (3) și ale art. 348 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 91/2013 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*.

- În data de 10 octombrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un comunicat privind *activitatea instituției Avocatul Poporului în Trimestrul III al anului 2013*.

- În data de 23 octombrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, un comunicat de presă referitor la articolul „EXCLUSIV DOCUMENT - Cum a ajuns Parlamentul bătaia de joc a unor instituții pe care OFICIAL le controlează”.

- În data de 25 octombrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, un comunicat de presă referitor la solicitarea Asociației pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki.

- În data de 19 noiembrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un comunicat privind *rezultatul anchetei efectuate la Centrul de Plasament Oradea*.

- În data de 20 noiembrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, un comunicat de presă cu titlul *Ziua Universală a Drepturilor Copilului*.

- În data de 10 decembrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, un comunicat de presă cu titlul *Ziua Universală a Drepturilor Omului*.

- În data de 10 decembrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un comunicat referitor la *protestele desfășurate la sediul instituției Avocatul Poporului în aceeași zi*.

- În data de 13 decembrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un *comunicat privind situația persoanelor cu handicap*.

- În data de 14 decembrie 2013, a fost postat pe site-ul instituției Avocatul Poporului și transmis agențiilor de presă, un comunicat cu titlul *Evenimentele de la Pungești în atenția Avocatului Poporului*.

SECȚIUNEA a 3-a

COMUNICAREA ȘI RELAȚIILE BIROURILOR TERITORIALE ALE AVOCATULUI POPORULUI CU MASS-MEDIA

Comunicarea și relațiile birourilor teritoriale ale Avocatului Poporului cu mass-media a continuat trendul ascendent început în anul 2013. Astfel, în anul 2013 au fost publicate în presa locală **421 articole** referitoare la activitatea birourilor teritoriale, iar reprezentanții acestora au participat la **224 emisiuni de radio și televiziune** și au fost date publicității **28 comunicate de presă**.

Biroul Teritorial Alba-Iulia a acordat **3** interviuri posturilor locale de radio și televiziune și a publicat **5** articole în presa locală:

- Interviuri și emisiuni radio-TV:
 - Interviuri la postul Hunedoara TV, în datele de: 28 ianuarie, 21 februarie și 21 martie 2013, cu prilejul acordării audiențelor la Deva;
- Articolele:
 - *Demers pentru onorarea unei obligații legale*, apărut în Ziarul Informația de Alba, în data de 19 februarie 2013;
 - *În așteptarea soluționării contestației*, apărut în Ziarul Informația de Alba, în data de 25 iunie 2013;
 - *10 luni de așteptare pentru soluționarea unei contestații*, apărut în Ziarul Informația de Alba, în data de 23 septembrie 2013;
 - *Demers pentru reconsiderarea unei contestații*, apărut în Ziarul Informația de Alba, în data de 24 octombrie 2013;
 - *Avocatul Poporului apără pensionarii din județ*, apărut în Ziarul Unirea, în data de 11 octombrie 2013.

Biroul Teritorial Bacău a acordat **19** interviuri posturilor locale de radio și televiziune și a publicat **23** articole în presa locală:

- Interviuri și emisiuni radio-TV:
 - Emisiunea *Avocatul vă răspunde*, la postul CNS TV Roman, în data de 30 ianuarie 2013;
 - Interviu la postul TV Neamț, *despre audiențele în teritoriu ale Biroului Teritorial Bacău*, în data de 26 februarie 2013;
 - Interviu la postul TVM Neamț, *Avocatul Poporului la Piatra Neamț*, în data de 17 februarie 2013;
 - Interviu la postul TV Neamț, *Avocatul Poporului acordă audiențe la Piatra Neamț*, în data de 14 februarie 2013;
 - Interviu la postul TVM Neamț, *Avocatul Poporului acordă audiențe la Piatra Neamț*, în data de 20 martie 2013;
 - Interviu la postul TV Neamț, *programul audiențelor la Piatra Neamț*, în data de 21 martie 2013;
 - Realitatea TV Bacău, *despre activitatea Biroului Teritorial Bacău*, în data de 22 martie 2013;
 - DIGI TV Bacău, *Avocatul Poporului și drepturile persoanelor vârstnice*, în data de 9 aprilie 2013;
 - TV TopAll Roman, *Avocatul Poporului vă răspunde*, în datele de 12 aprilie și 19 aprilie 2013;
 - 1 TV Neamț, *Audiențele Biroului Teritorial Bacău la Neamț*, în data de 22 aprilie 2013;
 - Interviu CNS TV Roman, *Audiențe la Piatra Neamț*, în data de 24 mai 2013;
 - 1 TV Neamț, *Avocatul Poporului vine în Neamț*, în data de 24 mai 2013;

- 1 TV Neamț, *Avocatul Poporului acordă audiențe în Neamț*, în data de 17 iunie 2013;
- TV Top ALL Roman, *Avocatul Poporului din nou la Piatra Neamț*, în data de 18 iunie 2013;
- Interviu acordat postului Digi 24, *Despre asigurările de sănătate la Avocatul Poporului*, în data de 9 septembrie 2013;
- *Avocatul Poporului audiențe la Prefectură*, la postul 1 TV Neamț, în datele de 20 septembrie și 21 octombrie 2013;
- Avocatul Poporului la Piatra Neamț, TVM Piatra Neamț, în data de 20 noiembrie 2013.

• Articolele:

- *Avocatul Poporului a pus autoritățile la treabă*, apărut în Ziarul de Roman, în data de 8 ianuarie 2013;
- *Zeci de mii de băcăuani datori la stat*, apărut în Ziarul Deșteptarea, în data de 15 ianuarie 2013;
- *Primari anchetați de Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul Deșteptarea, în data de 5 februarie 2013;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe la Prefectură*, apărut în Ziarul Ceahlăul, în data de 14 februarie 2013;
- *Avocatul Poporului vine în Neamț*, apărut în Ziarul Adevărul, în data de 17 februarie 2013;
- *Protecția copilului în atenția experților*, apărut în Ziarul Deșteptarea, în data de 29 aprilie 2013;
- *Reprezentanții Avocatului Poporului acordă audiențe la Prefectură*, apărut în Ziarul Evenimentul, în data de 23 mai 2013;
- *Avocatul Poporului la Piatra Neamț*, apărut în Ziarul Ceahlăul, în data de 22 mai 2013;
- *Avocatul Poporului vine în audiențe la Roman*, apărut în Ziarul de Roman, în data de 24 mai 2013;
- *Autorități reclamate la Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul de Roman, în data de 24 iulie 2013;
- *Avocatul Poporului – audiențe la Piatra Neamț*, apărut în Ziarul Ceahlăul, în data de 24 iulie 2013;
- *Avocatul Poporului și-a aniversat petițiile. Zece mii de audiențe în zece ani*, apărut în Ziarul Deșteptarea, în data de 4 august 2013;
- *Elevilor navetiști li se încalcă dreptul la educație*, apărut în Ziarul de Bacău, în data de 9 august 2013;
- *Avocatul Poporului apără elevii navetiști*, apărut în Ziarul de Roman, în data de 12 august 2013;
- *Băcăuani obligați să returneze subvenția pentru încălzire fiindcă aveau bani în bănci*, apărut în Ziarul de Bacău, în data de 23 august 2013;
- *Copiii nimănui*, apărut în Ziarul de Roman, în data de 2 septembrie 2013;
- *Neasigurați și cu banii luați*, apărut în Ziarul Deșteptarea, în data de 17 septembrie 2013;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe la Piatra Neamț*;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe la Piatra Neamț*, apărut în Ziarul Ceahlăul, în data de 19 noiembrie 2013;

- *Avocatul Poporului acordă audiențe în Piatra Neamț*, apărut în Evenimentul Regional al Moldovei, în data de 19 noiembrie 2013.
- *Avocatul Poporului a dus daruri la Pro Familia*, apărut în Ziarul Deșteptarea, în data de 6 decembrie 2013.
- *Copiii de la Pro Familia vizitați cu daruri de reprezentanții Avocatului Poporului*, apărut în Ziarul de Bacău, în data de 6 decembrie 2013.

Biroul Teritorial Brașov a acordat **16** interviuri posturilor locale de radio și televiziune și a publicat **35** articole în presa locală:

- Interviuri și emisiuni radio-TV:
- În data de 29 ianuarie 2013 a fost difuzată o știre cu privire la *activitatea Biroului Teritorial Brașov, în anul 2012*, la postul de radio GoldFm;
- Interviu în cadrul Știrilor difuzate la Televiziunea Făgăraș, intitulat „*Avocatul Poporului în ajutorul făgărășeanului*”, în data de 21 martie 2013;
- Interviu în cadrul Știrilor difuzate la PRO TV, intitulat „*Avocatul Poporului în ajutorul cetățenilor*”, în data de 5 aprilie 2013;
- Interviu în cadrul Știrilor difuzate la TV Nova Făgăraș, intitulat „*Avocatul Poporului la Făgăraș*”, în data de 25 martie 2013;
- Interviu în cadrul Știrilor difuzate de Antena 1 Brașov, intitulat „*Lăsați să moară cu zile*”, în data de 28 mai 2013;
- Interviu în cadrul Știrilor difuzate de Antena 1 Brașov, intitulat „*Lipsa banilor, condamnare la moarte*”, în data de 28 mai 2013;
- *Ecoterm față în față cu Avocatul Poporului*, apariție în cadrul Știrilor TV Nova Făgăraș, în data de 26 iunie 2013;
- *Taxa pe țeavă la Făgăraș*, apariție în cadrul Știrilor RTV;
- *Soluții pentru facturile emise de Ecoterm*, Știri Radio Star FM, în data de 28 iunie 2013;
- *Avocatul Poporului – noi audiențe la Făgăraș*, Știri Radio Star FM, în data de 18 iulie 2013;
- Jurnal de știri Digi 24 Brașov din data de 7 august 2013, *Avocatul Poporului apără drepturile elevilor. Prezentarea Raportul special privind decontarea cheltuielilor de transport elevi naveta*;
- Emisiunea Vocile Brașovului, la postul Digi 24 Brașov, în data de 8 august 2013, *prezentarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului*;
- Jurnal de știri la postul Nova TV - interviu privind *contribuția bănească datorată pentru asigurările de sănătate conform art. 257 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 95/2006*, în data de 5 septembrie 2013;
- Interviu la postul TV Făgăraș în cadrul Jurnalului de știri despre programul de audiențe al instituției desfășurat în Municipiul Făgăraș și despre problemele expuse de cetățenii Municipiului Făgăraș, în data de 25 septembrie 2013;
- Jurnal știri Pro TV, interviu - *Zeci de părinți nu și-au vaccinat copiii și acum au probleme. Școlile nu-i primesc pe cei mici*, în data de 28 septembrie 2013;
- Știri Radio Star FM, *Marți de la 12.00, în audiență la Avocatul Poporului*, în data de 23 septembrie 2013;

• Articolele:

- *Bilanțul pe 2012 al Biroului Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului*, publicat în cotidianul de știri locale Mesagerul de Covasna, în data de 29 ianuarie 2013;
- *Audiențe la Avocatul Poporului*, publicat în cotidianul Monitorul de Făgăraș, în data de 25 martie 2013;
- *Avocatul Poporului la Făgăraș*, apărut în Monitorul de Făgăraș, în data de 20 mai 2013;
- *Ecoterm, o problemă locală*, publicat în Monitorul de Făgăraș, în data de 3 iunie 2013;
- *Audiențe Avocatul Poporului*, publicat în Monitorul de Făgăraș, în data de 17 iunie 2013;
- *Audiențe ale Avocatului Poporului la Făgăraș*, publicat în cotidianul local Buna ziua, Făgăraș, în data de 22 iunie 2013;
- *Opriți abuzurile Ecoterm*, publicat în cotidianul Monitorul de Făgăraș, în data de 1 iulie 2013;
- *Făgărășenii s-au săturat de Ecoterm*, publicat în cotidianul Monitorul de Făgăraș, în data de 15 iulie 2013;
- *Avocatul Poporului – noi audiențe la Făgăraș*, publicat în cotidianul local Bună ziua, Făgăraș, în data de 18 iulie 2013;
- *Soluții pentru facturile emise de Ecoterm*, publicat în cotidianul Buna ziua, Făgăraș, în data de 28 iunie 2013;
- *Audiențe Avocatul Poporului*, publicat în cotidianul local Monitorul de Făgăraș, în data de 27 august 2013;
- *Marți de la 12.00, în audiență la Avocatul Poporului*, publicat în cotidianul Buna ziua, Făgăraș;
- *Avocatul Poporului vine azi în Făgăraș*, publicat pe Brasov.net, în data de 24 septembrie 2013;
- *Audiențe Avocatul Poporului*, publicat în cotidianul local Monitorul de Făgăraș, în data de 24 Septembrie 2013;
- *Ecoterm bun de plată*, publicat în cotidianul local Monitorul de Făgăraș, în data de 10 septembrie 2013;
- *Ecoterm la Avocatul Poporului*, publicat în cotidianul local Bună ziua, Făgăraș, în data de 1 octombrie 2013;
- *Audiențe Avocatul Poporului*, publicat în Ziarul Monitorul de Făgăraș, în data de 22 octombrie 2013;
- *Societatea de termoficare a Făgărașului, reclamată la Avocatul Poporului*, publicat în cotidianul local Bună ziua, Făgăraș, în data de 26 septembrie 2013;
- *Avocatul Poporului reia audiențele în județul Covasna*, publicat în cotidianul local Observatorul de Covasna, Știrea de Covasna, ziare.live, covasnamedia, știriCovasna, în data de 21 octombrie 2013;
- *După ce dosarul a ajuns la Avocatul Poporului, Electrica Brașov a redus o factură de la 5.500 de lei la 68,14 lei*, publicat în cotidianul local Buna ziua Brașov, în data de 6 noiembrie 2013;
- *Avocatul poporului a rezolvat factura aberantă de la Electrica*, publicat on line în News Bv, la data de 5 noiembrie 2013;
- *Electrica Brașov a redus o factură de la 5.500 de lei la 68,14 lei*, publicat on line în Biz Brasov, la data de 5 noiembrie 2013;

- *A nép ügyvédje Sepsiszentgyörgyön* (Avocatul Poporului reia audiențele în județul Covasna), publicat în Székely Hirmondó, în data de 29 octombrie 2013;
- *Avocatul Poporului vine din nou la Făgăraș!*, publicat în cotidianul local Buna ziua, Făgăraș, în data de 22 noiembrie 2013;
- *Avocatul Poporului – audiențele de marți*, publicat în cotidianul local Buna ziua, Făgăraș, în data de 25 noiembrie 2013;
- *Audiențe Avocatul Poporului*, publicat în cotidianul local Monitorul de Făgăraș, în data de 26 noiembrie 2013;
- *Avocatul Poporului la Sfântu Gheorghe*, apărut pe www.hirmondo.ro, în data de 4 decembrie 2013.
- *La Avocatul Poporului în limba maghiară* (Pentru completarea drepturilor minorităților naționale), apărut pe www.hirmondo.ro în data de 11 decembrie 2013.

Biroul Teritorial Cluj-Napoca a acordat **1** interviu posturilor locale de radio și televiziune și a publicat **20** articole în presa scrisă locală:

- Interviuri și emisiuni radio-TV:
 - Regio TV – *Sălăjeni în audiență la Avocatul Poporului*.
- Articolele:
 - *Avocatul Poporului la Maramureș* – citynews.ro și maramedia.ro, în data de 21 ianuarie 2013;
 - *Avocatul Poporului în audiență la Bistrița* - citynews.ro, și bistriteanul.ro, în data de 30 ianuarie 2013;
 - *Avocatul Poporului vine la Zalău*, apărut pe salajeanel.ro și magazinsalajeanel.ro, în data de 11 februarie 2013;
 - *Instituția Avocatul Poporului primește în audiență maramureșenii*, apărut în Ziarul Informația de Maramureș, în data de 20 februarie 2013;
 - *Avocatul Poporului în Baia-Mare*, apărut în Ziarul Graiul Maramureșului, în data de 20 februarie 2013;
 - *Avocatul Poporului a descins la Sighet*, apărut în Gazeta de Maramureș, în data de 21 februarie 2013;
 - *Avocatul Poporului (re)vine în Maramureș*, apărut în Ziarul Informația de Maramureș, în data de 25 martie 2013;
 - *Avocatul Poporului vine la Zalău*, apărut pe salajeanel.ro și magazinsalajeanel.ro, în data de 26 martie 2013;
 - *Avocatul Poporului în audiență la Bistrița*, apărut pe citynews.ro și bistriteanul.ro, în data de 23 mai 2013;
 - *Avocatul Poporului acordă audiențe la Bistrița*, apărut în Ziarul Răsunetul, în data de 23 mai 2013;
 - *Avocatul Poporului vine, luni, 27 mai 2013, pentru a primi audiențe la sediul Instituției Prefectului Bistrița-Năsăud*, apărut pe bistrita24.ro, în data de 23 mai 2013;
 - *Avocatul Poporului în audiență la Baia-Mare*, apărut pe www.emaramures.ro, în data de 18 iunie 2013;

- *Avocatul Poporului acordă asistență juridică maramureșenilor*, apărut în adevarul.ro, în data 18 iunie 2013;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe la Zalău*, apărut în Magazin Sălăjean, în data de 23 septembrie 2013;
- *Reprezentanții Avocatului Poporului vor fi vineri la Baia-Mare*, apărut în www.actualMM.ro, în data de 9 octombrie 2013;
- *Avocatul Poporului vine din nou la Bistrița*, apărut în citynews.ro Bistrița, în data 9 octombrie 2013;
- *Reprezentanții instituției Avocatul Poporului la Zalău*, apărut în www.ztv.ro, în data de 21 octombrie 2013;
- *Avocatul Poporului: Declarațiile directorului de la Protecția Copilului Cluj sunt periculoase*, apărut în ZiardeCluj.ro, în data de 15 octombrie 2013;
- *Avocatul Poporului se implică în cazul construirii unei ferme de cai din Apahida*, apărut în ZiardeCluj.ro, în data de 16 octombrie 2013.

Biroul Teritorial Constanța a acordat **40** interviuri posturilor locale de radio și televiziune și a publicat **40** articole în presa locală:

• **Interviuri și emisiuni radio-TV:**

- Interviuri acordate postului DIGI TV 24 și Neptun TV, în data de 17 ianuarie 2013, referitor la *tragedia copiilor intoxicați cu monoxid de carbon*;
- Interviuri acordate posturilor Medgidia TV și Cernavodă TV, în datele de: 19 februarie, 22 februarie, 19 martie, 25 aprilie, 18 iunie, 16 iulie, 17 septembrie, 16 octombrie și 20 noiembrie 2013, după susținerea audiențelor;
- Emisiuni la postul Radio Delta Tulcea, cu ocazia audiențelor din datele de: 27 mai, 25 iunie, 23 iulie, 26 august și 16 octombrie 2013;
- *Audiențele Avocatului Poporului în teritoriu în luna decembrie* - Comunicat de presă la Radio Constanța;
- Când sunt programate audiențele, la postul Radio Delta, în data de 3 decembrie 2013.

• **Articolele:**

- *Când poți să te duci în audiență la Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul Adevărul, în datele de: 25 ianuarie, 20 februarie, 15 martie, 18 aprilie, 24 mai, 19 iunie 2013;
- *Avocatul Poporului Constanța reia programul de audiențe la Medgidia și Cernavodă*, apărut în ziarul Cuget Liber, în data de 21 ianuarie 2013;
- 3 articole cu declarațiile Avocatului Poporului despre *situația copiilor intoxicați cu monoxid de carbon la Nicolae Bălcescu*;
- *Când vor ține audiențe experții Avocatului Poporului la Medgidia și Cernavodă*, apărut în Ziarul Cuget Liber, în datele de: 15 februarie, 14 martie, 14 aprilie, 15 mai 2013;
- *Vreți o audiență la Avocatul Poporului Constanța*, apărut în Ziarul Cuget Liber, în datele de: 18 iunie, 12 iulie, 13 august și 13 noiembrie 2013;
- *Avocatul Poporului la Tulcea. Când sunt programate audiențele*, apărut în Ziarul Adevărul de Tulcea, în datele de: 19 iulie, 16 august, 13 septembrie, 4 octombrie și 13 noiembrie 2013;

- Interviu acordat Ziarului Obiectiv de Tulcea, în data de 23 iulie 2013;
- *Avocatul Poporului împlinește 9 ani de la înființare la Constanța*, apărut în Ziarul Cuget Liber, în data de 3 august 2013;
- *Cu ce te poate ajuta Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul Observator de Constanța, în data de 12 august 2013;
- *Reclamațiile făcute la primării, rezolvate de Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul Observator de Constanța, în data de 26 august 2013;
- *Pensionarii cei mai fideli clienți ai Avocatului Poporului*, apărut în Ziarul Observator, în data de 6 septembrie 2013;
- *Cetățenii încă mai așteaptă banii pentru bunurile lăsate la bulgari*, apărut în Ziarul Observator, în data de 11 septembrie 2013;
- Articole apărute în ziarele Ziua de Constanța, Gazeta de Năvodari, Cuget Liber, după efectuarea anchetei la Primăria orașului Eforie, în data de 11 septembrie 2013.
- *Vreți o audiență la Avocatul Poporului?*, apărut în Ziarul Cuget Liber, în datele de: 13 septembrie și 4 octombrie 2013;
- *Ce reclamă tulcenii la Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul România Liberă, în data de 14 noiembrie 2013;
- *Avocatul Poporului continuă acordarea audiențelor în județul Tulcea*, apărut în Ziarul Replica de Constanța, Obiectiv de Tulcea, în data de 13 noiembrie 2013;
- *Când sunt programate audiențele*, publicat în: Adevărul de Tulcea, Replica de Constanța, Obiectiv de Tulcea, agerpres Tulcea, în data de 3 decembrie 2013.
- *Audiențe gratuite la Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul Cuget Liber, din 6 decembrie 2013.

Biroul Teritorial Craiova a participat la **45** emisiuni la posturile locale de radio și televiziune și a publicat **7** articole în presa locală:

- Interviuri și emisiuni radio-TV:
 - Interviu referitor la *rolul, activitatea și rezultatele Biroului Teritorial Craiova*, acordat postului RTV Târgu Jiu, în data de 1 martie 2013;
 - Interviu referitor la *rolul, activitatea și rezultatele Biroului Teritorial Craiova*, acordat postului TV Tele Universitatea Craiova, în data de 5 martie 2013;
 - Participare, în calitate de invitat, la emisiunea *Viața în direct* la Radio Oltenia Craiova, în cadrul căreia s-a mediatizat *activitatea Biroului Teritorial Craiova și programul lunar de acordare de audiențe în teritoriu*, în datele de: 8 martie, 18 iunie, 14 august și 4 octombrie 2013;
 - Participare, în data de 8 martie 2013, la emisiunea Matinal la TVR - Studioul Teritorial Craiova, în cadrul căreia s-a mediatizat *activitatea Biroului Teritorial Craiova și programul lunar de acordare de audiențe în teritoriu*;
 - Interviu acordat postului Radio Sud Craiova, difuzat în cadrul emisiunii *Info Social*, în data de 19 martie 2013, referitor la *rolul, activitatea și rezultatele Biroului Teritorial Craiova*;

- Interviu, referitor la *rolul, activitatea și rezultatele Biroului Teritorial Craiova*, acordat postului TV Tele Universitatea Craiova, **difuzat zilnic** în cadrul rubricii *Info Social*, în lunile aprilie, mai, iunie, iulie, august, septembrie, octombrie, noiembrie și decembrie.
- Interviu, acordat postului Radio Târgu-Jiu, în data de 13 iunie 2013.

• Articolele:

- *Trei doamne reprezintă instituția Avocatul Poporului în Oltenia*, publicat în cotidianul Lupa, în data de 21 februarie 2013;
- *Consilierii instituției Avocatul Poporului oferă la sfârșitul lunii audiențe în județele Mehedinți, Olt și Gorj*, publicat în cotidianul Gazeta de Sud, în data de 20 februarie 2013;
- *Avocatul Poporului merge pe urma anchetelor Gazetei de Sud*, publicat în cotidianul Gazeta de Sud, în data de 4 martie 2013;
- Articol referitor la *activitatea de acordare de audiențe*, publicat în Ziarul Gazeta de Sud, în data de 13 iunie 2013;
- *Modul de recalculare a pensiilor, soluționat de Avocatul Poporului*, publicat în Ziarul Gazeta de Sud, în data de 14 iunie 2013;
- *Avocatul Poporului ține audiențe la Prefectura Gorj*, publicat în Ziarul Pandurul, în data de 26 iunie 2013;
- *De la începutul anului, 703 persoane au solicitat sprijinul Avocatului Poporului*, publicat în cotidianul Gazeta de Sud, în data de 1 octombrie 2013.

Biroul Teritorial Galați a publicat **45** articole în presa locală:

• Articolele:

- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Problematika anului 2012*, apărut în Ziarul de Vrancea, în data de 16 ianuarie 2013;
- *Care sunt doleanțele cetățenilor. Problematika anului 2012 a Avocatului Poporului*, apărut în ziarul Monitorul de Galați, în data de 24 ianuarie 2013;
- *În regiunea arondată, gălățenii primii la petiții către Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul Viața liberă, în data de 29 ianuarie 2013.
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: din dosarele rezolvate*, apărut în Monitorul de Galați, în datele de 22-24 februarie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: cum rezolvăm problemele cu Casa de Asigurări de Sănătate*, apărut în ziarul Viața liberă, în data de 26 februarie 2013.
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Ce se va întâmpla cu despăgubirile cuvenite pentru bunurile pierdute în Basarabia*, apărut în Ziarul de Vrancea, în data de 12 martie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Din dosarele rezolvate*, apărut în Ziarul de Vrancea, în data de 13 martie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Despăgubiri pentru bunurile pierdute în Basarabia*, apărut în Ziarul Viața liberă, în data de 26 martie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Ce se va întâmpla cu despăgubirile cuvenite pentru bunurile pierdute în Basarabia*, apărut în Ziarul Monitorul de Galați, în data de 26 martie 2013;

- *Aflăm de la Avocatul Poporului: O reglementare în favoarea cetățeanului prea puțin cunoscută: procedura aprobării tacite*, apărut în Ziarul de Vrancea, în data de 16 aprilie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: O reglementare în favoarea cetățeanului prea puțin cunoscută: procedura aprobării tacite*, apărut în Monitorul de Galați, în data de 8 mai 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Noua lege a restituirii proprietăților*, apărut în Ziarul Viața Liberă, în datele de 25 și 26 mai 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Noua lege a restituirii proprietăților*, apărut în Ziarul de Vrancea, în data de 28 mai 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Noua lege a restituirii proprietăților*, apărut în ziarele Vrancea, Monitorul de Galați și Viața Liberă, în datele de: 1, 8 și 22-23 iunie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Noua lege a restituirii proprietăților: în ce situații se aplică*, apărut în Ziarul Monitorul de Galați, în data de 17 iunie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Noua lege a restituirii proprietăților: măsurile pentru finalizarea restituirii în natură*, apărut în ziarele Monitorul de Galați și Viața Liberă, în datele de: 17, 20 și 21 iulie 2013;
- *O reglementare în favoarea cetățeanului prea puțin cunoscută: procedura aprobării tacite*, articol pentru Buletinul Informativ al Ombudsmanilor Europeni;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Noua lege a restituirii proprietăților: măsurile compensatorii*, apărut în Ziarul Monitorul de Galați, în data de 19 august 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Noua lege a restituirii proprietăților: măsurile compensatorii*, apărut în Ziarul Monitorul de Vrancea, în data de 4 septembrie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Noua lege a restituirii proprietăților: Măsurile privind urgentarea soluționării cererilor de restituire*, apărut în Ziarul Monitorul de Galați, în data de 25 septembrie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Măsurile privind urgentarea soluționării cererilor de restituire*, apărut în Ziarul Viața liberă, în datele de: 28 și 29 septembrie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Noua lege a restituirii proprietăților: măsurile privind urgentarea soluționării cererilor de restituire*, apărut în Ziarul de Vrancea, în data de 17 octombrie 2013;
- *Aflăm direct de la sursă: Din dosarele rezolvate în trimestrul III de Avocatul Poporului*, apărut în Monitorul de Galați, în data de 31 octombrie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Petiții rezolvate în favoarea cetățenilor*, apărut în Ziarul Viața liberă, în data de 18 noiembrie 2013;
- *Aflăm de la Avocatul Poporului: Avocatul Poporului apără drepturile profesorilor în fața Curții Constituționale*, apărut în Monitorul de Galați, în data de 29 noiembrie 2013 și în Ziarul Viața liberă, în data de 30 decembrie 2013.

Biroul Teritorial Iași a avut 6 apariții la posturile de radio și de televiziune și a publicat 52 articole în presa locală:

- Interviuri și emisiuni radio-TV:

- Emisiunea *Bună dimineața Moldova* - tema emisiunii *protecția drepturilor copilului*, la postul TVR Iași, în data de 7 februarie 2013;
- Emisiunea *Vocile Iașului*, la postul TV Digi 24 Iași, tema emisiunii - *protecția persoanelor cu handicap*, în data de 10 septembrie 2013;
- Emisiunea *Regional Caffé*, la postul TVR Iași, tema emisiunii - *abuzuri asupra persoanelor cu handicap*, în data de 17 septembrie 2013;
- Emisiunea *Vocile Iașului*, la postul TV Digi 24 Iași, tema emisiunii – *aspecte privind asociațiile de proprietari*, în data de 15 octombrie 2013;
- Emisiunea *Drepturile omului între lege și fărădelege*, la postul Prima TV Iași, în data de 10 decembrie 2013.
- Emisiunea *Drepturile omului de la teorie la practică*, la postul Digi 24 TV, în data de 10 decembrie 2013.

• Articolele:

- *Încălcări ale drepturilor constituționale sesizate Avocatului Poporului*, apărut în data de 8 ianuarie 2013;
- *Învățământul obligatoriu versus condiții improprii de desfășurare a actului educațional*, apărut în data de 15 ianuarie 2013;
- *Acordarea ajutoarelor sociale și de încălzire cetățenilor din mediul rural*, apărut în data de 22 ianuarie 2013;
- *Neexercitarea sau exercitarea defectuoasă a drepturilor părintești*, apărut în data de 29 ianuarie 2013;
- *Ce sunt certificatele verzi și de ce apar pe factura de energie electrică*, apărut în data de 5 februarie 2013;
- *Lămuriri privind legea sistemului unitar de pensii publice*, apărut în data de 12 februarie 2013;
- *Cercetarea disciplinară și suspendarea contractului individual de muncă*, apărut în data de 19 februarie 2013;
- *Asistența juridică gratuită a persoanelor vârstnice*, apărut în data de 26 februarie 2013;
- *Noul Cod de procedură civilă și contenciosul administrativ*, apărut în data de 5 martie 2013;
- *Despre anularea, modificarea, rectificarea sau completarea actelor de stare civilă*, apărut în data de 12 martie 2013;
- *Filiația în reglementarea Noului Cod civil*, apărut în data de 19 martie 2013;
- *Aspecte privind capacitatea unei persoane de a fi numit tutore*, apărut în data de 26 martie 2013;
- *Încadrarea în grad de handicap la discreția autorităților*, apărut în data de 2 aprilie 2013;
- *Plasamentul copilului – măsură de protecție socială*, apărut în data de 9 aprilie 2013;
- *Calitatea de coasigurat și beneficiile acesteia în legislația actuală*, apărut în data de 16 aprilie 2013;
- *Acordarea concediului pentru formare profesională*, apărut în data de 23 aprilie 2013;
- *Condiții de fond cu privire la adopție în lumina Legii nr. 273/2004 și a Noului cod civil*, apărut în data de 30 aprilie 2013;

- *Schimbarea, rectificarea și modificarea pe cale administrativă a actelor de stare civilă*, apărut în data de 14 mai 2013;
- *Comunicarea deciziei de concediere. Efecte*, apărut în data de 21 mai 2013;
- *Categorii de bunuri pentru care pot fi acordate despăgubiri în temeiul prevederilor Legii nr. 221/2009*, apărut în data de 28 mai 2013;
- *Demisia – modalitate de desfacere a contractului individual de muncă*, apărut în data de 4 iunie 2013;
- *Discriminarea pensionarilor privind contribuția la asigurări de sănătate înlăturată de Curtea Constituțională*, apărut în data de 11 iunie 2013;
- *Modificarea/rectificarea titlurilor de proprietate care cuprind erori materiale*, apărut în data de 18 iunie 2013;
- *Aspecte privind instituirea perioadei de probă*, apărut în data de 25 iunie 2013;
- *Stabilirea domiciliului legal – măsură de ocrotire*, apărut în data de 2 iulie 2013;
- *Noutăți privind acordarea măsurilor reparatorii în domeniul proprietății*, apărut în data de 9 iulie 2013;
- *Acordarea concediului și indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă*, apărut în data de 16 iulie 2013;
- *Ocrotirea minorului prin instituirea consiliului de familie*, apărut în data de 23 iulie 2013;
- *Modificări legislative privind încadrarea în grad de handicap a persoanelor cărora le sunt afectate funcțiile mentale*, apărut în data de 30 iulie 2013;
- *Indemnizația de șomaj acordată tinerilor și noutăți legislative în sprijinul acestora*, apărut în data de 6 august 2013;
- *Aspecte privind cumulul salariului cu pensia sau cu o parte din indemnizația de șomaj*, apărut în data de 13 august 2013;
- *Exercitarea acțiunii în tăgăda paternității*, apărut în data de 20 august 2013;
- *Repararea prejudiciului în cazul răspunderii civile delictuale*, apărut în data de 27 august 2013;
- *Ocrotirea persoanelor cu tulburări psihice*, apărut în data de 3 septembrie 2013;
- *Protecția specială a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi*, apărut în data de 10 septembrie 2013;
- *Contestarea unei sancțiuni disciplinare*, apărut în data de 17 septembrie 2013;
- *Despre încheierea contractelor individuale de muncă pe perioadă determinată*, apărut în data de 24 septembrie 2013;
- *Contribuțiile la asigurările de sănătate, o necunoscută pentru mulți dintre cetățeni*, apărut în data de 1 octombrie 2013;
- *Despăgubirea și punerea în posesie în cazul exproprierii de utilitate publică*, apărut în data de 12 octombrie 2013;
- *Administratorii asociațiilor de proprietari nu cunosc legile*, apărut în data de 15 octombrie 2013;
- *Bunurile aflate în patrimoniul succesoral și petiția*, apărut în data de 22 octombrie 2013;
- *Condițiile concesiunii bunurilor din domeniul public*, apărut în data de 5 noiembrie 2013;
- *Aspecte privind efectele suspendării contractului individual de muncă*, apărut în data de 12 noiembrie 2013;

- *Abuzurile asupra copiilor din nou în atenția instituției Avocatul Poporului*, apărut în data de 19 noiembrie 2013;
 - *Interdicția judecătorească – măsură de ocrotire a persoanei fizice*, apărut în data de 26 noiembrie 2013.
 - *Reproducerea umană asistată medical cu terț donator*, apărut în data de 3 decembrie 2013;
 - *Aspecte privind înființarea popririi*, apărut în data de 10 decembrie 2013;
 - *Condițiile încheierii unui contract de calificare în cazul minorilor*, apărut în data de 17 decembrie 2013;
 - *Terasa blocului parte din condominiu*, apărut în data de 24 decembrie 2013.
- Articolele au fost publicate în **Ziarul de Iași**, în cadrul **rubricii Avocatul Poporului**.
- *Alertă. Din ce în ce mai multe persoane cu handicap sunt victime ale abuzurilor*, apărut în Ziarul Bună Ziua Iași, în data de 18 septembrie 2013;
 - *Ieșenii sunt nemulțumiți de activitatea administratorilor*, apărut în Ziarul Bună Ziua, Iași, în data de 14 octombrie 2013;
 - *Avocatul Poporului la Spitalul de urgență Pașcani*, apărut în Newspascani.ro, în data de 2 decembrie 2013.

Biroul Teritorial Oradea a participat la 6 emisiuni la posturile locale de televiziune și a publicat 17 articole în presa locală:

• **Interviuri și emisiuni radio-TV:**

- Participare la emisiunea *Rotisorul Civic*, la postul Radio Transilvania, în data de 1 februarie 2013 - transmisiune în direct;
- Emisiunea *Buletin de știri*, la postul Digi24 Oradea, în data de 1 martie 2013 – *contestație împotriva înștiințării de plată privind contribuțiile la Casa de Asigurări de Sănătate*;
- Interviu telefonic acordat postului Digi TV Oradea, în data de 26 iunie 2013;
- *Avocatul Poporului pe 7 august la Satu Mare*, la postul TV1 Samtel, în data de 2 august 2013;
- *Avocatul Poporului, miercuri, la Satu-Mare*, la postul TV1 Satu Mare, în data de 3 septembrie 2013;
- Emisiunea *Avocatul Poporului organizează o nouă sesiune de audiențe*, la postul Transilvania TV Satu-Mare, în data de 3 decembrie 2013.

• **Articolele:**

- *Avocatul Poporului organizează o nouă sesiune de audiențe*, apărut în Ziarul Informația Zilei din Satu Mare, în data de 14 ianuarie 2013;
- *Avocatul Poporului vine la Satu Mare*, apărut pe satmareanul.net, în data de 12 februarie 2013;
- *Biroul Teritorial Oradea al Avocatului Poporului va susține audiențe la Satu Mare*, apărut în Informația zilei, în data de 20 martie 2013;
- *Avocatul Poporului va susține în 16 mai audiențe la Satu Mare*, apărut în Ziarul Informația Zilei și pe ziare.com, în data de 15 mai 2013;

- *Avocatul Poporului – în slujba cetățeanului, bilanț de șapte ani grași*, apărut în Ziarul Crișana, în data de 29 iulie 2013;
- *O nouă sesiune de audiențe ale Avocatului Poporului*, apărut în Jurnal de Satu Mare, în data de 2 august 2013;
- *18 sătmăreni în audiență la Avocatul Poporului*, apărut în Informația Zilei, în data de 4 septembrie 2013;
- *O nouă sesiune de audiențe ale Avocatului Poporului*, apărut în Jurnal de Satu Mare, în data de 2 august 2013;
- *Avocatul Poporului va susține audiențe la Satu-Mare*, apărut în Ziarul Sătmăreanul, în data de 6 august 2013;
- *Avocatul Poporului va susține audiențe la Satu-Mare*, apărut în Transilvania Reporter, în data de 7 octombrie 2013;
- *Mii de audiențe, sute de petiții și apeluri telefonice primite în cei șapte ani de la înființarea Instituției Avocatul Poporului la Oradea*, apărut pe Avocatura.com, în data de 10 octombrie 2013;
- *Avocatul Poporului susține audiențe la Satu-Mare*, apărut în Buletin de Carei, în data de 11 noiembrie 2013;
- *Zeci de sătmăreni în audiență la Avocatul Poporului*, Transilvania Reporter, în data de 13 noiembrie 2013;
- *41 de persoane în audiență la Avocatul Poporului*, apărut în Buletin de Carei, în data de 14 noiembrie 2013;
- *Avocatul Poporului obligă șefii DGASPC Bihor să sesizeze parchetul cu privire la abuzurile asupra minorilor*, apărut în eBihoreanul.ro, în data de 20 noiembrie 2013;
- *Avocatul Poporului organizează o nouă sesiune de audiențe*, publicat în Jurnal de Satu-Mare, în data de 2 decembrie 2013.

Biroul Teritorial Pitești a participat la **19** emisiuni la posturile locale de televiziune și a publicat **13** articole în presa locală:

- **Interviuri și emisiuni radio-TV:**
 - Emisiunea *Viața în direct*, la postul local Alpha TV, în data de 1 februarie 2013, în care a fost prezentată *activitatea biroului în anul 2012*;
 - Emisiunea *Audiență în direct*, la postul Absolut TV, în data de 6 februarie 2013;
 - Emisiunea *Administrația la zi*, la postul Curier TV, în data de 12 februarie 2013, în care a fost prezentată *activitatea biroului în anul 2012 și cazuri soluționate*;
 - Emisiunea *Administrația la zi*, la postul Curier TV, în data de 1 martie 2013, în care s-a discutat despre *egalitatea de șanse și petițiile privind discriminarea de gen*, adresate Biroului Teritorial Pitești;
 - Emisiunea *Audiență în direct*, la postul Absolut TV, în data de 14 martie 2013, în care s-au prezentat cazuri privind *dreptul de petiționare, dreptul la viață intimă și privată*;
 - Emisiunea *Curier politic*, la postul Curier TV, în data de 9 aprilie 2013. Au fost prezentate *cazuri de bune practici instrumentate de experții biroului, care au vizat dreptul persoanelor cu handicap, dreptul la informație, dreptul la petiționare și dreptul la învățătură*;

- Emisiunea *Audiență în direct*, la postul Absolut TV, în datele de: 17 aprilie, 23 mai, 12 iulie, 19 septembrie, 24 octombrie și 5 decembrie 2013, pe parcursul căreia au fost prezentate cazuri de bune practici la Biroul Teritorial Pitești și răspunsuri la întrebările puse în direct de telespectatori;
- Postul local Curier TV a transmis în jurnalul de știri despre *stagiul de practica efectuat la Biroul Teritorial Pitești de studenții Facultății de Științe Juridice și Administrative ai Universității din Pitești*, în data de 19 aprilie 2013;
- Emisiunea *Curier politic*, la postul Curier TV, în data de 14 mai 2013. Au fost prezentate *cazuri din activitatea biroului, care au vizat dreptul persoanelor cu handicap și dreptul la un nivel de trai decent*;
- Interviu acordat postului regional Radio Oltenia din Craiova, în emisiunea *Viața în direct*, în data de 20 mai 2013;
- Interviu *Avocatul Poporului, la Vâlcea*, transmis de postul local de televiziune Vâlcea 1, în data de 22 mai 2013;
- Postul regional Absolut TV a transmis în direct, în data de 1 iunie 2013, *intervenția coordonatorului Biroului Teritorial Pitești la festivitatea de decernare a distincției „Steagul de onoare” conferită de Consiliul Europei orașului Mioveni din județul Argeș*;
- Emisiunea *Audiență în direct*, la postul regional Absolut TV, precizări referitoare la cadrul legal privind asistența juridică gratuită oferită persoanelor vârstnice, condițiile de dobândire a calității de coasigurat pentru persoanele fără venituri proprii și răspunsuri la întrebările puse în direct de telespectatori, în data de 2 septembrie 2013;
- Emisiunea *Noutăți la Avocatul Poporului*, în care s-a prezentat *activitatea Biroului Teritorial Pitești în ultimul trimestru, competențele instituției, cadrul legal de funcționare*, în data de 26 septembrie 2013;
- Interviu la postul regional Radio Oltenia privind activitatea specifică BT Pitești cu referire la audiențele acordate cetățenilor în Municipiul Râmnicu Vâlcea, în data de 6 noiembrie 2013;
- Emisiunea *Noutăți de la Avocatul Poporului*, la postul local Curier TV, în data de 27 noiembrie 2013.

• Articolele:

- *Număr record de plângeri la Avocatul Poporului*, apărut în săptămânalul Ancheta, în data de 25 februarie 2013;
- *Practică la Avocatul Poporului* apărut în Cotidianul săptămânal Bitpress, în data de 19 aprilie 2013;
- *Avocatul Poporului susține audiențe în Râmnic*, publicat în Monitorul de Vâlcea, în data de 21 mai 2013;
- *Instituția Avocatul Poporului va avea audiențe la Biblioteca Județeană Râmnicu Vâlcea*, publicat în Curierul de Vâlcea, în data de 21 mai 2013;
- *Avocatul Poporului dă audiențe*, publicat în Curierul de Vâlcea, în data de 21 mai 2013;
- *Astăzi Avocatul Poporului are audiențe la Biblioteca Județeană Antim Ivireanul*, publicat în Curierul de Râmnic, în data de 22 mai 2013;
- *Audiențe pentru vâlceni*, publicat în Viața Vâlcii, în data de 24 mai 2013;

- *La sediul Bibliotecii Județene, Avocatul Poporului dă audiențe*, publicat în cotidianul Viața Vâlciei, în data de 9 iulie 2013;
- *Noi întâlniri cu instituția Avocatul Poporului*, apărut în cotidianul Curierul de Vâlcea, în data de 22 octombrie 2013;
- *Avocatul Poporului, în Râmnic*, apărut în cotidianul Curierul de Vâlcea, în data de 30 octombrie 2013;
- *4 decembrie următoarea întâlnire cu Avocatul Poporului, în Râmnic*, apărut în Curierul de Vâlcea, în data de 11 noiembrie 2013;
- *Noi întâlniri cu instituția Avocatul Poporului*, apărut în cotidianul Curierul de Vâlcea, în data de 22 noiembrie 2013.

Biroul Teritorial Ploiești a participat la **37** emisiuni la posturile locale de televiziune și a publicat **137** articole în presa locală:

- **Interviuri și emisiuni radio-TV:**
 - *Știrea Avocatul Poporului ține joi audiențe la Prefectura Buzău între orele 10:00 și 14:00*, la postul Campus TV, în data de 15 ianuarie 2013;
 - *Interviu acordat televiziunii locale Focus TV, difuzat în cadrul Știrilor de seară*, orele 19:30, cu ocazia audiențelor acordate la Buzău, în data de 17 ianuarie 2013;
 - *Interviu acordat televiziunii Alpha TV Ploiești cu privire la competența, activitatea Biroului Teritorial Ploiești în anul 2012*, interviu difuzat în cadrul Știrilor de seară, orele 18:30, în data de 22 ianuarie 2013;
 - *Avocatul Poporului revine joi la Buzău*, la postul Campus TV, în data de 12 februarie 2013;
 - *Avocatul Poporului preia în direct reclamațiile buzoienilor*, la postul Campus TV;
 - *Emisiunea Sens Direct*, la postul Focus TV Buzău, *Avocatul Poporului și problemele cetățenilor*, în data de 14 martie 2013;
 - *Interviu la Știrile Focus Tv Buzău*;
 - *Informațiile referitoare la deplasarea Avocatului Poporului, în municipiul Târgoviște*, în data de 18 martie 2013, au fost difuzate în cadrul programelor de știri pe posturile locale de radio și televiziune: MDI Târgoviște, TTV, Columna TV, Radio Minisat Târgoviște, Puls FM;
 - *Știrile Columna TV – Avocatul Poporului va acorda audiențe la Târgoviște*, în data de 14 aprilie 2013;
 - *Emisiunea Audiență Regională* la postul Valea Prahovei TV, *În direct cu prahovenii*, în data de 16 aprilie 2013;
 - *Informațiile referitoare la deplasarea în municipiul Târgoviște a Avocatului Poporului*, în datele de: 15 aprilie și 13 mai 2013, au fost difuzate în cadrul programelor de știri pe posturile locale de radio și televiziune: MDI Târgoviște, TTV, Columna TV, Radio Minisat Târgoviște, Puls FM;
 - *Emisiunea Audiență Regională*, la postul Valea Prahovei TV, *tema Dreptul de proprietate privată - în direct cu prahovenii*, în data de 14 mai 2013;
 - *Emisiunea After News*, la postul TV SAT BUZĂU, *Pe cine apără Avocatul Poporului?*, în data de 15 mai 2013;

- Interviu la *Știrile Campus TV Buzău*, *Mai există ceva gratuit în zilele noastre? Da, Avocatul Poporului*, instituție la care, buzoienii apelează cu tot mai multa încredere, pentru a-și rezolva problemele, la televiziunea TV Sat Buzău, în data de 17 aprilie 2013;
- Emisiunea *Audiență Regională*, la postul Valea Prahovei TV, tema *Drepturile copilului și ale pacienților*, în data de 5 iunie 2013;
- Emisiunea *Audiență Regională*, la postul Valea Prahovei TV - tema *drepturile persoanelor afectate de violența domestică*, în data de 9 iulie 2013;
- Interviu acordat televiziunii Campus TV Buzău și difuzat în cadrul *Jurnalului de Știri*, în data de 15 iulie 2013;
- Emisiunea *C-am pus punctul pe i*, la postul Campus TV, în direct cu buzoienii, în data de 15 iulie 2013;
- *Au cerut ajutorul Avocatului Poporului*, interviu acordat MDI Târgoviște TV, referitor la audiențele acordate în data de 15 iulie 2013 pentru cetățenii din județul Dâmbovița – material difuzat în *Jurnalele de seară*;
- Participare la emisiunea After News – *Avocatul Poporului mai aproape de buzoieni*, la postul TV Sud Est Buzău, în data de 8 august 2013;
- Interviu acordat televiziunii MDI Târgoviște – referitor la audiențele acordate la sediul Consiliului Județean Dâmbovița, 19 august 2013;
- Emisiunea *Audiență Regională*, la postul regional Valea Prahovei TV, în direct cu telespectatorii, tema abordată *Tergiversarea reconstituirii dreptului de proprietate privată*, în data de 20 august 2013;
- Interviu acordat Radio SOS Ploiești – referitor la *cazuistica Biroului Teritorial Ploiești și competențele instituției Avocatul Poporului*, în data de 21 august 2013;
- *Rezultatele audiențelor acordate la sediul Consiliului Județean Dâmbovița în luna septembrie*, la postul – Radio Minisat Târgoviște, în data de 18 septembrie 2013;
- Interviu acordat televiziunii Campus TV, difuzat în cadrul programelor de știri, referitor la *audiențele acordate la sediul Instituției Prefectului Județul Buzău*, în data de 19 septembrie 2013;
- Interviu acordat televiziunii TV Buzău, difuzat în cadrul programelor de știri, referitor la *audiențele acordate la sediul Instituției Prefectului Județul Buzău*;
- Emisiunea *Cu cărțile pe față!* – *Avocatul Poporului, mai aproape de buzoieni* – la TV Buzău, emisiune transmisă în direct;
- Interviu acordat televiziunii Campus TV și difuzat în cadrul programelor de știri, referitor la audiențele acordate la sediul Instituției Prefectului Județul Buzău, în datele de 10 octombrie, 14 noiembrie și 12 decembrie 2013;
- Participare la emisiunea *C-am pus punctul pe i*, la postul CAMPUS TV- tema *Avocatul Poporului mai aproape de buzoieni!*
- Participare la emisiunea *Ignoranța dăunează grav sănătății*, la postul COLUMN TV Târgoviște, tema emisiunii – *drepturile persoanelor cu handicap; aspecte din activitatea Biroului Teritorial Ploiești*, în data de 16 octombrie 2013;
- Interviu la televiziunea locală MDI Târgoviște, difuzat în cadrul programelor de știri, referitor la audiențele acordate la sediul Consiliului Județean Dâmbovița, în data de 21 octombrie 2013.

• Articolele:

- *Avocatul Poporului - cine și ce este*, apărut pe promovamprahova.ro, în data de 7 ianuarie 2013;
- *Avocatul Poporului oferă consultanță gratuită buzoienilor*, apărut pe www.newsbuzzau.ro, în data de 14 ianuarie 2013;
- *Avocatul Poporului acordă joi, audiențe la Buzău*, apărut în Ziarele Adevărul, Știrea de Buzău, Observatorul de Buzău și Jurnalul de Buzău, în data de 15 ianuarie 2013;
- *Avocatul Poporului vine luni la Târgoviște – audiențele sunt gratuite și nu necesită programare*, apărut în Ziarul Incomod, în data de 18 ianuarie 2013;
- *Peste 450 de buzoieni au apelat anul trecut la Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul Opinia de Buzău, din 19 ianuarie 2013;
- *Luni Avocatul Poporului vine din nou la Târgoviște*, apărut pe www.etargoviste.ro, www.targovistean.ro și www.stiritargoviste.ro;
- *Avocatul Poporului oferă consultanță gratuită buzoienilor*, apărut în Ziarul Strada de Buzău;
- *Disponibilizații de la Urbis cu jalba în proțap la Avocatul Poporului*, apărut pe www.sansanews.ro, în data de 17 ianuarie 2013;
- *Avocatul Poporului din nou la Târgoviște*, apărut în Gazeta Dâmboviței, în datele de: 17 ianuarie și 19 ianuarie 2013;
- *Comunicat privind acordarea audiențelor în data de 21 ianuarie 2013*, apărut pe www.niuzer.ro;
- *Te simți nedreptățit? Vino la Avocatul Poporului mâine la Târgoviște*, apărut în data de 20 ianuarie 2013;
- *Numărul dâmbovițenilor care apelează la Avocatul Poporului este în creștere*, apărut în Gazeta Dâmboviței, în data de 24 ianuarie 2013;
- *Avocatul Poporului - avocat de încredere*, apărut în Ziarul Telegraful de Prahova;
- *Avocatul Poporului acordă joi audiențe la Buzău*, apărut în Jurnalul de Buzău, în data de 11 februarie 2013;
- *Buzoienii pot veni în audiența la Avocatul Poporului*, apărut în Ziarul Adevărul;
- *Joi Avocatul Poporului oferă consultații în Buzău*, apărut pe www.newsbuzzau.ro;
- *Avocatul Poporului în Buzău*, apărut în Ziarul Strada, din 12 februarie 2013;
- *Avocatul Poporului vă așteaptă*, apărut în Ziarul Șansa Buzoiană;
- *Avocatul Poporului revine la Târgoviște*, apărut pe: www.etargoviste.ro, www.stiritargoviste.ro, www.niuzer.ro, www.stireadedambovita.ro, www.presaonline.com și Ziarul Incomod, în data de 15 februarie 2013;
- *Avocatul Poporului revine joi, la Buzău*, apărut în Ziarul Opinia Buzău www.newsbuzzau.ro, www.stirilazi.ro, în data de 11 martie 2013;
- *Avocatul Poporului acordă joi audiențe la Buzău*, apărut în Jurnalul de Buzău, Observatorul Buzoian, în data de 12 martie 2013;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe la Buzău*, apărut pe www.stradadebuzzau.ro, în data de 12 martie 2013;
- *Avocatul Poporului din nou în audiențe la Buzău*, apărut pe www.niuzer.ro/Buzau;
- *Avocatul Poporului revine joi, la Buzău*;

- *Reprezentantul Avocatului Poporului va acorda audiențe cetățenilor din județul Dâmbovița*, apărut pe www.cjd.ro, în data de 14 martie 2013;
- *Audiențe la Avocatul Poporului – vezi când sunt programate în Dâmbovița* – apărut în Gazeta de Dâmbovița, în data de 15 martie 2013;
- *Program audiențe la Avocatul Poporului pe data de 15 aprilie 2013*, postat pe site-ul Consiliului Județean Dâmbovița, în data de 10 aprilie 2013;
- *Avocatul Poporului se întoarce în Târgoviște – Vezi un caz rezolvat din Dâmbovița*, apărut în Gazeta Dâmboviței;
- *Simți că funcționarii publici te-au nedreptățit? Avocatul Poporului vine la Târgoviște și îți ascultă păsurile*, apărut pe incomod-media.ro, www.stireadedambovita.ro, www.niuzer.ro și www.goldfmromania.ro, în data de 13 aprilie 2013;
- *Avocatul Poporului – din nou la Târgoviște*, apărut pe www.etargoviste.ro, www.damboviteanul.com, în data de 14 aprilie 2013;
- *Reprezentantul Avocatului Poporului acordă mâine audiențe la Buzău*, apărut în Ziarul adevărul, în data de 14 aprilie 2013;
- *Avocatul Poporului – trei anchete în județul Dâmbovița*, apărut pe mariusbuga.ro, în data de 16 aprilie 2013;
- *12 cazuri soluționate de Avocatul Poporului în Dâmbovița în primul trimestru din 2013*, apărut în Gazeta Dâmboviței, în data de 17 aprilie 2013;
- *Joi puteți merge în audiență la reprezentantul Avocatul Poporului*, apărut în Jurnalul de Buzău, în data de 17 aprilie 2013;
- *Buzoienii pot merge mâine în audiență la Avocatul Poporului*, apărut în Opinia de Buzău;
- *Păsurile buzoienilor pot fi ascultate de Avocatul Poporului mâine la Prefectură*, apărut pe www.newsbuzzau.ro;
- *Știri și informații despre Avocatul Poporului*, apărut pe www.ziarelive.ro;
- *Peste 20 de buzoieni s-au adresat azi cu plângeri*, apărut pe www.campusbuzzau.ro, în data de 18 aprilie 2013;
- *Avocatul Poporului a pus degetul pe rană – dâmbovițenii nu au încredere în instituțiile deconcentrate*, apărut pe ziardambovita.ro, în data de 29 aprilie 2013;
- *Avocatul Poporului vine la Târgoviște să-i ajute pe cei nedreptățiți – audiențele se acordă pe 14 mai la Consiliul Județean*, apărut în Ziarul Incomod, dambovitaneews.ro, www.presaonline.com, în data de 9 mai 2013;
- *Ai o problemă nerezolvată? Avocatul Poporului vine, în 14 mai, la Târgoviște*, apărut pe dambovitamea.blogspot.ro, în data de 10 mai 2013;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe buzoienilor*, în Ziarul News Buzău;
- *Reprezentantul instituției Avocatul Poporului acordă audiențe buzoienilor pe 15 mai*, apărut în Jurnalul de Buzău, în data de 11 mai 2013;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe buzoienilor*, apărut în Ziarul Strada de Buzău;
- *Astăzi, Avocatul Poporului acordă audiențe la Buzău*, apărut în Observatorul Buzoian;
- *Avocatul Poporului vine azi la Buzău*, apărut în Ziarul Șansa Buzoiană, în data de 15 mai 2013;
- *Avocatul Poporului l-a ajutat să-și recupereze banii! Spitalul Clinic de Urgență București refuza să-i restituie banii pe o tijă medicală*, apărut în incomod-media.ro, ziare.com, presaonline.com, ziarelive.ro, în data de 4 iunie 2013;

- *O nouă serie de audiențe la Avocatul Poporului*, apărut în Jurnalul de Buzău, în data de 13 iunie 2013;
- *Avocatul Poporului revine astăzi la Buzău*, apărut în Opinia de Buzău și ziare.com, în data de 13 iunie 2013;
- *Avocatul Poporului la Buzău*, apărut în Vocea Buzăului, în data de 13 iunie 2013;
- *Astăzi, Avocatul Poporului acordă audiențe la Buzău*, apărut în Observatorul Buzoian;
- *O nouă întâlnire cu Avocatul Poporului la Consiliul județean Dâmbovița*, apărut în Gazeta Dâmboviței, în data de 13 iunie 2013;
- *Reprezentantul Avocatului Poporului va acorda audiențe cetățenilor din județul Dâmbovița - 15 iulie 2013*, apărut pe site-ul Consiliului Județean Dâmbovița, în data de 10 iulie 2013;
- *15 iulie 2013 – data unei noi întâlniri cu Avocatul Poporului, la Târgoviște*, apărut în Gazeta Dâmboviței, în data de 12 iulie 2013;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe la Buzău*, apărut în Adevărul, în data de 15 iulie 2013;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe joi, 18 iulie, la Buzău*, apărut în Jurnalul de Buzău și www.newsbuzzau.ro, în data de 15 iulie 2013;
- *Avocatul Poporului oferă consultanță gratuită buzoienilor*, apărut în Ziarul Strada de Buzău, în data de 15 iulie 2013;
- *Buzoienii apelează într-un număr tot mai mare la Avocatul Poporului*, apărut în Jurnalul de Buzău, în data de 17 iulie 2013;
- *În ultima perioadă, 127 de buzoieni s-au prezentat în audiență la Avocatul Poporului, iar 40 au apelat telefonic experții biroului din Ploiești*, apărut pe www.newsbuzzau.ro, și Ziarul Strada de Buzău;
- *Tot mai mulți buzoieni apelează la Avocatul Poporului!*, apărut în Ziarul Adevărul;
- *În primele șase luni ale anului, la Biroul Teritorial Ploiești al instituției Avocatul Poporului s-au primit 45 de petiții din partea buzoienilor, din care au fost constituite 35 de dosare. Mai mult de jumătate dintre cazuri au fost soluționate în favoarea cetățenilor*, apărut pe site-ul stiridebuzzau.ro;
- *Avocatul Poporului din ce în ce mai căutat de buzoieni*, apărut în Observatorul Buzoian, în data de 18 iulie 2013;
- *Joi, Avocatul Poporului asculta păsurile buzoienilor*, apărut pe www.newsbuzzau.ro, în data de 5 august 2013;
- *Avocatul Poporului, acordă joi, audiențe la Buzău*, apărut în Observatorul Buzoian;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe la Buzău joi, 8 august*, apărut în Jurnalul de Buzău, în data 6 august 2013;
- *Avocatul Poporului ascultă din nou păsurile buzoienilor*, apărut în Strada de Buzău și Șansa Buzoiană;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe*, apărut în Șansa buzoiană;
- *Avocatul Poporului trage un semnal de alarmă! Sute de copii din Prahova, în pericol*, apărut pe: www.ph-online.ro, www.stiri.com.ro, www.stiri-presa-online.ro, www.mediafax.ro, www.gazetaromaneasca.com;
- *Avocatul Poporului: Sute de copii din Prahova au părinții plecați din țară sau suferă de boli grave*, apărut pe www.ziar.com și www.curentul.ro;

- *Avocatul Poporului vine din nou la Târgoviște!*, apărut în Gazeta Dâmboviței, în data de 11 septembrie 2013;
- *Avocatul Poporului vine din nou în Dâmbovița!*, audiențele se dau luni, 16 septembrie, apărut în presaonline.com;
- *Joi, 19 septembrie, Avocatul Poporului vine la Buzău*, apărut în Jurnalul de Buzău, în data de 17 septembrie 2013;
- *Avocatul Poporului va acorda audiențe la Buzău*, apărut în Ziarul Adevărul;
- *Doleanțele buzoienilor, ascultate joi, de Avocatul Poporului*, apărut pe newsbuzau.ro;
- *Avocatul Poporului revine la Buzău*, apărut în Șansa News, în data de 18 septembrie 2013;
- *Avocatul Poporului revine joi la Buzău. Acordarea audiențelor este gratuită*, apărut pe <http://www.newsbuzau.ro>, în data de 7 octombrie 2013;
- *Joi, 10 octombrie, Avocatul Poporului acordă audiențe la Buzău*, apărut în Jurnalul de Buzău, Observatorul Buzoian, Adevărul, în data de 8 octombrie 2013;
- *Avocatul Poporului revine, joi, la Buzău*, apărut în Opinia de Buzău;
- *Audiențe acordate de Avocatul Poporului. Întâlnirea va avea loc la sediul Prefecturii în intervalul orar 10-14*, apărut în Șansa Buzoiană;
- *Peste trei milioane de absențe acumulate de elevii din Prahova*, apărut în Ziarul Prahova, în data de 18 octombrie 2013;
- *La singura grădinița cu statut european din Prahova, încă un parteneriat educațional internațional*, apărut în Ziarul Prahova, în data de 23 octombrie 2013;
- *Joi, Avocatul Poporului va sta de vorbă cu buzoienii*, publicat în cotidianul local newsbuzau, în data de 12 noiembrie 2013;
- *Avocatul Poporului, din nou la Buzău*, publicat în: Strada de Buzău, Șansa Buzoiană și presaonline, în data de 12 noiembrie;
- *Joi, Avocatul Poporului acordă audiențe la Buzău*, publicat în: Jurnalul de Buzău și Adevărul, în data de 12 noiembrie 2013;
- *Un nou caz soluționat de Biroul Teritorial Ploiești al instituției Avocatul Poporului*, publicat pe site-ul Agerpres, în data de 14 noiembrie 2013;
- *Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Ploiești va fi prezent în municipiul Târgoviște*, publicat în Cronica Găeștiului, în data de 15 noiembrie 2013;
- *Avocatul Poporului la Târgoviște*, publicat în cotidianul local Jurnalul de Dâmbovița, în data de 9 decembrie 2013;
- *Avocatul Poporului acordă audiențe, joi, la Prefectură la Buzău*, publicat în: Adevărul, Opinia Buzău și News Buzău, în data de 12 decembrie 2013.

Biroul Teritorial Târgu-Mureș a participat la **32** emisiuni la posturile locale de radio și televiziune și a publicat **23** articole în presa locală:

• **Interviuri și emisiuni radio-TV:**

- Și în cursul anului 2013, a continuat colaborarea Biroului Teritorial Târgu-Mureș cu postul TVR - Studioul Târgu-Mureș, în baza căreia, postul de televiziune realizează emisiunea *Avocatul Poporului - organizare, funcționare și competența legală a instituției*. Ca urmare, Biroul Teritorial Târgu-Mureș a participat la **30 de ediții** ale acestei emisiuni,

difuzate în următoarele date: 8, 15, 22 și 29 ianuarie; 5, 12, 19 și 26 februarie; 5, 12, 19 și 26 martie; 2, 9, 16, 23 și 30 aprilie; 7, 14, 21 și 28 mai; 4, 11, 18 și 25 iunie; 2, 9, 16, 23 și 30 iulie 2013;

- Participare la emisiunea *Tema zilei*, la postul Antena 1 Târgu-Mureș, în data de 31 ianuarie 2013;
- Emisiunea *Părerea ta*, la postul Radio Târgu-Mureș, în datele de: 2 aprilie și 5 noiembrie 2013;
- Emisiunea *Audiență în direct*, la postul Știi TV, în data de 25 aprilie 2013;
- Interviu acordat postului Antena 1 Târgu-Mureș pentru emisiunea de știri, în data 26 iulie 2013;
- Participare la emisiunea *Actualitatea mureșeană – prezentarea activității Biroului Teritorial Târgu-Mureș în semestrul I*, la postul Antena 1 Târgu-Mureș, în data de 27 iulie 2013;
- Interviu difuzat în cadrul programului de știri la postul Szekely TV – Miercurea Ciuc, în data de 24 septembrie 2013.

• Articolele:

- *Avocatul Poporului la Miercurea Ciuc*, apărut în Informația Harghitei, în datele de: 22 ianuarie, 20 februarie, 21 mai, 18 iunie, 23 octombrie și 26 noiembrie 2013;
- *Az alapveto jogok biztosa Csikszeredaban*, apărut în cotidianul Csiki Hírlap, în datele de: 22 ianuarie, 20 februarie, 20 martie, 22 aprilie, 19 iunie, 19 septembrie 2013;
- Audiențe la *Avocatul Poporului*, apărut în Informația Harghitei, în datele de: 20 martie și 23 aprilie 2013;
- *Nep Ugyvedje*, apărut în Cotidianul Harghitanepe, în datele de: 22 aprilie, 21 mai, 18 iunie, 19 august, 23 septembrie și 23 octombrie și 26 noiembrie 2013;
- *A nep ugyvedje Csikszeredaban*, apărut în cotidianul Csiki Hírlap, în datele de: 21 mai și 26 noiembrie 2013.

Biroul Teritorial Timișoara a publicat 4 articole în presa locală:

• Articolele:

- *Consiliul Superior al Magistraturii reclamat la Avocatul Poporului de un arădean*, apărut în Ziarul Glasul Aradului, în data de 14 ianuarie 2013;
- *Peste 100 de arădeni s-au plâns la Avocatul Poporului că au fost nedreptățiți de autorități*, apărut în Ziarul Glasul Aradului, în data de 26 ianuarie 2013;
- *Avocatul Poporului – Bilanțul anului 2012*, apărut în Agenda Consiliului Județean Timiș, ediția ianuarie-februarie 2013;
- *Avocatul Poporului vine la Arad*, apărut în Ziarul Glasul Aradului, în data de 7 mai 2013.

Comunicate de presă ale birourilor teritoriale

Biroul Teritorial Braşov:

- Comunicat de presă privind *activitatea Biroului Teritorial Braşov al instituţiei Avocatul Poporului în anul 2012*, transmis mass-mediei locale în luna ianuarie 2013;
- Comunicate de presă privind *desfăşurarea de audienţe în Municipiul Făgăraş*, transmise mass-mediei locale în lunile: februarie, martie, aprilie, mai, iunie, iulie, august, septembrie, octombrie şi noiembrie 2013;
- Comunicat de presă privind *rezultatul anchetei efectuate la nivelul C.A.S. Braşov*, transmis mass-mediei locale în data de 14 august 2013;
- Comunicat de presă privind *desfăşurarea de audienţe în Municipiul Sfântu Gheorghe*, transmis mass-mediei locale în lunile octombrie şi noiembrie 2013.

Biroul Teritorial Constanţa:

- Comunicate de presă la Radio Constanţa despre audienţele Avocatului Poporului în teritoriu în lunile: martie, aprilie, mai, iunie, iulie, septembrie, octombrie şi noiembrie.

Biroul Teritorial Oradea:

- *Avocatul Poporului susţine audienţe la Satu-Mare*, comunicat de presă apărut pe site-ul Instituţiei Prefectului Judeţul Satu-Mare, în data de 5 august 2013.

Biroul Teritorial Piteşti:

- Comunicat de presă privind *activitatea biroului în anul 2012* a fost preluat de săptămânalele: Bitpress, Atitudine în Argeş şi cotidianul Top, precum şi de site-urile: argesmedia.ro, stireadearges.ro, presaonline.com, în data de 25 ianuarie 2013.

Biroul Teritorial Ploieşti:

- Comunicat – *bilanţul Biroului Teritorial Ploieşti 2012*, apărut pe site-ul Consiliului Judeţean Dâmboviţa, în data de 11 ianuarie 2013;
- Comunicat - *audienţe 14 mai 2013 la Târgovişte*, pe site-ul www.prefecturadambovita.ro şi www.cjd.ro;
- Comunicat *privind acordarea audienţelor*, în data de 17 iunie 2013, apărut pe site-ul Consiliului Judeţean Dâmboviţa şi al Instituţiei Prefectului judeţul Dâmboviţa.

Biroul Teritorial Suceava:

- Comunicat de presă - *Instituţia Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu*, publicat în cotidianul local Crai Nou, în data de 13 noiembrie 2013.

CAPITOLUL XIV

RESURSE UMANE, MATERIALE ȘI BUGETARE

SECȚIUNEA 1

RESURSE UMANE

Instituția este condusă de Avocatul Poporului, asistat de 3 adjuncți care au calitatea de secretar de stat, specializați pe trei domenii de activitate din cele patru existente, al patrulea domeniu de activitate fiind coordonat de un consilier, până la numirea unui nou adjunct al Avocatului Poporului.

În teritoriu, activitatea se desfășoară prin cele 14 birouri teritoriale, organizate pe criteriul geografic al Curților de Apel.

Personalul instituției de 92 de salariați este format din: 1 director coordonator, 3 consilieri șef birou, 24 consilieri, 47 experți, 1 șef cabinet, 8 referenți, 8 angajați ca personal tehnico-administrativ.

Structura organizatorică a instituției Avocatul Poporului este prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției.

Structura organizatorică a instituției reflectă domeniile de specializare, astfel cum sunt stabilite prin lege, și anume:

a) drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități și minorități naționale;

b) drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap;

c) armată, justiție, poliție, penitenciare;

d) proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

Directorul coordonator coordonează activitatea economică și administrativă a instituției.

În cadrul instituției funcționează Consiliul Consultativ, care este compus din Avocatul Poporului, adjuncții, directorul coordonator, precum și alte persoane desemnate de Avocatul Poporului. Consiliul se întrunește o dată pe lună sau ori de câte ori se consideră necesar.

Consiliul Consultativ se convoacă de Avocatul Poporului.

În teritoriu, activitatea se desfășoară prin cele 14 birouri teritoriale, din cele 15 legal constituite, organizate pe criteriul geografic al Curților de Apel.

Instituția Avocatul Poporului și-a desfășurat activitatea în anul 2013 cu o schemă de personal ce cuprindea un număr de 99 de posturi finanțate, repartizate la centru și în teritoriu.

La începutul anului 2013 au fost înregistrate 10 posturi vacante, iar în cursul anului, în perioada ianuarie - decembrie au avut loc 11 intrări și 4 ieșiri.

La sfârșitul anului 2013 au fost înregistrate 3 posturi vacante, astfel: un post de adjunct al Avocatului Poporului, un post de expert și un post de șofer.

Personalului instituției Avocatul Poporului îi sunt aplicabile prevederile Statutului personalului din structurile de specialitate ale Parlamentului.

SECȚIUNEA a 2-a

RESURSE MATERIALE ȘI BUGETARE

Prezentul capitol tratează resursele financiare ale instituției și modul în care au fost consumate, baza legală și modificările legislative privind creditele puse la dispoziție prin bugetul instituției.

În vederea desfășurării activității în anul 2013, instituției Avocatul Poporului i-au fost alocate prin **Legea nr. 5/2013 a bugetului de stat pe anul 2013**, credite în valoare de **5.623.000 lei**.

În luna august, bugetul instituției a fost diminuat cu 113 mii lei, conform **Ordonanței nr. 17/2013** cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 493 din 05.08.2013.

În luna octombrie 2013, prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2013** cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 672 din 01 noiembrie 2013, bugetul instituției a fost suplimentat cu 400 mii lei, la Titlul I, Cheltuieli de personal.

În urma reanalizării execuției bugetare și ținând cont de necesitățile de finanțare pe luna decembrie 2013, în bugetul instituției noastre au fost identificate economii în sumă de 11 mii lei la Titlul I, Cheltuieli de personal și de 95 mii lei la Titlul II, Bunuri și servicii; în conformitate cu prevederile art. 54 din Legea 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, s-a propus disponibilizarea acestor sume la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Ca urmare, etapele dinamicii bugetului instituției pe întregul an 2013 se prezintă, în sinteză, astfel:

	Buget inițial L. 5/2013	Retrageri credite Ordonanța 17/2013	Virări credite la dispoziția Ordonato rului principal de credite	Majorări credite OUG 99/2013	Disponi- bilizări cf. Legea 500/2002	Buget diminuat rămas de executat	Buget consumat la data de 31.12.2013	Realizat %
Total	5.623.000	-113.000	0	5.910.000	-106.000	5.804.000	5.734.155	98,80
Cheltuieli personal	4.482.000	0	0	4.882.000	-11.000	4.871.000	4.801.250	98,57
Bunuri și servicii	1.089.000	-109.000	-3000	977.000	-95.000	882.000	881.972	100,00

Transferuri	8.000	0	0	8.000	0	8.000	8.000	100,00
Capital	44.000	-4.000	+3000	43.000	0	43.000	42.933	99,84

La **Titlul I. Cheltuieli de personal** - au fost plătite integral și la timp salariile angajaților și indemnizațiile de delegare. Instituția Avocatul Poporului nu are datorii și nici întârzieri la plata contribuțiilor la bugetele asigurărilor de stat și de sănătate. Majorarea de credite bugetare, în valoare de 400 mii lei, a fost necesară pentru plata salariilor și a contribuțiilor la bugetele de asigurări pentru posturile ocupate prin concurs de către noii angajați.

La data de 31.12.2013, din creditele bugetare aprobate la acest titlu de cheltuieli, în valoare totală de 4.871.000 lei, s-au cheltuit 4.801.250 lei, execuția bugetară fiind de 98,57%.

La **Titlul II. Bunuri și servicii** s-au menținut în cursul anului 2013 restricțiile legate de achizițiile de mobilier și birotică așa cum sunt prevăzute de art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, dar și cele privind Ordonanța de urgență nr. 55/2010 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice care conținea prevederi ce au condus la diminuarea volumului admis al cheltuielilor instituției în ceea ce privește consumul lunar de carburanți. Ca urmare a măsurilor luate, la data de 31.12.2013, din creditele bugetare aprobate la acest titlu de cheltuieli în valoare totală de 882.000 lei s-au cheltuit 881.972 lei, execuția bugetară fiind de 100,00%.

La **Titlul VII. Alte transferuri** execuția bugetară a fost de 100% din creditul bugetar acordat suma fiind în totalitate destinată achitării contribuției de membru al instituției Avocatul Poporului la organisme internaționale la care aceasta este afiliată.

La **Titlul XII. Active nefinanciare** instituția a avut o prevedere inițială de 44 mii lei, din care, în urma retragerilor de credite conform Ordonanței nr. 17/2013 au rămas 40 mii lei, iar după virarea de credite bugetare la dispoziția Ordonatorului de credite, în valoare de 3 mii lei, au rămas 43 mii lei, care au fost utilizați pentru achiziția de calculatoare și licențe software.

Creditele bugetare consumate au fost de 42.933 lei, realizându-se o execuție bugetară de 99,84%.

CAPITOLUL XV

AUDIT ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR

În anul 2013, în instituția Avocatul Poporului au fost efectuate misiuni de audit privitoare la operațiunile de trezorerie (decontări bănești), evaluarea procesului și stadiului de implementare a sistemelor de control managerial sub prisma standardelor din OMFP 946/2005 referitoare la mediul de control și la performanțe și managementul riscului, auditul sistemului contabil al instituției Avocatul Poporului, auditul cheltuielilor de personal și plății drepturilor aferente, a impozitelor și contribuțiilor, auditul biroului teritorial Iași.

În rapoartele de audit întocmite s-a constatat fiabilitatea sistemelor auditate, dar și aspecte care necesită perfecționări atât din punct de vedere procedural, organizatoric cât și al resurselor umane implicate. O atenție specială s-a acordat îmbunătățirii sistemului de control intern, mai ales prin elaborarea de noi proceduri operaționale interne.

SECȚIUNEA 1

ACTIVITATEA DE AUDIT PUBLIC INTERN

În instituția Avocatul Poporului, activitatea de audit public intern are în vedere asigurarea obiectivă și consilierea pentru a îmbunătăți sistemele și activitățile instituției în conformitate cu obiectivele sale, o atenție specială fiind acordată perfecționării sistemelor de control managerial la nivelul tuturor palierelor organizaționale și domeniilor de activitate.

În activitatea de audit intern sunt respectate prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern; cadrul metodologic și procedural necesar desfășurării activității de audit public intern este în conformitate cu legislația în vigoare, fiind adoptate și avizate norme metodologice proprii privind auditul public intern, Carta auditului intern și Codul privind conduita etică a auditorului intern. Sunt elaborate și actualizate ghiduri procedurale adaptate specificului instituției.

Consilierul pentru audit a avut acces la toate datele și informațiile, inclusiv la cele existente în format electronic, pe care le-a considerat relevante pentru scopul și obiectivele misiunii. Conducerea a dispus măsurile necesare, având în vedere recomandările din rapoartele de audit intern, în scopul perfecționării activităților auditate.

În anul 2013, în instituția Avocatul Poporului, activitatea de audit intern a continuat, ca și în perioadele precedente, evaluarea independentă și obiectivă a sistemului de control intern, în primul rând prin activități de asigurare prin monitorizarea proceselor de management al riscurilor, de control și de guvernanță, precum și prin activități de

consiliere menite să adauge valoare și să îmbunătățească procesele guvernantei în instituția Avocatul Poporului.

Misiunile de audit intern aferente anului 2013 s-au efectuat conform Planului anual de audit intern, aprobat de conducere. Tematica misiunilor s-a referit la: auditul operațiunilor de trezorerie (decontări bănești), evaluarea procesului și stadiului de implementare a sistemelor de control managerial sub prisma standardelor din OMFP nr. 946/2005 referitoare la mediul de control și la performanțe și managementul riscului, auditul sistemului contabil al instituției Avocatul Poporului, auditul cheltuielilor de personal și plății drepturilor aferente, a impozitelor și contribuțiilor, auditul biroului teritorial Iași.

Principalele constatări din rapoartele de audit aferente anului 2013 s-au referit la următoarele aspecte:

- a) operațiunile de decontări bănești efectuate la instituția Avocatul Poporului au asigurat reflectarea, urmărirea, controlul existenței și gestionării corecte a elementelor de trezorerie. S-a respectat disciplina financiară privind operațiile de încasări și plăți cu numerar prin casierie și fără numerar prin conturi bancare la bănci comerciale și la Direcția de Trezorerie și Contabilitate a Municipiului București.
- b) Comisia pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial din instituția Avocatul Poporului a implementat un număr de 23 de standarde și a elaborat 25 de proceduri operaționale interne; membrii Comisiei au colaborat în redactare și în planificare, astfel încât să existe o bună coordonare a activităților.
- c) Gestionarea riscurilor s-a făcut prin conducerea Registrului riscurilor (inerente și reziduale) care au fost identificate la nivelul entității, precum și prin implementarea recomandărilor din rapoartele de audit public intern.
- d) Sistemul de gestiune și contabilizare din instituția Avocatul Poporului este funcțional și asigură:
 - înregistrarea cronologică și sistematică a operațiunilor financiar-contabile
 - prelucrarea, publicarea și păstrarea informațiilor cu privire la poziția financiară, performanța financiară și fluxurile de trezorerie, conform legii
 - controlul operațiunilor prin păstrarea integrității elementelor patrimoniale, cu respectarea disciplinei financiare
 - premise pentru o bună gestiune
 - informații ordonatorului principal de credite cu privire la patrimoniul aflat în administrare și cu privire la execuția bugetului de venituri și cheltuieli, servind astfel în procesul de luare a deciziilor, la nivel managerial.

Operațiunile de inventariere au respectat cadrul legal și au atins obiectivul de înregistrare și confirmare a valorii activelor și pasivelor din patrimoniul instituției. Nu au fost constatate plusuri, lipsuri și deprecieri la bunuri, pagube determinate de expirarea termenelor de prescripție a creanțelor sau din alte cauze.

e) Calcularea și contabilizarea salariilor, sporurilor, a impozitelor, contribuțiilor și plata lor a respectat legislația în vigoare. Declarațiile și monitorizările legate de cheltuielile de personal, impozitele și contribuțiile aferente au fost întocmite și depuse în termen legal.

f) Biroul Teritorial Iași a avut o activitate susținută, materializată în acordarea de audiențe, soluționarea de petiții, răspunsul la apeluri telefonice ale cetățenilor prin serviciul

dispecerat, sesizări din oficiu, colaborări inter-instituționale, apariții mass-media și elaborarea de rapoarte speciale (un exemplu ar fi Raportul special privind transportul elevilor în mediul rural, raport înaintat primului ministru al României în martie 2013). Comunicarea între sediul central și Biroul Teritorial Iași este eficientă, asigurându-se o difuzare rapidă, fluentă și oportună a informațiilor. Sunt respectate procedurile operaționale interne.

Principalele recomandări de audit au subliniat necesitatea dezvoltării cadrului procedural intern, a perfecționării sistemelor de control managerial și de continuare a eforturilor de implementare a standardelor de management la entitățile publice, prevăzute în Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern.

În rapoartele de audit întocmite s-a constatat fiabilitatea sistemelor auditate, dar și aspecte care necesită perfecționări atât din punct de vedere procedural, organizatoric cât și al resurselor umane implicate. O atenție specială s-a acordat îmbunătățirii sistemului de control intern, mai ales prin elaborarea de noi proceduri operaționale interne.

A fost întocmit și raportul anual în legătură cu activitatea de audit public intern referitoare la anul precedent, pe care l-a înaintat Avocatului Poporului spre avizare. Acesta a fost transmis în termenul legal Curții de Conturi și Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

În ceea ce privește pregătirea profesională continuă, auditorul instituției a urmat în cursul anului 2013, programe de perfecționare profesională în domeniul controlului intern/managerial și al auditului.

SECȚIUNEA a 2-a

CONTROLUL MANAGERIAL INTERN

În instituția Avocatul Poporului, controlul intern este un instrument managerial de importanță strategică, pe toate nivelele și în toate structurile organizatorice, servind la atingerea obiectivelor generale ale instituției legate de apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor în raporturile acestora cu autoritățile publice.

Un rol fundamental pentru întărirea capacității organizatorice a instituției Avocatul Poporului îl are Comisia pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, care are între atribuții implementarea standardelor de control intern în conformitate cu Ordinul Ministerului Finanțelor Publice nr. 946/2005, republicat, pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial.

Obiectivele și componentele controlului intern în instituția Avocatul Poporului respectă bunele practici recomandate de Uniunea Europeană și de Unitatea centrală de armonizare a sistemelor de management financiar și control din Ministerul Finanțelor Publice. Se urmărește permanent perfecționarea sistemului de control intern/managerial al instituției Avocatul Poporului pentru îmbunătățirea eficacității și eficienței funcționării,

fiabilitatea informațiilor interne și externe, conformitatea cu legile, regulamentele, politicile interne și cu Acquis-ul comunitar în domeniul controlului intern.

Instituția Avocatul Poporului acordă maximă atenție asigurării unor servicii publice efectuate la înalte standarde de calitate, în condiții de eficiență și eficacitate maximă. Sistemul de control intern are în vedere aceste deziderate și este format din cinci componente interconectate: mediul de control, evaluarea riscului, activitățile de control propriu-zise, informare și comunicare, monitorizare.

În anul 2013, Comisia pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial a avut o activitate eficientă, concretizată în elaborarea unor proceduri operaționale interne noi: procedura soluționării petițiilor înregistrate la instituția Avocatul Poporului, procedura soluționării cererilor privind accesul la informațiile de interes public, formulate în temeiul Legii nr. 544/2001, procedura privind sesizarea din oficiu, procedura privind relațiile instituției Avocatul Poporului cu mass-media, procedura privind încadrarea, și promovarea personalului. De asemenea, au fost efectuate revizuirii ale unor proceduri mai vechi.

Strategiile de control utilizate în instituția Avocatul Poporului și perfecționate în cursul anului 2013 au fost următoarele:

1. Politica de personal, care s-a realizat prin activități de selectare, promovare și instruire a personalului;
2. Controlul prin reguli, proceduri și reglementări formale care au sprijinit elaborarea deciziilor în activitatea curentă a instituției;
3. Controlul financiar, incluzând o varietate de tehnici și proceduri ce au prevenit alocarea defectuoasă a resurselor financiare și au oferit feed-back despre modul de utilizare a lor;
4. Controlul prin evaluarea performanțelor, care a fost utilizat pentru prevenirea sau corectarea comportamentelor și performanțelor nedorite.

În anul 2013, a fost îndeplinită cu regularitate obligația de raportare semestrială a situațiilor centralizatoare privind stadiul implementării sistemului de control intern/managerial. De asemenea, s-a desfășurat activitatea de autoevaluare a stadiului implementării standardelor de control intern/managerial în instituția Avocatul Poporului, fapt care a stat la baza întocmirii Raportului anual asupra sistemului de control intern/managerial înaintat în data de 25 februarie 2013 către Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

SECȚIUNEA a 3-a

MANAGEMENTUL RISCURILOR

În instituția Avocatul Poporului sunt analizate sistematic, cel puțin o dată pe an, riscurile legate de desfășurarea activităților sale, sunt elaborate planuri corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri și sunt numiți salariații responsabili în aplicarea planurilor respective.

Comisia pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial se întrunește periodic, având, printre altele, sarcina de a identifica și analiza riscurile care pot afecta realizarea obiectivelor și de a elabora planuri corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri.

Managementul riscului a reprezentat pe parcursul anului 2013 un proces continuu bazat pe activități de control și monitorizare permanentă, ceea ce a presupus: identificarea riscurilor care pot afecta realizarea obiectivelor, respectarea regulilor și regulamentelor, încrederea în informațiile financiare, protejarea bunurilor, prevenirea și descoperirea fraudelor, definirea categoriilor de riscuri (externe, operaționale, privind schimbarea), precum și a riscului inherent, riscului rezidual și apetitului pentru risc, evaluarea probabilității ca riscul să se materializeze și a mărimii impactului acestuia, monitorizarea și evaluarea riscurilor, precum și a gradului de adecvare controalelor interne.

Comisia pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial a luat decizia ca, în viitor, să se facă analiza riscurilor la nivelul fiecărui compartiment și a numit un Manager de Risc care să coordoneze activitatea privind gestiunea riscurilor și să completeze registrul riscurilor la nivelul instituției.

Principalul indicator specific este expunerea la risc (ER) în perioada analizată, indicator calculat la nivelul instituției sau domeniului/compartimentului funcțional analizat.

Acesta se calculează în funcție de două componente:

- probabilitatea manifestării riscurilor;
- impactul riscurilor asupra realizării obiectivelor instituției;

$ER = f(\text{probabilitate, impact})$; ER este cuprins în plaja de valori 1-25.

Principalele tipuri de riscuri evaluate în instituția Avocatul Poporului în anul 2013 au fost următoarele:

- Riscuri strategice referitoare la realizarea unor acțiuni greșite legate de organizare și alocarea de resurse materiale, financiare, umane.
- Riscuri informaționale, referitoare la adoptarea unor sisteme nesigure sau neperformante pentru prelucrarea informațiilor și raportare;
- Riscuri de organizare (neformalizarea procedurilor): lipsa unor responsabilități precise, insuficienta organizare a resurselor umane, documentația insuficientă, neactualizată;
- Riscuri operaționale: neînregistrarea în evidențele contabile; arhivare necorespunzătoare a documentelor justificative;
- Riscuri generate de schimbările legislative, structurale, manageriale etc.
- Riscuri financiare, legate de pierderea unor resurse financiare sau acumularea de pasive inacceptabile, plăți nesecurizate, nedetectarea operațiilor cu risc financiar, neîncadrarea în bugetul aprobat.

Identificarea și evaluarea riscurilor la nivelul entității auditate a fost realizată și de auditorul intern la fiecare misiune, pentru fiecare categorie de operațiuni supusă auditului.

Planificarea anuală și multianuală a misiunilor de audit a ținut cont, de asemenea, de bunele practici adoptate de Institutul Auditorilor Interni și în special de cei șase factori de risc cei mai importanți: constatările anterioare ale auditului, sensibilitatea sistemului, mediul de control, încrederea în managementul operațional, schimbările de sisteme sau de oameni, complexitatea operațiunilor și sistemelor.

ANEXA NR. 1

**TABEL PRIVIND VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE ȘI INDICATORII
ÎNREGISTRAȚI**

Nr crt	Indicatorul	Total lucrări efectuate
1.	Audiențe acordate cetățenilor la sediul instituției Avocatul Poporului și la birourile teritoriale	18051
2.	Petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului și la birourile teritoriale, referitoare la încălcarea unor drepturi și libertăți cetățenești	9282
3.	Apeluri telefonice înregistrate prin dispecerat la Avocatul Poporului și la birourile teritoriale	7765
4.	Anchete efectuate de instituția Avocatul Poporului	101
5.	Sesizări din oficiu	63
6.	Recomandări emise de Avocatul Poporului	22
7.	Puncte de vedere exprimate la solicitarea Curții Constituționale	681
8.	Excepții de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului	6
9.	Promovări de recursuri în interesul legii	2
10.	Rapoarte speciale	4

ANEXA NR. 2

**STATISTICA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI
LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE**

Nr. crt.	Drepturi constituționale	Nr. petiții
1.	Egalitatea în drepturi (art. 16)	107
2.	Cetățenii străini și apatrizii (art. 18)	1
3.	Accesul liber la justiție (art. 21)	1099
4.	Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22)	30
5.	Libertatea individuală (art. 23)	1
6.	Dreptul la apărare (art. 24)	31
7.	Dreptul la libera circulație (art. 25)	5
8.	Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26)	13
9.	Inviolabilitatea domiciliului (art. 27)	1
10.	Secretul corespondenței (art. 28)	2
11.	Libertatea conștiinței (art. 29)	1
12.	Libertatea de exprimare (art. 30)	5
13.	Dreptul la informație (art. 31)	1376
14.	Dreptul la învățătură (art. 32)	27
15.	Accesul la cultură (art. 33)	2
16.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	69
17.	Dreptul la mediu sănătos (art. 35)	33
18.	Dreptul de vot (art. 36)	3
19.	Dreptul de a fi ales (art. 37)	1
20.	Libertatea întrunirilor (art. 39)	2
21.	Dreptul de asociere (art. 40)	3
22.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41)	287

23.	Dreptul la grevă (art. 43)	1
24.	Dreptul de proprietate privată (art. 44)	1735
25.	Libertatea economică (art. 45)	8
26.	Dreptul la moștenire (art. 46)	26
27.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	921
28.	Familia și dreptul la căsătorie (art. 48)	2
29.	Protecția copiilor și tinerilor (art. 49)	81
30.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	217
31.	Dreptul de petiționare (art. 51)	1220
32.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	922
33.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (art. 53)	53
34.	Așezarea justă a sarcinilor fiscale (art. 56)	26
35.	Dreptul la un proces echitabil (art. 6 din CEDO)	54
36.	Alte drepturi	917
	TOTAL GENERAL	9282

ANEXA NR. 3

STATISTICA PETIȚIILOR PRIMITE DIN STRĂINĂTATE

Nr. crt.	ȚARA	Nr. petiții
1.	Austria	3
2.	Belgia	3
3.	Canada	2
4.	Danemarca	1
5.	Elveția	13
6.	Franța	4
7.	Germania	10
8.	Grecia	3
9.	Italia	7
10.	Marea Britanie	7
11.	Republica Moldova	32
12.	Tunisia	1
13.	Ungaria	2
	TOTAL	88

ANEXA NR. 4

**ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI
AVOCATUL POPORULUI**

Nr. crt.	Biroul teritorial	Audiențe	Petiții înregistrate	Apeluri telefonice	Activități informative
1.	Alba-Iulia	826	199	230	- 3 emisiuni radio-tv; - 5 articole publicate în presa locală; - 27 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 2 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
2.	Bacău	811	231	292	- 19 emisiuni radio-tv; - 23 articole publicate în presa locală; - 16 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 3 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
3.	Brașov	1007	215	344	- 16 emisiuni radio-tv; - 35 articole publicate în presa locală; - 27 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 8 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
4.	Cluj-Napoca	1177	301	477	- 0 emisiuni radio-tv; - 20 articole publicate în presa locală; - 19 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 1 participare la conferințe, seminarii interne și internaționale.
5.	Constanța	775	297	245	- 40 emisiuni radio-tv; - 40 articole publicate în presa locală; - 38 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 6 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.

6.	Craiova	1430	374	1049	- 45 emisiuni radio-tv; - 7 articole publicate în presa locală; - 29 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 13 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
7.	Galați	465	146	260	- 45 articole publicate în presa locală; - 45 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 2 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
8.	Iași	973	399	458	- 6 emisiuni radio-tv; - 52 articole publicate în presa locală; - 17 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 9 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
9.	Oradea	783	183	349	- 6 emisiuni radio-tv; - 17 articole publicate în presa locală; - 11 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 1 participare la conferințe, seminarii interne și internaționale.
10.	Pitești	1681	463	234	- 19 emisiuni radio-tv; - 13 articole publicate în presa locală; - 29 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 7 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
11.	Ploiești	2327	464	716	- 37 emisiuni radio-tv; - 137 articole publicate în presa locală;

					- 84 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 9 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
12.	Suceava	1422	179	216	- 29 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 9 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
13.	Târgu-Mureș	1658	166	369	- 32 emisiuni radio-tv; - 23 articole publicate în presa locală; - 9 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 2 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
14.	Timișoara	677	230	517	- 4 articole publicate în presa locală; - 30 colaborări cu ONG-uri și alte autorități; - 5 participări la conferințe, seminarii interne și internaționale.
	TOTAL:	16012	3845	5756	1142

88 anchete efectuate de birourile teritoriale:

Alba: 2 anchete efectuate;
Bacău: 1 anchetă efectuată;
Brașov: 18 anchete efectuate;
Cluj: 8 anchete efectuate;
Constanța: 7 anchete efectuate;
Craiova: 6 anchete efectuate;
Galați: 2 anchete efectuate;
Iași: 12 anchete efectuate;
Oradea: 1 anchetă efectuată;
Pitești: 7 anchete efectuate;
Ploiești: 6 anchete efectuate;
Suceava: 13 anchete efectuate;
Târgu-Mureș: 1 anchetă efectuată;
Timișoara: 4 anchete efectuate.

53 sesizări din oficiu ale birourilor teritoriale:

Alba: 1 sesizare din oficiu;

Bacău: 3 sesizări din oficiu;

Braşov: 10 sesizări din oficiu;

Cluj: 7 sesizări din oficiu;

Constanţa: 3 sesizări din oficiu;

Craiova: 6 sesizări din oficiu;

Iaşi: 11 sesizări din oficiu;

Oradea: 1 sesizare din oficiu;

Piteşti: 1 sesizare din oficiu;

Ploieşti: 5 sesizări din oficiu;

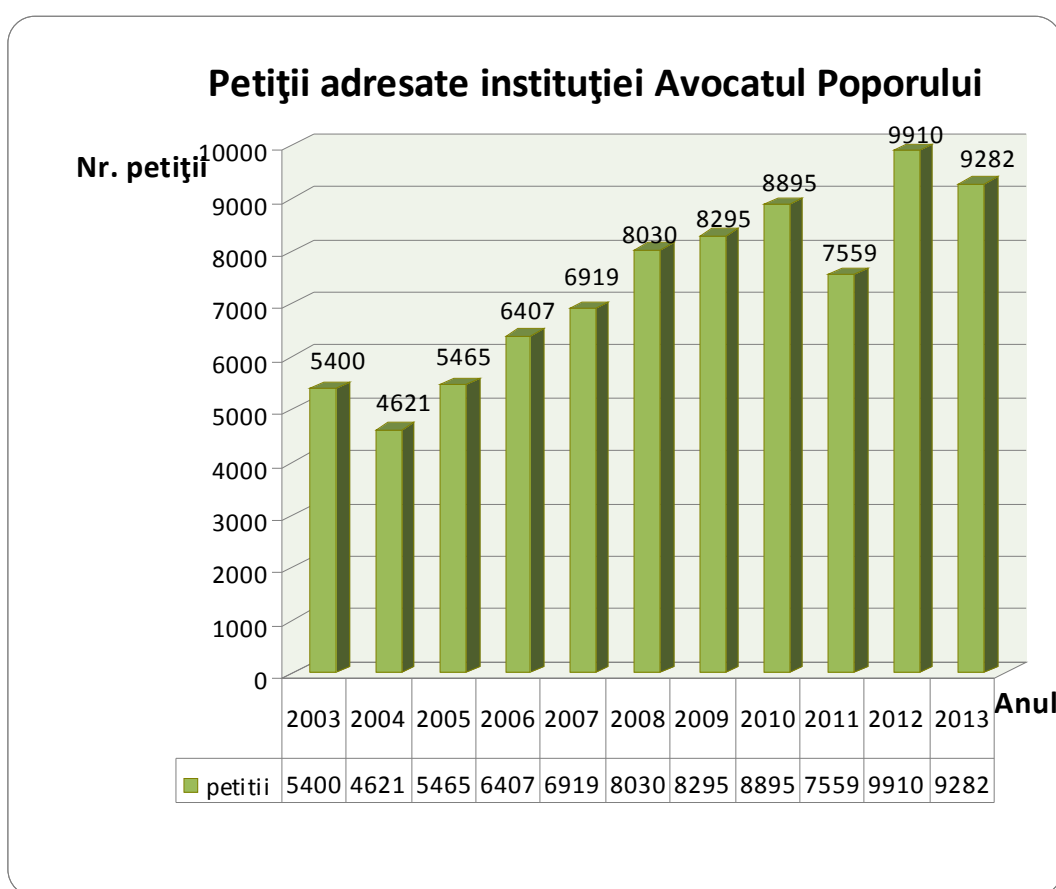
Suceava: 3 sesizări din oficiu;

Târgu-Mureş: 2 sesizări din oficiu.

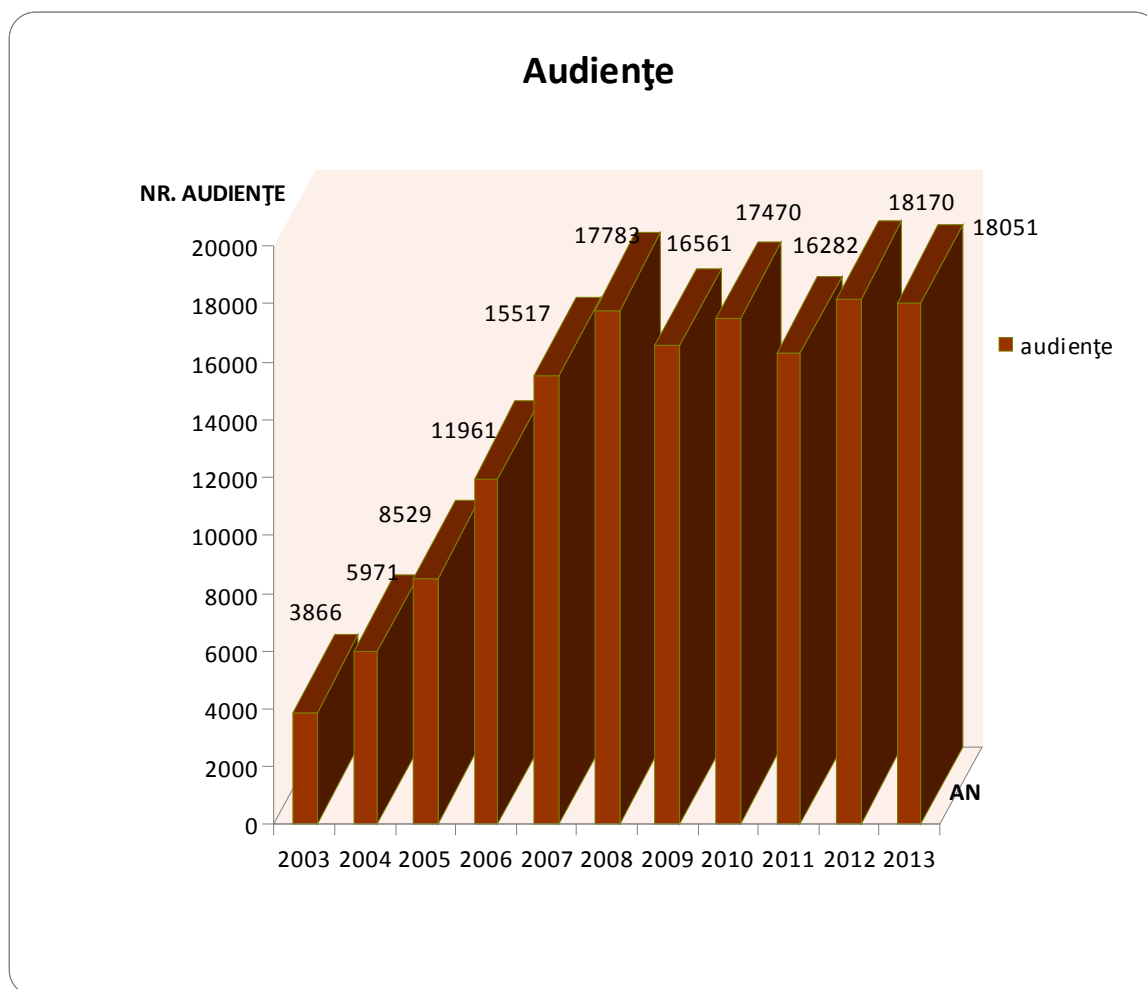
ANEXA NR. 5

**GRAFICE PRIVIND INDICATORII ÎNREGISTRAȚI ÎN ACTIVITATEA
INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI**

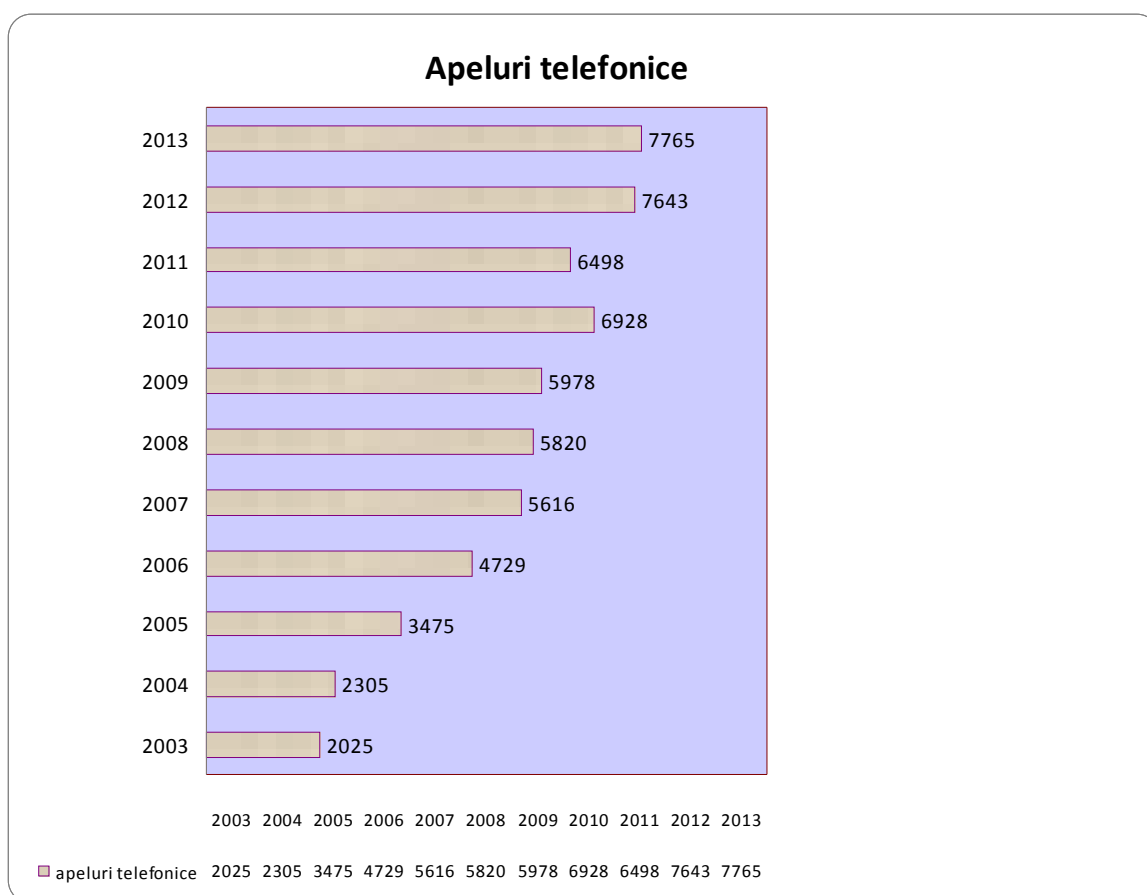
Petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului și la birourile teritoriale

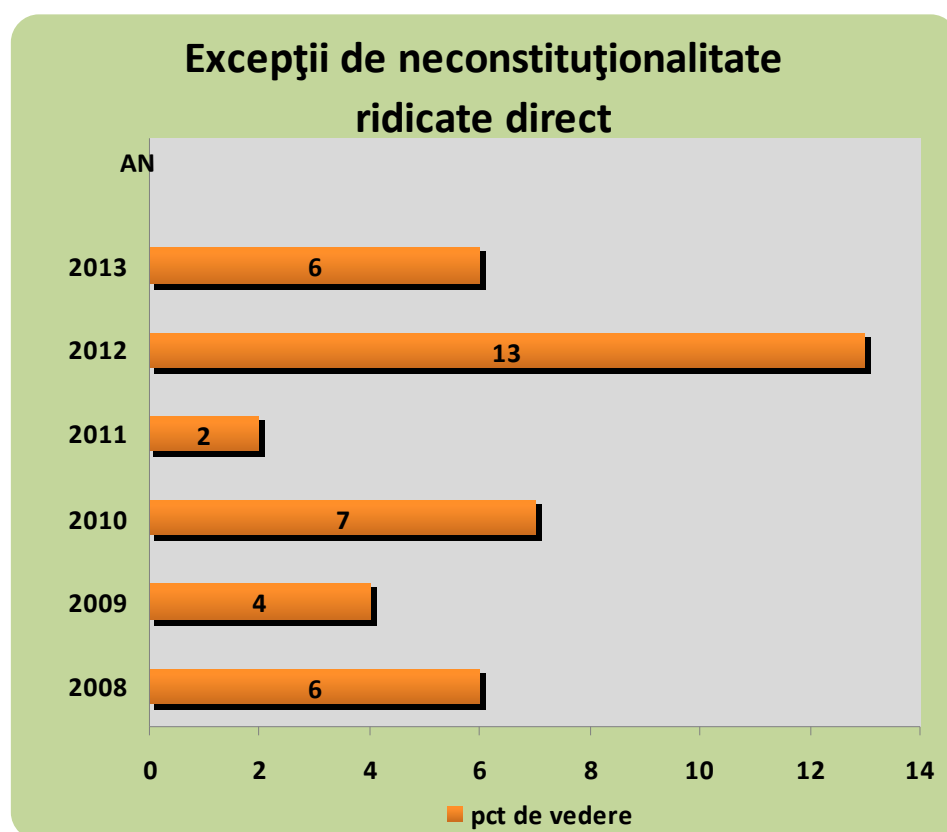
Audiențe acordate cetățenilor la sediul instituției Avocatul Poporului și la birourile teritoriale

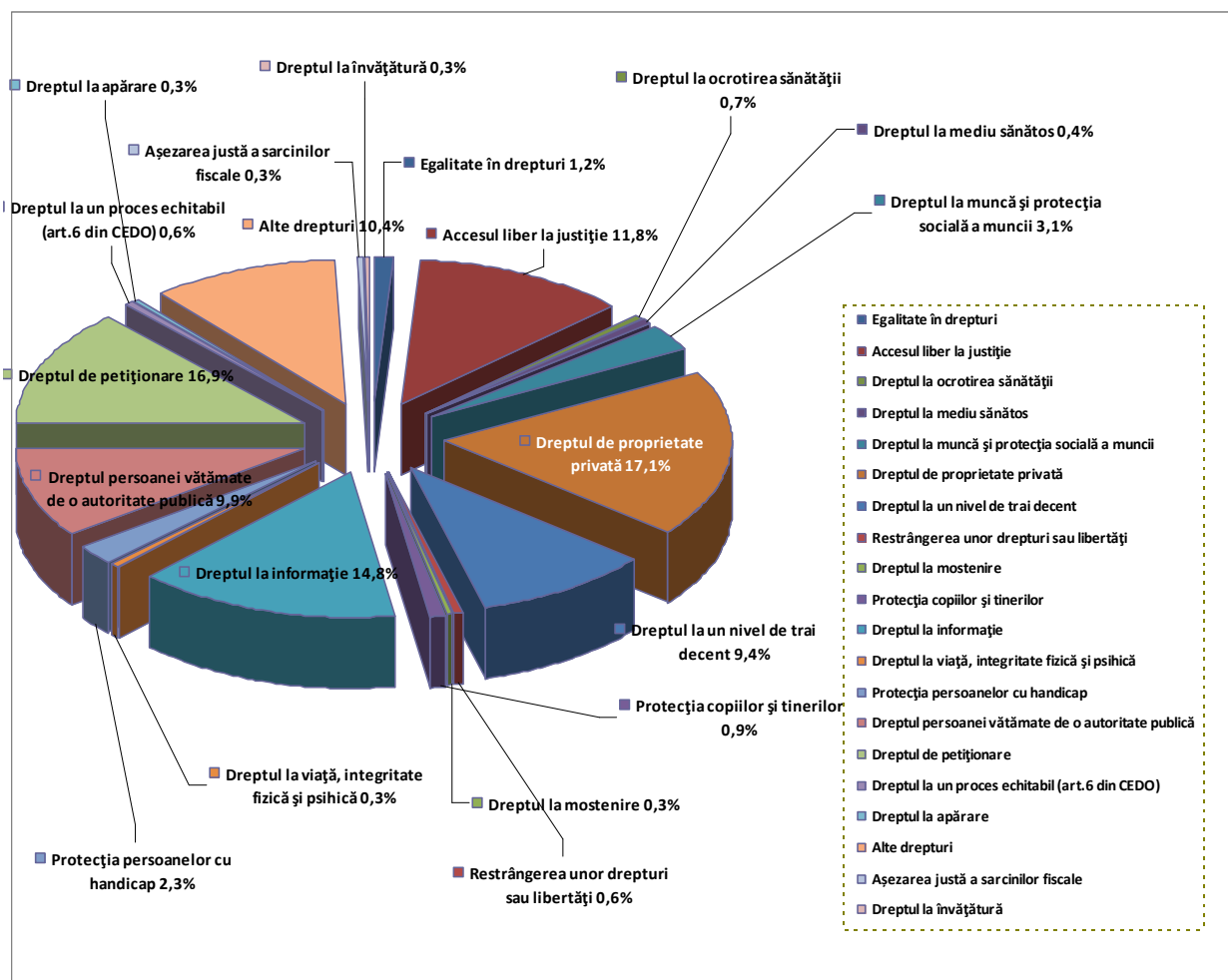
Apeluri telefonice înregistrate prin dispecerat la Avocatul Poporului și la birourile teritoriale

Excepții de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului

Petițiile înregistrate la instituția Avocatul Poporului și la birourile teritoriale, în funcție de principalele drepturi încălcate

Statistica petițiilor trimise din țară, pe suport de hârtie, după județe

Observații:

**La totalul de 6855 de petiții adresate instituției Avocatul Poporului din țară pe suport de hârtie, se adaugă un număr de 2339 de petiții comunicate prin poșta electronică și 88 de petiții primite din străinătate.*

**Din cele 9282 de petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului, 5905 de petiții au fost formulate de bărbați, 3372 de petiții de femei și 5 de persoane juridice.*